

گزارش اقتصادی شاپراک

فروردین ۱۴۰۵. شماره ۱۳۰

اللهم صل على محمد
والعائلة الطيبة

شماره
شرکت مجله الکترونیکی پرداخت کارت اعتباری

فهرست مطالب

۶.....	فهرست شکل‌ها
۸.....	فهرست جداول
۱۱.....	پیشگفتار
۱۲.....	شاخص‌های عمده اقتصادی و عملکردی شرکت شاپرک در یک نگاه
۱۶.....	۱- جایگاه شاپرک در اقتصاد ملی
۱۷.....	۱-۱- نسبت ارزش تراکنش‌های شاپرک به نقدینگی
۱۸.....	۱-۱-۱- نسبت اسکناس و مسکوک در دست اشخاص به نقدینگی
۱۹.....	۲-۱-۱- مقایسه نسبت ارزش تراکنش‌های شاپرکی و اسکناس و مسکوک در دست اشخاص به نقدینگی
۲۱.....	۲-۱- بررسی ارزش تراکنش‌های شاپرک و GDP در طول زمان
۲۲.....	۱-۲-۱- قیاس روند فصلی ارزش تراکنش‌های شاپرک و تولید ناخالص داخلی
۲۳.....	۲-۲-۱- ارزش تراکنش‌های شاپرک و GDP
۲۵.....	۲- شاخص‌های عملکردی شاپرک
۲۵.....	۱-۲- آمار عملکردی شاپرک
۲۶.....	۱-۱-۲- آمار تعداد و ارزش تراکنش‌های شاپرک
۲۸.....	۲-۱-۲- رشد حقیقی ارزش تراکنش‌های شاپرکی
۲۹.....	۳-۱-۲- عملکرد شبکه شاپرک در توزیع ابزار پذیرش
۳۰.....	۴-۱-۲- عملکرد هر ابزار پذیرش به لحاظ تعداد و مبلغ تراکنشها
۳۶.....	۵-۱-۲- عملکرد شاپرک به ازای نوع خدمت
۳۹.....	۲-۲- نفوذ منطقه‌ای
۳۹.....	۱-۲-۲- ضریب نفوذ ابزار پذیرش فعال سیستمی
۴۰.....	۲-۲-۲- سرانه تراکنش‌های هر یک از ابزارهای پذیرش در کشور
۴۱.....	۳-۲-۲- تعداد و سرانه کارتهخوان فروشگاه‌های فعال سیستمی در هر استان
۴۶.....	۴-۲-۲- تعداد ابزارهای پذیرش اینترنتی و کدهای دستوری (USSD) فعال سیستمی
۴۷.....	۵-۲-۲- تعداد و مبلغ تراکنش‌ها به تفکیک استان‌های کشور
۴۸.....	۶-۲-۲- تعداد سرانه تراکنش‌های کارتهخوان فروشگاه‌های در استان‌های کشور
۵۰.....	۳-۲- شاخص‌های پراکندگی مبلغی تراکنش‌ها
۵۰.....	۱-۳-۲- دامنه مبلغی تراکنش‌های ابزارهای پذیرش شبکه
۵۴.....	۲-۳-۲- نسبت متوسط ارزش دهک دهم به دهک اول تراکنش‌ها
۵۶.....	۳-۳-۲- بررسی دهک‌های قیمتی هر خدمت به تفکیک ابزار پذیرش

- ۳- کیفیت انجام خدمات پرداخت الکترونیک کارت ۶۱
- ۳-۱- سهم تراکنش‌های موفق از کل تراکنش‌ها ۶۲
- ۳-۲- آنالیز خطاهای تراکنش‌ها ۶۲
- ۳-۳- کیفیت خدمات شاپرک ۶۵
- ۳-۴- آنالیز تراکنش‌ها ناتمام رخ داده در شبکه ۶۶
- ۴- بررسی عملکرد کلی شرکت‌های ارائه دهنده خدمات پرداخت ۶۹
- ۴-۱- بررسی عملکرد کلی شرکت‌های PSP ۷۰
- ۴-۱-۱- سهم تعدادی و مبلغی هر یک از شرکت‌های PSP از بازار تراکنش‌های حوزه پرداخت الکترونیک کارت ۷۰
- ۴-۱-۲- سهم شرکت‌های PSP از بازار تراکنش‌های هر یک از ابزارهای پذیرش ۷۱
- ۴-۱-۳- سهم شرکت‌های PSP از بازار تراکنش‌های هر سرویس ۷۵
- ۴-۱-۴- بررسی عملکرد شرکت‌های PSP در تعداد خطاهای تراکنش‌ها ۷۹
- ۴-۱-۵- اندازه‌گیری تمرکز بازار با استفاده از شاخص هر فیندال - هیرشمن به ازای ابزارهای پذیرش ۸۱
- ۴-۱-۶- اندازه‌گیری تمرکز بازار با استفاده از شاخص هر فیندال - هیرشمن به ازای نوع سرویس ۸۳
- ۴-۲- بررسی عملکرد شرکت‌های PSP در ابزارهای پذیرش ۸۵
- ۴-۳- بررسی عملکرد شرکت‌های PSP در ابزار کارتخوان‌های فروشگاه ۸۸
- ۴-۳-۱- سهم هر یک از شرکت‌های PSP از تعداد تراکنش‌های کارتخوان فروشگاه در استان‌های کشور ۸۸
- ۴-۳-۲- سهم هر یک از شرکت‌های PSP از تعداد کارتخوان فروشگاه‌های فعال سیستمی در استان‌های کشور ۹۰
- ۴-۳-۳- شاخص اثربخشی کارتخوان فروشگاه‌ها در بعد کشوری ۹۲
- ۴-۳-۴- شاخص اثربخشی کارتخوان فروشگاه‌های فعال سیستمی در هر یک از استان‌های کشور ۹۷
- ۴-۳-۵- عملکرد شرکت‌های PSP در ابزار کارتخوان‌های فروشگاه‌های کم‌تراکنش و فاقد تراکنش ۹۹
- ۴-۴- نسبت ترمینال‌های تراکنش‌دار به فعال سیستمی شرکت‌های PSP ۱۰۲
- ۵- بررسی وضعیت بانک‌های صادرکننده و پذیرنده ۱۰۴
- ۵-۱- سهم بازار پذیرندگی ۱۰۴
- ۵-۱-۱- سهم بازار هر یک از بانک‌های پذیرنده از تعداد و مبلغ تراکنش‌های شبکه پرداخت ۱۰۵
- ۵-۱-۲- سهم تعدادی و مبلغی بانک‌های پذیرنده از کل بازار تراکنش‌های هر یک از ابزارهای پذیرش ۱۰۶
- ۵-۱-۳- سهم تعدادی و مبلغی هر یک از ابزارهای پذیرش از تراکنش‌های هر بانک پذیرنده ۱۱۰
- ۵-۱-۴- اندازه‌گیری تمرکز در بازار بانک‌های پذیرنده هر یک از انواع ابزار پذیرش ۱۱۳
- ۵-۲- سهم بازار صادرکنندگی ۱۱۶
- ۵-۲-۱- تعداد کل هر یک از انواع کارت‌های بانکی تراکنش‌دار در سوئیچ شاپرک ۱۱۶
- ۵-۲-۲- سهم بانک‌های صادرکننده از کل کارت‌های بانکی تراکنش‌دار ۱۱۷

۱۱۸.....	۳-۲-۵	سهام بانک‌های صادرکننده از تعداد هر یک از انواع کارت‌های بانکی تراکنش‌دار
۱۲۰.....	۴-۲-۵	سهام تراکنش‌های هر بانک صادرکننده از انواع کارت‌های بانکی تراکنش‌دار در همان بانک
۱۲۱.....	۵-۲-۵	اندازه‌گیری تمرکز در بازار صادرکنندگی هر یک از کارت‌های بانکی تراکنش‌دار
۱۲۳.....	۳-۵	سهام تعداد و مبلغ تراکنش‌های بانک‌های کشور در نقش پذیرنده و صادرکننده
۱۳۰.....	۶-	جمع‌بندی
۱۳۸.....	۷-	واژه‌نامه

فهرست شکل‌ها

- شکل ۱-۱ مقایسه روند شاخص نسبت ارزش تراکنش‌های شاپرک به نقدینگی از ابتدای سال ۱۴۰۱ لغایت آذر ۱۴۰۴..... ۱۸
- شکل ۱-۲ مقایسه نسبت ارزش تراکنش‌های شاپرک و نسبت اسکناس و مسکوک در دست اشخاص به نقدینگی..... ۲۰
- شکل ۱-۳ مقایسه روند GDP و ارزش تراکنش‌های شاپرک در ۱۲ فصل منتهی به تابستان ۱۴۰۴..... ۲۲
- شکل ۱-۲-۱ مقایسه میزان رشد تعداد تراکنش‌ها (میلیون عدد) در ۱۲ ماه منتهی به فروردین ۱۴۰۵..... ۲۶
- شکل ۱-۲-۲ مقایسه میزان رشد مبلغ تراکنش‌ها (همت) در ۱۲ ماه منتهی به فروردین ۱۴۰۵..... ۲۷
- شکل ۱-۲-۳ سهم هریک از ابزارهای پذیرش از تعداد تراکنش‌ها- فروردین ۱۴۰۵..... ۳۰
- شکل ۱-۲-۴ مقایسه سهم مبلغی و تعدادی تراکنش‌های هر یک از ابزارهای پذیرش- اسفند ۱۴۰۴ و فروردین ۱۴۰۵..... ۳۴
- شکل ۱-۲-۵ مقایسه سهم مبلغی و تعدادی تراکنش‌های هر یک از ابزارهای پذیرش - فروردین ۱۴۰۵ و ۱۴۰۴..... ۳۵
- شکل ۱-۲-۶ سهم تعدادی انواع خدمات ارائه شده شاپرک - فروردین ۱۴۰۵..... ۳۶
- شکل ۱-۲-۷ سهم انواع خدمات از مبلغ تراکنش‌ها - فروردین ۱۴۰۵..... ۳۷
- شکل ۱-۲-۸ مقایسه سهم مبلغی و تعدادی انواع خدمات - اسفند ۱۴۰۴ و فروردین ۱۴۰۵..... ۳۷
- شکل ۱-۲-۹ مقایسه نسبت مبلغی و تعدادی انواع خدمات - فروردین ۱۴۰۴ و ۱۴۰۵..... ۳۸
- شکل ۱-۲-۱۰ تغییر در تعداد کارتخوان فروشگاهی فعال سیستمی در هر استان - فروردین ۱۴۰۵ نسبت به اسفند ۱۴۰۴..... ۴۲
- شکل ۱-۲-۱۱ تعداد کارتخوان فروشگاهی (هزار عدد) فعال سیستمی در هر استان - فروردین ۱۴۰۵..... ۴۳
- شکل ۱-۲-۱۲ سرانه تعداد کارتخوان فروشگاهی فعال سیستمی هر استان به ازای افراد بالای ۱۸ سال - فروردین ۱۴۰۵..... ۴۵
- شکل ۱-۲-۱۳ تعداد ابزارهای پذیرش اینترنتی و کدهای دستوری (USSD) فعال سیستمی در استان‌های کشور - فروردین ۱۴۰۵..... ۴۷
- شکل ۱-۲-۱۴ سرانه تراکنش‌های کارتخوان فروشگاهی به ازای افراد بالای ۱۸ سال در هر استان - فروردین ۱۴۰۵..... ۴۹
- شکل ۱-۲-۱۵ دامنه مبلغی تراکنش‌های ابزار کارتخوان فروشگاهی (بر حسب ریال) - فروردین ۱۴۰۵..... ۵۱
- شکل ۱-۲-۱۶ دامنه مبلغی تراکنش‌های ابزار پذیرش اینترنتی (بر حسب ریال) - فروردین ۱۴۰۵..... ۵۲
- شکل ۱-۲-۱۷ دامنه مبلغی تراکنش‌های ابزار پذیرش کدهای دستوری (USSD) (بر حسب ریال) - فروردین ۱۴۰۵..... ۵۳
- شکل ۱-۲-۱۸ دامنه مبلغی تراکنش‌های ابزار پذیرش موبایلی (بر حسب ریال) - فروردین ۱۴۰۵..... ۵۴
- شکل ۱-۲-۱۹ مقایسه روند نسبت متوسط مبالغ دهک دهم به دهک اول قیمتی از ابتدای سال ۱۴۰۲..... ۵۵
- شکل ۱-۲-۲۰ متوسط مبالغ دهک‌های قیمتی در خدمت خرید کالا و خدمات - فروردین ۱۴۰۵..... ۵۷
- شکل ۱-۲-۲۱ متوسط مبالغ دهک‌های قیمتی در خدمت پرداخت قبض و خرید شارژ - فروردین ۱۴۰۵..... ۵۸
- شکل ۱-۲-۳ سهم هر یک از انواع خطا از مجموع تراکنش‌های ناموفق - فروردین ۱۴۰۵..... ۶۳

- شکل ۳-۲ سهم هر یک از انواع تراکنش‌های ناموفق و تراکنش‌های موفق از کل تراکنش‌ها - فروردین ۱۴۰۵..... ۶۴
- شکل ۳-۳ روند کیفیت خدمات شاپرک در ۱۲ ماه منتهی به فروردین ۱۴۰۵..... ۶۵
- شکل ۳-۴ روند کیفیت خدمات شبکه پرداخت در ۱۲ ماه منتهی به فروردین ۱۴۰۵..... ۶۶
- شکل ۴-۱ سهم بازار هر شرکت PSP از نظر تعداد تراکنش‌ها - فروردین ۱۴۰۵..... ۷۰
- شکل ۴-۲ سهم بازار هر شرکت PSP از نظر مبلغ تراکنش‌ها - فروردین ۱۴۰۵..... ۷۱
- شکل ۴-۳ سهم هر شرکت PSP از تعداد تراکنش‌های هریک از ابزارهای پذیرش - فروردین ۱۴۰۵..... ۷۳
- شکل ۴-۴ سهم هر شرکت PSP از مبلغ تراکنش‌های هر یک از ابزارهای پذیرش - فروردین ۱۴۰۵..... ۷۵
- شکل ۴-۵ سهم هر شرکت PSP از تعداد تراکنش‌ها به ازای هر سرویس - فروردین ۱۴۰۵..... ۷۷
- شکل ۴-۶ سهم هر شرکت PSP از مبلغ تراکنش‌ها به ازای هر سرویس - فروردین ۱۴۰۵..... ۷۸
- شکل ۴-۷ مقایسه شرکت‌های PSP در شاخص نسبت خطای پذیرندگی به کل تراکنش‌ها - اسفند ۱۴۰۴ و فروردین ۱۴۰۵..... ۸۰
- شکل ۴-۸ سهم بازاری هر شرکت PSP از تعداد تراکنش‌های کارتخوان فروشگاه‌های تفکیک استان‌ها - فروردین ۱۴۰۵..... ۹۰
- شکل ۴-۹ سهم بازاری هر شرکت PSP از تعداد ابزار کارتخوان فروشگاه‌های فعال سیستمی در هر استان - فروردین ۱۴۰۵..... ۹۲
- شکل ۴-۱۰ نمودار پراکندگی شاخص اثربخشی کارتخوان‌های فروشگاه‌های فعال سیستمی هر شرکت PSP - فروردین ۱۴۰۵..... ۹۵
- شکل ۴-۱۱ نمودار پراکندگی شاخص اثربخشی کارتخوان‌های فروشگاه‌های تراکنش‌دار هر شرکت PSP - فروردین ۱۴۰۵..... ۹۷
- شکل ۴-۱۲ شاخص اثربخشی کارتخوان‌های فروشگاه‌های شرکت‌های PSP به تفکیک هر استان - فروردین ۱۴۰۵..... ۹۹
- شکل ۴-۱۳ مقایسه روند تغییر تعداد کارتخوان‌های فروشگاه‌های کم‌تراکنش و فاقد تراکنش مالی از ابتدای سال ۱۴۰۲ تاکنون..... ۱۰۰
- شکل ۵-۱ سهم بازار هر بانک پذیرنده از کل تعداد تراکنش‌های شبکه پرداخت - فروردین ۱۴۰۵..... ۱۰۵
- شکل ۵-۲ سهم بازار هر بانک پذیرنده از کل مبلغ تراکنش‌های شبکه پرداخت - فروردین ۱۴۰۵..... ۱۰۶
- شکل ۵-۳ سهم بانک‌های صادرکننده از تعداد کارت‌های بانکی تراکنش‌دار در شبکه شاپرک - فروردین ۱۴۰۵..... ۱۱۸
- شکل ۵-۴ اختلاف در تعداد تراکنش‌های صادر شده از پذیرش شده هر بانک - فروردین ۱۴۰۵..... ۱۲۵
- شکل ۵-۵ مجموع تعداد تراکنش‌های صادر شده و پذیرش شده هر بانک - فروردین ۱۴۰۵..... ۱۲۶
- شکل ۵-۶ گردش مالی شاپرکی هر بانک (بر حسب میلیارد ریال) - فروردین ۱۴۰۵..... ۱۲۷
- شکل ۵-۷ اختلاف در مبلغ تراکنش‌های صادر شده از پذیرش شده هر بانک - فروردین ۱۴۰۵..... ۱۲۸

فهرست جداول

- جدول ۱-۱ مقایسه ماهانه نسبت ارزش تراکنش‌های شاپراک به نقدینگی در ۱۲ ماه منتهی به آذر ۱۴۰۴ ۱۷
- جدول ۱-۲ مقایسه ماهانه نسبت اسکناس و مسکوک در دست اشخاص به نقدینگی در ۱۲ ماه منتهی به آذر ۱۴۰۴ ۱۹
- جدول ۱-۳ ارزش پرداخت‌های الکترونیک کارتی و GDP در ۱۲ فصل منتهی به تابستان ۱۴۰۴ ۲۳
- جدول ۱-۲ مقایسه آمار ماهانه تراکنش‌های شاپراک ۲۷
- جدول ۲-۲ مقایسه آمار تراکنش‌های شاپراک نسبت ماه مشابه سال ۱۴۰۴ ۲۷
- جدول ۲-۳ مقایسه رشد اسمی و حقیقی ارزش ماهانه تراکنش‌های شبکه شاپراک ۲۸
- جدول ۲-۴ مقایسه رشد حقیقی و اسمی نقطه به نقطه ارزش تراکنش‌های شبکه شاپراک **Error! Bookmark not defined.** ۲۸
- جدول ۲-۵ مقایسه تعداد هر یک از ابزارهای پذیرش فعال سیستمی در فروردین ۱۴۰۵ نسبت به ماه گذشته ۲۹
- جدول ۲-۶ مقایسه سهم تعدادی هر یک از ابزارهای پذیرش فعال سیستمی از کل ابزارهای بازار- فروردین ۱۴۰۵ ۳۰
- جدول ۲-۷ شاخص تعداد متوسط تراکنش‌ها به ازای هر یک از ابزارهای پذیرش فعال سیستمی - فروردین ۱۴۰۵ ۳۱
- جدول ۲-۸ شاخص متوسط مبلغ تراکنش‌ها به ازای هر ابزارهای پذیرش فعال سیستمی - فروردین ۱۴۰۵ ۳۲
- جدول ۲-۹ شاخص متوسط مبلغ تراکنش‌ها به ازای هر ابزارهای پذیرش تراکنش‌دار - فروردین ۱۴۰۵ ۳۳
- جدول ۲-۱۰ شاخص متوسط مبلغ هر تراکنش ابزارهای پذیرش در سرویس‌های "خرید" و "پرداخت قبض و خرید شارژ" - فروردین ۱۴۰۵ ۳۴
- جدول ۲-۱۱ ضریب نفوذ ابزارهای پذیرش فعال سیستمی در کشور به ازای هر ۱۰,۰۰۰ فرد بالای ۱۸ سال - فروردین ۱۴۰۵ ۴۰
- جدول ۲-۱۲ سرانه تعداد تراکنش‌های هریک از ابزارهای پذیرش به ازای جمعیت بالای ۱۸ سال کل کشور- فروردین ۱۴۰۵ ۴۰
- جدول ۲-۱۳ پنج استان دارای بیشترین تعداد کارتخوان فروشگاه‌های فعال سیستمی - اسفند ۱۴۰۴ و فروردین ۱۴۰۵ ۴۱
- جدول ۲-۱۴ سرانه استانی کارتخوان‌های فروشگاه‌های فعال سیستمی به ازای افراد بالای ۱۸ سال - اسفند ۱۴۰۴ و فروردین ۱۴۰۵ ۴۴
- جدول ۲-۱۵ تعداد و مبلغ تراکنش‌ها به تفکیک استان‌های کشور- فروردین ۱۴۰۵ ۴۸
- جدول ۲-۱۶ مقایسه تغییرات ماهانه و نقطه به نقطه شاخص نسبت دهکی ۵۵
- جدول ۲-۱۷ متوسط مبالغ هر دهک قیمتی خدمت "خرید کالا و خدمات" به ازای هر ابزار پذیرش ۵۶
- جدول ۲-۱۸ متوسط مبالغ دهک‌های قیمتی خدمت "پرداخت قبض و خرید شارژ" به ازای هر ابزار پذیرش ۵۷
- جدول ۳-۱ تعداد و سهم تراکنش‌های موفق و ناموفق از کل تراکنش‌ها - فروردین ۱۴۰۵ ۶۲

- جدول ۳-۲ مقایسه تعداد انواع تراکنش‌ها و خطاها - فروردین ۱۴۰۵ نسبت به ماه گذشته..... ۶۳
- جدول ۳-۳ آنالیز خطاهای رخ داده در شبکه پرداخت الکترونیک کارت - فروردین ۱۴۰۵..... ۶۴
- جدول ۳-۴ قیاس سهم هر یک از انواع خطا - فروردین ۱۴۰۵ و ماه گذشته..... ۶۵
- جدول ۳-۵ درصد تراکنش‌های ناتمام رخ داده در شبکه پرداخت شاپرک - اسفند ۱۴۰۴ و فروردین ۱۴۰۵..... ۶۷
- جدول ۴-۱ مقایسه سهم هر شرکت PSP از تعداد تراکنش‌های هریک از ابزارهای پذیرش - اسفند ۱۴۰۴ و فروردین ۱۴۰۵..... ۷۲
- جدول ۴-۲ مقایسه سهم هر شرکت PSP از مبلغ تراکنش‌های هریک از ابزارهای پذیرش - اسفند ۱۴۰۴ و فروردین ۱۴۰۵..... ۷۴
- جدول ۴-۳ مقایسه سهم هر شرکت PSP از تعداد تراکنش‌ها به ازای هر سرویس - اسفند ۱۴۰۴ و فروردین ۱۴۰۵..... ۷۶
- جدول ۴-۴ مقایسه سهم هر شرکت PSP از مبلغ تراکنش‌ها به ازای هر سرویس - اسفند ۱۴۰۴ و فروردین ۱۴۰۵..... ۷۸
- جدول ۴-۵ مقایسه نسبت خطای پذیرندگی به کل تراکنش‌های هر شرکت PSP - اسفند ۱۴۰۴ و فروردین ۱۴۰۵..... ۷۹
- جدول ۴-۶ وضعیت تمرکز بازار با توجه به مقادیر شاخص هرفیندال-هیرشمن..... ۸۱
- جدول ۴-۷ محاسبه شاخص هرفیندال-هیرشمن در بازار شرکت‌های PSP به ازای ابزارهای پذیرش - فروردین ۱۴۰۵..... ۸۲
- جدول ۴-۸ مقایسه اختلاف شاخص هرفیندال-هیرشمن در بازار شرکت‌های PSP - اسفند ۱۴۰۴ و فروردین ۱۴۰۵..... ۸۳
- جدول ۴-۹ محاسبه شاخص هرفیندال-هیرشمن در بازار شرکت‌های PSP به ازای نوع سرویس - فروردین ۱۴۰۵..... ۸۴
- جدول ۴-۱۰ مقایسه اختلاف شاخص هرفیندال-هیرشمن در بازار شرکت‌های PSP در اسفند ۱۴۰۴ و فروردین ۱۴۰۵..... ۸۴
- جدول ۴-۱۱ مقایسه سهم هر شرکت PSP از تعداد هریک از ابزارهای پذیرش فعال سیستمی - اسفند ۱۴۰۴ و فروردین ۱۴۰۵..... ۸۶
- جدول ۴-۱۲ مقایسه سهم هر شرکت PSP از تعداد هریک از ابزارهای پذیرش تراکنش‌دار - اسفند ۱۴۰۴ و فروردین ۱۴۰۵..... ۸۷
- جدول ۴-۱۳ سهم بازار هر شرکت PSP از تعداد تراکنش‌های کارتخوان فروشگاه‌ها به تفکیک استان - فروردین ۱۴۰۵..... ۸۹
- جدول ۴-۱۴ سهم بازار هر شرکت PSP از تعداد ابزار کارتخوان فروشگاه‌ها فعال سیستمی به تفکیک استان - فروردین ۱۴۰۵..... ۹۱
- جدول ۴-۱۵ شاخص اثربخشی کارتخوان‌های فروشگاه‌ها فعال سیستمی هر شرکت - اسفند ۱۴۰۴ و فروردین ۱۴۰۵..... ۹۴
- جدول ۴-۱۶ شاخص اثربخشی کارتخوان‌های فروشگاه‌ها تراکنش‌دار هر شرکت - اسفند ۱۴۰۴ و فروردین ۱۴۰۵..... ۹۶
- جدول ۴-۱۷ شاخص اثربخشی کارتخوان‌های فروشگاه‌ها فعال سیستمی هر شرکت PSP در هر استان - فروردین ۱۴۰۵..... ۹۸
- جدول ۴-۱۸ سهم تعداد کارتخوان‌های کم تراکنش و فاقد تراکنش هر شرکت از کل کارتخوان‌های فعال سیستمی آن - فروردین ۱۴۰۵..... ۱۰۱
- جدول ۴-۱۹ نسبت ترمینال‌های تراکنش‌دار به ترمینال‌های فعال سیستمی - فروردین ۱۴۰۵..... ۱۰۲
- جدول ۵-۱ سهم هر بانک پذیرنده از کل تعداد تراکنش‌های هر یک از ابزارهای پذیرش - فروردین ۱۴۰۵..... ۱۰۷
- جدول ۵-۲ سهم هر بانک پذیرنده از کل مبلغ تراکنش‌های هر یک از ابزارهای پذیرش - فروردین ۱۴۰۵..... ۱۰۹

- جدول ۳-۵ سهم تعدادی هر یک از ابزارهای پذیرش از تراکنش‌های هر بانک پذیرنده - فروردین ۱۴۰۵..... ۱۱۰
- جدول ۴-۵ سهم مبلغی هر یک از ابزارهای پذیرش از تراکنش‌های هر بانک پذیرنده - فروردین ۱۴۰۵..... ۱۱۲
- جدول ۵-۵ محاسبه شاخص هرفیندال-هیرشمن در بازار بانک‌های پذیرنده به ازای انواع ابزار پذیرش - فروردین ۱۴۰۵..... ۱۱۴
- جدول ۶-۵ مقایسه تغییر شاخص هرفیندال-هیرشمن در بازار بانک‌های پذیرنده به ازای انواع ابزار پذیرش - اسفند ۱۴۰۴ و فروردین ۱۴۰۵..... ۱۱۵
- جدول ۷-۵ مقایسه تعداد و سهم هر یک از کارت‌های بانکی تراکنش‌دار - اسفند ۱۴۰۴ و فروردین ۱۴۰۵..... ۱۱۷
- جدول ۸-۵ سهم هر بانک صادرکننده از تعداد هر یک از کارت‌های بانکی تراکنش‌دار - فروردین ۱۴۰۵..... ۱۱۹
- جدول ۹-۵ سهم هر دسته از انواع کارت‌های بانکی تراکنش‌دار از مجموع کارت‌های بانک صادرکننده - فروردین ۱۴۰۵..... ۱۲۰
- جدول ۱۰-۵ محاسبه شاخص هرفیندال-هیرشمن در بازار صادرکنندگی کارت‌های بانکی تراکنش‌دار - فروردین ۱۴۰۵..... ۱۲۱
- جدول ۱۱-۵ مقایسه تغییر شاخص هرفیندال-هیرشمن در بازار صادرکنندگی کارت‌های بانکی تراکنش‌دار - اسفند ۱۴۰۴ و فروردین ۱۴۰۵..... ۱۲۳
- جدول ۱۲-۵ سهم تعدادی و مبلغی هر بانک از کل تراکنش‌های صادر شده و پذیرش شده - فروردین ۱۴۰۵..... ۱۲۳

پیشگفتار

مستند حاضر، گزارش شماره ۱۳۰ شاپرک است که به منظور اطلاع رسانی در فضای پرداخت الکترونیک کشور و با هدف کمک به فعالان حوزه پرداخت الکترونیک در عرصه‌های تصمیم‌گیری و اجرایی منتشر شده است. تدوین این گزارش ضمن بازنگری مستمر شاخص‌های ارائه شده در ۵ بخش اصلی زیر صورت می‌پذیرد:

۱. بخش «جایگاه شاپرک در اقتصاد ملی» که به بیان شاخص‌های کلان اقتصادی شاپرک می‌پردازد.
۲. بخش «شاخص‌های عملکردی شاپرک» که عملکرد ابزارها و خدمات مختلف شبکه پرداخت و ضریب نفوذ منطقه‌ای آنها را تشریح می‌کند.
۳. بخش «کیفیت خدمات پرداخت کارتی» که میزان کیفیت خدمات حس شده و آمادگی شبکه در پذیرش تراکنش‌های پرداخت کارتی را بیان می‌کند.
۴. بخش «بررسی عملکرد شرکت‌های ارائه دهنده خدمات پرداخت» که نتیجه فعالیت شرکت‌ها را در کشور و هر استان نشان می‌دهد.
۵. بخش «بررسی عملکرد بانک‌های صادرکننده و پذیرنده» که به بیان میزان مساعی بانک‌های صادرکننده و پذیرنده در صنعت پرداخت الکترونیک کشور پرداخته است.

شاخص‌های عمده اقتصادی و عملکردی شرکت شاپرک در یک نگاه

شاخص‌های مختلفی که جهت پایش وضعیت شرکت شاپرک، بصورت تفصیلی در این گزارش معرفی و محاسبه شده‌اند، مبنای محاسبه شاخص‌ها در فصل اول تا چهارم تراکنش‌های ۲۰۰ و در فصل پنجم تراکنش‌های ۲۲۰ می‌باشد. در جدول در یک نگاه، به طور خلاصه و در چهار دسته ارائه شده است. بخش‌های شاخص‌های جدول در یک نگاه به صورت زیر تقسیم‌بندی شده است:

- جایگاه شاپرک در اقتصاد ملی
- شاخص‌های عملکردی شاپرک
- شاخص‌های کیفیت انجام خدمات پرداخت الکترونیکی کارت
- شاخص‌های بازار شبکه پرداخت الکترونیک کارتی (شامل عملکرد شرکت‌های ارائه دهنده خدمات پرداخت و عملکرد بانک‌های صادرکننده و پذیرنده)

جزئیات و توضیحات بیشتر هر شاخص در ادامه و در بخش مربوطه بیان شده است.

شاخص های گزارش اقتصادی شاپراک در یک نگاه

▲ رشد نسبت به ماه گذشته
▼ کاهش نسبت به ماه گذشته
▶ بدون تغییر نسبت به ماه گذشته

۱ جایگاه شاپراک در اقتصاد ملی

سهام از نقدینگی

▲	نسبت ارزش تراکنش های شاپراک به نقدینگی	۱۷/۸۸ درصد
▼	نسبت اسکناس و مسکوک به نقدینگی	۱/۶۵ درصد

۲ شاخص های عملکردی شاپراک در فروردین ماه ۱۴۰۵

آمار عملکردی

▼	تعداد تراکنش های شاپراک	۴,۱۷۸,۲۱۹,۱۴۰ تراکنش
▼	ارزش تراکنش های شاپراک	۲۳,۳۹۵,۲۸۱,۲۵۷ میلیون ریال

رشد اسمی و حقیقی ارزش تراکنش ها

▼	رشد اسمی ماهانه فروردین ۱۴۰۵ نسبت به اسفند ۱۴۰۴	-۹/۲۰٪
▼	رشد حقیقی ماهانه فروردین ۱۴۰۵ نسبت به اسفند ۱۴۰۴	-۱۳/۵۰٪
▲	رشد اسمی ماهانه فروردین ۱۴۰۵ نسبت به فروردین ۱۴۰۴	۶۱/۳۳٪
▼	رشد حقیقی ماهانه فروردین ۱۴۰۵ نسبت به فروردین ۱۴۰۴	-۷/۰۲٪

سهام هر یک از ابزارهای پذیرش از تعداد تراکنش ها

▲	ابزار پذیرش اینترنتی	۵/۰۰٪
▲	ابزار پذیرش کدهای دستوری	۱/۹۴٪
▼	کارتخوان فروشگاه	۹۱/۶۵٪
▼	ابزار موبایلی	۱/۴۰٪

سهام مبلغی هر یک از انواع خدمات شاپراک

▲	خرید کالا و خدمات	۹۹/۱۳٪
▼	پرداخت قبض و خرید شارژ	۰/۸۷٪

سهام تعدادی هر یک از انواع خدمات شاپراک

▲	خرید کالا و خدمات	۹۰/۱۲٪
▲	پرداخت قبض و خرید شارژ	۴/۹۲٪
▼	مانده گیری	۴/۹۶٪

ضریب نفوذ منطقه ای

سرانه ابزارهای پذیرش فعال سیستمی به ازای هر ۱۰,۰۰۰ فرد بالای ۱۸ سال کشور

▲	کل ابزارها	۱,۸۴۵/۰۶
▲	کارتخوان فروشگاه	۱,۷۴۵/۱۶
▲	ابزار پذیرش کدهای دستوری	۰/۶۲
▲	ابزار پذیرش اینترنتی	۹۹/۲۸
▼	ابزار موبایلی	۰/۰۳

سرانه تراکنش های هر ابزار پذیرش به ازای افراد بالای ۱۸ سال کشور

▲	کل ابزارها	۶۷/۵۸
▼	کارتخوان فروشگاه	۶۱/۹۴
▲	ابزار پذیرش کدهای دستوری	۱/۳۱
▲	ابزار پذیرش اینترنتی	۳/۳۸
▼	ابزار موبایلی	۰/۹۴۹

نفوذ منطقه ای کارتخوان فروشگاه فعال سیستمی

▲	بیشترین تعداد	تهران	۱,۷۴۶,۰۷۰
▲	بیشترین تغییر	مازندران	۶,۸۶۲
▲	بیشترین سرانه	مازندران	۰/۲۲۲
▲	بیشترین سرانه تعداد تراکنش	گیلان	۷۹/۲۰

نسبت دهکی مبالغ تراکنش های شاپراکی

▼	نسبت متوسط دهک دوم به دهک اول	۴۸۰/۲۰
---	-------------------------------	--------

گزارش اقتصادی شاپرک

۳

کیفیت انجام خدمات پرداخت

ستون اول مربوط به شرکت‌های PSP و ستون دوم مربوط به بانک‌های پذیرنده

بالاترین سهم از کل تراکنش‌های بازار

▲	۱۸/۹۳%	▲	۲۴/۳۶%	سهم مبلغی
	بانک ملت		به پرداخت ملت	
▲	۲۱/۱۷%	▲	۲۱/۸۴%	سهم تعدادی
	بانک ملت		به پرداخت ملت	

بالاترین سهم مبلغ تراکنش‌ها از بازار هر یک از ابزارهای پذیرش

▲	۱۸/۶۸%	▲	۲۲/۴۶%	کارتخوان فروشگاه‌ها
	بانک ملت		به پرداخت ملت	
▲	۲۰/۲۶%	▼	۳۴/۴۵%	ابزار پذیرش اینترنتی
	بانک ملت		به پرداخت ملت	
▼	۴۶/۰۶%	▼	۴۶/۴۹%	ابزار پذیرش کدهای دستوری
	بانک ملت		به پرداخت ملت	
▲	۴۳/۷۷%	▲	۹۸/۶۴%	ابزار موبایلی
	بانک شهر		آسان پرداخت پرشین	

بالاترین سهم تعداد تراکنش‌ها از بازار هر یک از ابزارهای پذیرش

▲	۳۸/۱۰%	▼	۴۶/۴۸%	ابزار پذیرش اینترنتی
	بانک ملت		به پرداخت ملت	
▲	۴۷/۹۱%	▼	۴۷/۴۳%	ابزار پذیرش کدهای دستوری
	بانک ملت		به پرداخت ملت	
▲	۱۹/۸۷%	▲	۲۰/۳۵%	کارتخوان فروشگاه‌ها
	بانک ملت		پرداخت الکترونیک سامان	
▼	۶۴/۹۲%	▲	۹۸/۸۰%	ابزار موبایلی
	بانک شهر		آسان پرداخت پرشین	

شاخص هر فیندال - هیبرشمن (HHI)

▲	۱۸۳۰	▼	۲۹۳۱	ابزار پذیرش اینترنتی
▼	۳۰۱۵۷	▼	۳۰۲۵۴	ابزار پذیرش کدهای دستوری
▲	۹۱۴	▲	۱۰۳۱۶	کارتخوان فروشگاه‌ها
▼	۴۶۹۴	▲	۹۰۷۶۳	ابزار موبایلی

بالاترین سهم بانک‌های صادر کننده از تعداد کارت‌های تراکنش‌دار

▲	۱۹/۵۷%	بانک شهر	کارت هدیه و بن کارت
▼	۱۷/۱۵%	بانک ملت	کارت اعتباری
▼	۲۱/۴۸%	بانک ملی	کارت برداشت نقدی

میزان تغییرات بر اساس مقادیر ماه گذشته محاسبه شده است.

شاخص‌های بازار شبکه پرداخت الکترونیکی کارتی در فروردین ۱۴۰۵

۴

شاخص اثربخشی کارتخوان فروشگاه‌های فعال سیستمی

▲	۳/۳۴۰	فرابردازان آروند امید	بالاترین میزان شاخص
▼	۰/۲۴۹	فن آوا کارت	پایین‌ترین میزان شاخص

نسبت خطای پذیرندگی به کل تراکنش‌ها

▼	۰/۸۸۷%	الکترونیک کارت دماوند	بالاترین میزان شاخص
▲	۰/۱۰۲%	فرابردازان آروند امید	پایین‌ترین میزان شاخص

سهم کارتخوان‌های کم و فاقد تراکنش از پایانه‌های فعال

▲	۴۲/۲۶%	الکترونیک کارت دماوند	بیشترین سهم
▲	۹/۶۹%	به پرداخت ملت	کمترین سهم

فصل ۱

جایگاه شاپرک در اقتصاد ملی

بررسی کلان اقتصادی عملکرد شبکه الکترونیک پرداخت کارتی، شاپرک با استفاده از قیاس با شاخص‌های اقتصادی در این بخش از گزارش مورد بررسی قرار خواهد گرفت.

۱- جایگاه شاپرک در اقتصاد ملی

در این بخش، جایگاه شاپرک در اقتصاد ملی و از جمله نسبت ارزش تراکنش‌های شاپرک به نقدینگی تبیین شده است. به علاوه روند ارزش تراکنش‌های شاپرک و اسکناس و مسکوک در دست اشخاص به نقدینگی در این بخش مقایسه شده است که در نتیجه آن می‌توان تغییر رفتار افراد جامعه در تمایل به پرداخت الکترونیکی را در طول زمان مشاهده کرد. محاسبه سهم ارزش پرداخت‌های الکترونیکی کارتی شاپرک از کل GDP نیز شاخص دیگری است که نمایانگر جایگاه و گستره فعالیت شبکه شاپرک با توجه به اندازه اقتصاد ملی است.

۱-۱- نسبت ارزش تراکنش‌های شاپرک به نقدینگی

این شاخص نشان می‌دهد که صنعت پرداخت الکترونیک تا چه میزان در اقتصاد ملی نقش داشته و چقدر در تسهیل مبادلات اقتصادی کشور موثر بوده است. برای بررسی نسبت ارزش تراکنش‌های شاپرک به نقدینگی، درصدی از نقدینگی^۱ که به صورت الکترونیکی پرداخت شده، محاسبه می‌شود.

شایان توجه است در محاسبه این شاخص از اطلاعات موجود (تا آذر ۱۴۰۴) استفاده شده است.

جدول ۱-۱ مقایسه ماهانه نسبت ارزش تراکنش‌های شاپرک به نقدینگی در ۱۲ ماه منتهی به آذر ۱۴۰۴

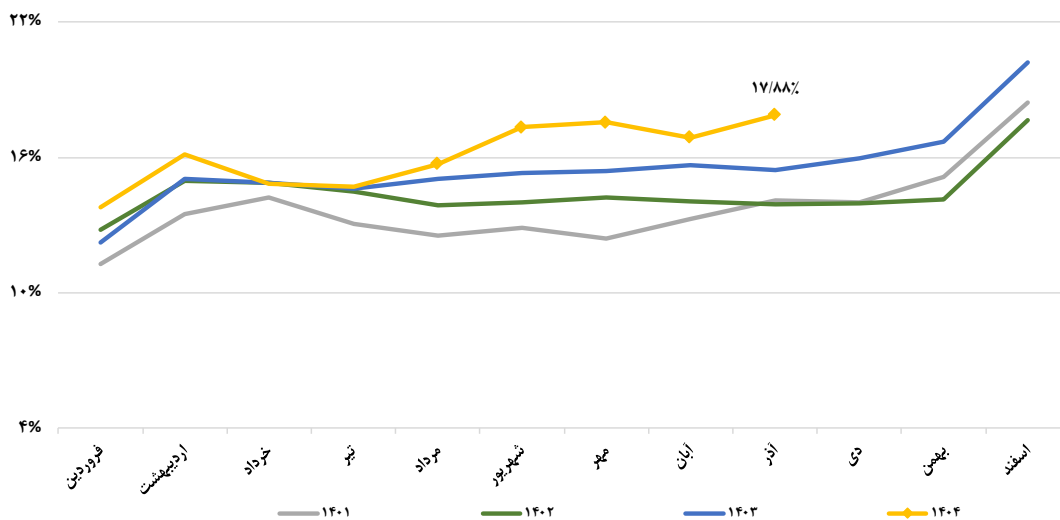
دوره	نقدینگی (میلیارد ریال)	ارزش تراکنش‌های شاپرک (میلیارد ریال)	نسبت ارزش تراکنش‌های شاپرک به نقدینگی
دی ۱۴۰۳	۹۷،۲۳۳،۳۰۰	۱۵،۵۲۰،۳۹۱	۱۵/۹۶٪
بهمن ۱۴۰۳	۹۹،۴۲۰،۱۰۰	۱۶،۶۱۱،۳۶۹	۱۶/۷۱٪
اسفند ۱۴۰۳	۱۰۱،۶۵۹،۵۰۰	۲۰،۵۳۹،۳۷۲	۲۰/۲۰٪
فروردین ۱۴۰۴	۱۰۵،۲۸۸،۶۰۰	۱۴،۵۰۱،۱۸۸	۱۳/۷۷٪
اردیبهشت ۱۴۰۴	۱۰۷،۳۹۲،۶۰۰	۱۷،۳۲۵،۳۷۱	۱۶/۱۳٪
خرداد ۱۴۰۴	۱۱۰،۵۸۸،۰۰۰	۱۶،۴۱۶،۸۴۸	۱۴/۸۵٪
تیر ۱۴۰۴	۱۱۵،۷۸۳،۳۰۰	۱۷،۰۳۸،۸۶۰	۱۴/۷۲٪
مرداد ۱۴۰۴	۱۲۰،۱۴۹،۳۰۰	۱۸،۸۶۲،۶۴۳	۱۵/۷۰٪
شهریور ۱۴۰۴	۱۲۴،۰۸۷،۳۰۰	۲۱،۵۱۷،۷۳۸	۱۷/۳۴٪
مهر ۱۴۰۴	۱۲۸،۰۰۹،۱۰۰	۲۲،۴۷۷،۸۷۹	۱۷/۵۶٪
آبان ۱۴۰۴	۱۳۱،۸۴۵،۳۰۰	۲۲،۲۶۹،۱۷۷	۱۶/۸۹٪
آذر ۱۴۰۴	۱۳۵،۳۴۴،۶۰۰	۲۴،۲۰۱،۵۳۲	۱۷/۸۸٪

در آذر ۱۴۰۴ ارزش تراکنش‌های شاپرک ۱۷/۸۸ درصد از کل نقدینگی بوده است که این شاخص نسبت به ماه آبان ۱۴۰۴، افزایش ۰/۹۹ درصدی داشته است.

^۱ آمارهای نقدینگی و اسکناس و مسکوک در دست اشخاص از سایت بانک مرکزی ج.ا.ا. از بخش پولی و بانکی در گزارش‌های گزیده آمارهای اقتصادی استخراج شده است.

در آذر ۱۴۰۴، ارزش تراکنش‌های شاپراک افزایش ۸/۶۸ درصدی داشته است که در قیاس با رشد ۲/۶۵ درصدی نقدینگی نسبت به ماه گذشته، افزایش شاخص نسبت ارزش تراکنش‌های شاپراکی به نقدینگی نسبت به ماه آبان ۱۴۰۴ را در پی داشته است.

در زمان تولید گزارش حاضر، آمار میزان نقدینگی تا آذر ۱۴۰۴ منتشر شده است، لذا نسبت ارزش تراکنش‌های شاپراک به نقدینگی به تفکیک هر سال در دوره‌ی زمانی سال ۱۴۰۱ لغایت آذر ۱۴۰۴ در شکل ۱-۱ ترسیم شده است که بیانگر روند رو به رشد و نوسانی این شاخص در مدت مورد بررسی است.

شکل ۱-۱ مقایسه روند شاخص نسبت ارزش تراکنش‌های شاپراک به نقدینگی از ابتدای سال ۱۴۰۱ لغایت آذر ۱۴۰۴

۱-۱-۱- نسبت اسکناس و مسکوک در دست اشخاص به نقدینگی

درصدی از نقدینگی که به صورت اسکناس و مسکوک در دست اشخاص جامعه وجود دارد و پرداخت نقدی را ممکن ساخته، در جدول ۱-۲ ارائه شده است.

جدول ۱-۲ مقایسه ماهانه نسبت اسکناس و مسکوک در دست اشخاص به نقدینگی در ۱۲ ماه منتهی به آذر ۱۴۰۴

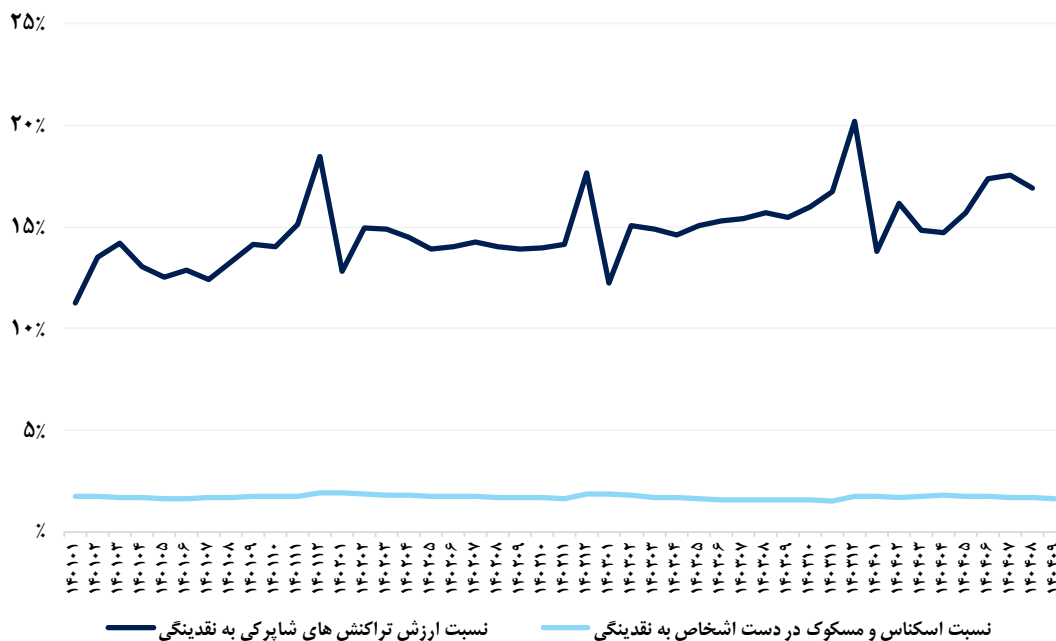
نسبت اسکناس و مسکوکات به نقدینگی	اسکناس و مسکوک در دست اشخاص (میلیارد ریال)	نقدینگی (میلیارد ریال)	دوره
۱/۵۵%	۱.۵۰۵.۷۰۰	۹۷.۲۳۳.۳۰۰	دی ۱۴۰۳
۱/۵۳%	۱.۵۲۳.۰۰۰	۹۹.۴۲۰.۱۰۰	بهمن ۱۴۰۳
۱/۷۶%	۱.۷۹۱.۳۰۰	۱۰۱.۶۵۹.۵۰۰	اسفند ۱۴۰۳
۱/۷۳%	۱.۸۲۲.۲۰۰	۱۰۵.۲۸۸.۶۰۰	فروردین ۱۴۰۴
۱/۶۹%	۱.۸۱۸.۶۰۰	۱۰۷.۳۹۲.۶۰۰	اردیبهشت ۱۴۰۴
۱/۷۳%	۱.۹۱۴.۷۰۰	۱۱۰.۵۸۸.۰۰۰	خرداد ۱۴۰۴
۱/۷۸%	۲.۰۶۳.۴۰۰	۱۱۵.۷۸۳.۳۰۰	تیر ۱۴۰۴
۱/۷۵%	۲.۱۰۲.۹۰۰	۱۲۰.۱۴۹.۳۰۰	مرداد ۱۴۰۴
۱/۷۳%	۲.۱۵۲.۰۰۰	۱۲۴.۰۸۷.۳۰۰	شهریور ۱۴۰۴
۱/۷۱%	۲.۱۹۵.۱۰۰	۱۲۸.۰۰۹.۱۰۰	مهر ۱۴۰۴
۱/۶۷%	۲.۲۰۵.۱۰۰	۱۳۱.۸۴۵.۳۰۰	آبان ۱۴۰۴
۱/۶۵%	۲.۲۳۰.۴۰۰	۱۳۵.۳۴۴.۶۰۰	آذر ۱۴۰۴

در آذر ۱۴۰۴، ۱/۶۵ درصد از کل نقدینگی، متعلق به اسکناس و مسکوک در دست اشخاص بوده است که نسبت به مقدار مشابه در آبان ۱۴۰۴ کاهش ۰/۰۲- درصدی را تجربه نموده است. در آذر ۱۴۰۴ میزان نقدینگی با افزایش ۲/۶۵ درصدی همراه بوده و میزان اسکناس و مسکوک در دست اشخاص نیز با افزایش ۱/۱۵ درصدی همراه بوده است.

۱-۱-۲- مقایسه نسبت ارزش تراکنش‌های شاپرکی و اسکناس و

مسکوک در دست اشخاص به نقدینگی

شکل زیر روند دو شاخص نسبت ارزش تراکنش‌های شاپرک به نقدینگی و نسبت اسکناس و مسکوک در دست اشخاص به نقدینگی را نشان داده و امکان مقایسه تغییرات ارزش تراکنش‌های پرداخت الکترونیک و حجم اسکناس و مسکوک در دست اشخاص را به کل نقدینگی در طول زمان، ممکن می‌سازد.

شکل ۱-۲ مقایسه نسبت ارزش تراکنش‌های شاپرک و نسبت اسکناس و مسکوک در دست اشخاص به نقدینگی

روند نسبت ارزش تراکنش‌های شاپرک به نقدینگی در طول مدت مورد بررسی (ابتدای سال ۱۴۰۱ تا آذر ۱۴۰۴) دارای برآیند صعودی بوده است و از ۱۱/۲۸ درصد در فروردین ۱۴۰۱ به ۱۷/۸۸ درصد در آذر ۱۴۰۴ افزایش یافته است. این در حالی است که نسبت اسکناس و مسکوک در دست اشخاص به نقدینگی در طول این مدت روندی در مجموع کاهشی داشته و از ۱/۷۶ درصد به ۱/۶۵ درصد رسیده است. به عبارت دیگر، گسترش نفوذ ابزارهای پذیرش، یکی از دلایل کاهش ۰/۱۱ درصدی نسبت اسکناس و مسکوک به نقدینگی در مدت مورد بررسی بوده است که انتظار می‌رود این روند کاهشی همچنان تداوم داشته باشد.

۱-۲- بررسی ارزش تراکنش‌های شاپرک و GDP در طول زمان

بر اساس انتظارات و در حالت عمومی، رابطه مستقیمی بین تقاضا در دوره مشخص و مبلغ پرداخت‌های صورت گرفته در آن دوره وجود دارد؛ چرا که بهای کالای مورد تقاضا به صورت الکترونیکی و یا نقدی پرداخت می‌شود. از سوی دیگر عواملی از قبیل تورم، نرخ بهره، رکود و رونق اقتصادی، اوضاع سیاسی و سایر عوامل، بر تقاضا، عادات و رفتار مصرفی آحاد جامعه اثرگذار است. به عنوان مثال در یک اقتصاد رکودی، با کاهش تقاضا و خرید کالاها و خدمات، انتظار بر آن است که پرداخت وجوه چه به صورت نقدی و چه به صورت الکترونیکی در مجموع کاهش یابد.

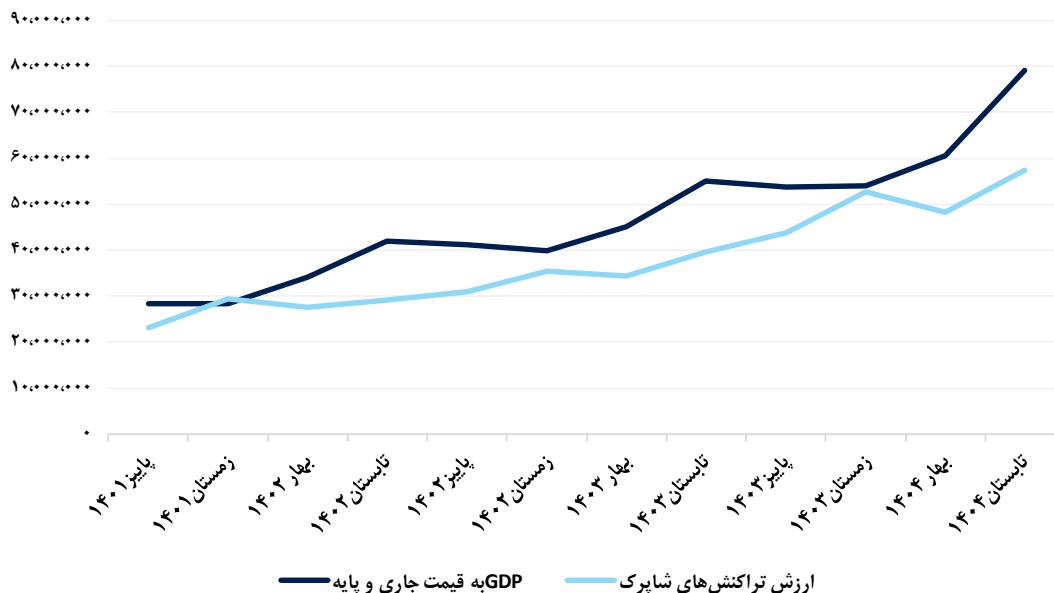
به عبارت دیگر روند ارزش پرداخت‌های الکترونیکی کارت‌ها، به تنهایی عملکرد شرکت شاپرک و یا اعتماد افراد جامعه به صنعت پرداخت الکترونیکی کارت‌ها را نشان نداده و لازم است بررسی ارزش تراکنش‌های کارت‌ها را با توجه به وضعیت سیکل‌های تجاری^۲ و دوره‌های رکود و رونق اقتصادی کشور و نسبت به تولید ناخالص داخلی مورد تحلیل قرار داد.

در شکل ۱-۳ روند تولید ناخالص داخلی^۳ به قیمت پایه بر حسب قیمت‌های جاری و ارزش تراکنش‌های شبکه شاپرک در ۱۲ فصل منتهی به تابستان ۱۴۰۴ به صورت فصلی ترسیم شده است^۴.

^۲ بررسی روند تاریخی تولید ناخالص داخلی هر کشوری به عنوان معیاری از سطح فعالیت اقتصادی آن کشور نمایان‌گر آن است که این متغیر در طول سال‌ها، حول یک روند رشد بلندمدت نوسان کرده است. این نوسانات در ادبیات اقتصادی به سیکل‌های تجاری معروفند.
^۳ به واژه نامه رجوع شود.

^۴ آمار تولید ناخالص داخلی از سایت بانک مرکزی ج.ا.ا. و از گزارش سه ماهه نماگرهای اقتصادی اخذ شده است. در گزارش‌های منتشره بانک مرکزی ج.ا.ا. آخرین اطلاعات موجود برای تولید ناخالص داخلی به صورت فصلی، مربوط به تابستان ۱۴۰۴ می‌باشد.

۱-۲-۱- قیاس روند فصلی ارزش تراکنش‌های شاپرک و تولید ناخالص داخلی

شکل ۳-۱ مقایسه روند GDP و ارزش تراکنش‌های شاپرک در ۱۲ فصل منتهی به تابستان ۱۴۰۴

در محاسبات تولید ناخالص داخلی برای جلوگیری از محاسبه چند باره ارزش کالای تولید شده، صرفاً ارزش کالاهای نهایی و نه واسط محاسبه می‌شود. اما از آنجا که ارزش تراکنش‌های شبکه پرداخت الکترونیک، شامل بهای همه انواع کالا، چه نهایی و چه واسط است، امکان بالاتر رفتن ارزش تراکنش‌ها از ارزش تولید ناخالص داخلی وجود داشته که به این دلیل ارزش تراکنش‌های شاپرک از میزان تولید ناخالص داخلی در برخی بازه‌های زمانی بیشتر است.

۱-۲-۲- ارزش تراکنش‌های شاپرک و GDP

ارزش تراکنش‌های شبکه پرداخت الکترونیک کارتی در کنار GDP، معیاری جهت نشان دادن گستره فعالیت شبکه شاپرک با توجه به اندازه اقتصاد ملی است. این آمار در طول زمان^۵ در جدول ۱-۳ ارائه شده است.

جدول ۱-۳ ارزش پرداخت‌های الکترونیک کارتی و GDP در ۱۲ فصل منتهی به تابستان ۱۴۰۴

ارزش تراکنش‌های شاپرک (میلیارد ریال)	GDP (میلیارد ریال)	دوره
۲۳,۰۹۴,۰۲۹	۲۸,۲۲۱,۳۴۱	پاییز ۱۴۰۱
۲۹,۳۶۹,۱۹۶	۲۸,۲۶۲,۱۵۴	زمستان ۱۴۰۱
۲۷,۶۷۰,۸۲۳	۳۴,۱۶۳,۹۳۴	بهار ۱۴۰۲
۲۹,۱۶۲,۶۷۰	۴۲,۰۸۹,۶۸۰	تابستان ۱۴۰۲
۳۰,۹۳۹,۰۱۰	۴۱,۱۱۱,۲۱۲	پاییز ۱۴۰۲
۳۵,۴۵۵,۲۰۷	۳۹,۷۶۹,۹۴۷	زمستان ۱۴۰۲
۳۴,۳۹۵,۵۶۶	۴۵,۱۸۱,۲۲۳	بهار ۱۴۰۳
۳۹,۶۰۶,۲۸۰	۵۵,۰۸۶,۱۵۶	تابستان ۱۴۰۳
۴۳,۷۶۵,۶۲۴	۵۳,۸۰۳,۷۲۵	پاییز ۱۴۰۳
۵۲,۶۷۱,۱۳۱	۵۳,۹۶۰,۱۶۲	زمستان ۱۴۰۳
۴۸,۲۴۳,۴۰۷	۶۰,۶۷۹,۲۸۲	بهار ۱۴۰۴
۵۷,۴۱۹,۲۴۰	۷۹,۰۲۹,۳۴۶	تابستان ۱۴۰۴

*در محاسبات GDP صرفاً ارزش مبادلات کالاها و محصولات نهایی لحاظ می‌شود و به دلیل جلوگیری از محاسبات چند باره ارزش کالاها، ارزش مبادلات کالاهای واسطه‌ای لحاظ نمی‌شود. لذا ارزش مبادلات الکترونیکی ممکن است به دلیل محاسبات ارزش مبادلات کالاهای واسطه‌ای، بیش از ارزش GDP شود.

^۵ در گزارش‌های منتشره بانک مرکزی ج.ا.ا. آخرین اطلاعات موجود برای تولید ناخالص داخلی به صورت فصلی، مربوط به تابستان ۱۴۰۴ می‌باشد.

فصل ۲

شاخص‌های عملکردی شاپرک

بررسی کلان عملکرد شبکه الکترونیکی پرداخت کارتی، شاپرک در این بخش از گزارش مورد بررسی قرار خواهد گرفت.

۲- شاخص‌های عملکردی شاپرک

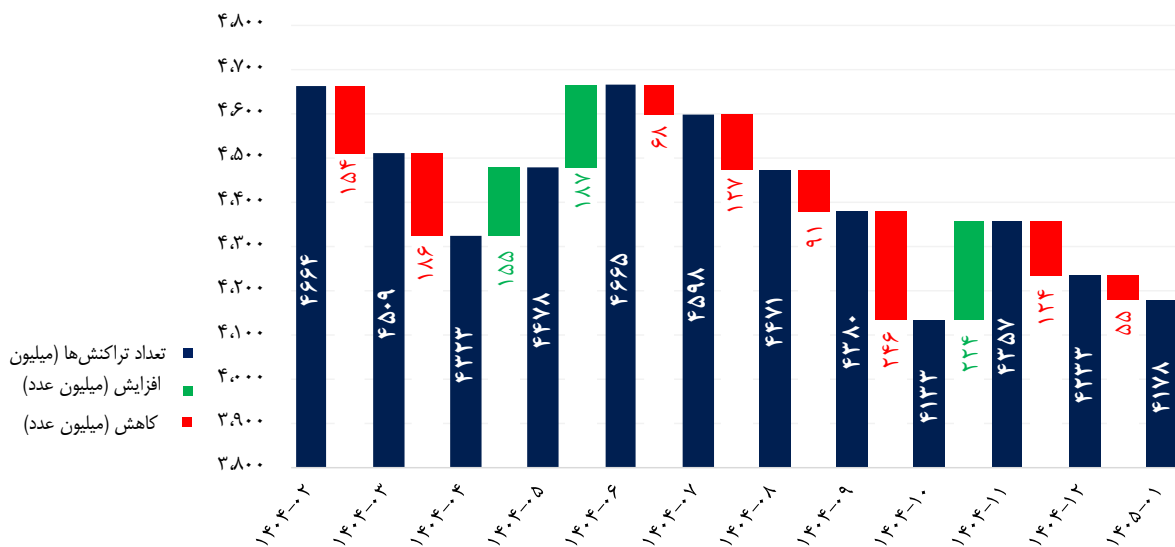
فعالیت و عملکرد پذیرندگی در کل شبکه پرداخت الکترونیک کارت در این بخش بررسی شده است. این بخش خود به سه زیر بخش "آمار عملکردی شاپرک"، "نفوذ منطقه‌ای" و نیز "شاخص‌های پراکندگی مبلغی تراکنش‌ها" تقسیم شده که در هر زیر بخش شاخص‌های مختلفی ارائه شده است.

۲-۱- آمار عملکردی شاپرک

در این بخش، عملکرد شاپرک به لحاظ تعدادی و ارزشی و نیز رشد اسمی و حقیقی آن، نسبت تراکنش‌های هر یک از ابزارهای پذیرش و سهم هر یک از انواع خدمات پرداخت الکترونیک کارت (خرید کالا و خدمات، پرداخت قبض و خرید شارژ و مانده‌گیری) با ارائه شاخص‌هایی بررسی می‌شود.

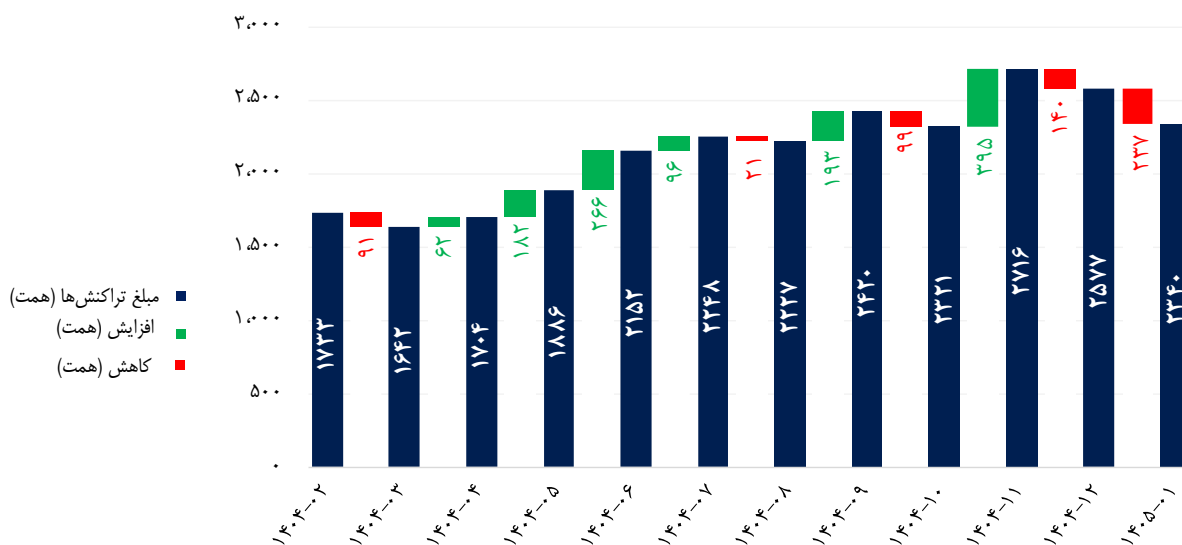
۲-۱-۱- آمار تعداد و ارزش تراکنش‌های شاپرک

در شکل ۲-۱، به بررسی تعداد تراکنش‌ها در ۱۲ ماه منتهی به فروردین ماه ۱۴۰۵ پرداخته شده است. همچنین میزان کاهش و افزایش هر ماه نسبت به ماه گذشته در نمودار قابل مشاهده است. با توجه به این نمودار بیشترین میزان افزایش و کاهش تعداد تراکنش نسبت به ماه گذشته به ترتیب در ماه‌های بهمن و دی ۱۴۰۴ رخ داده است.

شکل ۲-۱- مقایسه میزان رشد تعداد تراکنش‌ها (میلیون عدد) در ۱۲ ماه منتهی به فروردین ۱۴۰۵

در شکل ۲-۲، به بررسی مبلغ تراکنش‌ها در ۱۲ ماه منتهی به فروردین ماه ۱۴۰۵ پرداخته شده است. با توجه به این نمودار بیشترین میزان افزایش و کاهش مبلغ تراکنش نسبت به ماه گذشته به ترتیب در ماه‌های بهمن ۱۴۰۴ و فروردین ۱۴۰۵ رخ داده است.

شکل ۲-۲- مقایسه میزان رشد مبلغ تراکنش‌ها (همت) در ۱۲ ماه منتهی به فروردین ۱۴۰۵

در فروردین ماه ۱۴۰۵ بالغ بر ۴،۱۷۸ میلیون تراکنش با ارزش ۲۳،۳۹۵ هزار میلیارد ریال در شبکه الکترونیک پرداخت کارت پردازش شده که نسبت به اسفند ماه ۱۴۰۴ رشد ۱/۲۹- درصدی در تعداد و ۹/۲۰- درصدی در ارزش ریالی داشته است. در جدول ۱-۲ آمار تعداد و ارزش تراکنش‌های شاپرک در فروردین ماه ۱۴۰۵ و نرخ رشد آن نسبت به ماه گذشته درج شده است.

جدول ۱-۲- مقایسه آمار ماهانه تراکنش‌های شاپرک

نوع	اسفند ۱۴۰۴	فروردین ۱۴۰۵	نرخ رشد
تعداد تراکنش	۴,۲۳۲,۷۴۲,۳۰۹	۴,۱۷۸,۲۱۹,۱۴۰	-۱/۲۹%
مبلغ تراکنش (میلیون ریال)	۲۵,۷۶۵,۰۴۱,۳۳۴	۲۳,۳۹۵,۲۸۱,۳۵۷	-۹/۲۰%

همچنین جدول ۲-۲ حاوی آمار تعداد و ارزش تراکنش‌های شاپرک در فروردین ۱۴۰۵ و ماه مشابه سال گذشته به همراه نرخ رشد آن می‌باشد.

جدول ۲-۲- مقایسه آمار تراکنش‌های شاپرک نسبت ماه مشابه سال ۱۴۰۴

نوع	فروردین ۱۴۰۴	فروردین ۱۴۰۵	نرخ رشد
تعداد تراکنش	۴,۱۸۵,۶۵۰,۵۱۷	۴,۱۷۸,۲۱۹,۱۴۰	-۰/۱۸%
مبلغ تراکنش (میلیون ریال)	۱۴,۵۰۱,۱۸۸,۲۵۲	۲۳,۳۹۵,۲۸۱,۳۵۷	۶۱/۳۳%

بر اساس مندرجات جدول ۲-۲ تراکنش‌های فروردین ۱۴۰۵ به نسبت ماه مشابه سال ۱۴۰۴ از نظر تعدادی ۰/۱۸- و از نظر ریالی ۶۱/۳۳ درصد رشد داشته است.

۲-۱-۲- رشد حقیقی ارزش تراکنش‌های شاپرکی

در اقتصاد به منظور ارائه تحلیل‌های قابل اتکا، متغیرهای ارزشی و مبلغی را به صورت حقیقی بررسی می‌کنند. به این مفهوم که متغیر ارزشی اسمی^۱ را تورمزدایی نموده تا اثر عامل تورم موجب برداشت‌های اشتباه و انحراف در تصمیم‌گیری نشود. لذا شاخص مناسب‌تر برای بیان رشد ارزش تراکنش‌ها، بیان آن به صورت رشد حقیقی^۲ و تورمزدایی شده می‌باشد.

جدول ۲-۳ مقایسه رشد اسمی و حقیقی ارزش ماهانه تراکنش‌های شبکه شاپرک

ارزش تراکنش‌ها (میلیون ریال)	اسفند ۱۴۰۴	فروردین ۱۴۰۵	نرخ رشد
ارزش اسمی تراکنش‌ها	۲۵,۷۶۵,۰۴۱,۳۳۴/۴۶	۲۳,۳۹۵,۲۸۱,۳۵۷/۴۰	-۹/۲۰٪
ارزش حقیقی تراکنش‌ها	۴,۷۵۱,۰۶۷,۹۲۰/۷۹	۴,۱۰۹,۴۸۲,۰۵۸/۲۱	-۱۳/۵۰٪
شاخص کل بهای کالاها و خدمات مصرفی (CPI) [*]	۵۴۲/۳	۵۶۹/۳	۴/۹۸٪

*نرخ تورم ماهانه: نرخ رشد شاخص کل بهای کالاها و خدمات مصرفی در دو ماه متوالی بیانگر نرخ تورم ماهانه می‌باشد. (مرجع آمار CPI از سایت مرکز آمار کشور می‌باشد.)

همان‌گونه که جدول ۲-۳ نشان می‌دهد ارزش اسمی تراکنش‌های فروردین ۱۴۰۵ نسبت به ماه گذشته با رشد ۹/۲۰- درصدی همراه بوده و این در حالی است که ارزش حقیقی تراکنش‌ها رشد ۱۳/۵۰- درصدی را تجربه نموده است. ارزش حقیقی تراکنش‌ها در واقع ارزش تراکنش‌های شاپرکی بدون در نظر گرفتن اثرات تورم می‌باشد. در ادامه طی جدول ۲-۴ مقایسه‌ای بین رشد حقیقی و اسمی نقطه به نقطه ارزش تراکنش‌های شبکه شاپرک آورده شده است.

^۱ به واژه نامه رجوع شود.

^۲ ارزش تراکنش‌های شاپرک بدون اثرات تورم، برای محاسبه ارزش حقیقی، شاخص کل بهای کالاها و خدمات مصرفی (CPI) به قیمت سال پایه ۱۴۰۰ به صورت ماهانه از سایت مرکز آمار کشور اخذ شده است.

گزارش اقتصادی شاپرک

جدول ۲-۴ مقایسه رشد حقیقی و اسمی نقطه به نقطه ارزش تراکنش‌های شبکه شاپرک

ارزش تراکنش‌ها (میلیون ریال)	فروردین ۱۴۰۴	فروردین ۱۴۰۵	نرخ رشد
ارزش اسمی تراکنش‌ها	۱۴,۵۰۱,۱۸۸,۲۵۲/۲۲	۲۳,۳۹۵,۲۸۱,۳۵۷/۴۰	۶۱/۳۳%
ارزش حقیقی تراکنش‌ها	۴,۴۱۹,۷۴۶,۴۹۵/۶۵	۴,۱۰۹,۴۸۲,۰۵۸/۲۱	-۷/۰۲%
شاخص کل بهای کالاها و خدمات مصرفی (CPI) *	۳۲۸/۱۰	۵۶۹/۳۰	۷۳/۵۱%

* تورم نقطه به نقطه: رشد شاخص کل بهای کالاها و خدمات مصرفی در ماه مشخص نسبت به ماه مشابه سال قبل را در نظر می‌گیرد. (مرجع آمار CPI. سایت مرکز آمار کشور می‌باشد.)

همانگونه که مشاهده می‌گردد، مندرجات جدول ۲-۴ رشد ۶۱/۳۳ درصدی در ارزش اسمی تراکنش‌ها در قیاس نقطه به نقطه بوده که می‌توان آن را شاهدهی برای افزایش استقبال عمومی از پرداخت الکترونیکی تفسیر کرد. همچنین ملاحظه می‌شود رشد حقیقی ارزش تراکنش‌ها بدون در نظر گرفتن اثرات تورم محاسبه شده - ۷/۰۲ درصد می‌باشد.

۲-۱-۳- عملکرد شبکه شاپرک در توزیع ابزار پذیرش

سوئیچ شرکت شبکه الکترونیکی پرداخت کارت (شاپرک) چهار نوع "ابزار پذیرش اینترنتی"، "ابزار پذیرش کدهای دستوری (USSD)", "ابزار پذیرش کارتخوان فروشگاه" و به تازگی "ابزار پذیرش موبایلی" را پشتیبانی می‌نماید که در این بخش تعداد هر یک از این ابزارها، در کنار سایر عوامل نظیر تعداد تراکنش، دسترسی و توسعه شبکه پرداخت الکترونیک کارتی مورد بررسی قرار می‌گیرد. در این راستا تعداد هر یک از ابزارهای پذیرش فعال سیستمی^۱ در فروردین ۱۴۰۵ در قیاس با ماه گذشته در جدول ۲-۵ ارائه شده است.

جدول ۲-۵ مقایسه تعداد هر یک از ابزارهای پذیرش فعال سیستمی در فروردین ۱۴۰۵ نسبت به ماه گذشته

ابزار پذیرش	تعداد ابزار فعال سیستمی		نرخ رشد
	اسفند ۱۴۰۴	فروردین ۱۴۰۵	
اینترنتی	۶۰۲,۸۵۵	۶۱۳,۷۴۸	۱/۸۱%
کدهای دستوری (USSD)	۳,۸۳۲	۳,۸۴۴	۰/۳۱%
کارتخوان فروشگاه	۱۰,۷۳۷,۱۶۱	۱۰,۷۸۸,۸۹۴	۰/۴۸%
موبایلی	۱۸۵	۱۸۴	-۰/۵۴%
مجموع ابزارها	۱۱,۳۴۴,۰۳۳	۱۱,۴۰۶,۶۷۰	۰/۵۵%

^۱ ابزارهایی که به لحاظ فنی امکان انجام تراکنش بر روی آن‌ها مهیا می‌باشد و در پایگاه داده شاپرک با وضعیت "Y" ثبت شده است.

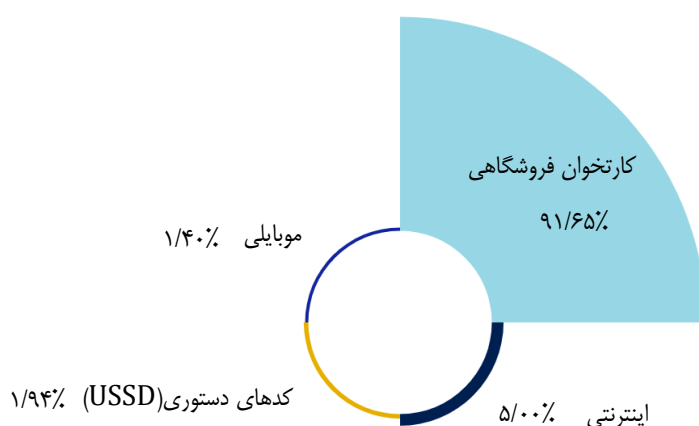
بر اساس جدول ۲-۵ تعداد ابزارهای شاپرکی در مجموع نسبت به اسفند ماه ۱۴۰۴ رشد ۵۵٪ درصدی را تجربه نموده‌اند که به نظر می‌رسد سبب این تغییر، افزایش ۴۸٪ درصدی تعداد ابزار کارتخوان فروشگاه می‌باشد. در ادامه آمار سهم بازار هر یک از ابزارها در جدول ۲-۶ ارائه شده است.

جدول ۲-۶ مقایسه سهم تعدادی هر یک از ابزارهای پذیرش فعال سیستمی از کل ابزارهای بازار- فروردین ۱۴۰۵

فروردین ۱۴۰۵		اسفند ۱۴۰۴		ابزار پذیرش
سهم از بازار	تعداد ابزار فعال سیستمی	سهم از بازار	تعداد ابزار فعال سیستمی	
۵۳٪	۶۱۳,۷۴۸	۵۳٪	۶۰۲,۸۵۵	اینترنتی
۰/۰۳٪	۳,۸۴۴	۰/۰۳٪	۳,۸۳۲	کدهای دستوری (USSD)
۹۴/۵۸٪	۱۰,۷۸۸,۸۹۴	۹۴/۶۵٪	۱۰,۷۳۷,۱۶۱	کارتخوان فروشگاه
۰/۰۰٪	۱۸۴	۰/۰۰٪	۱۸۵	موبایلی
۱۰۰/۰۰٪	۱۱,۴۰۶,۶۷۰	۱۰۰/۰۰٪	۱۱,۳۴۴,۰۳۳	مجموع ابزارها

۲-۱-۴- عملکرد هر ابزار پذیرش به لحاظ تعداد و مبلغ تراکنش‌ها

سهم تراکنش‌های هر یک از ابزارهای پذیرش نیز شاخص دیگری است که در شکل ۳-۲ نشان داده شده است. همانطور که مشخص است کارتخوان فروشگاه با سهم ۹۱/۶۵ درصدی، بیشترین تعداد تراکنش را در بین سایر ابزارهای پذیرش داشته است و ابزار پذیرش اینترنتی، ابزار پذیرش کدهای دستوری (USSD) و ابزار پذیرش موبایلی به ترتیب در جایگاه‌های بعدی قرار گرفته‌اند.

شکل ۳-۲ سهم هر یک از ابزارهای پذیرش از تعداد تراکنش‌ها- فروردین ۱۴۰۵

بیشترین سهم بازار تراکنش‌های شاپرکی در اختیار ابزار کارتخوان فروشگاه می‌باشد. این در حالی است که عواملی مانند وجود محدودیت انجام تراکنش بر روی ابزار پذیرش کدهای دستوری (USSD)، تعداد بالای ابزار

کارتخوان فروشگاه، فراگیر بودن این ابزار، عدم نیاز این ابزار به تجهیزات مکمل دیگر نظیر کامپیوتر یا گوشی موبایل و عواملی از این دست را می‌توان از جمله عوامل تاثیر گذار بر تعداد تراکنش‌های ابزار پذیرش کارتخوان فروشگاه دانست. همچنین به منظور استفاده از ابزار پذیرش اینترنتی، به بستر اینترنتی امن و در استفاده از ابزار پذیرش کدهای دستوری (USSD) به وجود دستگاه گوشی تلفن همراه نیاز می‌باشد که ممکن است هنگام خرید در دسترس همگان قرار نداشته باشد. متوسط تعداد تراکنش به ازای هر یک از ابزارها در جدول ۲-۷ به خوبی قابل ملاحظه می‌باشد.

جدول ۲-۷ شاخص تعداد متوسط تراکنش‌ها به ازای هر یک از ابزارهای پذیرش فعال سیستمی - فروردین ۱۴۰۵

ابزار پذیرش	تعداد ابزار فعال سیستمی	تعداد تراکنش‌ها	تعداد تراکنش به ازای هر ابزار
اینترنتی	۶۱۳,۷۴۸	۲۰۹,۰۹۲,۰۴۱	۳۴۱
کدهای دستوری (USSD)	۳,۸۴۴	۸۱,۰۸۹,۱۱۲	۲۱,۰۹۵
کارتخوان فروشگاه	۱۰,۷۸۸,۸۹۴	۳,۸۲۹,۳۵۰,۴۶۶	۳۵۵
موبایلی	۱۸۴	۵۸,۶۸۷,۵۲۱	۳۱۸,۹۵۴
مجموع ابزارها	۱۱,۴۰۶,۶۷۰	۴,۱۷۸,۲۱۹,۱۴۰	۳۶۶

متوسط تراکنش هر ابزار پذیرش شاپرکی در فروردین ۱۴۰۵، ۳۶۶ تراکنش می‌باشد که این تعداد نسبت به مقدار مشابه در ماه گذشته کاهش ۶/۸۳ واحدی (۱/۸۳- درصدی) را تجربه نموده است. بیشترین تغییر متوسط تعداد تراکنش مربوط به ابزار پذیرش موبایلی می‌باشد. در فروردین ماه متوسط تعداد تراکنش‌های اینترنتی با کاهش ۱/۳۵- درصدی از ۳۴۵ تراکنش در اسفند ۱۴۰۴ به ۳۴۱ تراکنش رسیده است. متوسط تعداد تراکنش هر ابزار پذیرش کدهای دستوری (USSD) ۲۱,۰۹۵ تراکنش است که این مقدار نسبت به ماه گذشته با افزایش ۵۵۹/۲۰ واحدی همراه بوده است. متوسط تعداد تراکنش هر ابزار کارتخوان فروشگاه نیز با ۷/۰۸ واحد کاهش نسبت به اسفند ۱۴۰۴ به ۳۵۵ عدد در فروردین ماه رسیده است. متوسط تعداد تراکنش هر ابزار پذیرش موبایلی ۳۱۸,۹۵۴ تراکنش است که این مقدار نسبت به ماه گذشته با افزایش ۱,۱۴۴/۷۶ واحدی همراه بوده است. در ادامه طی جدول ۲-۸ به بررسی شاخص متوسط مبلغ تراکنش‌ها به ازای هر ابزار پذیرش فعال سیستمی پرداخته شده است.

جدول ۲-۸ شاخص متوسط مبلغ تراکنش‌ها به ازای هر ابزارهای پذیرش فعال سیستمی - فروردین ۱۴۰۵

ابزار پذیرش	تعداد ابزار فعال سیستمی	مجموع مبلغ تراکنش‌ها (میلیون ریال)	متوسط مبلغ تراکنش‌ها به ازای هر ابزار پذیرش (میلیون ریال)
اینترنتی	۶۱۳,۷۴۸	۳,۷۳۶,۶۲۸,۱۰۲	۶,۰۸۸/۲۱
کدهای دستوری (USSD)	۳,۸۴۴	۳۰,۶۵۷,۲۴۴	۷,۹۷۵/۳۵
کارتخوان فروشگاه‌های	۱۰,۷۸۸,۸۹۴	۱۹,۵۷۷,۳۵۰,۷۸۵	۱,۸۱۴/۵۸
موبایلی	۱۸۴	۵۰,۶۴۵,۲۲۷	۲۷۵,۲۴۵/۸۰
مجموع ابزارها	۱۱,۴۰۶,۶۷۰	۲۳,۳۹۵,۲۸۱,۳۵۷	۲,۰۵۱/۰۲

متوسط مبلغ کارکرد هر ابزار پذیرش اینترنتی در فروردین ۱۴۰۵ ماه با کاهش ۱,۴۰۲/۷۱ میلیون ریالی نسبت به ماه گذشته به ۶,۰۸۸/۲۱ میلیون ریال رسیده است. متوسط مبلغ کارکرد هر ابزار پذیرش کدهای دستوری (USSD) با افزایش ۲۶۱/۳۰ میلیون ریالی نسبت به ماه گذشته به ۷,۹۷۵/۳۵ میلیون ریال به ازای هر ابزار در فروردین ماه رسیده است. متوسط مبلغ کارکرد هر ابزار پذیرش موبایلی با کاهش ۲۹,۲۴۳/۹۹ میلیون ریالی نسبت به ماه گذشته به ۲۷۵,۲۴۵/۸۰ میلیون ریال به ازای هر ابزار رسیده است. متوسط مبلغ کارکرد هر ابزار کارتخوان فروشگاه‌های نیز با توجه به جدول ۲-۸ برابر با ۱,۸۱۴/۵۸ میلیون ریال می‌باشد که این میزان نیز نسبت به ماه گذشته ۱۵۶/۴۴ میلیون ریال کاهش را تجربه نموده است.

در جدول ۲-۹ به بررسی شاخص متوسط مبلغ تراکنش‌ها به ازای هر ابزار پذیرش تراکنش‌دار^۱ پرداخته شده است.

^۱ به واژه نامه رجوع شود

گزارش اقتصادی شاپرک

جدول ۲-۹ شاخص متوسط مبلغ تراکنش‌ها به ازای هر ابزارهای پذیرش تراکنش‌دار - فروردین ۱۴۰۵

ابزار پذیرش	تعداد ابزار تراکنش‌دار	مجموع مبلغ تراکنش‌ها (میلیون ریال)	متوسط مبلغ تراکنش‌ها به ازای هر ابزار پذیرش (میلیون ریال)
اینترنتی	۱۴۶,۳۵۶	۳,۷۳۶,۶۲۸,۱۰۲	۲۵,۵۳۱/۱
کدهای دستوری (USSD)	۱۵۹	۳۰,۶۵۷,۲۴۴	۱۹۲,۸۱۲/۹
کارتخوان فروشگاه‌های	۸,۷۶۷,۹۶۵	۱۹,۵۷۷,۳۵۰,۷۸۵	۲,۲۳۲/۸
موبایلی	۸۲	۵۰,۶۴۵,۲۲۷	۶۱۷,۶۲۴/۷
مجموع ابزارها	۸,۹۱۴,۵۶۲	۲۳,۳۹۵,۲۸۱,۳۵۷	۲,۶۲۴/۳۹

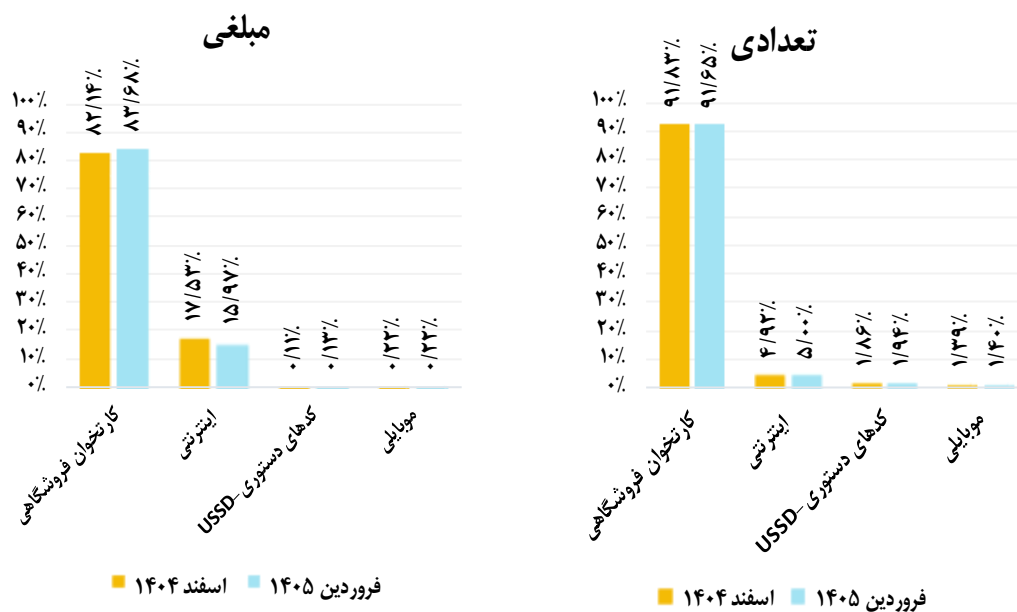
متوسط مبلغ کارکرد هر ابزار پذیرش اینترنتی تراکنش‌دار در فروردین ماه ۱۴۰۵ با کاهش ۱,۲۵۹/۵۵ میلیون ریالی نسبت به ماه گذشته به ۲۵,۵۳۱/۱ میلیون ریال رسیده است. متوسط مبلغ کارکرد هر ابزار پذیرش کدهای دستوری (USSD) تراکنش‌دار با افزایش ۲۶,۷۴۴/۱۴ میلیون ریالی نسبت به ماه گذشته به ۱۹۲,۸۱۲/۹ میلیون ریال به ازای هر ابزار در فروردین ماه رسیده است. متوسط مبلغ کارکرد هر ابزار پذیرش موبایلی تراکنش‌دار در فروردین ماه ۱۴۰۵ با افزایش ۱۸,۳۶۲/۹۰ میلیون ریالی نسبت به ماه گذشته به ۶۱۷,۶۲۴/۷ میلیون ریال رسیده است. متوسط مبلغ کارکرد هر ابزار کارتخوان فروشگاه‌های تراکنش‌دار نیز با توجه به جدول ۲-۹ برابر با ۲,۲۳۲/۸ میلیون ریال می‌باشد که این میزان نیز نسبت به ماه گذشته ۱۲۷/۶۲ میلیون ریال کاهش را تجربه نموده است.

همانگونه که مشاهده می‌گردد، جدول ۲-۱۰ حاوی اطلاعات متوسط مبلغ هر تراکنش در هر یک از ابزارهای پذیرش است. با توجه به اینکه تراکنش‌های سرویس "مانده‌گیری" فاقد مبلغ هستند، تعداد تراکنش‌ها شامل سرویس "خرید" و "پرداخت قبض و خرید شارژ" می‌باشد. بر اساس این جدول تراکنش‌های کدهای دستوری (USSD) به طور متوسط کمترین ارزش ریالی را داشته و اینترنتی از این منظر رتبه نخست را دارد.

جدول ۲-۱۰ شاخص متوسط مبلغ هر تراکنش ابزارهای پذیرش در سرویس‌های "خرید" و "پرداخت قبض و خرید شارژ" - فروردین ۱۴۰۵

ابزار پذیرش	تعداد تراکنش‌ها (تعداد)	مجموع مبلغ تراکنش‌ها (میلیون ریال)	متوسط مبلغ هر تراکنش در هر ابزار (میلیون ریال)
اینترنتی	۲۰۳,۶۵۰,۳۷۹	۳,۷۳۶,۶۲۸,۱۰۲	۱۸/۳۵
کدهای دستوری (USSD)	۸۱,۰۸۹,۱۱۲	۳۰,۶۵۷,۲۴۴	۰/۳۸
کارتخوان فروشگاه‌ها	۳,۶۳۹,۳۴۹,۰۶۵	۱۹,۵۷۷,۳۵۰,۷۸۵	۵/۳۸
موبایلی	۴۶,۷۴۲,۱۹۰	۵۰,۶۴۵,۲۲۷	۱/۰۸
مجموع ابزارها	۳,۹۷۰,۸۳۰,۷۴۶	۲۳,۳۹۵,۲۸۱,۳۵۷	۵/۸۹

اطلاعات مربوط به تغییرات سهم تعدادی و مبلغی تراکنش‌های هر ابزار پذیرش، در ماه فروردین ۱۴۰۵ نسبت به ماه گذشته در شکل ۲-۴ ترسیم شده است.

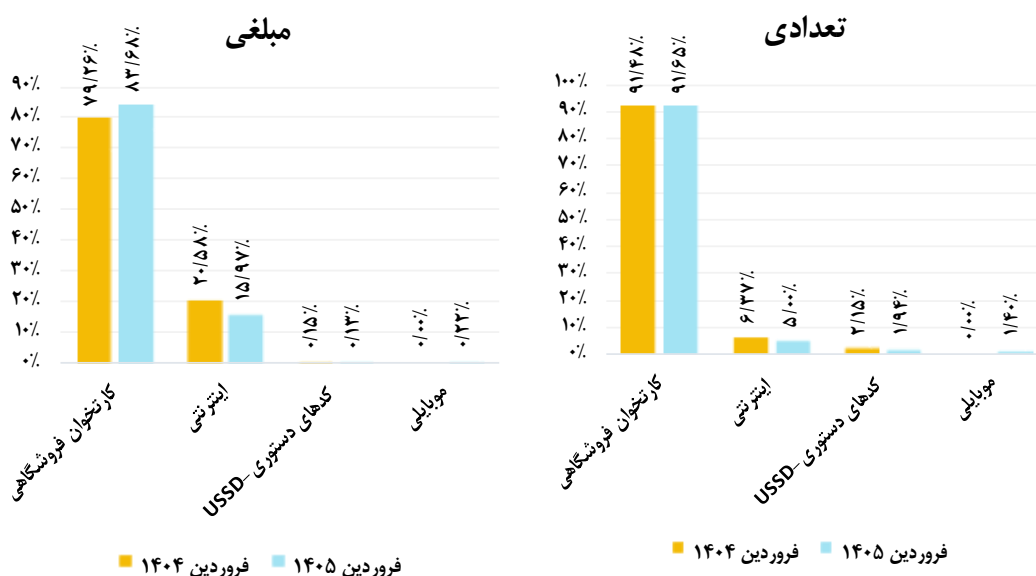

شکل ۲-۴ مقایسه سهم مبلغی و تعدادی تراکنش‌های هر یک از ابزارهای پذیرش - اسفند ۱۴۰۴ و فروردین ۱۴۰۵

همانگونه که در شکل ۲-۴ ملاحظه می‌شود، سهم تعدادی و مبلغی تراکنش‌های ابزار کارتخوان فروشگاه‌ها در فروردین ۱۴۰۵ نسبت به ماه گذشته به ترتیب کاهش و افزایش ۰/۱۸ و ۱/۵۴ درصدی داشته است. تعداد و مبلغ تراکنش‌های ابزار پذیرش اینترنتی در فروردین ۱۴۰۵ نسبت به ماه گذشته به ترتیب افزایش و کاهش ۰/۰۹ و ۱/۵۶ درصدی را تجربه نموده‌اند. در بررسی تعداد و مبلغ تراکنش‌های ابزار پذیرش کدهای

دستوری (USSD) نیز به ترتیب افزایش ۰/۰۸ و ۰/۰۲ درصدی مشهود می‌باشد. سهم تعدادی و مبلغی تراکنش‌های ابزار پذیرش موبایلی در فروردین ۱۴۰۵ نسبت به ماه گذشته به ترتیب افزایش و کاهش ۰/۰۲ و ۰/۰۰۲ درصدی داشته است.

شکل ۲-۵ تغییرات سهم تعدادی و مبلغی تراکنش‌ها به ازای هر نوع ابزار پذیرش برای فروردین ۱۴۰۵ و مقایسه آن با فروردین ۱۴۰۴ را نشان می‌دهند.

شکل ۲-۵ مقایسه سهم مبلغی و تعدادی تراکنش‌های هر یک از ابزارهای پذیرش - فروردین ۱۴۰۵ و ۱۴۰۴

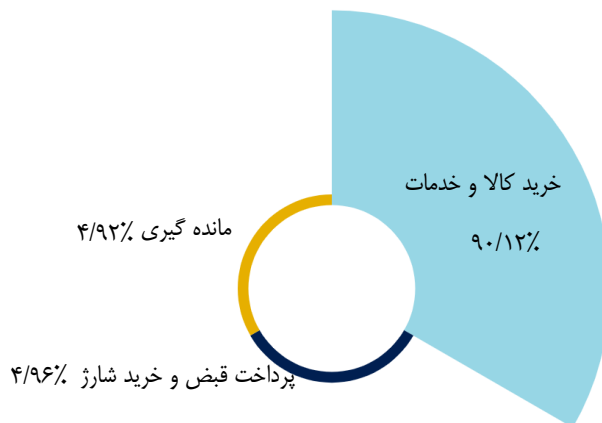
همانگونه که در شکل ۲-۵ مشاهده می‌گردد، تعداد و مبلغ تراکنش‌های ابزار کارتخوان فروشگاه‌های در فروردین ماه ۱۴۰۵ نسبت به ماه مشابه سال گذشته به ترتیب با افزایش ۰/۱۷ و ۴/۴۲ درصدی همراه بوده است. تعداد و مبلغ تراکنش‌های ابزار پذیرش اینترنتی به ترتیب کاهش ۱/۳۶ و ۴/۶۱ درصدی را تجربه نموده است. در زمان مشابه تعداد و مبلغ تراکنش‌های ابزار پذیرش کدهای دستوری (USSD) به ترتیب با کاهش ۰/۲۱ و ۰/۰۲ درصدی همراه بوده است. همچنین تعداد و مبلغ تراکنش‌های ابزار پذیرش موبایلی به ترتیب افزایش ۱/۴۰ و ۰/۲۲ درصدی را تجربه نموده است.

۲-۱-۵- عملکرد شاپراک به ازای نوع خدمت

شبکه پرداخت الکترونیک کارتی سه خدمت "خرید کالا و خدمات"، "پرداخت قبض و خرید شارژ" و "مانده‌گیری" را به جامعه ارائه می‌نماید.

در این راستا شکل ۲-۶ و شکل ۲-۷ به ترتیب سهم تعدادی و مبلغی هر یک از انواع خدمات ارائه شده را در کل شبکه پرداخت نشان می‌دهد.

شکل ۲-۶ مبین آن است که در فروردین ۱۴۰۵، ۹۰/۱۲ درصد خدمات ارائه شده توسط شبکه شاپراک از نوع خدمت "خرید کالا و خدمات" بوده که با توجه به شکل ۲-۸ نسبت به ماه گذشته این سهم افزایش ۰/۰۷۳ درصدی داشته است. همانگونه که مشاهده می‌گردد، خدمت "پرداخت قبض و خرید شارژ" با ۴/۹۲ درصد سهم، کمترین سهم از کل خدمات در بین خدمات ارائه شده داشته است.

شکل ۲-۶ سهم تعدادی انواع خدمات ارائه شده شاپراک - فروردین ۱۴۰۵

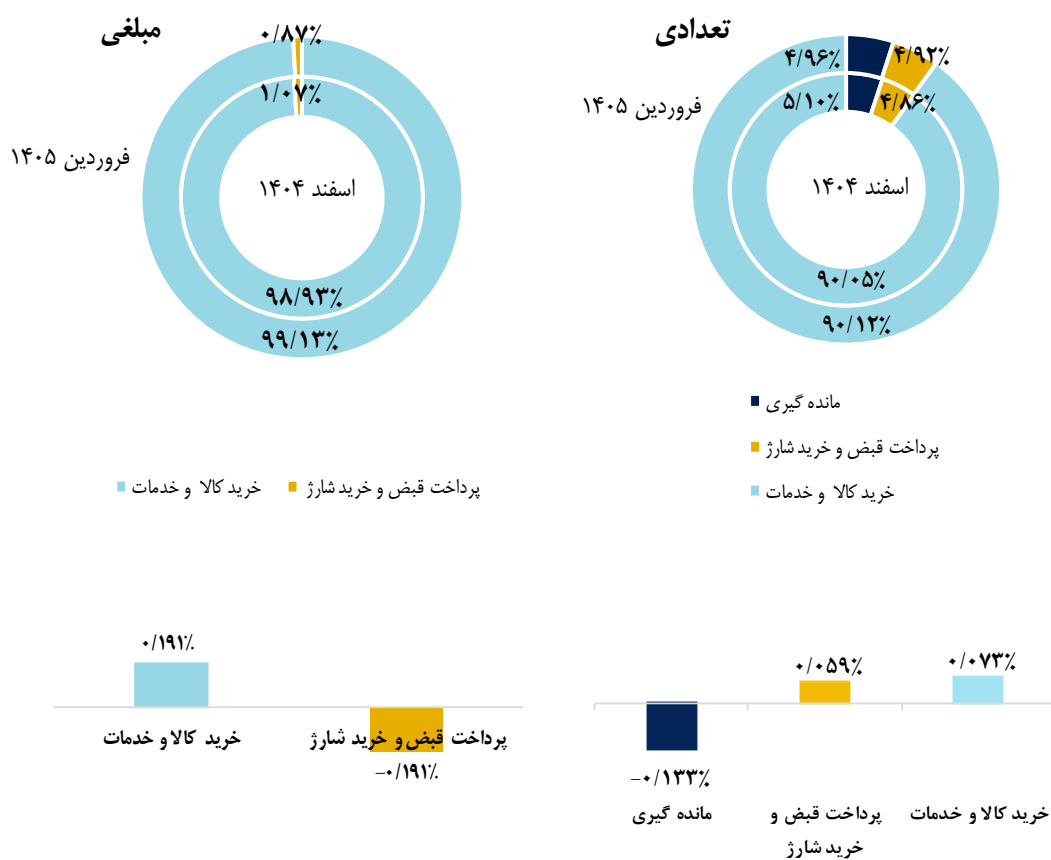
شکل ۲-۷ نشان می‌دهد که ۹۹/۱۳ درصد مبلغ خدمات ارائه شده در ماه فروردین ۱۴۰۵ مربوط به خدمت "خرید کالا و خدمات" بوده است و خدمت "مانده‌گیری" نیز به دلیل عدم اثر مالی بر مبلغ تراکنش‌های شبکه پرداخت، سهم مبلغی صفر را دارا بوده است.

گزارش اقتصادی شاپرک

شکل ۷-۲ سهم انواع خدمات از مبلغ تراکنشها - فروردین ۱۴۰۵

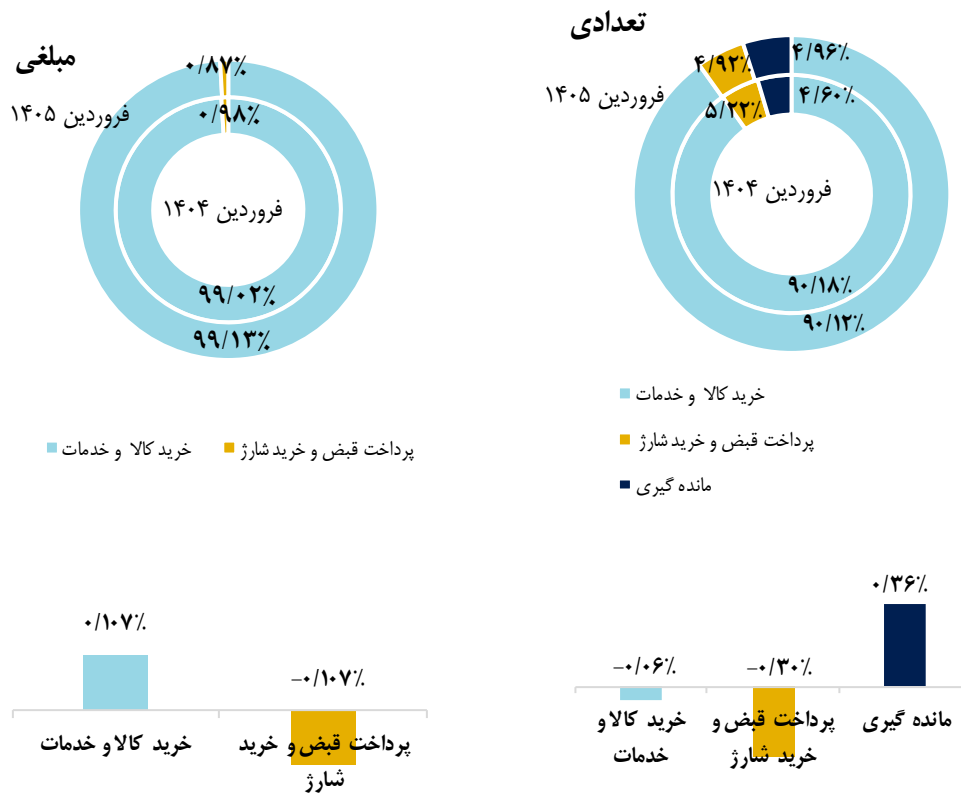
برای بررسی تغییرات تعدادی و مبلغی در انواع خدمات به صورت ماهانه، شکل ۸-۲ ترسیم شده است. دو شکل دایره‌ای سهم هر یک از خدمات از کل و شکل‌های میله‌ای اختلاف سهم خدمات در این دوره یک ماهه را نشان می‌دهد.

شکل ۸-۲ مقایسه سهم مبلغی و تعدادی انواع خدمات - اسفند ۱۴۰۴ و فروردین ۱۴۰۵

در شکل ۸-۲ ملاحظه می شود که نسبت به ماه گذشته، سهم تعدادی خدمت "خرید کالا و خدمات" از کل تراکنش ها با افزایش همراه بوده، همچنین خدمات "پرداخت قبض و خرید شارژ" و "مانده گیری" به ترتیب افزایش و کاهش یافته است. سهم تعدادی تراکنش های "خرید کالا و خدمات" نسبت به ماه گذشته افزایش ۰/۰۷۳ درصدی، "پرداخت قبض و خرید شارژ" افزایش ۰/۰۵۹ درصدی و سهم تعدادی تراکنش های "مانده گیری" با کاهش ۰/۱۳۳ درصدی مواجه بوده است. سهم مبلغی تراکنش های "خرید کالا و خدمات" نیز در فروردین ماه با افزایش ۰/۱۹۱ درصدی همراه بوده است که میزان افزایش یافته از سهم مبلغی تراکنش های "پرداخت قبض و خرید شارژ" کاسته شده است.

در شکل ۹-۲ این موضوع در مقایسه با ماه مشابه سال گذشته یعنی فروردین ۱۴۰۴ بررسی شده است.

شکل ۹-۲ مقایسه نسبت مبلغی و تعدادی انواع خدمات - فروردین ۱۴۰۴ و ۱۴۰۵

بر اساس شکل ۹-۲ ملاحظه می شود همزمان با کاهش ۰/۰۶ درصدی سهم تعداد تراکنش های "خرید کالا و خدمات" در فروردین ۱۴۰۵ نسبت به فروردین ماه ۱۴۰۴، سهم مبلغی آن نیز به میزان ۰/۱۰۷ درصد افزایش

داشته است. تعداد تراکنش‌های "پرداخت قبض و خرید شارژ" در قیاس نقطه به نقطه با کاهش ۰/۳۰ درصدی همراه بوده است. همچنین تعداد تراکنش‌های مانده‌گیری نیز افزایش ۰/۳۶ درصدی را تجربه نموده است.

۲-۲- نفوذ منطقه‌ای

شاخص نفوذ منطقه‌ای بیانگر سرانه ابزارهای پذیرش و تعداد تراکنش‌های هر ابزار در کل کشور و در هر استان است. این شاخص معیاری برای سنجش فراگیر شدن خدمات پرداخت الکترونیک کارتی در مناطق مختلف کشور است.

۲-۲-۱- ضریب نفوذ ابزار پذیرش فعال سیستمی

آمار تعداد کل هر یک از ابزارهای پذیرش فعال سیستمی شبکه شاپرک و سرانه آن به ازای هر ۱۰,۰۰۰ فرد بالای ۱۸ سال^۱ مصرف‌کننده خدمات کارت در کل کشور (ضریب نفوذ ابزار پذیرش) در جدول ۲-۱۱ ارائه شده است.

همانطور که ملاحظه می‌شود ضریب نفوذ مجموع ابزارهای پذیرش فعال سیستمی در فروردین ماه، ۱,۸۴۵/۰۹ ابزار به ازای هر ۱۰,۰۰۰ فرد بالای ۱۸ سال در کشور بوده است. بیشترین میزان نفوذ این ابزارها متعلق به کارتخوان فروشگاه‌های با تعداد ۱,۷۴۵/۱۶ به ازای هر ۱۰,۰۰۰ فرد بالای ۱۸ سال در کشور می‌باشد و کمترین آن به ابزار پذیرش موبایلی اختصاص دارد که به ازای هر ۱۰,۰۰۰ نفر صرفاً ۰/۰۳ ابزار پذیرش موبایلی در کشور وجود دارد. به ازای هر ۱۰,۰۰۰ فرد بالای ۱۸ سال کشور نیز ۹۹/۲۸ ابزار پذیرش اینترنتی نیز در کشور وجود دارد. شایان توجه است که بر خلاف کارتخوان فروشگاه‌های، امکان دسترسی از نقاط مختلف کشور به ابزار پذیرش اینترنتی، کدهای دستوری (USSD) و موبایلی برای انجام پرداخت‌ها میسر بوده است. این در

^۱ آمار جمعیت افراد بالای ۱۸ سال در هر استان، از بخش نتایج سرشماری عمومی نفوس و مسکن در سال ۱۳۹۵ از شبکه ملی آمار استخراج شده است.

حالی است که ماهیت پرداخت وجوه با استفاده از ابزار پذیرش اینترنتی، کدهای دستوری (USSD) و موبایلی به نسبت ابزار پذیرش کارتخوان فروشگاه‌های که نیازمند حضور فیزیکی کارت در محل می‌باشد، متفاوت است.

جدول ۱۱-۲ ضریب نفوذ ابزارهای پذیرش فعال سیستمی در کشور به ازای هر ۱۰۰۰۰۰ فرد بالای ۱۸ سال - فروردین ۱۴۰۵

ابزار پذیرش	تعداد ابزار	جمعیت بالای ۱۸ سال در کشور	ضریب نفوذ هر ابزار به ازای هر ۱۰,۰۰۰ نفر
اینترنتی	۶۱۳,۷۴۸	۶۱,۸۲۱,۸۵۴	۹۹/۲۸
کدهای دستوری (USSD)	۳,۸۴۴		۰/۶۲
کارتخوان فروشگاه‌های	۱۰,۷۸۸,۸۹۴		۱,۷۴۵/۱۶
موبایلی	۱۸۴		۰/۰۳
کل ابزارها	۱۱,۴۰۶,۶۷۰		۱,۸۴۵/۰۹

۲-۲-۲ - سرانه تراکنش‌های هر یک از ابزارهای پذیرش در کشور

آمار تعداد تراکنش‌های هر یک از ابزارهای پذیرش و نیز سرانه تراکنش‌های هر یک از این ابزارها به ازای افراد بالای ۱۸ سال را در فروردین ماه سال جاری در جدول ۱۲-۲ ارائه گردیده است.

جدول ۱۲-۲ سرانه تعداد تراکنش‌های هر یک از ابزارهای پذیرش به ازای جمعیت بالای ۱۸ سال کل کشور - فروردین ۱۴۰۵

ابزار پذیرش	تعداد تراکنش‌ها	جمعیت بالای ۱۸ سال در کشور	سرانه تراکنش‌های هر ابزار
اینترنتی	۲۰۹,۰۹۲,۰۴۱	۶۱,۸۲۱,۸۵۴	۳/۳۸
کدهای دستوری (USSD)	۸۱,۰۸۹,۱۱۲		۱/۳۱
کارتخوان فروشگاه‌های	۳,۸۲۹,۳۵۰,۴۶۶		۶۱/۹۴
موبایلی	۵۸,۶۸۷,۵۲۱		۰/۹۵
کل ابزارها	۴,۱۷۸,۲۱۹,۱۴۰		۶۷/۵۸

همانطور که در جدول ۱۲-۲ ملاحظه می‌شود به ازای هر فرد بالای ۱۸ سال، در فروردین ماه سال جاری ۶۷/۵۸ عدد تراکنش پرداخت الکترونیکی صورت گرفته است و بیشترین سرانه تعداد تراکنش متعلق به کارتخوان فروشگاه‌های با ۶۱/۹۴ تراکنش برای هر فرد بالای ۱۸ سال بوده است.

۲-۲-۳- تعداد و سرانه کارتخوان فروشگاه‌های فعال سیستمی در هر استان

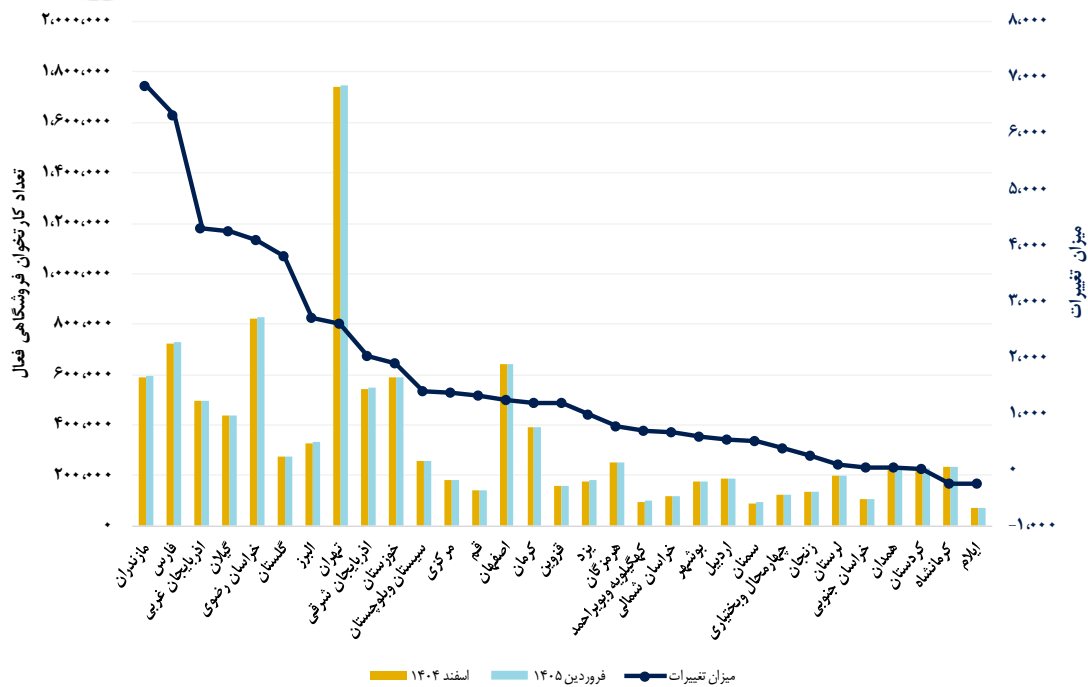
در این بخش به منظور بررسی نحوه توزیع و میزان نفوذ ابزارهای پذیرش، تعداد و سرانه هر یک از ابزارهای فعال سیستمی در استان‌های مختلف مورد بررسی قرار می‌گیرد. شایان توجه است که برخلاف کارتخوان فروشگاه‌ها، خدمات ابزارهای پذیرش اینترنتی و کدهای دستوری (USSD) لزوماً به منطقه و یا استان خاصی تعلق نداشته و از سایر نقاط کشور نیز امکان استفاده از خدمات این ابزارها فراهم است. بنابراین سرانه ابزارهای پذیرش اینترنتی، کدهای دستوری (USSD) و موبایلی برای هر استان معنای دقیقی نداشته و صرفاً تعداد توزیع شده این دو ابزار پذیرش در بخش بعدی مورد توجه قرار می‌گیرد. اطلاعات مربوط به تعداد توزیع شده کارتخوان فروشگاه‌های فعال سیستمی در ۵ استان دارای بیشترین تعداد کارتخوان فروشگاه‌های فعال و تغییرات آن در فروردین ۱۴۰۵ نسبت به ماه گذشته در جدول ۲-۱۳ ارائه شده است.

جدول ۲-۱۳ پنج استان دارای بیشترین تعداد کارتخوان فروشگاه‌های فعال سیستمی - اسفند ۱۴۰۴ و فروردین ۱۴۰۵

نام استان	اسفند ۱۴۰۴	فروردین ۱۴۰۵	تغییر	نرخ رشد
تهران	۱,۷۴۳,۴۴۹	۱,۷۴۶,۰۷۰	۲,۶۲۱	۰/۱۵٪
خراسان رضوی	۸۲۴,۴۱۹	۸۲۸,۵۲۹	۴,۱۱۰	۰/۵۰٪
فارس	۷۲۵,۰۴۷	۷۳۱,۳۶۴	۶,۳۱۷	۰/۸۷٪
اصفهان	۶۴۱,۲۱۴	۶۴۲,۴۵۹	۱,۲۴۵	۰/۱۹٪
مازندران	۵۸۹,۵۲۱	۵۹۶,۳۸۳	۶,۸۶۲	۱/۱۶٪

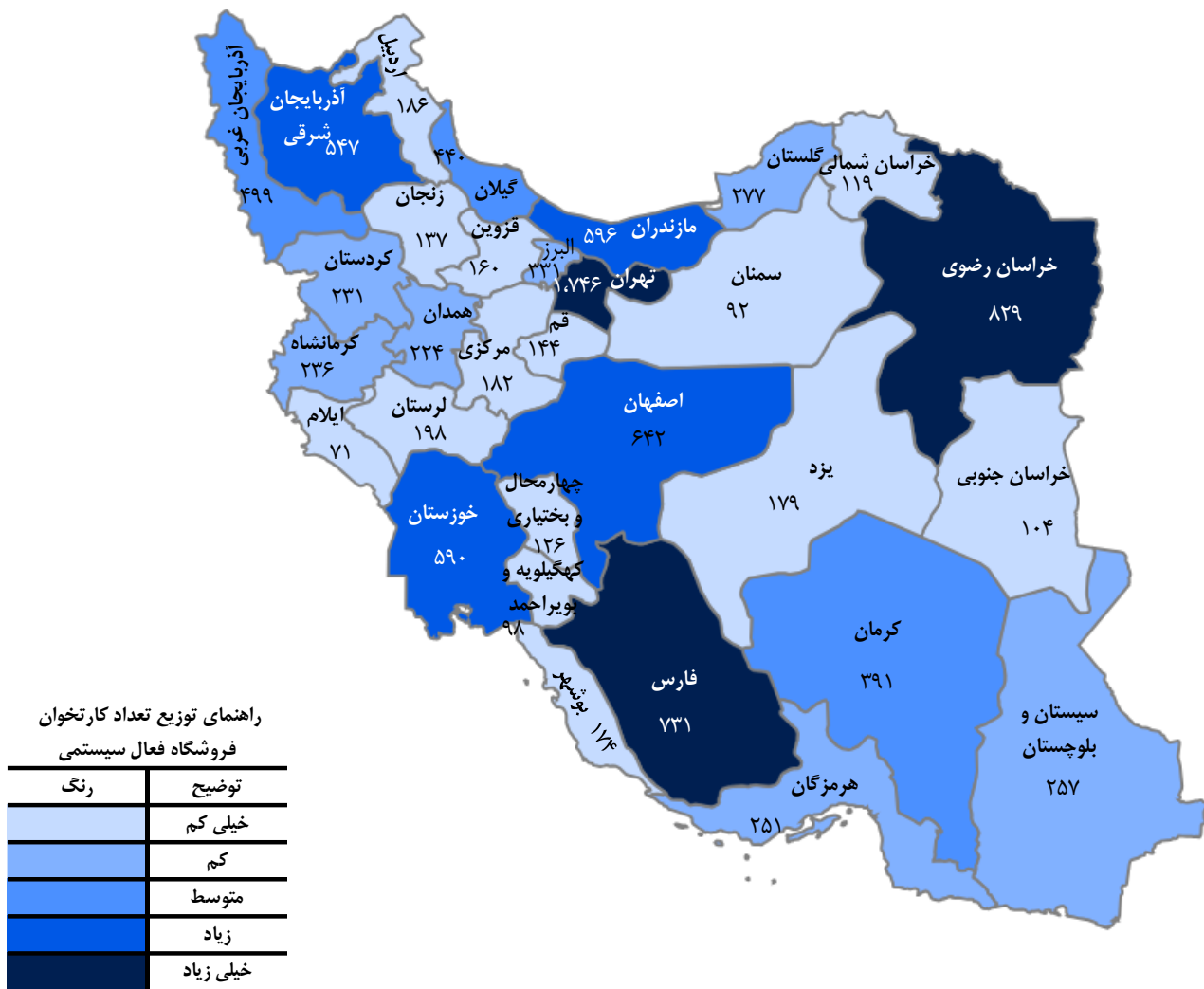
همانگونه که در جدول ۲-۱۳ مشاهده می‌شود، استان‌های تهران، خراسان رضوی، فارس، اصفهان و مازندران به ترتیب دارای بیشترین تعداد کارتخوان فروشگاه‌های فعال در فروردین ۱۴۰۵ بوده‌اند.

بر اساس اطلاعات جدول ۲-۱۳، شکل ۱۰-۲ تغییرات تعداد کارتخوان فروشگاه‌های فعال سیستمی در هر یک از استان‌ها را در فروردین ۱۴۰۵ نسبت به اسفند ماه ۱۴۰۴ نشان می‌دهد.

شکل ۱۰-۲ تغییر در تعداد کارتهای فعال سیستمی در هر استان - فروردین ۱۴۰۵ نسبت به اسفند ۱۴۰۴

در فروردین ۱۴۰۵ بیشترین افزایش در تعداد کارتهای فعال با ۶،۸۶۲ افزایش متعلق به استان مازندران می باشد. شکل ۱۱-۲ پراکندگی تعداد کارتهای فعال سیستمی در استان های کشور را نشان می دهد و مبین آن است که همچنان بیشترین تعداد این ابزار با اختلاف زیادی نسبت به سایر استان ها، در استان ایلام توزیع شده است.

شکل ۱۱-۲ تعداد کارتخوان فروشگاه‌های فعال سیستمی در هر استان - فروردین ۱۴۰۵

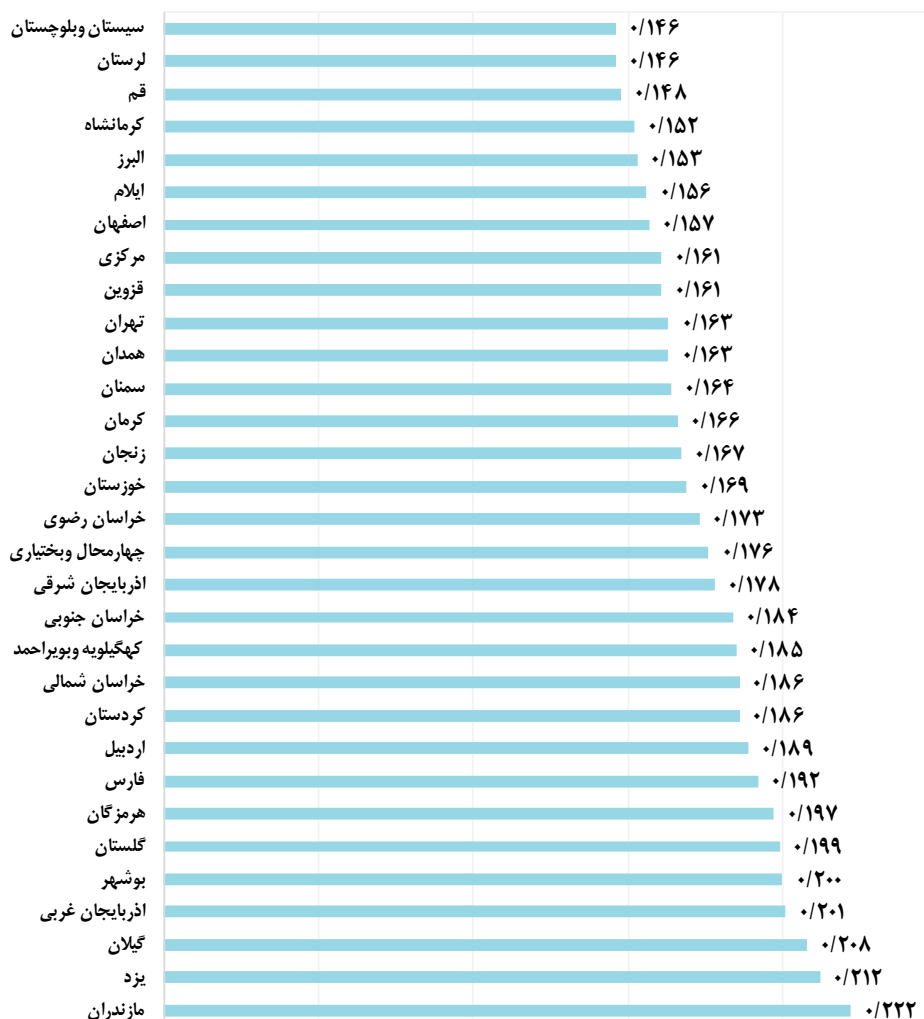
در ادامه توزیع کارتخوان فروشگاه‌های به ازای هر فرد بالای ۱۸ سال که متقاضی استفاده از خدمات پرداخت الکترونیک هستند، در هر استان مورد بررسی قرار گرفته است. اطلاعات مربوط به تعداد سرانه این ابزار پذیرش به ازای افراد بالای ۱۸ سال در هر یک از استان‌های کشور، در جدول ۲-۱۴ ارائه شده است.

جدول ۲-۱۴ سرانه استانی کارت‌خوان‌های فروشگاهی فعال سیستمی به ازای افراد بالای ۱۸ سال - اسفند ۱۴۰۴ و فروردین ماه ۱۴۰۵

تعداد سرانه ابزار کارت‌خوان فروشگاهی فعال سیستمی			
استان	اسفند ۱۴۰۴	فروردین ۱۴۰۵	نرخ رشد
گلستان	۰/۱۹۶	۰/۱۹۹	۱/۴۰٪
مازندران	۰/۲۲۰	۰/۲۲۲	۱/۱۶٪
گیلان	۰/۲۰۶	۰/۲۰۸	۰/۹۸٪
قم	۰/۱۴۶	۰/۱۴۸	۰/۹۲٪
آذربایجان غربی	۰/۲۰۰	۰/۲۰۱	۰/۸۷٪
فارس	۰/۱۹۱	۰/۱۹۲	۰/۸۷٪
البرز	۰/۱۵۱	۰/۱۵۳	۰/۸۳٪
مرکزی	۰/۱۵۹	۰/۱۶۱	۰/۷۶٪
قزوین	۰/۱۶۰	۰/۱۶۱	۰/۷۵٪
کهگیلویه و بویراحمد	۰/۱۸۴	۰/۱۸۵	۰/۷۱٪
سمنان	۰/۱۶۴	۰/۱۶۴	۰/۵۶٪
خراسان شمالی	۰/۱۸۵	۰/۱۸۶	۰/۵۶٪
یزد	۰/۲۱۱	۰/۲۱۲	۰/۵۵٪
سیستان و بلوچستان	۰/۱۴۵	۰/۱۴۶	۰/۵۴٪
خراسان رضوی	۰/۱۷۲	۰/۱۷۳	۰/۵۰٪
آذربایجان شرقی	۰/۱۷۸	۰/۱۷۸	۰/۳۷٪
بوشهر	۰/۱۹۹	۰/۲۰۰	۰/۳۴٪
خوزستان	۰/۱۶۸	۰/۱۶۹	۰/۳۲٪
کرمان	۰/۱۶۶	۰/۱۶۶	۰/۳۱٪
هرمزگان	۰/۱۹۶	۰/۱۹۷	۰/۳۱٪
چهارمحال و بختیاری	۰/۱۷۶	۰/۱۷۶	۰/۳۱٪
اردبیل	۰/۱۸۸	۰/۱۸۹	۰/۲۸٪
اصفهان	۰/۱۵۷	۰/۱۵۷	۰/۱۹٪
زنجان	۰/۱۶۷	۰/۱۶۷	۰/۱۸٪
تهران	۰/۱۶۲	۰/۱۶۳	۰/۱۵٪
لرستان	۰/۱۴۶	۰/۱۴۶	۰/۰۵٪
خراسان جنوبی	۰/۱۸۴	۰/۱۸۴	۰/۰۵٪
همدان	۰/۱۶۳	۰/۱۶۳	۰/۰۲٪
کردستان	۰/۱۸۶	۰/۱۸۶	۰/۰۰٪
کرمانشاه	۰/۱۵۲	۰/۱۵۲	-۰/۱۰٪
ایلام	۰/۱۵۷	۰/۱۵۶	-۰/۳۵٪

گزارش اقتصادی شاپرک

در شکل ۱۲-۲ سرانه تعداد کارتخوان فروشگاهی فعال سیستمی هر استان قابل ملاحظه می‌باشد.

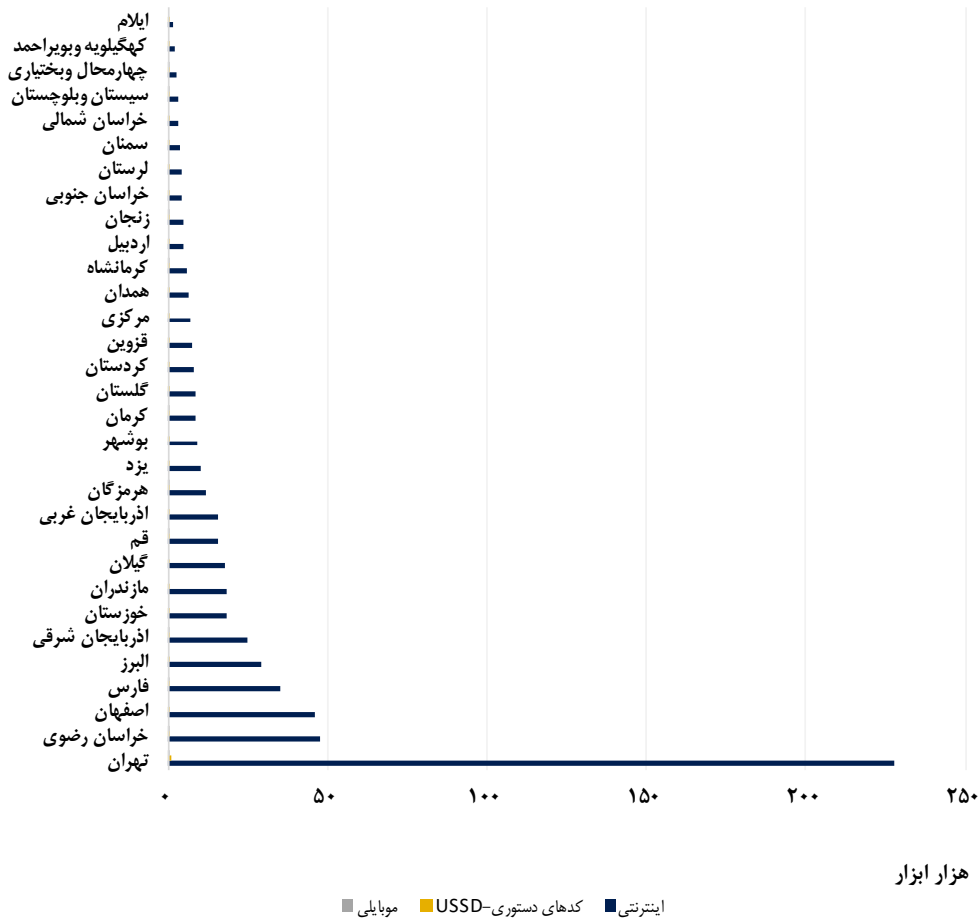
شکل ۱۲-۲ سرانه تعداد کارتخوان فروشگاهی فعال سیستمی هر استان به ازای افراد بالای ۱۸ سال - فروردین ۱۴۰۵

همانگونه که مشاهده می‌گردد، بیشترین تعداد سرانه کارتخوان فروشگاهی به ترتیب به استان‌های مازندران، یزد و گیلان و کمترین آن به ترتیب به استان‌های سیستان و بلوچستان، لرستان و قم تعلق گرفته است. لازم به ذکر است که به منظور انجام محاسبات سرانه ابزار کارتخوان فروشگاهی هر استان از جمعیت بالای ۱۸ سال کشور بر اساس سرشماری سال ۱۳۹۵ استفاده شده است. بر همین اساس در فروردین ۱۴۰۵، تعداد سرانه ابزار کارتخوان فروشگاهی در کل کشور ۰/۱۷۴۵ عدد به ازای هر فرد بالای ۱۸ سال (۱،۷۴۵ ابزار به ازای هر ۱۰،۰۰۰ فرد بالای ۱۸ سال) بوده است.

۲-۲-۴- تعداد ابزارهای پذیرش اینترنتی و کدهای دستوری (USSD) فعال سیستمی

همانطور که قبلاً ذکر شد، امکان استفاده از ابزارهای پذیرش اینترنتی، کدهای دستوری (USSD) و موبایلی برای انجام عملیات پرداخت الکترونیکی (بر خلاف کارتخوان فروشگاه) به دلیل اینکه نیاز به حضور فیزیکی ابزار کارت ندارد، لزوماً به منطقه و یا استان خاصی تعلق نداشته و از سایر نقاط کشور نیز امکان استفاده از خدمات این ابزارهای پذیرش میسر می‌باشد. لذا محاسبه تعداد سرانه این ابزارها برای بررسی، معنای دقیقی نداشته و تنها تعداد این ابزارها در استان‌های کشور بررسی می‌شود. شایان ذکر است که این اطلاعات بر مبنای آدرس و استان ثبت شده در اطلاعات پذیرندگان ابزار پذیرش کدهای دستوری (USSD)، ابزار پذیرش اینترنتی و ابزار پذیرش موبایلی محاسبه شده است.

تعداد ابزارهای پذیرش اینترنتی، کدهای دستوری (USSD) و موبایلی فعال سیستمی به تفکیک استان‌های محل استقرار پذیرندگان ثبت شده در سویچ شاپرک، در شکل ۱۳-۲ ترسیم شده است.

شکل ۱۳-۲ تعداد ابزارهای پذیرش اینترنتی و کدهای دستوری (USSD) فعال سیستمی در استان‌های کشور - فروردین ۱۴۰۵

شکل ۱۳-۲ مبین آن است بیشترین تعداد ابزار پذیرش اینترنتی، کدهای دستوری (USSD) و موبایلی فعال سیستمی به ترتیب در اختیار استان‌های تهران، خراسان رضوی و اصفهان می‌باشد.

۲-۲-۵- تعداد و مبلغ تراکنش‌ها به تفکیک استان‌های کشور

با توجه به جدول ۲-۱۵، عملکرد تعدادی و مبلغی تراکنش‌ها به تفکیک هر استان در ماه اسفند ۱۴۰۴ و فروردین ۱۴۰۵ ذکر گردیده است. همچنین نرخ رشد برای هر استان نسبت به ماه گذشته محاسبه و قابل مشاهده است.

جدول ۲-۱۵ تعداد و مبلغ تراکنش‌ها به تفکیک استان‌های کشور - فروردین ۱۴۰۵

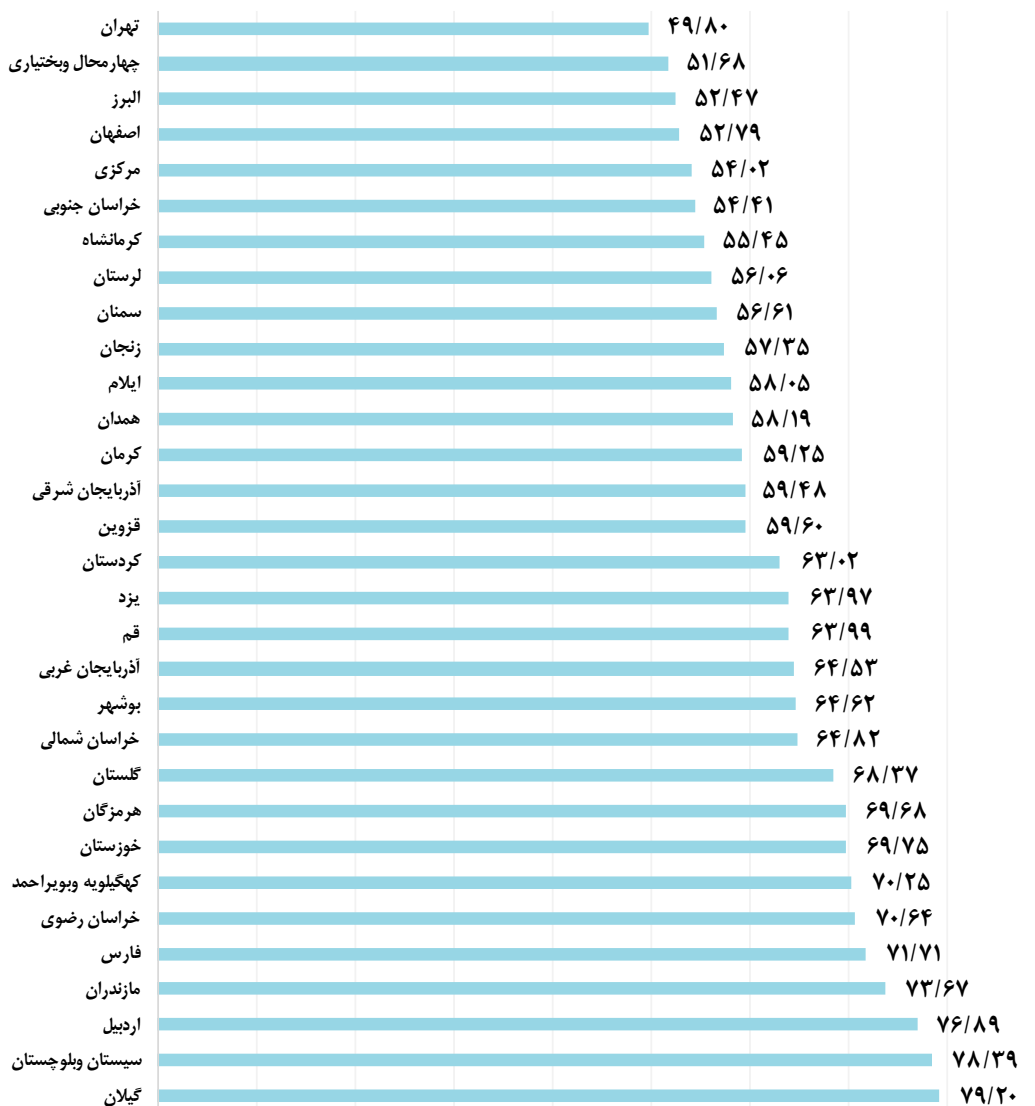
استان	تعداد تراکنش		مبلغ تراکنش (میلیون ریال)		تغییر
	فروردین ۱۴۰۵	اسفند ۱۴۰۴	فروردین ۱۴۰۵	اسفند ۱۴۰۴	
اذربایجان شرقی	۱۸۲,۹۸۲,۹۱۱	۱۸۴,۳۷۵,۶۴۲	۱,۰۱۷,۰۴۹,۲۰۷	۱,۰۱۷,۰۴۹,۲۰۷	-۱/۷۶%
اذربایجان غربی	۱۶۰,۰۸۸,۹۴۵	۱۵۰,۲۹۷,۹۵۵	۸۰۱,۰۳۹,۵۰۹	۸۰۱,۰۳۹,۵۰۹	۶/۵۱%
اردبیل	۷۶,۳۴۱,۲۰۷	۷۵,۲۶۹,۴۲۶	۳۸۲,۰۲۶,۰۸۹	۳۸۲,۰۲۶,۰۸۹	۱/۴۳%
اصفهان	۲۱۶,۷۳۸,۲۸۶	۲۲۸,۶۱۳,۲۳۷	۱,۳۷۰,۰۱۸,۷۷۴	۱,۳۷۰,۰۱۸,۷۷۴	-۵/۱۹%
البرز	۱۱۳,۸۹۳,۱۶۶	۱۳۱,۲۵۷,۲۲۲	۷۴۸,۳۵۸,۵۹۷	۷۴۸,۳۵۸,۵۹۷	-۱۳/۲۳%
ایلام	۲۶,۳۱۰,۳۷۴	۲۶,۲۷۸,۸۸۴	۱۱۹,۱۷۷,۹۴۶	۱۱۹,۱۷۷,۹۴۶	-۶/۸۸%
بوشهر	۵۶,۵۴۳,۸۴۱	۵۲,۵۶۰,۸۴۹	۲۹۸,۰۰۱,۷۴۱	۲۹۸,۰۰۱,۷۴۱	۱/۵۸%
تهران	۸۴۰,۵۰۰,۸۷۲	۹۰۳,۰۶۱,۴۸۲	۷,۹۹۷,۶۸۸,۹۴۰	۷,۹۹۷,۶۸۸,۹۴۰	-۶/۹۳%
چهارمحال و بختیاری	۳۷,۰۰۶,۳۲۱	۴۱,۵۵۰,۷۰۵	۲۳۰,۹۱۷,۹۲۳	۲۳۰,۹۱۷,۹۲۳	-۱۰/۹۴%
خراسان جنوبی	۳۰,۷۲۵,۴۸۴	۲۹,۳۴۲,۸۷۶	۱۴۱,۷۰۰,۶۲۲	۱۴۱,۷۰۰,۶۲۲	۴/۷۱%
خراسان رضوی	۳۴۱,۰۴۱,۱۰۹	۳۳۴,۰۴۴,۴۷۸	۱,۶۳۰,۲۳۹,۸۵۰	۱,۶۳۰,۲۳۹,۸۵۰	۵/۲۵%
خراسان شمالی	۴۱,۵۶۳,۷۸۷	۴۱,۰۵۹,۹۶۹	۱۷۰,۸۱۵,۰۱۹	۱۷۰,۸۱۵,۰۱۹	۱/۲۳%
خوزستان	۲۴۳,۸۱۴,۸۹۴	۲۴۸,۴۶۲,۰۷۶	۱,۲۷۴,۰۲۱,۴۳۰	۱,۲۷۴,۰۲۱,۴۳۰	-۱/۸۴%
زنجان	۴۷,۴۱۳,۷۲۷	۵۰,۰۲۷,۰۸۲	۲۵۲,۰۸۵,۲۱۷	۲۵۲,۰۸۵,۲۱۷	-۵/۲۲%
سمنان	۳۱,۷۹۵,۹۷۱	۳۴,۹۴۰,۳۸۰	۱۷۳,۴۵۹,۹۲۳	۱۷۳,۴۵۹,۹۲۳	-۹/۰۰%
سیستان و بلوچستان	۱۳۸,۳۶۵,۴۵۷	۱۲۷,۵۲۶,۲۶۸	۵۴۳,۸۶۸,۹۲۴	۵۴۳,۸۶۸,۹۲۴	۸/۵۰%
فارس	۲۷۴,۲۲۳,۴۵۴	۲۷۲,۶۵۳,۴۶۷	۱,۵۱۰,۴۲۳,۶۵۰	۱,۵۱۰,۴۲۳,۶۵۰	-۰/۵۸%
قزوین	۶۰,۰۹۸,۴۵۲	۶۶,۴۰۲,۸۸۳	۳۳۳,۷۸۲,۵۱۰	۳۳۳,۷۸۲,۵۱۰	-۹/۴۹%
قم	۶۳,۹۴۳,۰۶۱	۶۱,۶۵۹,۶۳۰	۳۱۹,۶۰۰,۰۱۹	۳۱۹,۶۰۰,۰۱۹	۳/۷۰%
کردستان	۷۸,۲۹۶,۴۵۳	۶۹,۹۳۸,۴۷۴	۳۱۷,۷۷۷,۷۴۲	۳۱۷,۷۷۷,۷۴۲	۱۱/۹۵%
کرمان	۱۳۹,۷۸۴,۶۱۴	۱۴۳,۱۵۹,۰۱۱	۸۰۱,۷۰۹,۵۹۷	۸۰۱,۷۰۹,۵۹۷	-۲/۳۶%
کرمانشاه	۸۶,۱۳۵,۶۷۱	۸۶,۸۹۲,۲۶۲	۴۰۲,۱۹۱,۸۳۲	۴۰۲,۱۹۱,۸۳۲	-۰/۸۷%
کهگیلویه و بویراحمد	۳۷,۱۲۹,۳۹۳	۳۶,۵۹۱,۹۷۲	۱۴۸,۱۵۳,۸۲۷	۱۴۸,۱۵۳,۸۲۷	۱/۴۷%
گلستان	۹۵,۴۴۳,۴۱۵	۹۱,۸۰۰,۸۵۷	۴۶۶,۹۶۷,۷۱۲	۴۶۶,۹۶۷,۷۱۲	۳/۹۷%
گیلان	۱۶۷,۹۸۰,۷۸۰	۱۵۴,۰۷۵,۳۸۱	۹۰۴,۲۵۱,۹۸۴	۹۰۴,۲۵۱,۹۸۴	۹/۰۳%
لرستان	۷۵,۹۲۴,۴۰۴	۸۰,۸۶۸,۵۹۸	۳۶۸,۱۴۹,۶۳۲	۳۶۸,۱۴۹,۶۳۲	-۶/۱۱%
مازندران	۱۹۸,۲۷۸,۵۰۸	۱۹۶,۸۳۲,۲۶۰	۱,۴۴۴,۹۶۴,۴۱۶	۱,۴۴۴,۹۶۴,۴۱۶	-۰/۷۳%
مرکزی	۶۱,۴۵۷,۲۹۶	۶۶,۷۴۶,۳۱۱	۳۴۵,۲۶۲,۲۶۵	۳۴۵,۲۶۲,۲۶۵	-۷/۹۲%
هرمزگان	۱۱۹,۹۱۳,۱۱۲	۱۱۷,۰۶۱,۲۸۷	۴۸۸,۱۴۴,۹۹۰	۴۸۸,۱۴۴,۹۹۰	۲/۴۴%
همدان	۷۹,۷۱۷,۸۰۷	۸۵,۲۷۹,۴۰۸	۳۵۷,۱۲۲,۸۹۶	۳۵۷,۱۲۲,۸۹۶	-۶/۵۲%
یزد	۵۴,۶۶۵,۳۷۶	۵۴,۱۱۲,۰۷۷	۳۸۲,۳۱۳,۶۹۲	۳۸۲,۳۱۳,۶۹۲	۱/۰۲%

۲-۲-۶- تعداد سرانه تراکنش‌های کارتخوان فروشگاه‌ها در استان‌های کشور

استفاده از ابزارهای پذیرشی که در انجام عملیات پرداخت الکترونیکی نیازی به ارائه فیزیک کارت بانکی ندارد (یعنی ابزارهای پذیرش اینترنتی و کدهای دستوری (USSD)) بر خلاف کارتخوان فروشگاه‌ها لزوماً به منطقه و یا استان خاصی تعلق نداشته و انجام تراکنش به وسیله این ابزارها (که هر یک از پذیرندگان آن به یک

گزارش اقتصادی شاپرک

استان خاص تعلق دارند) از نقاط مختلف کشور امکان پذیر است. به همین دلیل شکل زیر به منظور نمایش تعداد سرانه تراکنش‌ها صرفاً برای ابزار کارتخوان فروشگاه‌های (که موقعیت محلی برای آن معنی دار بوده) در استان‌های مختلف برای فروردین ۱۴۰۵ ترسیم شده است.

شکل ۱۴-۲ تعداد سرانه تراکنش‌های کارتخوان فروشگاه‌های ازای افراد بالای ۱۸ سال در هر استان - فروردین ۱۴۰۵

همانطور در شکل ۱۴-۲ ملاحظه می‌شود استان‌های گیلان، سیستان و بلوچستان و اردبیل در سه جایگاه برتر تعداد سرانه تراکنش‌های کارتخوان فروشگاه‌های ازای افراد بالای ۱۸ سال در هر استان، قرار گرفته‌اند و تهران، چهارمحال و بختیاری و البرز کمترین تعداد سرانه تراکنش‌های این ابزار را در فروردین ۱۴۰۵ داشته‌اند.

۲-۳- شاخص‌های پراکندگی مبلغی تراکنش‌ها

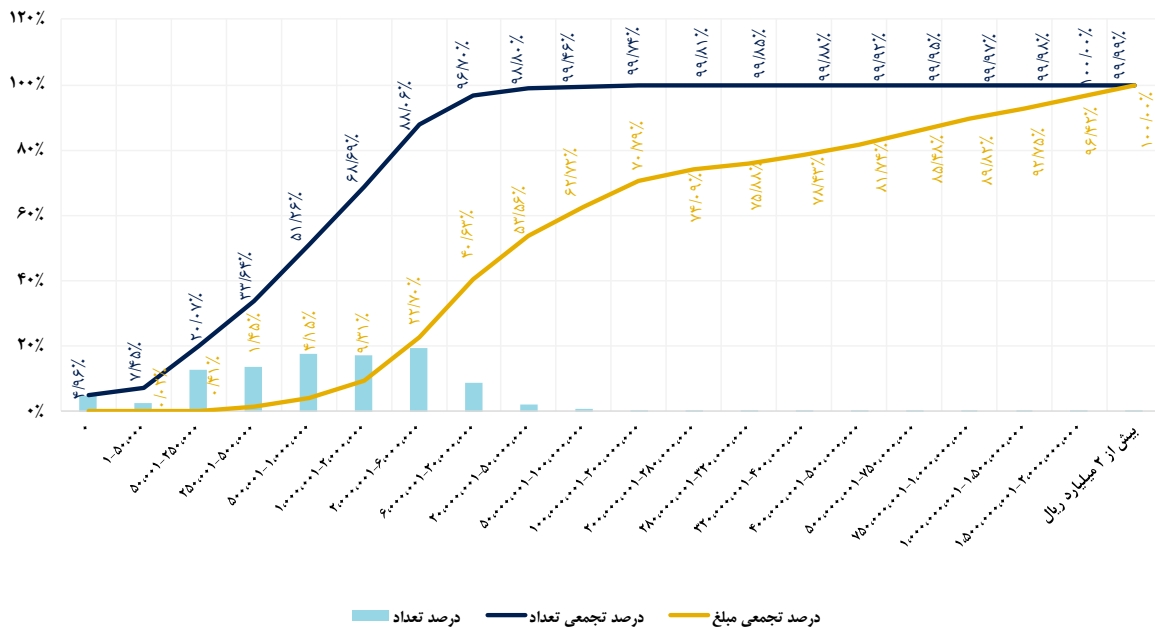
در این قسمت به بررسی دقیق‌تر مبالغ تراکنش‌ها پرداخته می‌شود. بدین منظور ابتدا دامنه مبلغی تراکنش‌های هر سه ابزار پذیرش به تفکیک ارائه شده و سپس نسبت دهکی برای کل ابزارهای پذیرش و نیز دهک‌های قیمتی به تفکیک هر خدمت و به طور هم‌زمان به تفکیک نوع ابزار ارائه می‌شود.

۲-۳-۱- دامنه مبلغی تراکنش‌های ابزارهای پذیرش شبکه

در این بخش از گزارش شکل دامنه مبلغی تراکنش‌های هر چهار ابزارهای پذیرش یعنی "کارتخوان فروشگاه‌های"، "ابزار پذیرش کدهای دستوری (USSD)" و "ابزار پذیرش اینترنتی" و "ابزار موبایلی" در فروردین ۱۴۰۵ ترسیم شده و مورد بررسی قرار می‌گیرد.

بر اساس شکل ۱۵-۲ دامنه مبلغی تراکنش‌های ابزار کارتخوان فروشگاه‌های ترسیم شده است. این دامنه‌ها با توجه دامنه مبلغی کارمزد تراکنش‌ها به شرح زیر می‌باشد:

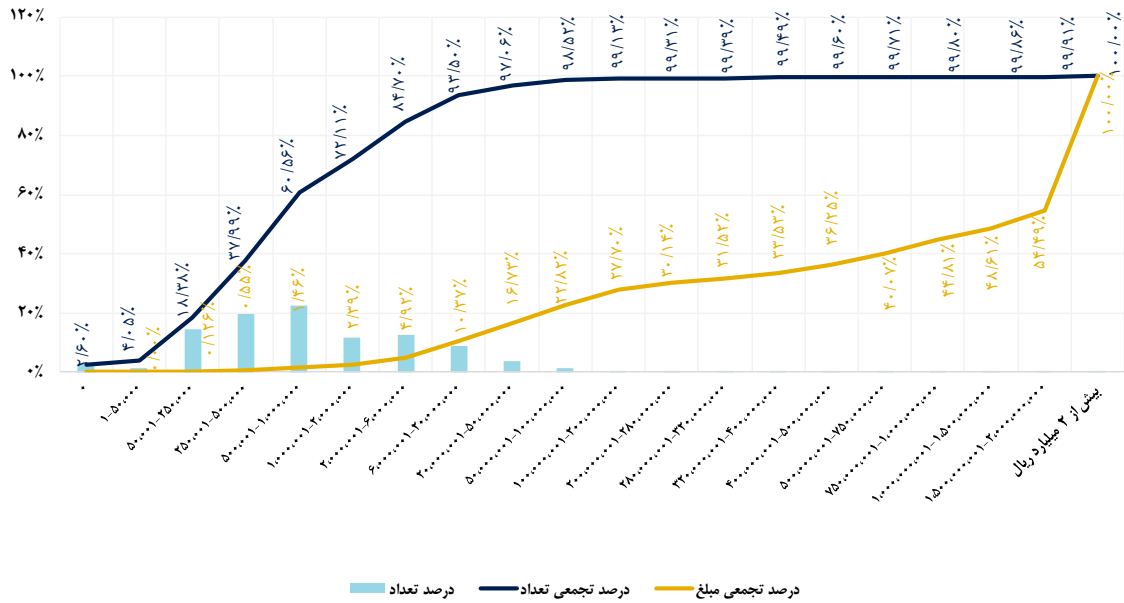
- زیر ۶،۰۰۰،۰۰۰ ریال
 - بین ۶،۰۰۰،۰۰۱ ریال تا ۲۸۰،۰۰۰،۰۰۰ ریال
 - بین ۲۸۰،۰۰۰،۰۰۱ ریال تا ۴۰۰،۰۰۰،۰۰۰ ریال
 - بیش از ۴۰۰،۰۰۰،۰۰۰ ریال
- سهم تراکنش‌های مانده‌گیری از کل تعداد تراکنش‌های ابزار کارتخوان فروشگاه‌های ۴/۹۶ درصد می‌باشد. همانگونه که از اطلاعات موجود در شکل ۱۵-۲ مشخص است در فروردین ۱۴۰۵:
- ۸۳/۱۰ درصد تعداد تراکنش‌های ابزار کارتخوان فروشگاه‌های مبلغ کمتر از ۶،۰۰۰،۰۰۰ ریال داشته‌اند.
 - ۱۱/۷۵ درصد تراکنش‌های ابزار کارتخوان فروشگاه‌های، در بازه مبلغی ۶،۰۰۰،۰۰۱ ریال تا ۲۸۰،۰۰۰،۰۰۰ ریال بوده‌اند.
 - ۰/۰۷ درصد تراکنش‌های ابزار کارتخوان فروشگاه‌های، در بازه مبلغی ۲۸۰،۰۰۰،۰۰۱ ریال تا ۴۰۰،۰۰۰،۰۰۰ ریال بوده‌اند.
 - ۰/۱۲ درصد تراکنش‌ها با مبلغ بالای ۴۰۰،۰۰۰،۰۰۰ ریال انجام گرفته‌اند.

شکل ۱۵-۲ دامنه مبلغی تراکنش‌های ابزار کارتهخوان فروشگاه‌های (بر حسب ریال) - فروردین ۱۴۰۵

در فروردین ماه ۱۴۰۵، تعداد تراکنش‌های با مبلغ کمتر از ۶,۰۰۰,۰۰۰ ریال در ابزار کارتهخوان فروشگاه‌های برابر با ۳,۱۸۲,۱۲۰,۱۱۷ عدد تراکنش بوده است. همچنین تعداد تراکنش‌های با مبلغ بین ۶,۰۰۰,۰۰۱ ریال تا ۲۸۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال و تراکنش‌های با مبلغ بین ۲۸۰,۰۰۰,۰۰۱ ریال تا ۴۰۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال به ترتیب برابر با ۲,۵۲۸,۰۵۷ و ۴۵۰,۱۳۲,۳۲۶ عدد تراکنش بوده و کل تعداد تراکنش‌های با مبلغ بالای ۴۰۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال برابر با ۴,۵۶۸,۵۶۵ عدد تراکنش می‌باشد.

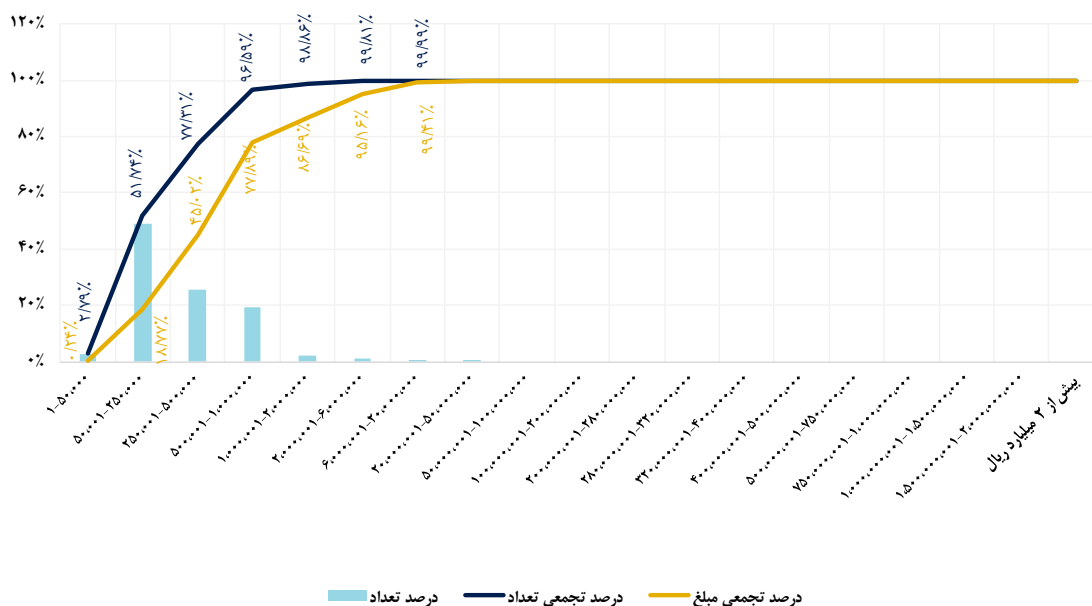
شکل ۱۶-۲ ترسیم کننده دامنه مبلغی تراکنش‌های ابزار پذیرش اینترنتی است. سهم تراکنش‌های مانده‌گیری از کل تعداد تراکنش‌های ابزار پذیرش اینترنتی ۲/۶۰ درصد می‌باشد.

شکل ۱۶-۲ دامنه مبلغی تراکنش‌های ابزار پذیرش اینترنتی (بر حسب ریال) - فروردین ۱۴۰۵

دامنه مبلغی تراکنش‌های انجام شده توسط ابزار پذیرش اینترنتی، مبین آن است بیشترین تعداد تراکنش‌ها در بازه کمتر از ۶,۰۰۰,۰۰۰ ریال قرار گرفته‌اند و این بازه ۸۲/۱۰ درصد از کل تراکنش‌ها را در بر می‌گیرد. در این ابزار پذیرش حدود ۱۴/۶۱، ۰/۱۸ و ۰/۵۱ درصد کل تراکنش‌ها به ترتیب در بازه مبلغی های ۶,۰۰۰,۰۰۰ تا ۲۸۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال، ۲۸۰,۰۰۰,۰۰۰ تا ۴۰۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال و بیش از ۴۰۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال هستند.

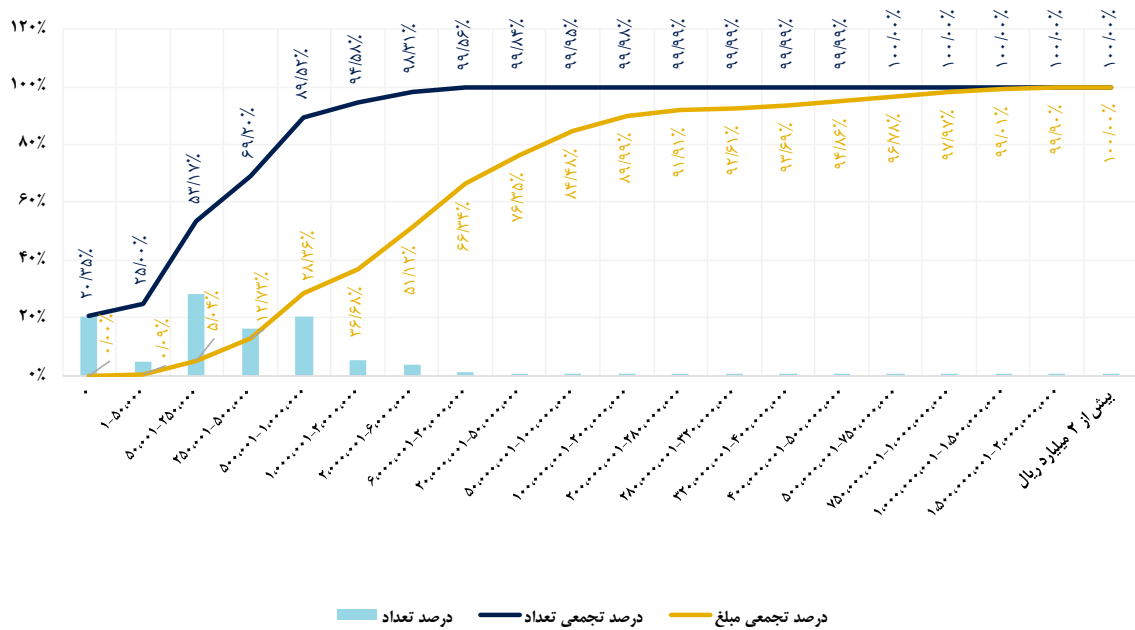
شکل ۱۷-۲ نیز دامنه مبلغی تراکنش‌های ابزار پذیرش کدهای دستوری (USSD) را نمایش می‌دهد.

شکل ۱۷-۲ دامنه مبلغی تراکنش‌های ابزار پذیرش کدهای دستوری (USSD) (بر حسب ریال) - فروردین ۱۴۰۵

در بررسی شکل ۱۷-۲ که مربوط به دامنه مبلغی تراکنش‌های ابزار پذیرش کدهای دستوری (USSD) می‌باشد، شرایط کاملا متفاوت با ابزار پذیرش اینترنتی و کارتخوان فروشگاهی بوده است، به نحوی که ۲/۷۹ درصد مجموع تراکنش‌ها دارای مبلغ بین ۱ تا ۵۰,۰۰۰ ریال و ۷۴/۵۲ درصد تراکنش‌ها دارای مبلغ بین ۵۰,۰۰۰ تا ۵۰۰,۰۰۰ ریال بوده‌اند. با توجه با استفاده عموم جامعه از کارت‌های شارژ با مبلغ ۵۰، ۱۰۰، ۲۰۰، ۲۵۰ و ۵۰۰ هزار ریالی و همچنین استفاده فراوان ابزار پذیرش کدهای دستوری (USSD) به منظور تهیه کارت‌های شارژ اپراتورهای مختلف، می‌توان حضور حداکثری تراکنش‌های کدهای دستوری (USSD) در دامنه مبلغی بین ۱ تا ۵۰۰,۰۰۰ ریال را توجیه نمود. شایان ذکر است که با توجه به ممنوعیت ارائه خدمت خرید کالا و خدمات با استفاده ابزار پذیرش کدهای دستوری (USSD) در دی ماه ۱۳۹۴ از سوی بانک مرکزی ج.ا.ا.، شکل فوق صرفا نمایشی از دامنه مبلغی خدمت پرداخت قبض و خرید شارژ توسط ابزار پذیرش کدهای دستوری (USSD) می‌باشد. نکته قابل توجه در خدمت پرداخت قبض و خرید شارژ توسط ابزار پذیرش کدهای دستوری (USSD)، اعمال محدودیت سقف مبلغی ۵۰ میلیون ریالی می‌باشد که شکل ۱۷-۲ به خوبی نمایانگر انجام تراکنش‌ها با مبلغ حداکثر تا این سقف می‌باشد.

شکل ۱۸-۲ نیز دامنه مبلغی تراکنش‌های ابزار پذیرش موبایلی را نمایش می‌دهد. سهم تراکنش‌های مانده‌گیری از کل تعداد تراکنش‌های ابزار موبایلی ۲۰/۳۵ درصد می‌باشد.

شکل ۱۸-۲ دامنه مبلغی تراکنش‌های ابزار پذیرش موبایلی (بر حسب ریال) - فروردین ۱۴۰۵

دامنه مبلغی تراکنش‌های انجام شده توسط ابزار پذیرش موبایلی، مبین آن است بیشترین تعداد تراکنش‌ها در بازه کمتر از ۶,۰۰۰,۰۰۰ ریال قرار گرفته‌اند و این بازه ۷۷/۹۶ درصد از کل تراکنش‌ها را در بر می‌گیرد. در این ابزار پذیرش حدود ۱/۶۸، ۰/۰۰۵ و ۰/۰۰۷ درصد کل تراکنش‌ها به ترتیب در بازه مبلغی های ۶,۰۰۰,۰۰۰ تا ۲۸۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال، ۲۸۰,۰۰۰,۰۰۰ تا ۴۰۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال و بیش از ۴۰۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال هستند.

۲-۳-۲- نسبت متوسط ارزش دهک دهم به دهک اول تراکنش‌ها

در این بخش شاخص نسبت دهکی ۱ به منظور اندازه‌گیری متوسط مبلغ تراکنش‌های دهک‌های تراکنشی شاپرک محاسبه می‌گردد. محاسبه این نسبت برای مبلغ تراکنش‌ها، بیانگر توزیع نابرابر مبلغی تراکنش‌های پرداخت الکترونیک کارتی می‌باشد که روند غیر متمرکز آن بیانگر تغییر ارزش تراکنش‌های این شبکه همراه

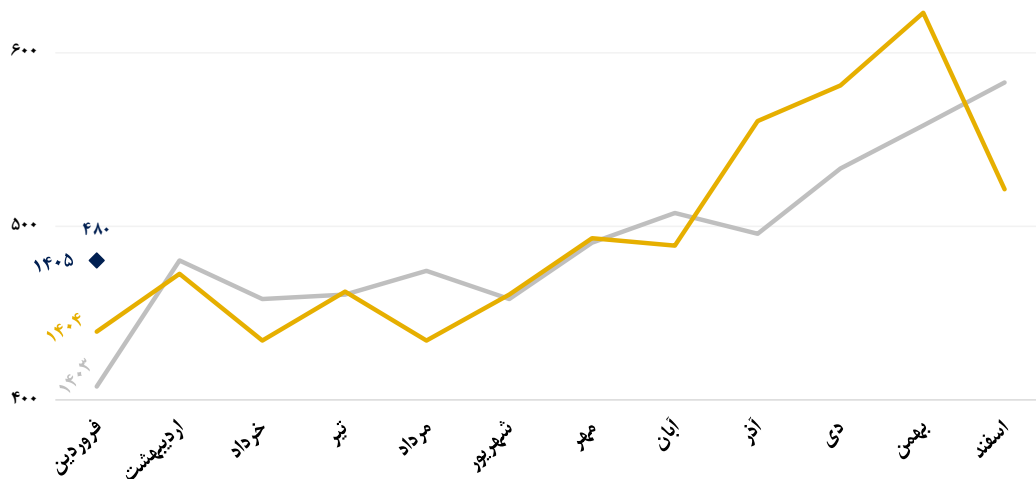
^۱ به واژه نامه رجوع شود.

با تغییرات اقتصادی جامعه می‌باشد. جدول ۲-۱۶ شاخص نسبت دهکی مبلغ تراکنش‌های شبکه شاپرک را در فروردین ماه ۱۴۰۵ در مقایسه با ماه گذشته و نیز ماه مشابه سال ۱۴۰۴ ارائه نموده است.

جدول ۲-۱۶ مقایسه تغییرات ماهانه و نقطه به نقطه شاخص نسبت دهکی

مقایسه نقطه به نقطه	مقایسه ماهانه		مقایسه ماهانه	مقایسه ماهانه		محاسبه نسبت دهکی
	فروردین ۱۴۰۵	فروردین ۱۴۰۴		فروردین ۱۴۰۵	اسفند ۱۴۰۴	
نرخ رشد			نرخ رشد			
۶۲/۳۳٪	۴۵,۲۱۴,۷۴۲	۲۷,۸۵۳,۴۲۵	-۸/۷۵٪	۴۵,۲۱۴,۷۴۲	۴۹,۵۵۲,۲۶۰	میانگین مبلغ تراکنش دهک دهم (ریال)
۴۸/۳۰٪	۹۴,۱۵۷	۶۳,۴۹۳	-۰/۹۴٪	۹۴,۱۵۷	۹۵,۰۴۸	میانگین مبلغ تراکنش دهک اول (ریال)
۹/۴۶٪	۴۸۰/۲۰	۴۳۸/۶۸	-۷/۸۹٪	۴۸۰/۲۰	۵۲۱/۳۴	نسبت دهکی

ملاحظه می‌شود که نسبت دهکی در مقایسه نقطه به نقطه رشد ۹/۴۶ درصدی و در قیاس ماهانه نیز رشد ۷/۸۹- درصدی داشته است. در قیاس ماهانه، متوسط مبلغی تراکنش‌های دهک دهم رشد ۸/۷۵- درصدی و متوسط مبلغی دهک اول نیز رشد ۰/۹۴- درصدی را تجربه نموده است که در نهایت منجر به رشد ۷/۸۹- درصدی نسبت متوسط قیمت دهک دهم به دهک اول در قیاس ماهانه شده است.

شکل ۱۹-۲ مقایسه روند نسبت متوسط مبلغ دهک دهم به دهک اول قیمتی از ابتدای سال ۱۴۰۲

با توجه به شکل ۱۹-۲، نسبت دهکی در فروردین ۱۴۰۵ نسبت به ماه گذشته روند کاهشی داشته است، به طوری که نسبت دهکی در فروردین ۱۴۰۵ نسبت به اسفند ۱۴۰۴ رشد ۴۱/۱۴- واحدی را تجربه نموده و برابر با ۴۸۰ است.

۲-۳-۳- بررسی دهک‌های قیمتی هر خدمت به تفکیک ابزار پذیرش

در این بخش به منظور بررسی دقیق‌تر مبالغ تراکنش‌ها، دهک‌های قیمتی هر دو خدمت "خرید کالا و خدمات" و "پرداخت قبض و خرید شارژ" به ازای هر یک از ابزارهای پذیرش ارائه شده است.

جدول ۲-۱۷ اطلاعات مربوط به متوسط مبالغ هر دهک قیمتی خدمت "خرید کالا و خدمات" را به تفکیک ابزارهای پذیرش ارائه نموده است.

جدول ۲-۱۷ متوسط مبالغ هر دهک قیمتی خدمت "خرید کالا و خدمات" به ازای هر ابزار پذیرش

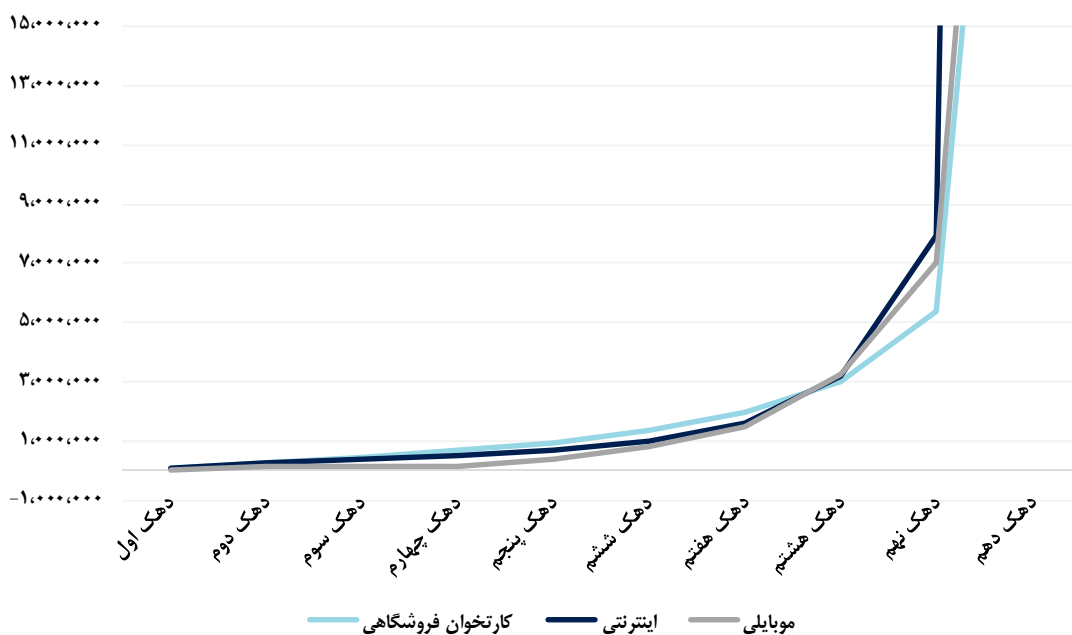
متوسط مبالغ هر دهک در هر یک از ابزارهای پذیرش (مبالغ بر حسب ریال)			دهک قیمتی
موبایلی	اینترنتی	کارتخوان فروشگاهی	
۳۶,۳۵۲/۸۰	۱۱۳,۵۶۲/۳۸	۹۴,۳۴۴/۱۵	دهک اول
۱۱۷,۰۵۶/۶۶	۲۷۱,۷۰۴/۵۴	۲۵۲,۴۵۲/۸۲	دهک دوم
۱۶۱,۷۰۰/۰۰	۳۹۷,۵۲۰/۵۸	۴۴۰,۲۲۰/۸۵	دهک سوم
۱۷۳,۹۹۸/۲۹	۵۳۲,۳۲۹/۳۸	۶۷۴,۷۵۶/۴۳	دهک چهارم
۳۷۵,۵۵۴/۴۹	۶۸۵,۲۱۱/۰۳	۹۶۶,۰۴۳/۶۵	دهک پنجم
۷۹۲,۸۹۰/۱۱	۹۷۵,۲۵۱/۸۹	۱,۳۷۲,۴۰۳/۵۶	دهک ششم
۱,۴۹۳,۸۵۵/۷۵	۱,۶۰۴,۸۷۳/۰۳	۱,۹۷۹,۰۳۵/۳۴	دهک هفتم
۳,۲۸۰,۷۶۱/۳۱	۳,۲۰۰,۵۸۲/۷۶	۳,۰۳۷,۱۶۳/۸۷	دهک هشتم
۷,۰۲۹,۴۶۸/۵۹	۷,۹۳۷,۸۳۵/۶۹	۵,۳۹۴,۳۳۴/۴۹	دهک نهم
۴۵,۳۰۲,۸۵۲/۶۷	۱۸۶,۸۰۰,۵۸۶/۶۷	۴۰,۱۸۵,۳۵۱/۳۷	دهک دهم

* ارائه خدمت خرید کالا و خدمات از طریق ابزار پذیرش کدهای دستوری (USSD) ممنوع و متوقف شده است.

با توجه به اطلاعات جدول فوق ملاحظه می‌شود که متوسط مبلغ تراکنش‌های "خرید کالا و خدمات" در دهک آخر قیمتی در ابزار پذیرش اینترنتی بالاتر از ابزار کارتخوان فروشگاهی و ابزار موبایلی است، این امر مؤید این موضوع است که ابزار پذیرش اینترنتی ابزار مطلوب انجام تراکنش‌های خرید در دهک دهم می‌باشد. در خدمت "خرید کالا و خدمات" اعداد جدول مبین آن است که به طور متوسط ۵۰ درصد (۵ دهک) تراکنش‌ها در ابزارهای کارتخوان فروشگاهی و ۶۰ درصد تراکنش‌ها (۶ دهک) در ابزارهای اینترنتی و موبایلی مربوط به "خرید کالا و خدمات" با مبلغ کمتر از ۱,۰۰۰,۰۰۰ ریالی بوده است.

اطلاعات جدول ۲-۱۷ در شکل ۲۰-۲ برای مقایسه بهتر ترسیم شده است.

گزارش اقتصادی شاپرک

شکل ۲۰-۲ متوسط مبالغ دهک‌های قیمتی در خدمات خرید کالا و خدمات - فروردین ۱۴۰۵

در شکل ۲۰-۲ به علت نمایش بهتر، متوسط مبلغ دهک دهم به ۱۵,۰۰۰,۰۰۰ ریال محدود شده است تا اختلاف متوسط قیمت ابزارها در دهک‌های دیگر قابل تشخیص باشد. در این ماه متوسط مبلغ دهک دهم تراکنش‌های خرید کالا و خدمات توسط ابزار پذیرش اینترنتی ۱۸۶,۸۰۰,۵۸۶/۶۷ ریال بوده است.

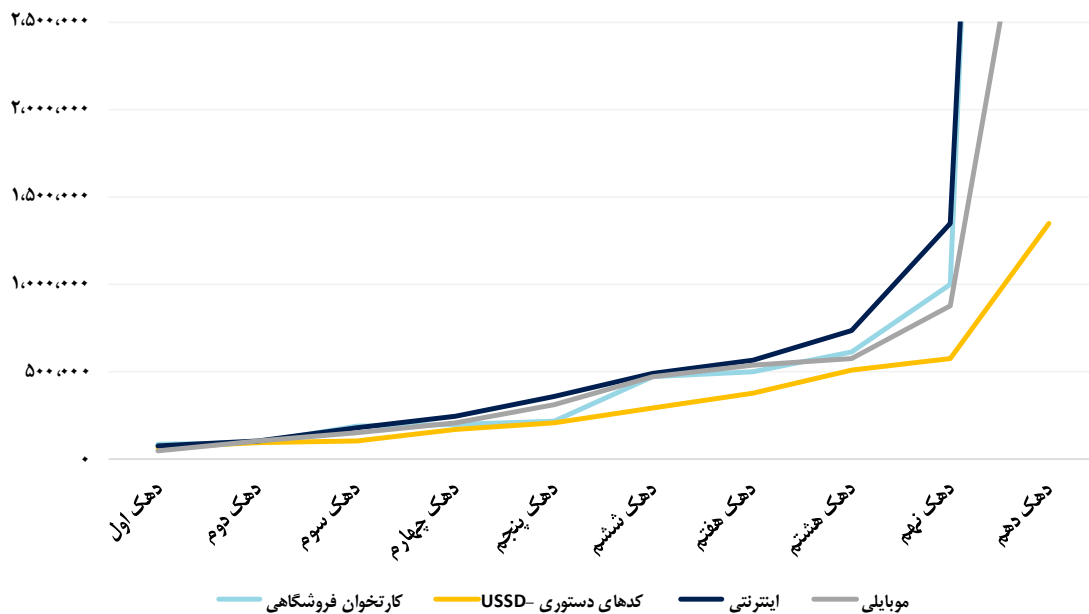
جدول ۲-۱۸ اطلاعات مربوط به متوسط مبالغ هر دهک قیمتی خدمت "پرداخت قبض و خرید شارژ" را به تفکیک ابزارهای پذیرش ارائه نموده است.

جدول ۲-۱۸ متوسط مبالغ دهک‌های قیمتی خدمت "پرداخت قبض و خرید شارژ" به ازای هر ابزار پذیرش

متوسط مبالغ هر دهک در هر یک از ابزارهای پذیرش (مبالغ بر حسب ریال)				دهک قیمتی
موبایلی	اینترنتی	کدهای دستوری - USSD	کارتخوان فروشگاه‌های	
۵۰,۳۵۶/۸۶	۷۸,۳۰۲/۴۲	۷۴,۵۳۳/۷۵	۹۰,۷۹۴/۸۹	دهک اول
۱۰۳,۷۳۳/۲۶	۱۰۵,۶۲۷/۴۷	۱۰۰,۰۰۰/۰۰	۱۰۱,۷۷۷/۷۵	دهک دوم
۱۵۴,۲۲۴/۵۳	۱۸۷,۲۴۶/۲۶	۱۰۸,۷۶۴/۵۴	۱۹۶,۶۲۹/۸۷	دهک سوم
۲۱۱,۶۴۵/۷۴	۲۴۷,۸۳۶/۹۱	۱۷۵,۳۲۰/۸۶	۲۰۰,۰۰۰/۰۰	دهک چهارم
۳۱۳,۱۷۱/۶۱	۳۶۲,۰۰۴/۲۷	۲۱۰,۷۹۲/۱۰	۲۱۷,۶۵۱/۴۹	دهک پنجم
۴۷۵,۴۹۸/۶۶	۴۹۷,۰۶۹/۸۵	۲۹۲,۲۳۱/۸۶	۴۷۷,۸۸۸/۹۱	دهک ششم
۵۴۴,۲۵۲/۴۱	۵۶۹,۰۴۴/۵۵	۳۷۷,۰۰۳/۶۴	۵۰۰,۰۰۰/۰۰	دهک هفتم
۵۷۷,۵۲۹/۷۸	۷۳۴,۹۶۳/۷۲	۵۱۰,۵۰۵/۶۴	۶۱۶,۹۸۳/۸۴	دهک هشتم
۸۷۶,۳۷۳/۴۲	۱,۳۵۴,۷۷۵/۸۱	۵۷۶,۰۴۶/۱۹	۱,۰۰۱,۲۲۶/۰۱	دهک نهم
۴,۰۹۱,۰۷۸/۷۵	۱۲,۷۰۵,۷۸۲/۳۵	۱,۳۵۵,۴۸۷/۰۶	۱۴,۳۸۹,۰۳۶/۴۹	دهک دهم

با توجه به اطلاعات جدول ۲-۱۸ به نظر می‌رسد که از ابزار کارتخوان فروشگاه‌های و نیز ابزار پذیرش کدهای دستوری (USSD) به طور عمده برای خرید کارت‌های شارژ تلفن همراه اعتباری نیز استفاده می‌شود. به طوری که بیشترین تعداد تراکنش از نوع خدمت پرداخت قبض و خرید شارژ صورت گرفته توسط کارتخوان فروشگاه‌های، خرید کارت شارژ ۲۰۰،۰۰۰،۵۰۰ ریالی بوده است که به طور متوسط ۲۰ درصد تراکنش‌های این ابزار (دهک قیمتی) را در بر می‌گیرد. به عبارتی این طور به نظر می‌رسد که به طور متوسط حداقل ۲۰ درصد تراکنش‌های ابزار کارتخوان فروشگاه‌های مربوط به خرید کارت شارژ تلفن همراه اعتباری بوده است.

شکل ۲-۲۱ متوسط مبالغ دهک‌های قیمتی در خدمت پرداخت قبض و خرید شارژ را به تفکیک ابزارهای پذیرش نشان می‌دهد.

شکل ۲-۲۱ متوسط مبالغ دهک‌های قیمتی در خدمت پرداخت قبض و خرید شارژ - فروردین ۱۴۰۵

در شکل ۲-۲۱ به علت نمایش بهتر، دهک دهم به ۲,۵۰۰,۰۰۰ ریال محدود شده است تا اختلاف متوسط قیمت ابزارها در دهک‌های دیگر قابل تشخیص باشد. متوسط مبلغ دهک دهم خدمت "پرداخت قبض و خرید شارژ" در ابزار پذیرش اینترنتی حدود ۱۲,۷۰۵,۷۸۲/۳۵ ریال و متوسط مبلغ دهک دهم تراکنش‌های این خدمت در ابزار کارتخوان فروشگاه‌های در حدود ۱۴,۳۸۹,۰۳۶/۴۹ ریال همچنین متوسط مبلغ دهک دهم تراکنش‌های این خدمت در ابزار موبایلی در حدود ۴,۰۹۱,۰۷۸/۷۵ ریال بوده است. این در حالی است که در

ابزار پذیرش کدهای دستوری (USSD) متوسط مبلغ دهک دهم حدود ۱,۳۵۵,۴۸۷/۰۶ ریال بوده است که نسبت به سه ابزار پذیرش دیگر، به طور قابل ملاحظه‌ای کمتر است.

فصل ۳

کیفیت ارائه خدمات پرداخت الکترونیک کارت

کیفیت ارائه خدمات توسط شبکه پرداخت الکترونیک کشور و شرکت شاپرک و همچنین بررسی تعداد خطاهای هر گروه خطایی از موارد تحت بررسی در این بخش از گزارش می باشد.

۳- کیفیت انجام خدمات پرداخت الکترونیک کارتی

ارتقای کیفیت خدمات ارائه شده اصلی‌ترین هدف شرکت‌های ارائه‌دهنده آن خدمات می‌باشد؛ چرا که ارتقای کیفیت خدمت ارائه شده افزایش مطلوبیت و رضایت‌مندی مصرف‌کننده را به دنبال خواهد داشت. شرکت شاپرک نیز در راستای وظایف نظارتی خود، به دنبال افزایش کیفیت انجام خدمات ارائه شده در شبکه و انجام صحیح پرداخت‌ها می‌باشد. کاهش خطاها و تراکنش‌های ناتمام از یک سو و افزایش کیفیت خدمات حس شده خدمات و کیفیت خدمات زمانی از سوی دیگر منجر به بهبود عملکرد شاپرک می‌گردد در ادامه شاخص‌هایی برای سنجش این هدف ارائه می‌گردد.

۳-۱- سهم تراکنش‌های موفق از کل تراکنش‌ها

یکی از اصلی‌ترین برنامه‌های شرکت شاپرک، تلاش برای کاهش وقوع خطاهای شبکه و افزایش نسبت تراکنش‌های موفق از کل تراکنش‌ها می‌باشد. در حال حاضر در شبکه پرداخت الکترونیک کارتی، خطاها در چهار گروه^۱ "خطای صادرکنندگی"، "خطای پذیرندگی"، "خطای شاپرکی" و "خطای کاربری" طبقه‌بندی می‌شوند. جدول ۳-۱ اطلاعات مربوط به تعداد تراکنش‌های موفق و ناموفق (خطا) کل شبکه شاپرک را نشان می‌دهد که این بررسی حکایت از سهم ۹۲/۸۳ درصدی تراکنش‌های موفق و ۷/۱۷ درصدی خطاهای رخ داده در فروردین ۱۴۰۵ دارد.

جدول ۳-۱ تعداد و سهم تراکنش‌های موفق و ناموفق از کل تراکنش‌ها - فروردین ۱۴۰۵

سهم	تعداد	نوع تراکنش
۹۲/۸۳٪	۴,۱۷۸,۲۱۹,۱۴۰	تراکنش‌های موفق
۷/۱۷٪	۳۲۲,۹۵۸,۹۸۷	تراکنش‌های ناموفق و خطادار
۱۰۰٪	۴,۵۰۱,۱۷۸,۱۲۷	تعداد کل تراکنش‌ها

۳-۲- آنالیز خطاهای تراکنش‌ها

همانطور که ذکر گردید، خطاهای تراکنش‌ها انواع مختلفی دارند که اطلاعات مربوط به آمار تعدادی هر یک از انواع خطا در فروردین ۱۴۰۵ و ماه گذشته در جدول ۳-۲ ارائه شده است. اطلاعات مندرج در این جدول تغییرات مربوط به هر یک از انواع تراکنش‌های موفق و ناموفق را نشان می‌دهد.

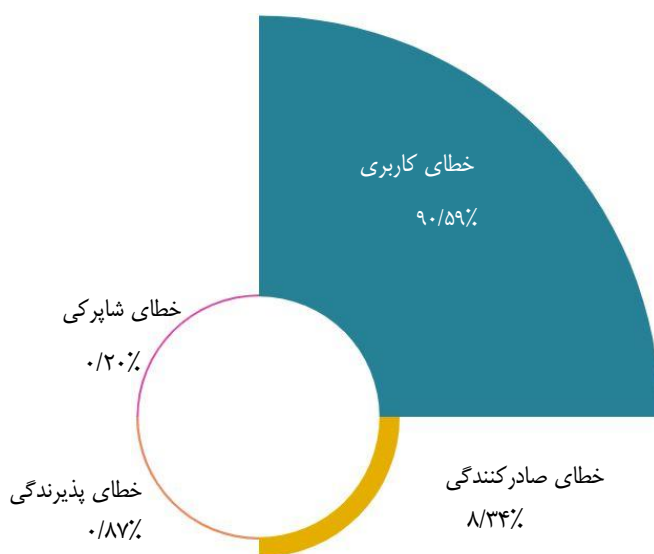
^۱ برای تعاریف انواع خطا به واژه نامه رجوع شود.

گزارش اقتصادی شاپرک

جدول ۲-۳ مقایسه تعداد انواع تراکنش‌ها و خطاها - فروردین ۱۴۰۵ نسبت به ماه گذشته

نرخ رشد	فروردین ۱۴۰۵	اسفند ۱۴۰۴	نوع تراکنش و انواع خطا
-۹۳/۸۰٪	۲,۸۱۶,۵۳۷	۴۵,۴۵۰,۰۴۳	خطای پذیرندگی
-۰/۶۸٪	۲۹۲,۵۵۶,۴۷۸	۲۹۴,۵۷۳,۹۳۱	خطای کاربری
-۶۷/۰۰٪	۲۶,۹۳۸,۲۱۶	۸۱,۶۳۳,۵۶۰	خطای صادرکنندگی
-۳۰/۱۶٪	۶۴۷,۷۵۶	۹۲۷,۴۲۶	خطای شاپرکی
-۲۳/۵۸٪	۳۲۲,۹۵۸,۹۸۷	۴۲۲,۵۸۴,۹۶۰	تعداد کل تراکنش‌های ناموفق
-۱/۲۹٪	۴,۱۷۸,۲۱۹,۱۴۰	۴,۲۳۲,۷۴۲,۳۰۹	تعداد کل تراکنش‌های موفق
-۳/۳۱٪	۴,۵۰۱,۱۷۸,۱۲۷	۴,۶۵۵,۳۳۷,۲۶۹	تعداد کل تراکنش‌ها

نرخ رشد تعداد تراکنش‌های خطا در تمام گروه‌های خطایی در فروردین ۱۴۰۵ نسبت به ماه گذشته در جدول ۲-۳ قابل ملاحظه می‌باشد. با توجه به این جدول در مجموع تعداد تراکنش‌های ناموفق نسبت به ماه گذشته، ۲۳/۵۸ درصد کاهش یافته است. همچنین تعداد تراکنش تمام گروه‌های خطایی کاهش یافته‌اند.

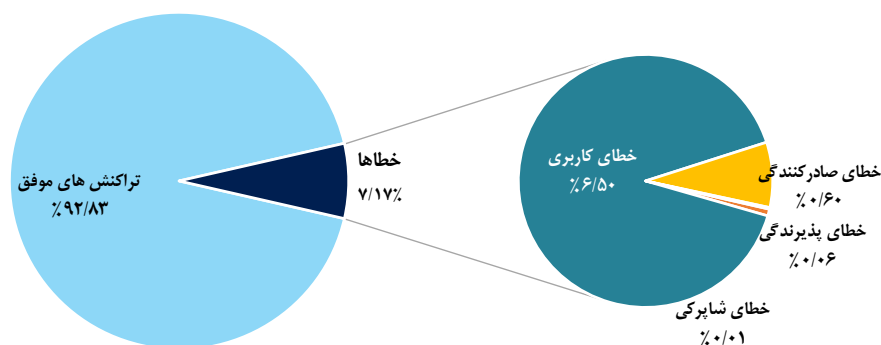
شکل ۱-۳ سهم هر یک از انواع خطا از مجموع تراکنش‌های ناموفق - فروردین ۱۴۰۵

همچنین در راستای بررسی‌های انجام گرفته، اطلاعات شکل ۱-۳ حاکی از آن است که بروز خطای کاربری عمده‌ترین دلیل بروز خطاها بوده و ۹۰/۵۹ درصد از کل تراکنش‌های خطا را شامل می‌شود. این نوع خطا به عملکرد شبکه پرداخت الکترونیک ارتباطی نداشته و ناشی از عملکرد دارنده کارت (نظیر کمبود موجودی یا فراموشی رمز) می‌باشد.

جدول ۳-۳ آنالیز خطاهای رخ داده در شبکه پرداخت الکترونیک کارت - فروردین ۱۴۰۵

سهم	تعداد	نوع تراکنش و انواع خطا	
۹۲/۸۳٪	۴,۱۷۸,۲۱۹,۱۴۰	تراکنش های موفق	موفق
۰/۰۶٪	۲,۸۱۶,۵۳۷	خطای پذیرندگی	ناموفق
۶/۵۰٪	۲۹۲,۵۵۶,۴۷۸	خطای کاربری	
۰/۱۶٪	۲۶,۹۳۸,۲۱۶	خطای صادرکنندگی	
۰/۰۱۴٪	۶۴۷,۷۵۶	خطای شاپرکی	
۱۰۰/۰۰٪	۴,۵۰۱,۱۷۸,۱۲۷	تعداد کل تراکنش ها	

در ادامه اطلاعات جدول ۳-۳ در شکل زیر به تصویر کشیده شده و سهم هر یک از انواع تراکنش های موفق و ناموفق از کل تراکنش ها در شکل آمده است.

شکل ۳-۲ سهم هر یک از انواع تراکنش های ناموفق و تراکنش های موفق از کل تراکنش ها - فروردین ۱۴۰۵

همانگونه که در شکل ۳-۲ ملاحظه می شود، کمترین سهم در تراکنش های خطادار مربوط به خطای شاپرکی با سهم ۰/۰۱۴ درصدی از کل تراکنش ها بوده است. این نوع خطا سهم ۰/۲۰ درصدی را در بین تراکنش های خطادار داشته که در شکل ۳-۱ نشان داده شده است.

جهت بررسی تغییرات تراکنش های خطا در دو ماه متوالی بهتر است سهم انواع خطا نسبت به کل تراکنش های صورت گرفته در ماه مورد نظر، مورد قیاس قرار گیرد. لذا تغییر سهم تراکنش های خطا در فروردین ۱۴۰۵ نسبت به ماه گذشته در جدول ۳-۴ ارائه شده است.

گزارش اقتصادی شاپرک

جدول ۳-۴ قیاس سهم هر یک از انواع خطا - فروردین ۱۴۰۵ و ماه گذشته

تغییر	سهم از کل تراکنش‌ها		نوع تراکنش و انواع خطا	
	فروردین ۱۴۰۵	اسفند ۱۴۰۴		
-۰/۹۱٪	۰/۰۶٪	۰/۹۸٪	خطای پذیرندگی	ناموفق
-۰/۱۷٪	۶/۵۰٪	۶/۳۳٪	خطای کاربری	
-۱/۱۶٪	۰/۱۶۰٪	۱/۷۵٪	خطای صادرکنندگی	
-۰/۰۰۶٪	۰/۰۱۴٪	۰/۰۲۰٪	خطای شاپرکی	
-۱/۹۰٪	۷/۱۷٪	۹/۰۸٪	تعداد کل تراکنش‌های ناموفق	موفق
۱/۹۰٪	۹۲/۸۳٪	۹۰/۹۲٪	تعداد کل تراکنش‌های موفق	
-	۱۰۰/۰۰٪	۱۰۰/۰۰٪	تعداد کل تراکنش‌ها	

اطلاعات جدول ۳-۴ مبین کاهش سهم تمام گروه‌های خطایی به جز خطای کاربری در فروردین ۱۴۰۵ نسبت به اسفند ۱۴۰۴ می‌باشد.

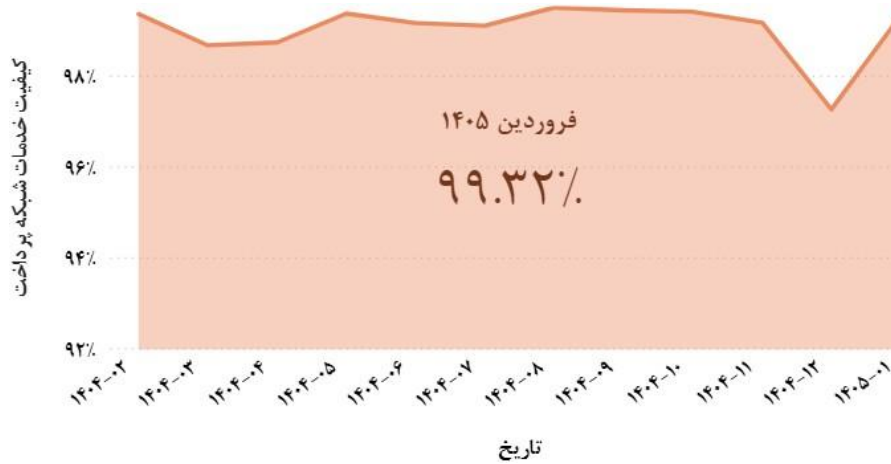
۳-۳- کیفیت خدمات شاپرک

یکی از دلایل وجودی شرکت شاپرک و از مهم‌ترین اهداف آن، بهبود امکان دسترسی به خدمات و انجام تراکنش موفق در هر زمانی می‌باشد. برای سنجش میزان تحقق این هدف، شاخص کیفیت خدمات تعریف شده که سهم تراکنش‌های موفق سیستمی کل شبکه یا تراکنش‌های موفق سیستمی سوئیچ شاپرک را از کل تراکنش‌ها محاسبه می‌کند. در نمودارهای شکل ۳-۳ و شکل ۳-۴ به ترتیب روند کیفیت خدمات تراکنش‌های موفق سیستمی شاپرک و کل شبکه پرداخت در دوازده ماه منتهی به فروردین ۱۴۰۵ قابل مشاهده است.

شکل ۳-۳ روند کیفیت خدمات شاپرک در ۱۲ ماه منتهی به فروردین ۱۴۰۵

با توجه به شکل ۳-۳ کمترین و بیشترین درصد کیفیت خدمات شاپرک به ترتیب در ماه‌های آذر و اردیبهشت ۱۴۰۴ رخ داده است.

شکل ۳-۴ روند کیفیت خدمات شبکه پرداخت در ۱۲ ماه منتهی به فروردین ۱۴۰۵

همچنین با توجه به شکل ۳-۴ کمترین و بیشترین درصد کیفیت خدمات شبکه پرداخت به ترتیب در ماه‌های اسفند و آبان ۱۴۰۴ مشاهده می‌شود.

۴-۳- آنالیز تراکنش‌ها ناتمام رخ داده در شبکه

شاخص میزان تراکنش‌های ناتمام (رخ داده در شبکه الکترونیک پرداخت کارتی و روند آن در طول زمان، یکی از شاخص‌هایی است که بر کیفیت انجام عملیات و رضایت از شبکه پرداخت اثرگذار است. لذا می‌بایست نسبت تعداد تراکنش‌های ناتمام به کل تراکنش‌ها روندی کاهشی داشته باشد. جدول ۳-۵ مقادیر این شاخص را ارائه نموده است.

^۱ به واژه نامه رجوع شود.

گزارش اقتصادی شاپرک

جدول ۳-۵ درصد تراکنش‌های ناتمام رخ داده در شبکه پرداخت شاپرک - اسفند ۱۴۰۴ و فروردین ۱۴۰۵

تغییر	فروردین ۱۴۰۵	اسفند ۱۴۰۴	وضعیت تراکنش
-۱۶/۲۵%	۳۳۲،۵۰۹	۳۹۷،۰۱۶	تعداد تراکنش‌های مغایرتی
-۱/۲۹%	۴،۱۷۸،۲۱۹،۱۴۰	۴،۲۳۲،۷۴۲،۳۰۹	تعداد کل تراکنش‌های موفق
-۰/۰۰۱%	۰/۰۰۸%	۰/۰۰۹%	نسبت تعداد تراکنش‌های مغایرتی به کل تراکنش‌های موفق

همانطور که در جدول ۳-۵ ملاحظه می‌شود تعداد تراکنش‌های ناتمام (مغایرتی) فروردین ۱۴۰۵ نسبت به اسفند ماه ۱۴۰۴ با کاهش قابل توجه ۱۶/۲۵ درصدی همراه بوده است. علی‌رغم کاهش ۱/۲۹ درصدی تعداد کل تراکنش‌های موفق در فروردین ۱۴۰۵ نسبت به اسفند ۱۴۰۴، تعداد تراکنش‌های ناتمام نیز در این دوره با کاهش همراه بوده است. نسبت تراکنش‌های مغایرتی به کل تراکنش‌های موفق در این ماه نسبت به ماه گذشته کاهش ۰/۰۰۱ درصدی را تجربه نموده است.

فصل ۴

بررسی عملکرد کلی شرکت های ارائه دهنده خدمات پرداخت

در این بخش به بررسی عملکرد شرکت های ارائه کننده خدمات پرداخت در شبکه پرداخت کشور و بررسی شاخص های تدوین شده به ازای هر شرکت در سطح کلی پرداخته خواهد شد.

۴- بررسی عملکرد کلی شرکتهای ارائه دهنده خدمات پرداخت

شاخصهای معرفی شده در این بخش، گستره فعالیت هر یک از شرکتهای PSP را در صنعت پرداخت الکترونیکی نشان می‌دهند که آگاهی از آن برای نهاد نظارتی شاپرک جزو ملزومات به‌شمار می‌رود؛ چرا که این نهاد سیاستگذار و ناظر می‌بایست به خوبی از نقش و سطح فعالیت هر یک از شرکتهای مزبور اطلاع داشته باشد تا با نظارت بر عملکرد آنها بتواند در هدایت صنعت پرداخت الکترونیک ایفای نقش نماید. همچنین این شاخصها کمک شایان توجهی به مطالعه‌ی بازار هریک از شرکتهای ارائه‌دهنده‌ی خدمات پرداخت خواهد نمود.

در این بخش عملکرد شرکتهای PSP در دو حوزه اصلی مورد بررسی قرار می‌گیرد که اولین حوزه عملکرد کلی شرکتهای در شبکه پرداخت را مورد بررسی قرار داده و در بخش دوم به‌طور ویژه عملکرد این شرکتهای در بازار کارتخوان فروشگاه‌های تحلیل می‌شود.

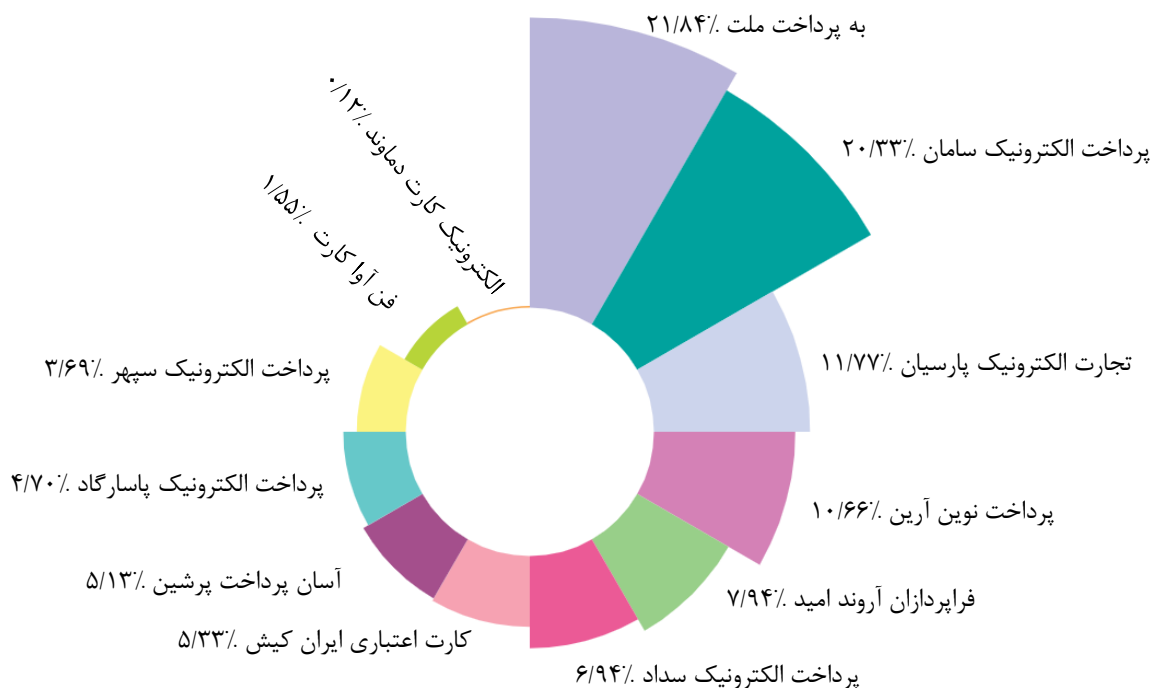
۱-۴- بررسی عملکرد کلی شرکت‌های PSP

به منظور رصد وضعیت کنونی صنعت پرداخت الکترونیکی کارت کشور و ترسیم مسیر حرکت آتی بازار آن و همچنین کمک به تعیین سیاست‌های توسعه‌ی بازار و نظارت بر آن، می‌بایست شاخص‌هایی تعریف و روند تغییرات آن بررسی گردد. در این بخش از گزارش سعی گردیده است تا با مطالعه‌ی شاخص‌های عملکرد تعدادی و مبلغی شرکت‌ها در کل و همچنین به تفکیک هریک از ابزار پذیرش و نوع سرویس، تصویری کلی از وضعیت آن‌ها در صنعت پرداخت الکترونیکی کارت ترسیم شود. در پایان نیز عملکرد هریک از شرکت‌های PSP در رخداد تراکنش‌های خطا مورد بررسی قرار می‌گیرد.

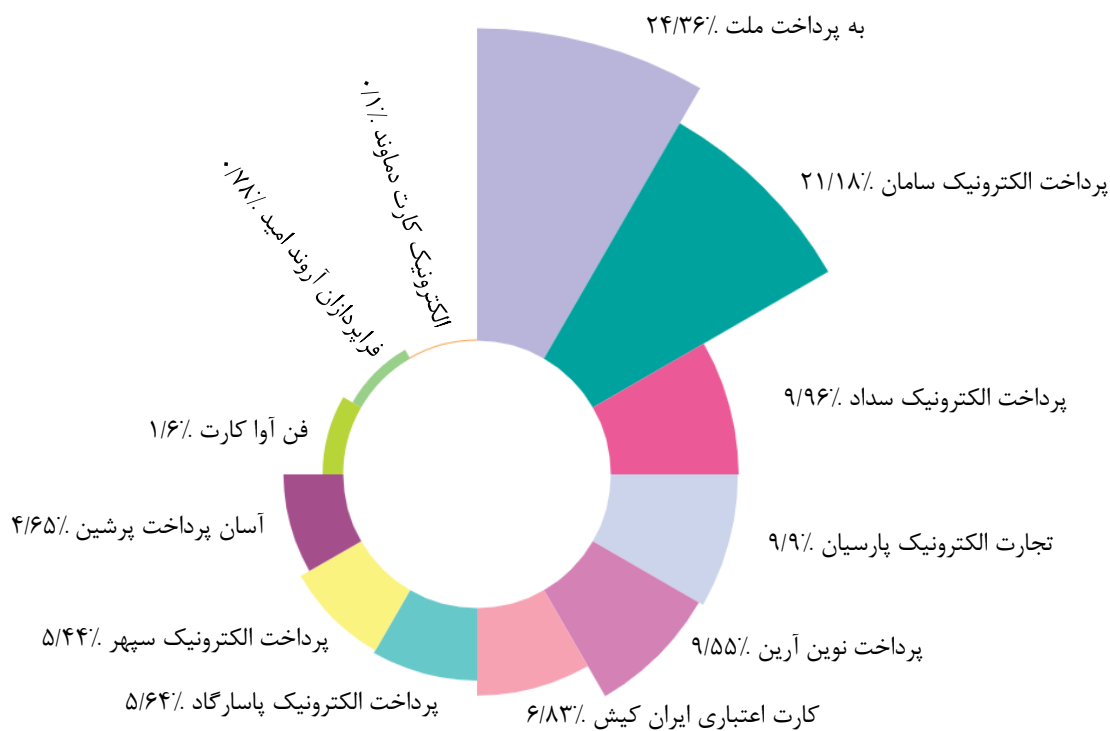
۱-۱-۴- سهم تعدادی و مبلغی هر یک از شرکت‌های PSP از بازار

تراکنش‌های حوزه پرداخت الکترونیک کارت

سهم تعدادی و مبلغی هر یک از شرکت‌های ارائه دهنده خدمات پرداخت از کل تراکنش‌های بازار خدمات پرداخت الکترونیک کارتی، در دو شکل ۱-۴ و ۲-۴ ترسیم شده است.

شکل ۱-۴ سهم بازار هر شرکت PSP از نظر تعداد تراکنش‌ها - فروردین ۱۴۰۵

شکل ۲-۴ سهم بازار هر شرکت PSP از نظر مبلغ تراکنش‌ها - فروردین ۱۴۰۵

در شاخص سهم تعدادی و مبلغی تراکنش‌ها، شرکت "به پرداخت ملت" به ترتیب با سهم ۲۱/۱۸ و ۲۴/۳۶ درصدی جایگاه اول را به خود اختصاص داده است. در این ماه اختلاف سهم تعدادی و مبلغی شرکت "پرداخت الکترونیک سامان" - دومین شرکت بازار- با شرکت به پرداخت ملت به ترتیب حدود ۱/۵۱ و ۳/۱۸ درصد است.

مقایسه دو شکل بالا با شکل‌های مشابه در گزارش اسفند ماه سال ۱۴۰۴ حکایت از آن دارد که در مولفه سهم تعدادی، شرکت آسان پرداخت پرشین با "یک" پله صعود در جایگاه "هشتم" و شرکت پرداخت الکترونیک پاسارگاد با "یک" پله نزول در جایگاه "نهم" قرار گرفت. در سهم مبلغ تراکنش‌ها جابجایی بین شرکت‌ها رخ نداده است.

۴-۱-۲- سهم شرکت‌های PSP از بازار تراکنش‌های هر یک از ابزارهای پذیرش

این شاخص، سبب شناخت حوزه فعالیت و نحوه سرمایه‌گذاری هر یک از شرکت‌های PSP در ابزارهای پذیرش می‌شود. در این بخش تعداد و مبلغ تراکنش‌های هر شرکت به تفکیک ابزار پذیرش مورد بررسی قرار

می‌گیرد. سهم تعدادی تراکنش‌های هر یک از شرکت‌های PSP از بازار ابزارهای پذیرش برای دو ماه متوالی اسفند ۱۴۰۴ و فروردین ۱۴۰۵ در جدول ۴-۱ ارائه شده است.

شرکت "پرداخت الکترونیک سامان" در فروردین ماه با پوشش ۲۰/۳۵ درصد از بازار تراکنش‌های کارتخوان فروشگاه‌ها، همانند ماه گذشته بالاترین سهم را در اختیار خود دارد. شرکت "به پرداخت ملت" نیز در هر دو ابزار پذیرش اینترنتی و کدهای دستوری (USSD) به ترتیب با کسب ۴۶/۴۸ و ۴۷/۴۳ درصد از سهم بازار، دارنده‌ی بالاترین سهم در بازار می‌باشد. همچنین شرکت "آسان پرداخت پرشین" با پوشش ۹۸/۸۰ درصد از بازار تراکنش‌های موبایلی، بالاترین سهم را در اختیار خود دارد.

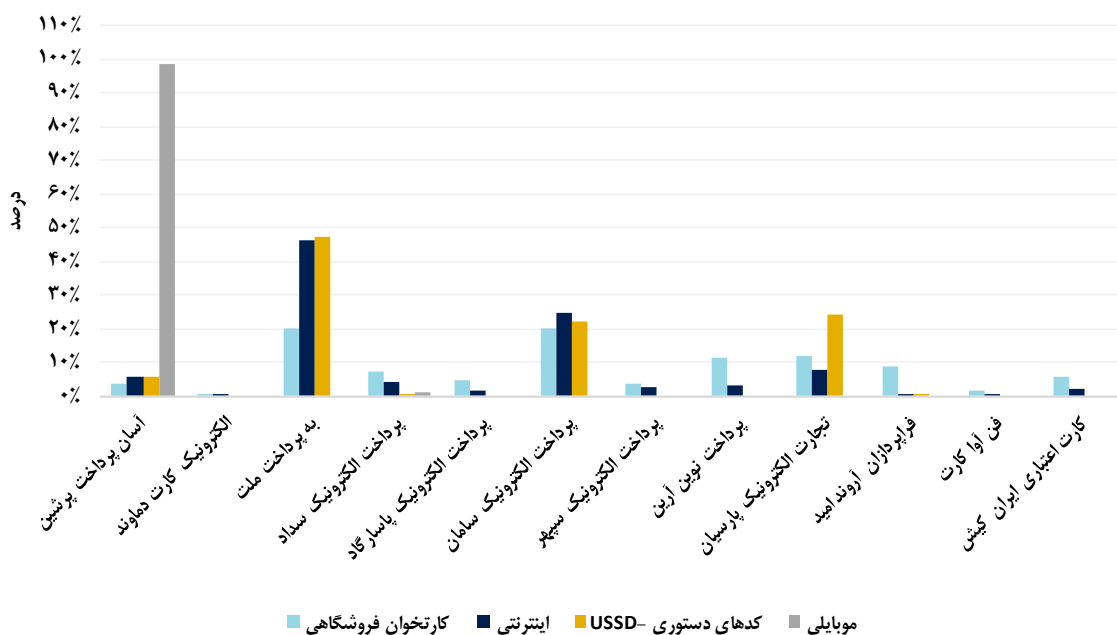
جدول ۴-۱ مقایسه سهم هر شرکت PSP از تعداد تراکنش‌های هر یک از ابزارهای پذیرش - اسفند ۱۴۰۴ و فروردین ۱۴۰۵

نام شرکت ارائه دهنده خدمات پرداخت	سهم از تعداد تراکنش‌های کارتخوان فروشگاه‌ها			سهم از تعداد تراکنش‌های اینترنتی			سهم از تعداد تراکنش‌های کدهای دستوری - USSD			سهم از تعداد تراکنش‌های موبایلی		
	اسفند	فروردین	تغییر	اسفند	فروردین	تغییر	اسفند	فروردین	تغییر	اسفند	فروردین	تغییر
آسان پرداخت پرشین	۳/۶۹٪	۳/۶۴٪	-۰/۰۶٪	۵/۹۶٪	۶/۰۳٪	۰/۰۷٪	۹۸/۷۱٪	۹۸/۸۰٪	۰/۰۸٪	۰/۰۰٪	۰/۰۰٪	۰/۰۰٪
الکترونیک کارت دماوند	۰/۱۴٪	۰/۱۳٪	-۰/۰۱٪	۰/۰۰٪	۰/۰۰٪	۰/۰۰٪	۴۷/۵۶٪	۴۷/۴۳٪	-۰/۱۳٪	۰/۰۰٪	۰/۰۰٪	۰/۰۰٪
به پرداخت ملت	۱۹/۸۵٪	۲۰/۲۹٪	۰/۴۴٪	۰/۴۴٪	۴۶/۴۸٪	-۰/۰۲٪	۰/۰۰٪	۰/۰۰٪	۰/۰۰٪	۰/۰۰٪	۰/۰۰٪	۰/۰۰٪
پرداخت الکترونیک سداد	۷/۶۴٪	۷/۳۱٪	-۰/۳۳٪	۰/۴۲٪	۰/۳۷٪	-۰/۰۵٪	۰/۰۰٪	۰/۰۰٪	۰/۰۰٪	۱/۲۰٪	۱/۲۹٪	۰/۰۹٪
پرداخت الکترونیک پاسارگاد	۵/۴۴٪	۵/۰۲٪	-۰/۴۲٪	۰/۰۰٪	۰/۰۰٪	۰/۰۰٪	۰/۰۰٪	۰/۰۰٪	۰/۰۰٪	۰/۰۰٪	۰/۰۰٪	۰/۰۰٪
پرداخت الکترونیک سامان	۱۹/۹۳٪	۲۰/۳۵٪	۰/۴۲٪	۲۵/۳۳٪	۲۵/۰۲٪	-۰/۳۰٪	۲۲/۰۴٪	۲۱/۳۷٪	۰/۳۳٪	۰/۰۰٪	۰/۰۰٪	۰/۰۰٪
پرداخت الکترونیک سپهر	۳/۸۸٪	۳/۸۶٪	-۰/۰۲٪	۳/۱۵٪	۲/۹۵٪	-۰/۲۰٪	۰/۰۰٪	۰/۰۰٪	۰/۰۰٪	۰/۰۰٪	۰/۰۰٪	۰/۰۰٪
پرداخت نوین آریا	۱۱/۲۷٪	۱۱/۴۶٪	۰/۱۹٪	۲/۹۶٪	۳/۰۶٪	۰/۱۰٪	۰/۰۰٪	۰/۰۰٪	۰/۰۰٪	۰/۰۰٪	۰/۰۰٪	۰/۰۰٪
تجارت الکترونیک پارس‌بان	۱۱/۹۳٪	۱۱/۸۹٪	-۰/۰۴٪	۸/۲۵٪	۸/۰۲٪	-۰/۲۳٪	۲۴/۱۳٪	۲۴/۲۹٪	۰/۱۶٪	۰/۰۰٪	۰/۰۰٪	۰/۰۰٪
فرابرداران آرون‌امید	۸/۳۵٪	۸/۶۶٪	۰/۳۱٪	۰/۰۴٪	۰/۰۱٪	-۰/۰۳٪	۰/۰۰٪	۰/۰۰٪	۰/۰۰٪	۰/۰۰٪	۰/۰۰٪	۰/۰۰٪
فن آوا کارت	۱/۹۷٪	۱/۶۹٪	-۰/۲۸٪	۰/۰۵٪	۰/۰۴٪	-۰/۰۱٪	۰/۰۰٪	۰/۰۰٪	۰/۰۰٪	۰/۰۰٪	۰/۰۰٪	۰/۰۰٪
کارت اعتباری ایران کیش	۵/۶۹٪	۵/۹۰٪	۰/۲۱٪	۲/۳۰٪	۲/۲۹٪	-۰/۰۱٪	۰/۰۰٪	۰/۰۰٪	۰/۰۰٪	۰/۰۰٪	۰/۰۰٪	۰/۰۰٪

بیشترین اختلاف بین سهم تعدادی تراکنش‌های ابزار پذیرش کارتخوان فروشگاه‌ها با ۰/۴۴ درصد افزایش به شرکت "به پرداخت ملت" تعلق دارد. بیشترین اختلاف بین سهم تعدادی تراکنش‌های ابزار پذیرش اینترنتی با رقم ۱/۷۸ درصد افزایش به شرکت "آسان پرداخت پرشین" تعلق دارد. شرکت "پرداخت الکترونیک سامان" با رقم ۰/۲۷ درصد افزایش دارای بالاترین اختلاف در بین سهم تعدادی تراکنش‌های ابزار پذیرش کدهای دستوری (USSD) نیز می‌باشد. شرکت‌های "آسان پرداخت پرشین" و "پرداخت الکترونیک سداد" به ترتیب با رقم ۰/۰۸ درصد کاهش و افزایش دارای بالاترین اختلاف در بین سهم تعدادی تراکنش‌های ابزار پذیرش موبایلی می‌باشند.

سهم شرکت‌های مختلف ارائه دهنده خدمات پرداخت از تعداد تراکنش‌های هر یک از ابزارهای پذیرش در شکل ۴-۳ نمایش داده شده است.

گزارش اقتصادی شاپرک

شکل ۳-۴ سهم هر شرکت PSP از تعداد تراکنش‌های هریک از ابزارهای پذیرش - فروردین ۱۴۰۵

نتایج بررسی‌های این بخش حاکی از آن است که در ماه جاری مجموع تعداد تراکنش‌ها، الکترونیک کارت دماوند در ابزار پذیرش کارت خوان فروشگاه و کدهای دستوری (USSD) و شرکت "فرابردازان آروند امید" در ابزار پذیرش اینترنتی کمترین سهم از کل تعداد، شرکت "به پرداخت ملت" در ابزار پذیرش اینترنتی و کدهای دستوری (USSD)، شرکت "پرداخت الکترونیک سامان" در ابزار پذیرش کارت خوان فروشگاه و شرکت "آسان پرداخت پرشین" در ابزار پذیرش موبایلی بیشترین سهم را به خود اختصاص داده‌اند.

سهم مبلغی تراکنش‌های هر یک از شرکت‌های PSP از بازار ابزارهای پذیرش برای دو ماه متوالی اسفند ۱۴۰۴ و فروردین ۱۴۰۵ در جدول ۲-۴ نمایش داده شده است.

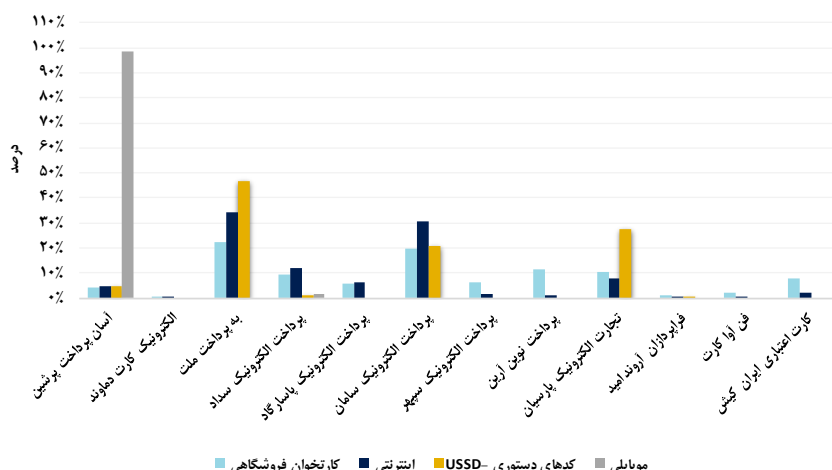
در این ماه شرکت "به پرداخت ملت" در سه ابزار پذیرش کارتخوان فروشگاه، کدهای دستوری (USSD) و اینترنتی به ترتیب با پوشش ۲۲/۴۶، ۴۶/۴۹ و ۳۴/۴۵ درصدی از مبالغ بازار دارای بالاترین سهم می‌باشد. همچنین شرکت "آسان پرداخت پرشین" با پوشش ۹۸/۶۴ درصدی بالاترین سهم از مبالغ بازار موبایلی را به خود اختصاص داده است.

جدول ۴-۲ مقایسه سهم هر شرکت PSP از مبلغ تراکنش‌های هریک از ابزارهای پذیرش - اسفند ۱۴۰۴ و فروردین ۱۴۰۵

نام شرکت ارائه دهنده خدمات پرداخت	سهم از مبلغ تراکنش‌های کارتخوان فروشگاه‌ها			سهم از مبلغ تراکنش‌های اینترنتی			سهم از مبلغ تراکنش‌های کدهای دستوری - USSD			سهم از مبلغ تراکنش‌های موبایلی		
	اسفند	فروردین	تغییر	اسفند	فروردین	تغییر	اسفند	فروردین	تغییر	اسفند	فروردین	تغییر
آسان پرداخت پرشین	۴/۵۸٪	۴/۳۹٪	-۰/۱۹٪	۴/۷۸٪	۴/۷۰٪	-۰/۰۸٪	۹۸/۵۶٪	۹۸/۶۴٪	+۰/۰۸٪	۰/۰۰٪	۰/۰۰٪	۰/۰۰٪
الکترونیک کارت دماوند	۰/۱۲٪	۰/۱۱٪	-۰/۰۱٪	۰/۰۰٪	۰/۰۰٪	۰/۰۰٪	۰/۰۰٪	۰/۰۰٪	۰/۰۰٪	۰/۰۰٪	۰/۰۰٪	۰/۰۰٪
به پرداخت ملت	۲۱/۹۵٪	۲۲/۴۶٪	+۰/۵۱٪	۳۴/۲۴٪	۳۴/۴۵٪	+۰/۲۱٪	۴۶/۵۱٪	۴۶/۴۹٪	-۰/۰۲٪	۰/۰۰٪	۰/۰۰٪	۰/۰۰٪
پرداخت الکترونیک سداد	۹/۸۷٪	۹/۶۰٪	-۰/۲۸٪	۱۵/۲۸٪	۱۲/۰۸٪	-۳/۲۰٪	۰/۸۸٪	۰/۷۹٪	-۰/۰۹٪	۱/۴۴٪	۱/۳۶٪	-۰/۰۸٪
پرداخت الکترونیک پاسارگاد	۵/۹۵٪	۵/۵۳٪	-۰/۴۱٪	۵/۳۲٪	۶/۳۳٪	+۱/۰۱٪	۰/۰۰٪	۰/۰۰٪	۰/۰۰٪	۰/۰۰٪	۰/۰۰٪	۰/۰۰٪
پرداخت الکترونیک سامان	۱۸/۹۸٪	۱۹/۴۶٪	+۰/۴۷٪	۲۶/۵۱٪	۲۰/۵۱٪	+۶/۰۰٪	۲۰/۴۵٪	۲۰/۵۹٪	+۰/۱۴٪	۰/۰۰٪	۰/۰۰٪	۰/۰۰٪
پرداخت الکترونیک سپهر	۵/۹۶٪	۶/۲۳٪	+۰/۲۷٪	۱/۷۹٪	۱/۴۴٪	+۰/۳۵٪	۰/۰۰٪	۰/۰۰٪	۰/۰۰٪	۰/۰۰٪	۰/۰۰٪	۰/۰۰٪
پرداخت نوین آریا	۱۰/۹۱٪	۱۱/۲۵٪	+۰/۳۴٪	۱/۰۲٪	۰/۸۵٪	+۰/۱۷٪	۰/۰۰٪	۰/۰۰٪	۰/۰۰٪	۰/۰۰٪	۰/۰۰٪	۰/۰۰٪
تجارت الکترونیک پارسیان	۱۰/۴۴٪	۱۰/۳۴٪	-۰/۱۰٪	۷/۷۱٪	۷/۶۲٪	-۰/۰۹٪	۲۷/۳۸٪	۲۷/۴۳٪	+۰/۰۵٪	۰/۰۰٪	۰/۰۰٪	۰/۰۰٪
فرابرداران آرون‌امید	۱/۰۱٪	۰/۹۳٪	-۰/۰۸٪	۰/۱۳٪	۰/۰۳٪	-۰/۱۰٪	۰/۰۰٪	۰/۰۰٪	۰/۰۰٪	۰/۰۰٪	۰/۰۰٪	۰/۰۰٪
فن آوا کارت	۲/۳۰٪	۱/۹۰٪	-۰/۴۰٪	۰/۰۴٪	۰/۰۶٪	+۰/۰۲٪	۰/۰۰٪	۰/۰۰٪	۰/۰۰٪	۰/۰۰٪	۰/۰۰٪	۰/۰۰٪
کارت اعتباری ایران کیش	۷/۹۲٪	۷/۸۰٪	-۰/۱۲٪	۳/۷۴٪	۱/۸۸٪	-۱/۸۵٪	۰/۰۰٪	۰/۰۰٪	۰/۰۰٪	۰/۰۰٪	۰/۰۰٪	۰/۰۰٪

بیشترین اختلاف بین سهم مبلغی تراکنش‌های ابزار پذیرش کارتخوان فروشگاه‌ها نسبت به ماه گذشته با افزایش ۰/۵۱ درصدی به شرکت "به پرداخت ملت" تعلق دارد. همچنین شرکت "پرداخت الکترونیک سامان" در ابزار پذیرش اینترنتی با افزایش ۴/۰۱ درصدی، بالاترین تفاضل را نشان می‌دهد. شرکت "آسان پرداخت پرشین" و "پرداخت الکترونیک سداد" به طور همزمان و به ترتیب با افزایش و کاهش ۰/۰۸ درصدی بالاترین اختلاف ماهانه در مبلغ تراکنش‌های ابزار پذیرش موبایلی را کسب کرده اند. شرکت "پرداخت الکترونیک سامان" با ۰/۱۴ درصد افزایش نیز دارای بیشترین اختلاف سهم در مبلغ تراکنش‌های ابزار پذیرش کدهای دستوری (USSD) می‌باشد.

شکل ۴-۴ سهم شرکت‌های PSP از مبلغ تراکنش‌های ابزارهای پذیرش مختلف را در فروردین ۱۴۰۵ نمایش می‌دهد.

شکل ۴-۴ سهم هر شرکت PSP از مبلغ تراکنش‌های هر یک از ابزارهای پذیرش - فروردین ۱۴۰۵

نتایج بررسی‌های این بخش حاکی از آن است که در ماه جاری مجموع مبلغ تراکنش‌ها، شرکت "الکترونیک کارت دماوند" در هر سه ابزار پذیرش (کارتخوان فروشگاهی، اینترنتی و کدهای دستوری) کمترین سهم از کل مبلغ، شرکت "به پرداخت ملت" در هر سه ابزار پذیرش (کارتخوان فروشگاهی، اینترنتی و کدهای دستوری) بیشترین سهم از کل مبلغ را به خود اختصاص داده‌اند. همچنین بیشترین سهم مبلغی در ابزار پذیرش موبایلی متعلق به شرکت "آسان پرداخت پرشین" می‌باشد.

۴-۱-۳ - سهم شرکت‌های PSP از بازار تراکنش‌های هر سرویس

این شاخص، سبب شناخت حوزه فعالیت و نحوه سرمایه‌گذاری هر شرکت PSP در سرویس‌های خدمات پرداخت می‌شود. در این بخش تعداد و مبلغ تراکنش‌های هر یک از شرکت‌ها به تفکیک نوع سرویس مورد بررسی قرار می‌گیرد. سهم تعدادی تراکنش‌های هر یک از شرکت‌های PSP از بازار تراکنش‌های هر سرویس برای دو ماه متوالی اسفند ۱۴۰۴ و فروردین ۱۴۰۵ در جدول ۴-۳ ارائه شده است.

شرکت "به پرداخت ملت" با پوشش ۲۱/۷۶ درصد از بازار تراکنش‌های خرید، در این ماه نیز بالاترین سهم را به خود اختصاص داده است. شرکت "پرداخت الکترونیک سامان" در حوزه تراکنش‌های مانده‌گیری با در اختیار داشتن ۱۷/۹۸ درصد از بازار تراکنش‌های فوق، بیشترین سهم را دارد. در این ماه شرکت "به پرداخت ملت" با کسب ۲۸/۶۶ درصد از سهم بازار تراکنش‌های پرداخت قبض و خرید شارژ، به بالاترین حجم از این گونه تراکنش‌ها خدمت ارائه می‌دهد.

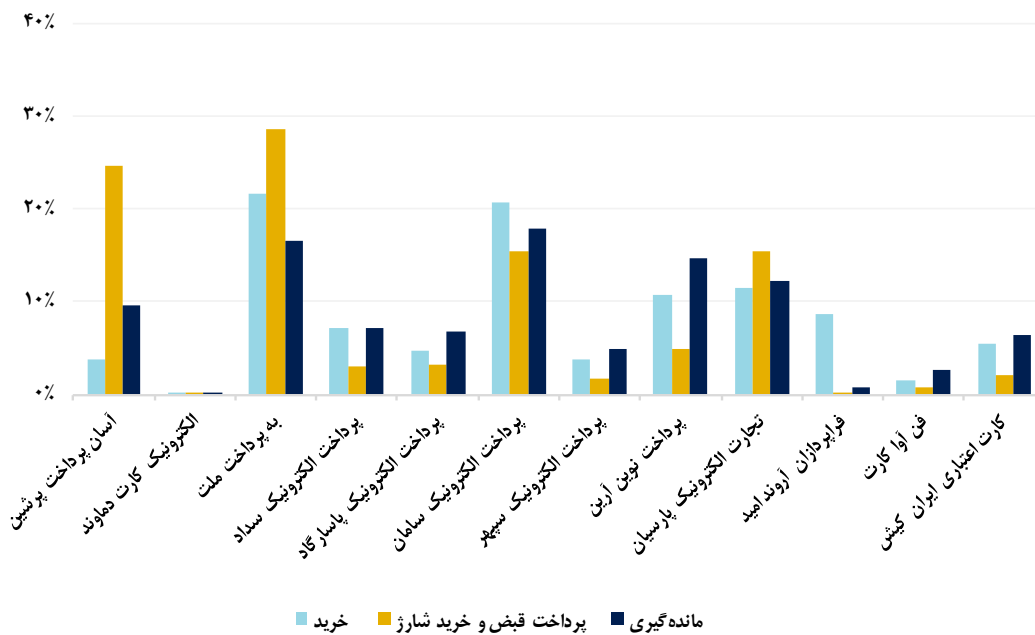
جدول ۳-۴ مقایسه سهم هر شرکت PSP از تعداد تراکنش‌ها به ازای هر سرویس - اسفند ۱۴۰۴ و فروردین ۱۴۰۵

نام شرکت ارائه‌کننده خدمات پرداخت	سهم از تعداد تراکنش‌های خرید			سهم از تعداد تراکنش‌های پرداخت قبض و خرید شارژ			سهم از تعداد تراکنش‌های مانده‌گیری		
	تغییر	فروردین	اسفند	تغییر	فروردین	اسفند	تغییر	فروردین	اسفند
آسان پرداخت پرشین	۰/۰۵٪	۳/۸۱٪	۳/۷۶٪	۰/۱۱٪	۲۴/۷۱٪	۲۴/۶۰٪	۰/۰۰٪	۹/۶۹٪	۹/۶۹٪
الکترونیک کارت دماوند	-۰/۰۱٪	-۰/۱۳٪	-۰/۱۳٪	۰/۰۰٪	۰/۰۵٪	۰/۰۵٪	۰/۰۱٪	۰/۱۶٪	۰/۱۶٪
به پرداخت ملت	+۰/۴۱٪	۲۱/۷۶٪	۲۱/۳۴٪	+۰/۲۵٪	۲۸/۶۶٪	۲۸/۴۲٪	+۰/۳۷٪	۱۶/۵۴٪	۱۶/۱۷٪
پرداخت الکترونیک سداد	-۰/۳۵٪	۷/۱۵٪	۷/۵۱٪	-۰/۱۸٪	۳/۰۱٪	۳/۲۰٪	-۰/۰۷٪	۷/۰۸٪	۷/۱۵٪
پرداخت الکترونیک پاسارگاد	-۰/۳۹٪	۴/۶۷٪	۵/۰۶٪	-۰/۲۷٪	۳/۱۸٪	۳/۴۵٪	-۰/۴۹٪	۶/۷۴٪	۷/۲۳٪
پرداخت الکترونیک سامان	۰/۳۷٪	۲۰/۷۳٪	۲۰/۳۵٪	+۰/۴۲٪	۱۵/۴۱٪	۱۴/۹۹٪	۰/۳۳٪	۱۷/۹۸٪	۱۷/۶۵٪
پرداخت الکترونیک سپهر	-۰/۰۳٪	۳/۷۳٪	۳/۷۶٪	-۰/۰۶٪	۱/۶۴٪	۱/۶۹٪	-۰/۱۵٪	۴/۹۲٪	۵/۰۷٪
پرداخت نوین آراین	۰/۱۷٪	۱۰/۷۵٪	۱۰/۵۸٪	-۰/۰۱٪	۴/۸۵٪	۴/۸۶٪	۰/۲۶٪	۱۴/۷۷٪	۱۴/۴۱٪
تجارت الکترونیک پارسیان	-۰/۰۵٪	۱۱/۵۴٪	۱۱/۶۰٪	۰/۰۵٪	۱۵/۴۶٪	۱۵/۴۱٪	۰/۰۳٪	۱۲/۲۶٪	۱۲/۲۳٪
فراپردازان آروند امید	۰/۲۹٪	۸/۷۶٪	۸/۴۶٪	-۰/۰۶٪	۰/۲۰٪	۰/۲۶٪	-۰/۰۷٪	۰/۶۹٪	۰/۷۶٪
فن آوا کارت	-۰/۲۷٪	۱/۵۳٪	۱/۸۰٪	-۰/۱۳٪	۰/۷۳٪	۰/۸۶٪	-۰/۱۹٪	۲/۶۹٪	۲/۸۷٪
کارت اعتباری ایران کیش	-۰/۲۱٪	۵/۴۴٪	۵/۶۵٪	-۰/۱۲٪	۲/۰۹٪	۲/۲۱٪	-۰/۱۲٪	۶/۴۹٪	۶/۶۱٪

بیشترین اختلاف بین سهم تعدادی در تراکنش‌های خرید در ماه فروردین نسبت به اسفند ۱۴۰۴ با افزایش ۰/۴۱ درصدی به شرکت "به پرداخت ملت" تعلق دارد. در تراکنش‌های پرداخت قبض و خرید شارژ، شرکت "پرداخت الکترونیک سامان" با افزایش ۰/۴۲ درصدی دارای بیشترین اختلاف سهم تعدادی می‌باشد. بیشترین اختلاف سهم تعدادی در تراکنش‌های مانده‌گیری نیز شرکت "پرداخت الکترونیک پاسارگاد" با کاهش ۰/۴۹ درصدی دارای می‌باشد.

سهم شرکت‌های مختلف ارائه‌دهنده خدمات پرداخت از تعداد تراکنش‌های هر یک از سرویس‌های شبکه‌ی الکترونیکی پرداخت کارت در شکل ۴-۵ نمایش داده شده است.

همچنین علاوه بر این سه سرویس، در این ماه ۲۵،۰۹۶ عدد تراکنش "درخواست تایید رمز کارت" و ۵،۸۹۶ عدد تراکنش "درخواست چکیده صورتحساب" در شرکت‌های "فراپردازان آروند امید"، "پرداخت الکترونیک پاسارگاد"، "فن آوا کارت"، "پرداخت الکترونیک سپهر" و "الکترونیک کارت دماوند" ثبت شده است.

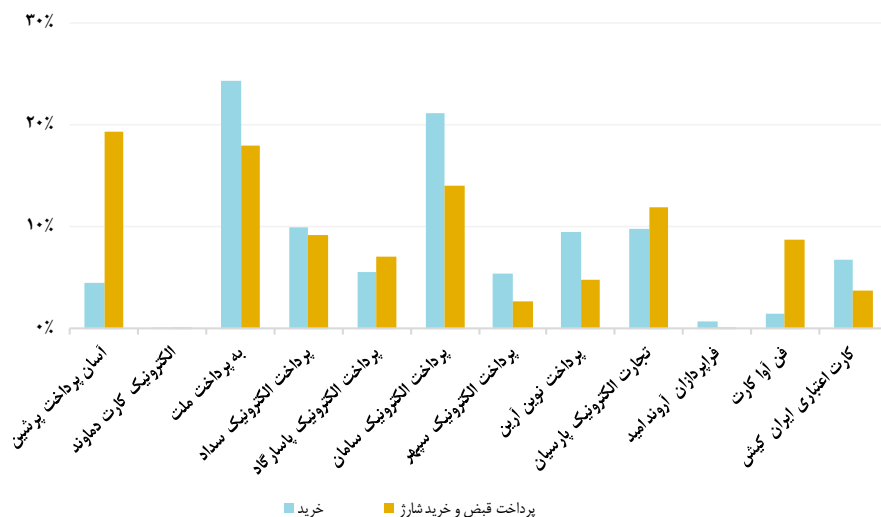
شکل ۴-۵ سهم هر شرکت PSP از تعداد تراکنش‌ها به ازای هر سرویس - فروردین ۱۴۰۵

سهم مبلغی تراکنش‌های هر یک از شرکت‌های PSP از بازار سرویس‌های شبکه‌ی الکترونیکی پرداخت کارت برای دو ماه متوالی اسفند ۱۴۰۴ و فروردین ۱۴۰۵ در جدول ۴-۴ ارائه شده است. اطلاعات این جدول مبین آن است که در فروردین ماه شرکت "به پرداخت ملت" با پوشش ۲۴/۴۱ درصد از بازار تراکنش‌های خرید، بالاترین دارنده‌ی سهم مبلغی تراکنش‌های مذکور محسوب می‌گردد. همچنین شرکت "آسان پرداخت پرشین" در تراکنش‌های پرداخت قبض و خرید شارژ فروردین ماه با سهم مبلغی ۱۹/۳۵ درصدی بیشترین سهم مبلغی این نوع از تراکنش‌ها را به خود اختصاص داده است.

جدول ۴-۴ مقایسه سهم هر شرکت PSP از مبلغ تراکنش‌ها به ازای هر سرویس - اسفند ۱۴۰۴ و فروردین ۱۴۰۵

نام شرکت ارائه‌کننده خدمات پرداخت	سهم از مبلغ تراکنش‌های خرید			سهم از مبلغ تراکنش‌های پرداخت قبض و خرید شارژ		
	اسفند	فروردین	تغییر	اسفند	فروردین	تغییر
آسان پرداخت پرشین	۴/۶۱٪	۴/۵۲٪	-۰/۰۸٪	۱۵/۸۰٪	۱۹/۳۵٪	۳/۵۶٪
الکترونیک کارت دماوند	۰/۱۰٪	۰/۱۰٪	۰/۰۰٪	۰/۰۱٪	۰/۰۲٪	۰/۰۰٪
به پرداخت ملت	۲۴/۱۹٪	۲۴/۴۱٪	۰/۲۲٪	۱۳/۹۲٪	۱۸/۰۷٪	۴/۱۶٪
پرداخت الکترونیک سداد	۱۰/۸۱٪	۹/۹۷٪	-۰/۸۴٪	۹/۱۳٪	۹/۲۱٪	۰/۰۸٪
پرداخت الکترونیک پاسارگاد	۵/۸۱٪	۵/۶۳٪	-۰/۱۸٪	۶/۳۵٪	۷/۱۰٪	۰/۷۵٪
پرداخت الکترونیک سامان	۲۰/۳۵٪	۲۱/۲۵٪	+۰/۹۰٪	۱۲/۲۷٪	۱۴/۱۳٪	۱/۸۶٪
پرداخت الکترونیک سپهر	۵/۲۴٪	۵/۴۶٪	۰/۲۲٪	۲/۱۹٪	۲/۷۲٪	۰/۵۴٪
پرداخت نوین آراین	۹/۱۹٪	۹/۵۹٪	۰/۴۰٪	۴/۶۸٪	۴/۷۶٪	۰/۰۸٪
تجارت الکترونیک پارسیان	۹/۹۶٪	۹/۸۹٪	-۰/۰۸٪	۹/۶۲٪	۱۱/۹۵٪	۲/۳۳٪
فراپدازان آروند امید	۰/۸۶٪	۰/۷۹٪	-۰/۰۸٪	۰/۲۲٪	۰/۲۰٪	-۰/۰۲٪
فن آوا کارت	۱/۶۷٪	۱/۵۴٪	-۰/۱۳٪	۲۲/۷۲٪	۸/۷۵٪	-۱۳/۹۶٪
کارت اعتباری ایران کیش	۷/۲۰٪	۶/۸۶٪	-۰/۳۵٪	۳/۱۱٪	۳/۷۳٪	۰/۶۲٪

بیشترین اختلاف بین سهم مبلغی تراکنش‌های خرید در ماه جاری و اسفند ماه ۱۴۰۴ با ۰/۹۰ درصد افزایش در شرکت "پرداخت الکترونیک سامان" گزارش شده است. این شاخص در تراکنش‌های پرداخت قبض و خرید شارژ نیز با کاهش ۱۳/۹۶ درصدی، در شرکت "فن آوا کارت" مشاهده می‌شود.

شکل ۴-۶ سهم هر شرکت PSP از مبلغ تراکنش‌ها به ازای هر سرویس - فروردین ۱۴۰۵

نتایج بررسی‌های این بخش حاکی از آن است که شرکت "الکترونیک کارت دماوند" کمترین سهم تعدادی و مبلغی تراکنش‌ها را در بین شرکت‌های ارائه دهنده خدمات پرداخت داشته و سهم آن از بازار کلیه سرویس‌های خدمات پرداخت کارت ناچیز است

۴-۱-۴- بررسی عملکرد شرکت‌های PSP در تعداد خطاهای تراکنش‌ها

در این بخش عملکرد شرکت‌های ارائه دهنده خدمات پرداخت از منظر تراکنش‌های ناموفق حوزه پذیرندگی مورد بررسی قرار می‌گیرد. هدف آن، انجام مقایسه‌ای بین شرکت‌ها در پشتیبانی از تراکنش‌های صحیح و دقت در عملکرد می‌باشد. بدین منظور سهم خطای پذیرندگی از تعداد کل تراکنش‌های هر شرکت PSP محاسبه گردیده تا بررسی شود که کدام شرکت عملکرد بهتری از این منظر داشته است. جدول ۴-۵ نتایج این بررسی در دو ماه متوالی اسفند ۱۴۰۴ و فروردین ۱۴۰۵ را منعکس نموده است

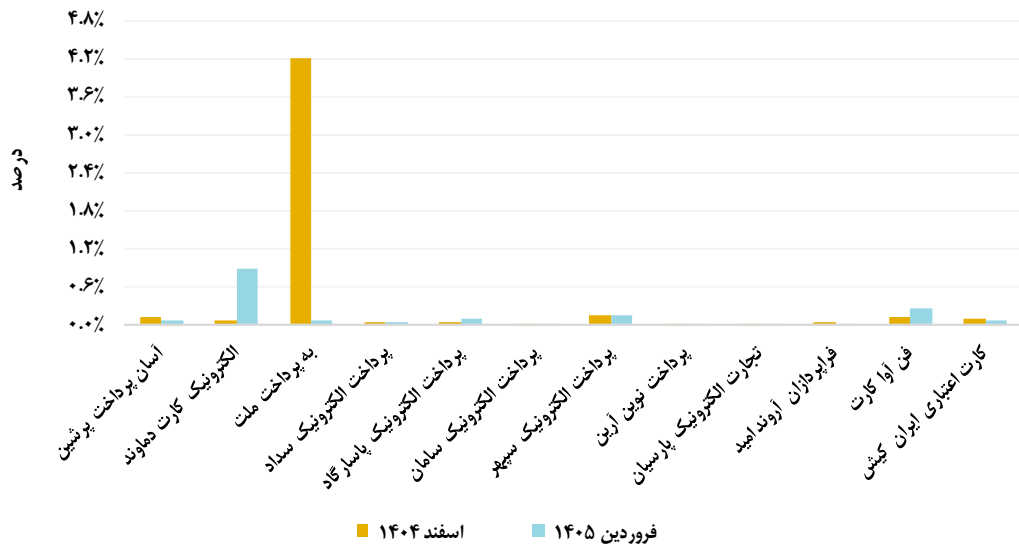
جدول ۴-۵ مقایسه نسبت خطای پذیرندگی به کل تراکنش‌های هر شرکت PSP - اسفند ۱۴۰۴ و فروردین ۱۴۰۵

نام شرکت ارائه دهنده خدمات پرداخت	نسبت تعداد خطای پذیرندگی به تعداد کل تراکنش‌ها	
	فروردین	اسفند
آسان پرداخت پرشین	۰/۰۸۲٪	۰/۱۲۷٪
الکترونیک کارت دماوند	۰/۸۸۷٪	۰/۰۸۶٪
به پرداخت ملت	۰/۰۹۴٪	۴/۲۱۶٪
پرداخت الکترونیک سداد	۰/۰۶۶٪	۰/۰۴۱٪
پرداخت الکترونیک پاسارگاد	۰/۱۰۴٪	۰/۰۴۶٪
پرداخت الکترونیک سامان	۰/۰۳۵٪	۰/۰۳۳٪
پرداخت الکترونیک سپهر	۰/۱۵۰٪	۰/۱۶۴٪
پرداخت نوین آراین	۰/۰۲۲٪	۰/۰۱۱٪
تجارت الکترونیک پارسیان	۰/۰۱۶٪	۰/۰۱۸٪
فراپردازان آروند امید	۰/۰۱۳٪	۰/۰۴۶٪
فن آوا کارت	۰/۲۷۶٪	۰/۱۳۹٪
کارت اعتباری ایران کیش	۰/۰۹۱٪	۰/۱۱۰٪

* هر چه این شاخص کمتر باشد، نشان دهنده آن است که شرکت عملکرد بهتری به نسبت سایر شرکت‌ها داشته است. لذا در این جدول بر خلاف سایر جدول‌ها، کمترین میزان شاخص به صورت **Bold** نمایش داده شده است.

در ماه فروردین شرکت "فراپردازان آروند امید"، با رقمی برابر با ۰/۰۱۲ درصد، بهترین عملکرد از منظر نسبت خطای پذیرندگی به مجموع تراکنش‌ها را در میان سایر شرکت‌ها داشته‌است. در مقابل شرکت "الکترونیک کارت دماوند" با کسب رقم قابل توجه ۰/۸۸۷ درصد بالاترین عدد شاخص مذکور را به خود اختصاص داده است.

در ماه جاری عملکرد بیشتر شرکت‌های ارائه‌دهنده خدمات پرداخت به‌ویژه شرکت "به پرداخت ملت" به‌گونه‌ای بوده که سبب کاهش قابل توجه ۹۳/۸۰ درصدی در خطای پذیرندگی شبکه شده است. اطلاعات این جدول در شکل ۴-۷ به تصویر کشیده شده است.

شکل ۴-۷ مقایسه شرکت‌های PSP در شاخص نسبت خطای پذیرندگی به کل تراکنش‌ها - اسفند ۱۴۰۴ و فروردین ۱۴۰۵

در مقایسه ماهانه عملکرد این شرکت‌ها ملاحظه می‌شود که بیشترین کاهش در نسبت خطای پذیرندگی به کل تراکنش‌ها (عملکرد مثبت)، با رقمی برابر با ۴/۱۲۲ درصد در شرکت "به پرداخت ملت" رخ داده است. همچنین شرکت "الکترونیک کارت دماوند" با رقم ۰/۸۰۱ درصد افزایش، بیشترین رشد را نسبت به سایر شرکت‌ها در این شاخص تجربه کرده است.

۴-۱-۵- اندازه گیری تمرکز بازار با استفاده از شاخص هرفیندال -

هیرشمن^۱ به ازای ابزارهای پذیرش

در این بخش وضعیت تمرکز و قدرت رقابتی شرکت‌های فعال در بازار با استفاده از شاخص هرفیندال-هیرشمن سنجیده و بررسی می‌شود.^۲ شاخص هرفیندال-هیرشمن یکی از شاخص‌های مهم و کاربردی برای بیان مفهوم تمرکز است که از اطلاعات همه‌ی شرکت‌ها برای اندازه گیری تمرکز و قدرت رقابتی در صنعت استفاده می‌کند؛ به طوری که هرچه میزان شاخص تمرکز کمتر باشد، بازار رقابتی‌تر است و هر چه میزان شاخص تمرکز بیشتر باشد، نشان‌دهنده آن است که رقابت کمتری در صنعت وجود دارد و بازار به انحصار نزدیک‌تر می‌باشد. بر اساس مقادیر مختلف شاخص هرفیندال-هیرشمن، می‌توان در خصوص تمرکز بازار قضاوت نمود که دامنه مقادیر شاخص و وضعیت تمرکز بازار در جدول ۴-۶ ارائه شده است.

جدول ۴-۶ وضعیت تمرکز بازار با توجه به مقادیر شاخص هرفیندال-هیرشمن

وضعیت تمرکز	اندازه HHI
رقابتی	کمتر از ۱۰۰۰
تمرکز ملایم	بین ۱۰۰۰ تا ۱۸۰۰
تمرکز بالا	بالای ۱۸۰۰

برای محاسبه شاخص هرفیندال-هیرشمن در شبکه پرداخت الکترونیک کشور، نیاز به دانستن سهم بازاری هر یک از شرکت‌های PSP می‌باشد. به این منظور می‌توان سهم هر یک از شرکت‌ها از تعداد تراکنش‌ها را به ازای ابزارهای مختلف و همچنین نوع خدمات پرداخت مورد ارائه آن‌ها به کار گرفت.

در جدول ۴-۷ این شاخص برای صنعت پرداخت الکترونیک که متشکل از ۱۲ شرکت PSP می‌باشد به ازای هر سه ابزار پذیرش برای فروردین ماه محاسبه شده است. بدین منظور ابتدا درصد سهم از تعداد تراکنش‌های

^۱ Herfindahl-Hirshman Index

^۲ به واژه نامه رجوع شود.

بازار هر ابزار پذیرش محاسبه و در ستون بعدی، مجذور هر سهم احصاء گردیده است. مجموع مجذور سهم تمام شرکت‌ها، شاخص هر فیندال - هیرشمن را به دست داده که در ردیف آخر جدول مشخص شده است.

جدول ۴-۷ محاسبه شاخص هر فیندال-هیرشمن در بازار شرکت‌های PSP به ازای ابزارهای پذیرش - فروردین ۱۴۰۵

موبایلی		کدهای دستوری - USSD		اینترنتی		کارتخوان فروشگاه		شاخص H-H و شرکت PSP
S_i^2	S_i	S_i^2	S_i	S_i^2	S_i	S_i^2	S_i	
۹,۷۶۱	۹۹	۳۶	۶	۳۴	۶	۱۳	۴	آسان پرداخت پرشین
۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	الکترونیک کارت دماوند
۰	۰	۲,۲۵۰	۴۷	۲,۱۶۰	۴۶	۴۱۲	۲۰	به پرداخت ملت
۱	۱	۰	۰	۲۰	۴	۵۳	۷	پرداخت الکترونیک سداد
۰	۰	۰	۰	۳	۲	۲۵	۵	پرداخت الکترونیک پاسارگاد
۰	۰	۴۸۶	۲۲	۶۲۶	۲۵	۴۱۴	۲۰	پرداخت الکترونیک سامان
۰	۰	۰	۰	۹	۳	۱۵	۴	پرداخت الکترونیک سپهر
۰	۰	۰	۰	۹	۳	۱۳۱	۱۱	پرداخت نوین آراین
۰	۰	۵۸۲	۲۴	۶۴	۸	۱۴۱	۱۲	تجارت الکترونیک پارسیان
۰	۰	۰	۰	۰	۰	۷۵	۹	فراپردازان آروند امید
۰	۰	۰	۰	۰	۰	۳	۲	فن آوا کارت
۰	۰	۰	۰	۵	۲	۳۲	۶	کارت اعتباری ایران کیش
۹,۷۶۳	-	۳,۳۵۴	-	۲,۹۳۱	-	۱,۳۱۶	-	جمع

در فروردین ماه شاخص هر فیندال - هیرشمن در بازار کارتخوان فروشگاه عددی حدود ۱,۳۱۶ به دست آمده است (بین ۱,۰۰۰ تا ۱,۸۰۰) که نشان دهنده تمرکز ملایم در بازار این ابزار است؛ به این معنا که پشتیبانی از تراکنش‌های کارتخوان فروشگاه در بین شرکت‌ها توزیع شده و نمی‌توان گفت که در انحصار شرکت و یا شرکت‌های خاصی می‌باشد. برای این شاخص در بازار ابزارهای پذیرش اینترنتی، کدهای دستوری (USSD) و موبایلی به ترتیب ارقامی در حدود ۲,۹۳۱، ۳,۳۵۴، ۹,۷۶۳ حاصل شده است (بیشتر از ۱,۸۰۰) که مبین وجود تمرکز بالا در بازار این ابزارهاست. به این معنا که تعداد کمی از شرکت‌ها سهم قابل توجهی از بازار را در اختیار دارند. شرکت "به پرداخت ملت" و پس از آن با اختلاف زیاد شرکت "پرداخت الکترونیک سامان" در بازار تراکنش‌های اینترنتی و شرکت "به پرداخت ملت" و پس از آن با اختلاف، شرکت‌های "تجارت الکترونیک پارسیان" و "پرداخت الکترونیک سامان" در بازار تراکنش‌های کدهای دستوری (USSD) تاثیرگذار هستند. شرکت "آسان پرداخت پرشین" تنها شرکت تاثیرگذار در بازار تراکنش‌های موبایلی بوده است. اختلاف میزان شاخص هر فیندال - هیرشمن در فروردین ماه نسبت به ماه گذشته‌ی آن در جدول ۴-۸ ارائه شده است.

جدول ۴-۸ مقایسه اختلاف شاخص هرفیندال-هیرشمن در بازار شرکت‌های PSP - اسفند ۱۴۰۴ و فروردین ۱۴۰۵

موبایلی			کدهای دستوری - USSD			اینترنتی			کارتخوان فروشگاهی			HHI شاخص H-H
تغییر	فروردین	اسفند	تغییر	فروردین	اسفند	تغییر	فروردین	اسفند	تغییر	فروردین	اسفند	
۱۷	۹,۷۶۳	۹,۷۴۶	-۸	۳,۳۵۴	۳,۳۶۲	-۵۷	۲,۹۳۱	۲,۹۸۸	۳۰	۱,۳۱۶	۱,۲۸۶	

در ماه فروردین شاخص هرفیندال-هیرشمن نسبت به ماه گذشته در ابزار پذیرش کارتخوان فروشگاهی و موبایلی افزایش و در دو ابزار پذیرش اینترنتی و کدهای دستوری کاهش داشته است. البته این تغییرات در آن‌ها حائز اهمیت نمی‌باشد چرا که وضعیت تمرکز بازار هیچ یک را تغییر نداده است. بالا رفتن این شاخص بیانگر بیشتر شدن تمرکز بازار بین شرکت‌های ارائه دهنده خدمات پرداخت با سهم بالا و کاهش قدرت بازاری دیگر شرکت‌ها است. کاهش این شاخص نیز بیانگر کاهش تمرکز در شرکت‌های ارائه دهنده خدمات پرداخت دارای سهم بالا و افزایش سهم سایر شرکت‌های بازار است.

۴-۱-۶- اندازه گیری تمرکز بازار با استفاده از شاخص هرفیندال -

هیرشمن به ازای نوع سرویس

در این بخش وضعیت تمرکز و قدرت رقابتی شرکت‌های فعال در بازار با استفاده از شاخص هرفیندال-هیرشمن به ازای هر یک از انواع سرویس در شبکه‌ی پرداخت کشور سنجیده و بررسی می‌شود.

در جدول ۴-۹ این شاخص برای صنعت پرداخت الکترونیک که متشکل از ۱۲ شرکت PSP می‌باشد، به ازای هر سه نوع خدمت برای فروردین ۱۴۰۵ محاسبه شده است. بدین منظور ابتدا درصد سهم از تعداد تراکنش‌های بازار هر نوع سرویس محاسبه و در ستون بعدی، مجذور هر سهم احصاء گردیده است. مجموع مجذور سهم تمام شرکت‌ها، شاخص هرفیندال-هیرشمن را به دست داده که در ردیف آخر جدول مشخص شده است.

جدول ۴-۹ محاسبه شاخص هرfindال-هیرشمن در بازار شرکت‌های PSP به ازای نوع سرویس- فروردین ۱۴۰۵

مانده‌گیری		پرداخت قبض و خرید شارژ		خرید		شاخص H-H و شرکت PSP
S_i^2	S_i	S_i^2	S_i	S_i^2	S_i	
۹۴	۱۰	۶۱۱	۲۵	۱۵	۴	آسان پرداخت پرشین
۰	۰	۰	۰	۰	۰	الکترونیک کارت دماوند
۲۷۴	۱۷	۸۲۱	۲۹	۴۷۳	۲۲	به پرداخت ملت
۵۰	۷	۹	۳	۵۱	۷	پرداخت الکترونیک سداد
۴۵	۷	۱۰	۳	۲۲	۵	پرداخت الکترونیک پاسارگاد
۳۳۳	۱۸	۲۳۸	۱۵	۴۳۰	۲۱	پرداخت الکترونیک سامان
۲۴	۵	۳	۲	۱۴	۴	پرداخت الکترونیک سپهر
۲۱۸	۱۵	۲۴	۵	۱۱۶	۱۱	پرداخت نوین آراین
۱۵۰	۱۲	۲۳۹	۱۵	۱۳۳	۱۲	تجارت الکترونیک پارسیان
۰	۱	۰	۰	۷۷	۹	فرپردازان آروند امید
۷	۳	۱	۱	۲	۲	فن آوا کارت
۴۲	۶	۴	۲	۳۰	۵	کارت اعتباری ایران کیش
۱,۲۲۹	-	۱,۹۵۹	-	۱,۳۶۲	-	جمع

در فروردین ماه شاخص هرfindال-هیرشمن در تراکنش‌های خرید، پرداخت قبض و خرید شارژ و مانده‌گیری به ترتیب ۱,۳۶۲، ۱,۹۵۹ و ۱,۲۲۹ به دست آمده است (بین ۱,۰۰۰ تا ۱,۸۰۰) که نشان‌دهنده تمرکز ملایم در بازار این سرویس‌هاست. به این معنا که پشتیبانی از تراکنش‌های سرویس‌های مذکور در بین شرکت‌ها توزیع شده و نمی‌توان گفت که در انحصار شرکت و یا شرکت‌های خاصی می‌باشد. اختلاف میزان شاخص هرfindال-هیرشمن در ماه فروردین ۱۴۰۵ نسبت به ماه گذشته‌ی آن در جدول ۴-۱۰ ارائه شده است.

جدول ۴-۱۰ مقایسه اختلاف شاخص هرfindال-هیرشمن در بازار شرکت‌های PSP در اسفند ۱۴۰۴ و فروردین ۱۴۰۵

مانده‌گیری		پرداخت قبض و خرید شارژ			خرید			HHI
تغییر	فروردین	اسفند	تغییر	فروردین	اسفند	تغییر	فروردین	
۲۳	۱,۲۲۹	۱,۲۰۶	۳۰	۱,۹۵۹	۱,۹۲۹	۲۹	۱,۳۶۲	۱,۳۳۳

در ماه فروردین شاخص هر فیندال-هیرشمن در هر سه سرویس "خرید" و "پرداخت قبض و خرید شارژ" و "مانده‌گیری" افزایش داشته است. این تغییرات در هیچ‌یک از سرویس‌ها حائز اهمیت نیست چرا که وضعیت تمرکز بازار هیچ یک را نسبت به ماه پیشین تغییر نداده است.

۴-۲- بررسی عملکرد شرکت های PSP در ابزارهای پذیرش

یکی از مهمترین شاخص‌های حوزه‌ی پرداخت الکترونیک کارت، بررسی عملکرد شرکت‌های PSP در مدیریت، پشتیبانی و توسعه ابزارهای پذیرش می‌باشد. با توجه به آینده‌ی صنعت پرداخت در حوزه‌ی پرداخت-های کدهای دستوری (USSD) و اینترنتی، در گزارش اقتصادی شاپرک سعی شده است که علاوه بر ارائه‌ی اطلاعات در خصوص کارتخوان‌های فروشگاه‌ی، به ابزارهای پذیرش اینترنتی و کدهای دستوری (USSD) نیز پرداخته شود. از این رو در این بخش ابتدا عملکرد شرکت‌ها در هر یک از ابزارهای پذیرش به تفکیک ابزارهای فعال سیستمی و تراکنش‌دار مورد بررسی قرار گرفته است.

این شاخص، سبب شناخت حوزه فعالیت و نحوه‌ی سرمایه‌گذاری هر یک از شرکت‌های PSP در ابزارهای پذیرش می‌شود. در این بخش تعداد هر یک از انواع ابزار پذیرش فعال سیستمی و تراکنش‌دار به ازای هر شرکت مورد بررسی قرار می‌گیرد. سهم هر یک از شرکت‌های PSP از تعداد کارتخوان‌های فروشگاه‌ی، ابزار پذیرش اینترنتی و کدهای دستوری (USSD) و موبایلی فعال سیستمی در دو ماه اسفند ۱۴۰۴ و فروردین ۱۴۰۵ در جدول ۴-۱۱، ذکر شده است. در این ماه شرکت "پرداخت نوین آرین" با کسب سهم بازار ۱۵/۱۴ درصدی همانند ماه قبل به عنوان دارنده‌ی بالاترین تعداد کارتخوان‌های فروشگاه‌ی فعال سیستمی محسوب می‌گردد. شرکت "پرداخت الکترونیک سامان" نیز با سهم بازار ۲۵/۶۸ درصد همچنان از بیشترین تعداد ابزار پذیرش اینترنتی فعال پشتیبانی می‌کند. لازم به توضیح است که برخی شرکت‌ها با بازتعریف بعضی از کارتخوان‌های فروشگاه‌ی خود به عنوان ابزار پذیرش اینترنتی، سعی در تسهیل انجام خدمات پرداخت کارت از طریق نرم‌افزار کدهای دستوری (USSD) خود و بر بستر اینترنت می‌نمایند. ابزارهای پذیرش فوق این امکان را برای مشتریان فراهم می‌کند تا با استفاده از نرم افزار این شرکت‌ها بر روی موبایل، اقدام به دریافت QRCode پذیرنده نموده و به آسانی پرداخت بدون کارت خود را با وارد کردن اطلاعات رمز دوم و CVV۲ انجام دهند. در بازار ابزار پذیرش کدهای دستوری (USSD) شرکت "آسان پرداخت پرشین" نیز همانند ماه

قبل بخش قابل توجهی از سهم بازار ابزارهای کدهای دستوری (USSD) فعال سیستمی را با رقمی معادل با ۷۷/۹۴ درصد در اختیار دارد. شرکت "آسان پرداخت پرشین" با سهم بازار ۴۵/۱۱ درصد همانند ماه قبل از بیشترین تعداد ابزار پذیرش موبایلی فعال پشتیبانی می‌کند.

جدول ۴-۱۱ مقایسه سهم هر شرکت PSP از تعداد هریک از ابزارهای پذیرش فعال سیستمی - اسفند ۱۴۰۴ و فروردین ۱۴۰۵

نام شرکت ارائه دهنده خدمات پرداخت	سهم از تعداد کارتخوان فروشگاه			سهم از تعداد اینترنتی			سهم از تعداد کدهای دستوری - USSD			سهم از تعداد موبایلی		
	اسفند	فروردین	تغییر	اسفند	فروردین	تغییر	اسفند	فروردین	تغییر	اسفند	فروردین	تغییر
آسان پرداخت پرشین	۴/۰۴٪	۴/۰۳٪	-۰/۰۱٪	۱۴/۶۸٪	۱۴/۴۹٪	-۰/۱۹٪	۷۸/۱۸٪	۷۷/۹۴٪	-۰/۲۴٪	۴۵/۴۱٪	۴۵/۱۱٪	-۰/۳۰٪
الکترونیک کارت دماوند	۰/۴۷٪	۰/۵۰٪	۰/۰۴٪	۰/۰۱٪	۰/۰۱٪	۰/۰۰٪	۰/۰۳٪	۰/۰۳٪	۰/۰۰٪	۰/۰۰٪	۰/۰۰٪	۰/۰۰٪
به پرداخت ملت	۱۳/۸۴٪	۱۴/۰۰٪	۰/۱۶٪	۱۳/۳۰٪	۱۳/۵۴٪	۰/۲۴٪	۸/۰۸٪	۸/۳۰٪	۰/۲۲٪	۱۱/۸۹٪	۱۱/۹۶٪	۰/۰۷٪
پرداخت الکترونیک سداد	۷/۱۲٪	۷/۰۱٪	-۰/۱۱٪	۲/۳۶٪	۲/۳۴٪	-۰/۰۲٪	۰/۶۸٪	۰/۶۸٪	۰/۰۰٪	۰/۰۰٪	۰/۰۰٪	۰/۰۰٪
پرداخت الکترونیک پاسارگاد	۱۱/۸۹٪	۱۱/۶۷٪	-۰/۲۲٪	۷/۱۸٪	۷/۱۹٪	۰/۰۱٪	۰/۰۰٪	۰/۰۰٪	۰/۰۰٪	۰/۰۰٪	۰/۰۰٪	۰/۰۰٪
پرداخت الکترونیک سامان	۱۴/۲۳٪	۱۳/۹۴٪	-۰/۲۹٪	۲۵/۷۳٪	۲۵/۶۸٪	-۰/۰۵٪	۷/۱۰٪	۷/۰۸٪	-۰/۰۲٪	۴/۰۰٪	۴/۰۲٪	۰/۲۲٪
پرداخت الکترونیک سپهر	۶/۸۶٪	۶/۸۹٪	۰/۰۳٪	۲/۱۹۳٪	۲/۱۹۳٪	۰/۰۰٪	۰/۱۳٪	۰/۱۳٪	۰/۰۰٪	۰/۰۰٪	۰/۰۰٪	۰/۰۰٪
پرداخت نوین آرین	۱۴/۸۷٪	۱۵/۱۴٪	۰/۲۷٪	۰/۲۰٪	۰/۲۰٪	۰/۰۰٪	۰/۲۶٪	۰/۲۶٪	۰/۰۰٪	۰/۰۰٪	۰/۰۰٪	۰/۰۰٪
تجارت الکترونیک پارسبان	۸/۹۴٪	۸/۸۸٪	-۰/۰۶٪	۱/۳۶٪	۱/۳۴٪	-۰/۰۲٪	۵/۳۵٪	۵/۳۳٪	-۰/۰۲٪	۰/۵۴٪	۰/۵۴٪	۰/۰۰٪
فراپردازان آروند امید	۲/۶۰٪	۲/۵۹٪	-۰/۰۱٪	۰/۳۱٪	۰/۳۱٪	۰/۰۰٪	۰/۲۳٪	۰/۲۳٪	۰/۰۰٪	۱/۶۲٪	۱/۶۳٪	۰/۰۱٪
فن آوا کارت	۶/۶۶٪	۶/۷۹٪	۰/۱۳٪	۰/۱۵٪	۰/۱۴٪	۰/۰۱٪	۰/۰۰٪	۰/۰۰٪	۰/۰۰٪	۰/۰۰٪	۰/۰۰٪	۰/۰۰٪
کارت اعتباری ایران کیش	۸/۴۸٪	۸/۵۵٪	۰/۰۶٪	۱۲/۱۰٪	۱۲/۲۶٪	۰/۱۶٪	۰/۰۳٪	۰/۰۳٪	۰/۰۰٪	۰/۵۴٪	۰/۵۴٪	۰/۰۰٪

در سهم تعداد ابزار فعال کارتخوان‌های فروشگاه‌ها، بیشترین اختلاف با ۰/۲۹ درصد کاهش به شرکت "پرداخت الکترونیک سامان" اختصاص دارد. در ابزار پذیرش اینترنتی بالاترین تغییر سهم در شرکت "به پرداخت ملت" با افزایش ۰/۲۴ درصدی مشاهده می‌شود. در سهم ابزار پذیرش کدهای دستوری (USSD) شرکت "به پرداخت ملت" با افزایش ۰/۲۹ درصدی دارای بیشترین اختلاف نسبت به ماه گذشته است. در ابزار پذیرش موبایلی بالاترین تغییر سهم در شرکت "آسان پرداخت پرشین" با کاهش ۰/۳۰ درصدی مشاهده می‌شود.

سهم هریک از شرکت‌های PSP از تعداد ابزار کارتخوان‌های فروشگاه‌ها، اینترنتی، کدهای دستوری (USSD) و موبایلی تراکنش‌دار^۱ در دو ماه متوالی اسفند ۱۴۰۴ و فروردین ۱۴۰۵ در جدول ۴-۱۲ ارائه شده است. همانگونه که ملاحظه می‌گردد، شرکت "پرداخت نوین آرین" در ابزار کارتخوان فروشگاه‌ها تراکنش‌دار با کسب ۱۵/۶۳ درصد بالاترین سهم را در اختیار دارد. در این ماه شرکت "پرداخت الکترونیک سامان" با کسب سهم ۳۵/۶۰ درصدی بیشترین سهم در ابزارهای تراکنش‌دار اینترنتی را به خود اختصاص داده است. همچنین

^۱ به واژه نامه رجوع شود

شرکت "پرداخت الکترونیک سامان" با ۴۸/۴۳ درصد بیشترین سهم بازار ابزارهای پذیرش تراکنش‌دار کدهای دستوری (USSD) را نیز در دست دارد. در این ماه شرکت "آسان پرداخت پرشین" با کسب سهم ۷۳/۱۷ درصدی بیشترین سهم در ابزارهای تراکنش‌دار موبایلی را به خود اختصاص داده است.

جدول ۴-۱۲ مقایسه سهم هر شرکت PSP از تعداد هریک از ابزارهای پذیرش تراکنش‌دار - اسفند ۱۴۰۴ و فروردین ۱۴۰۵

نام شرکت ارائه دهنده خدمات پرداخت	سهم از تعداد کارتخوان فروشگاهی			سهم از تعداد اینترنتی			سهم از تعداد کدهای دستوری - USSD			سهم از تعداد موبایلی		
	تغییر	فروردین	اسفند	تغییر	فروردین	اسفند	تغییر	فروردین	اسفند	تغییر	فروردین	اسفند
آسان پرداخت پرشین	-۰/۰۲٪	۴/۰۲٪	۴/۰۲٪	-۰/۵۸٪	۲/۰۴٪	۳/۶۲٪	-۰/۶۷٪	۶/۱۹٪	۵/۶۲٪	۷۳/۱۷٪	۷۵/۵۳٪	-۲/۳۶٪
الکترونیک کارت دماوند	-۰/۰۳٪	۰/۳۶٪	۰/۳۲٪	-۰/۰۱٪	-۰/۰۱٪	-۰/۰۱٪	-۰/۰۰٪	-۰/۰۰٪	-۰/۰۰٪	-۰/۰۰٪	-۰/۰۰٪	-۰/۰۰٪
به پرداخت ملت	+۰/۲۷٪	۱۵/۵۶٪	۱۵/۲۹٪	-۰/۰۷٪	۲۴/۵۴٪	۲۲/۴۷٪	۵/۴۰٪	۲۹/۵۶٪	۲۴/۱۶٪	-۰/۰۰٪	-۰/۰۰٪	-۰/۰۰٪
پرداخت الکترونیک سداد	-۰/۱۱٪	۷/۱۱٪	۷/۲۲٪	-۰/۰۸٪	۳/۰۳٪	۲/۹۵٪	-۰/۲۷٪	۲/۵۲٪	۲/۲۵٪	۳/۱۱٪	۲/۲۸٪	۳/۳۹٪
پرداخت الکترونیک پاسارگاد	-۰/۰۰٪	۱۱/۱۰٪	۱۱/۳۰٪	-۰/۰۰٪	۲/۶۸٪	۳/۲۲٪	-۰/۰۰٪	-۰/۰۰٪	-۰/۰۰٪	-۰/۰۰٪	-۰/۰۰٪	-۰/۰۰٪
پرداخت الکترونیک سامان	-۰/۱۵٪	۱۴/۶۱٪	۱۴/۷۶٪	-۰/۲۶٪	۳۵/۶۰٪	۳۵/۸۵٪	-۷/۱۹٪	۴۸/۴۳٪	۵۵/۶۲٪	-۰/۰۰٪	-۰/۰۰٪	-۰/۰۰٪
پرداخت الکترونیک سپهر	-۰/۰۰٪	۶/۴۲٪	۶/۴۲٪	-۱/۵۱٪	۱۲/۶۵٪	۱۴/۱۷٪	-۰/۰۰٪	-۰/۰۰٪	-۰/۰۰٪	-۰/۰۰٪	-۰/۰۰٪	-۰/۰۰٪
پرداخت نوین آریا	-۰/۱۹٪	۱۵/۶۳٪	۱۵/۴۳٪	-۰/۰۱٪	-۰/۳۶٪	-۰/۳۷٪	-۰/۰۰٪	-۰/۰۰٪	-۰/۰۰٪	-۰/۰۰٪	-۰/۰۰٪	-۰/۰۰٪
تجارت الکترونیک پارسیان	-۰/۰۲٪	۸/۹۶٪	۸/۹۹٪	-۰/۱۰٪	۲/۷۳٪	۲/۶۳٪	-۰/۳۴٪	۱/۲۳٪	۱/۲۴٪	-۰/۰۰٪	-۰/۰۰٪	-۰/۰۰٪
فرایرداران آرون‌امید	-۰/۰۵٪	۲/۳۷٪	۲/۴۲٪	-۰/۰۳٪	-۰/۱۳٪	-۰/۱۶٪	-۰/۰۷٪	-۰/۶۳٪	-۰/۵۶٪	-۰/۰۰٪	-۰/۰۰٪	-۰/۰۰٪
فن آوا کارت	-۰/۰۰٪	۵/۲۲٪	۵/۲۲٪	-۰/۰۱٪	-۰/۳۵٪	-۰/۳۷٪	-۰/۰۰٪	-۰/۰۰٪	-۰/۰۰٪	-۰/۰۰٪	-۰/۰۰٪	-۰/۰۰٪
کارت اعتباری ایران کیش	-۰/۰۵٪	۸/۶۲٪	۸/۵۷٪	-۰/۰۵٪	۱۴/۱۶٪	۱۲/۱۶٪	-۰/۰۶٪	-۰/۰۶٪	-۰/۰۶٪	-۰/۰۰٪	-۰/۰۰٪	-۱/۰۶٪

در سهم تعداد ابزار کارتخوان فروشگاهی تراکنش‌دار، شرکت "به پرداخت ملت" با افزایش ۰/۲۷ درصدی، بیشترین اختلاف را داشته است. در سهم بازار ابزار پذیرش اینترنتی تراکنش‌دار شرکت "کارت اعتباری ایران کیش" با افزایش ۱/۷۰ بالاترین تفاضل را داشته است. سهم بازار ابزار پذیرش کدهای دستوری (USSD) تراکنش‌دار نیز شرکت "پرداخت الکترونیک سامان" با کاهش ۷/۱۹ درصدی بالاترین تفاضل را نشان می‌دهد. همچنین در سهم بازار ابزار پذیرش موبایلی تراکنش‌دار شرکت "پرداخت الکترونیک سداد" با افزایش ۳/۱۱ درصدی بالاترین تفاضل را نشان می‌دهد.

۴-۳- بررسی عملکرد شرکت‌های PSP در ابزار کارتخوان‌های فروشگاهی

کارتخوان فروشگاهی به سبب تعدد ابزار و نیز تعداد و مبلغ تراکنش‌ها اهمیت ویژه‌ای نسبت به سایر ابزارهای پذیرش در شبکه پرداخت الکترونیک کارت‌های PSP دارد. به همین علت به طور ویژه عملکرد کارتخوان فروشگاهی شرکت‌های ارائه دهنده خدمات پرداخت بررسی می‌شود.

با توجه به اهمیت کارتخوان‌های فروشگاهی در صنعت پرداخت کشور به دلیل سهم بالای تعدادی و مبلغی آن‌ها در تراکنش‌ها، مطالعه‌ای در عملکرد شرکت‌ها در این ابزار انجام شده و با محاسبه شاخص اثربخشی آن‌ها، نحوه توزیع این ابزارها توسط شرکت‌ها مورد بررسی قرار می‌گیرد. برای این منظور ابتدا سهم هر شرکت ارائه دهنده خدمات پرداخت از کل تعداد تراکنش‌های کارتخوان فروشگاهی و سهم هر شرکت PSP از کل تعداد ابزار کارتخوان‌های فروشگاهی در هر استان مورد بررسی و محاسبه قرار گرفته و اثربخشی کارتخوان فروشگاهی فعال سیستمی و کارتخوان فروشگاهی تراکنش‌دار برای هر یک از آن‌ها در بعد کشوری و نیز در بعد استانی اندازه‌گیری و تحلیل شده است. در پایان با بهره‌جویی از آمار کارتخوان‌های کم‌تراکنش و فاقد تراکنش مالی شرکت‌های PSP، عملکرد هر شرکت در خصوص این نوع کارتخوان‌ها بررسی خواهد شد.

۴-۳-۱- سهم هر یک از شرکت‌های PSP از تعداد تراکنش‌های کارتخوان فروشگاهی در استان‌های کشور

سهم هر یک از شرکت‌های PSP از تعداد تراکنش‌های کارتخوان‌های فروشگاهی به تفکیک استان‌های کشور در فروردین ماه در جدول ۴-۱۳ ارائه شده است. در مجموع شرکت‌های "پرداخت الکترونیک سامان"، "به پرداخت ملت" و "تجارت الکترونیک پارسین" بیشترین سهم از تعداد تراکنش‌های کارتخوان فروشگاهی را در اکثر استان‌های کشور داشته‌اند. شرکت "پرداخت الکترونیک سامان" و "به پرداخت ملت" تقریباً در اکثر استان‌ها، با اختلاف نسبت به سایر شرکت‌ها از تراکنش‌های کارتخوان فروشگاهی پشتیبانی می‌نمایند.

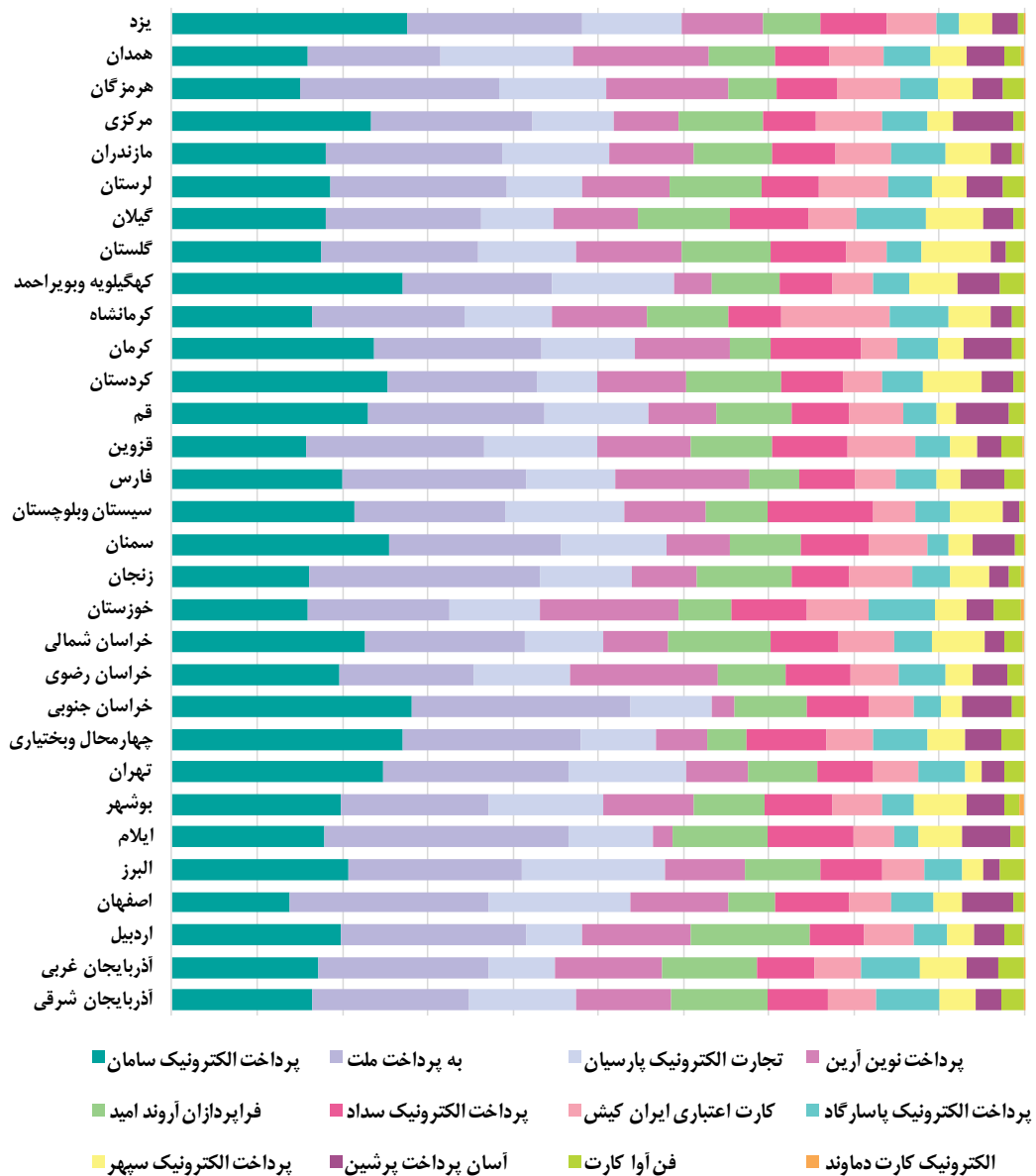
^۱ سهم تعداد تراکنش‌های کارتخوان فروشگاهی از کل تراکنش‌های شبکه پرداخت در فروردین ماه نزدیک به ۹۲ درصد بوده که حدود ۸۴ درصد مبالغ تراکنش‌های این شبکه را جابجا می‌نماید.

گزارش اقتصادی شاپرک

جدول ۴-۱۳ سهم بازار هر شرکت PSP از تعداد تراکنش‌های کارتخوان فروشگاه‌ها به تفکیک استان - فروردین ۱۴۰۵

استان	اسان پرداخت پوسین	الکترونیک کارت دماوند	به پرداخت ملت	پرداخت الکترونیک سداد	پرداخت الکترونیک پاسارگاد	پرداخت الکترونیک سامان	پرداخت الکترونیک سپهر	پرداخت نوین آریا	تجارت الکترونیک پارسیان	فرابوداران آرونه امید	فن آو کارت	کارت اعتباری ایران کیش
آذربایجان شرقی	۲/۹۸٪	-۰/۰۹٪	۱۸/۸۵٪	۷/۱۸٪	۷/۰۸٪	۱۶/۵۷٪	۴/۲۲٪	۱۱/۱۸٪	۱۲/۵۷٪	۱۱/۳۱٪	۲/۵۵٪	۵/۴۲٪
آذربایجان غربی	۳/۶۲٪	-۰/۰۷٪	۲۰/۴۵٪	۶/۵۲٪	۶/۷۱٪	۱۷/۵۲٪	۵/۵۳٪	۱۲/۷۴٪	۷/۸۲٪	۱۰/۴۹٪	۳/۰۲٪	۵/۵۲٪
اردبیل	۳/۴۵٪	-۰/۱۵٪	۲۲/۳۴٪	۶/۱۸٪	۲/۴۶٪	۲۰/۴۲٪	۳/۲۹٪	۱۳/۳۱٪	۶/۴۷٪	۱۳/۴۲٪	۲/۱۳٪	۵/۳۸٪
اصفهان	۵/۹۷٪	-۰/۰۸٪	۲۴/۰۲٪	۸/۲۳٪	۴/۶۶٪	۱۴/۰۵٪	۳/۱۷٪	۱۱/۱۷٪	۱۶/۷۵٪	۶/۰۳٪	۱/۰۷٪	۴/۸۰٪
البرز	۱/۹۹٪	-۰/۱۰٪	۲۰/۶۷٪	۶/۸۰٪	۳/۷۷٪	۲۱/۶۶٪	۲/۲۹٪	۹/۵۰٪	۱۶/۷۵٪	۹/۶۴٪	۲/۰۷٪	۴/۷۶٪
ایلام	۵/۳۵٪	-۰/۰۱٪	۲۹/۵۵٪	۹/۶۳٪	۲/۴۵٪	۱۷/۷۴٪	۵/۱۵٪	۲/۱۲٪	۱۰/۰۴٪	۱۲/۰۲٪	۱/۵۴٪	۴/۳۹٪
بوشهر	۴/۳۰٪	-۰/۰۶٪	۱۷/۶۷٪	۷/۴۲٪	۳/۵۴٪	۲۰/۱۷٪	۶/۱۷٪	۱۱/۰۲٪	۱۳/۲۳٪	۸/۳۳٪	۱/۷۶٪	۵/۷۹٪
تهران	۲/۶۵٪	-۰/۱۱٪	۲۳/۳۱٪	۵/۸۵٪	۵/۰۰٪	۲۶/۳۴٪	۱/۸۴٪	۶/۹۳٪	۱۴/۱۲٪	۸/۶۲٪	۱/۲۱٪	۵/۰۲٪
چهارمحال و بختیاری	۴/۲۲٪	-۰/۰۵٪	۲۰/۷۲٪	۸/۸۰٪	۶/۰۳٪	۲۸/۰۸٪	۴/۲۸٪	۶/۱۴٪	۸/۷۷٪	۵/۰۰٪	۲/۵۸٪	۵/۳۱٪
خراسان جنوبی	۵/۷۰٪	-۰/۱۱٪	۲۶/۵۵٪	۷/۱۰٪	۲/۸۸٪	۲۸/۵۰٪	۲/۲۳٪	۲/۶۲٪	۹/۳۵٪	۸/۵۱٪	۱/۳۰٪	۵/۰۵٪
خراسان رضوی	۴/۰۷٪	-۰/۲۳٪	۱۶/۲۱٪	۷/۱۳٪	۵/۰۸٪	۱۹/۹۴٪	۳/۰۳٪	۱۷/۴۶٪	۱۱/۳۴٪	۸/۲۹٪	۱/۶۷٪	۵/۵۶٪
خراسان شمالی	۲/۲۴٪	-۰/۱۶٪	۱۸/۷۰٪	۷/۵۸٪	۳/۹۹٪	۲۳/۷۴٪	۶/۰۱٪	۷/۴۳٪	۹/۳۴٪	۱۲/۵۸٪	۱/۹۷٪	۶/۲۸٪
خوزستان	۳/۰۸٪	-۰/۳۷٪	۱۷/۱۷٪	۸/۵۲٪	۷/۴۶٪	۱۶/۱۰٪	۳/۴۹٪	۱۶/۸۱٪	۱۰/۶۹٪	۶/۲۶٪	۳/۱۴٪	۶/۱۱٪
زنجان	۲/۳۲٪	-۰/۴۴٪	۲۷/۶۷٪	۶/۴۷٪	۴/۱۸٪	۱۵/۶۶٪	۴/۳۳٪	۷/۵۵٪	۱۱/۱۶٪	۱۲/۱۹٪	۱/۱۲٪	۶/۸۲٪
سمنان	۴/۷۷٪	-۰/۰۴٪	۲۰/۸۰٪	۷/۱۱٪	۲/۱۰٪	۲۶/۰۳٪	۲/۶۶٪	۷/۵۵٪	۱۲/۸۲٪	۹/۰۰٪	-۰/۸۴٪	۶/۲۶٪
سیستان و بلوچستان	۱/۹۱٪	-۰/۰۳٪	۱۷/۹۹٪	۱۲/۲۸٪	۳/۶۸٪	۲۱/۵۲٪	۶/۱۷٪	۹/۸۷٪	۱۴/۰۳٪	۷/۲۸٪	-۰/۵۲٪	۴/۷۳٪
فارس	۴/۹۱٪	-۰/۰۶٪	۲۲/۲۷٪	۶/۱۰٪	۴/۵۸٪	۲۰/۰۵٪	۲/۸۰٪	۱۵/۷۷٪	۱۰/۳۱٪	۶/۲۵٪	۲/۲۵٪	۴/۶۵٪
قزوین	۲/۶۱٪	-۰/۲۱٪	۲۱/۱۰٪	۸/۹۶٪	۳/۴۶٪	۱۵/۵۹٪	۳/۲۶٪	۱۱/۴۰٪	۱۳/۲۸٪	۱۰/۴۳٪	۲/۰۴٪	۷/۵۶٪
قم	۶/۲۶٪	-۰/۰۴٪	۲۱/۵۲٪	۶/۳۱٪	۳/۴۷٪	۲۳/۳۴٪	۲/۰۸٪	۷/۹۸٪	۱۲/۲۲٪	۹/۳۱٪	۱/۳۹٪	۶/۰۸٪
کردستان	۳/۶۶٪	-۰/۰۴٪	۱۷/۹۵٪	۷/۰۵٪	۴/۵۸٪	۲۵/۴۸٪	۷/۰۵٪	۱۰/۷۰٪	۷/۰۳٪	۱۰/۸۰٪	۱/۱۵٪	۴/۴۹٪
کرمان	۵/۶۸٪	-۰/۰۴٪	۱۹/۶۱٪	۱۰/۰۵٪	۴/۳۸٪	۲۴/۲۷٪	۲/۹۹٪	۱۱/۴۳٪	۱۰/۹۶٪	۵/۲۵٪	۱/۲۶٪	۴/۰۹٪
کرمانشاه	۲/۳۳٪	-۰/۰۲٪	۱۸/۴۰٪	۶/۱۴٪	۶/۳۹٪	۱۶/۵۵٪	۴/۹۸٪	۱۰/۹۳٪	۱۰/۱۷٪	۱۰/۱۹٪	۱/۴۲٪	۱۲/۴۹٪
کهگیلویه و بویراحمد	۵/۱۹٪	-۰/۰۵٪	۱۷/۵۳٪	۵/۹۵٪	۳/۹۹٪	۲۷/۱۰٪	۵/۷۵٪	۴/۴۳٪	۱۴/۵۰٪	۸/۰۹٪	۲/۶۷٪	۴/۷۵٪
گلستان	۱/۶۰٪	-۰/۰۸٪	۱۸/۷۳٪	۸/۳۰٪	۳/۴۵٪	۱۸/۲۷٪	۷/۶۹٪	۱۳/۸۳٪	۱۱/۲۶٪	۱۰/۴۷٪	۱/۵۵٪	۴/۷۵٪
گیلان	۳/۵۹٪	-۰/۱۰٪	۱۹/۰۷٪	۸/۸۰٪	۷/۲۷٪	۱۸/۷۵٪	۶/۹۲٪	۱۰/۳۵٪	۸/۲۹٪	۱۰/۲۴٪	-۰/۹۶٪	۵/۵۶٪
لرستان	۴/۲۵٪	-۰/۰۴٪	۲۱/۲۱٪	۶/۵۹٪	۴/۸۰٪	۱۸/۹۲٪	۳/۸۳٪	۱۰/۱۱٪	۸/۹۱٪	۱۱/۴۳٪	۲/۲۶٪	۷/۶۴٪
مازندران	۲/۴۶٪	-۰/۱۸٪	۲۱/۳۱٪	۶/۷۰٪	۵/۳۶٪	۱۸/۷۸٪	۵/۲۸٪	۹/۷۳٪	۱۲/۹۹٪	۹/۵۵٪	-۰/۹۷٪	۶/۸۰٪
مرکزی	۷/۰۷٪	-۰/۰۳٪	۱۹/۳۳٪	۶/۰۴٪	۴/۵۵٪	۲۳/۷۹٪	۲/۶۹٪	۷/۶۱٪	۹/۴۳٪	۱۰/۸۰٪	-۰/۹۳٪	۷/۷۶٪
هرمزگان	۳/۳۶٪	-۰/۱۰٪	۲۳/۵۶٪	۶/۸۰٪	۴/۱۴٪	۱۴/۶۴٪	۴/۱۰٪	۱۵/۰۶٪	۱۲/۴۹٪	۶/۴۶٪	۲/۳۲٪	۶/۹۷٪
همدان	۴/۵۳٪	-۰/۲۸٪	۱۶/۲۸٪	۶/۱۳٪	۵/۰۲٪	۱۶/۲۹٪	۳/۹۸٪	۱۵/۷۷٪	۱۵/۵۶٪	۸/۲۶٪	۱/۶۹٪	۶/۱۱٪
یزد	۲/۸۸٪	-۰/۰۴٪	۲۱/۱۴٪	۷/۳۵٪	۲/۲۵٪	۲۷/۶۷٪	۳/۷۷٪	۹/۸۶٪	۱۱/۵۳٪	۷/۴۸٪	-۰/۵۶٪	۵/۴۶٪

سهم بازار هر یک از شرکت‌های PSP از تعداد تراکنش‌های کارتخوان فروشگاه‌ها به تفکیک استان‌های کشور برای فروردین ماه ۱۴۰۵ در شکل ۴-۸ به تصویر کشیده شده است.

شکل ۴-۸ سهم بازاری هر شرکت PSP از تعداد تراکنش‌های کارتخوان فروشگاه‌های تفکیک استان‌ها- فروردین ۱۴۰۵

۴-۳-۲- سهم هر یک از شرکت‌های PSP از تعداد کارتخوان فروشگاهی فعال سیستمی در استان‌های کشور

در این بخش به بررسی اطلاعات سهم هر یک از شرکت‌های PSP از تعداد ابزار کارتخوان فروشگاه‌های فعال سیستمی در هر یک از استان‌های کشور پرداخته می‌شود. جدول ۴-۱۴ اطلاعات سهم بازار هر شرکت PSP

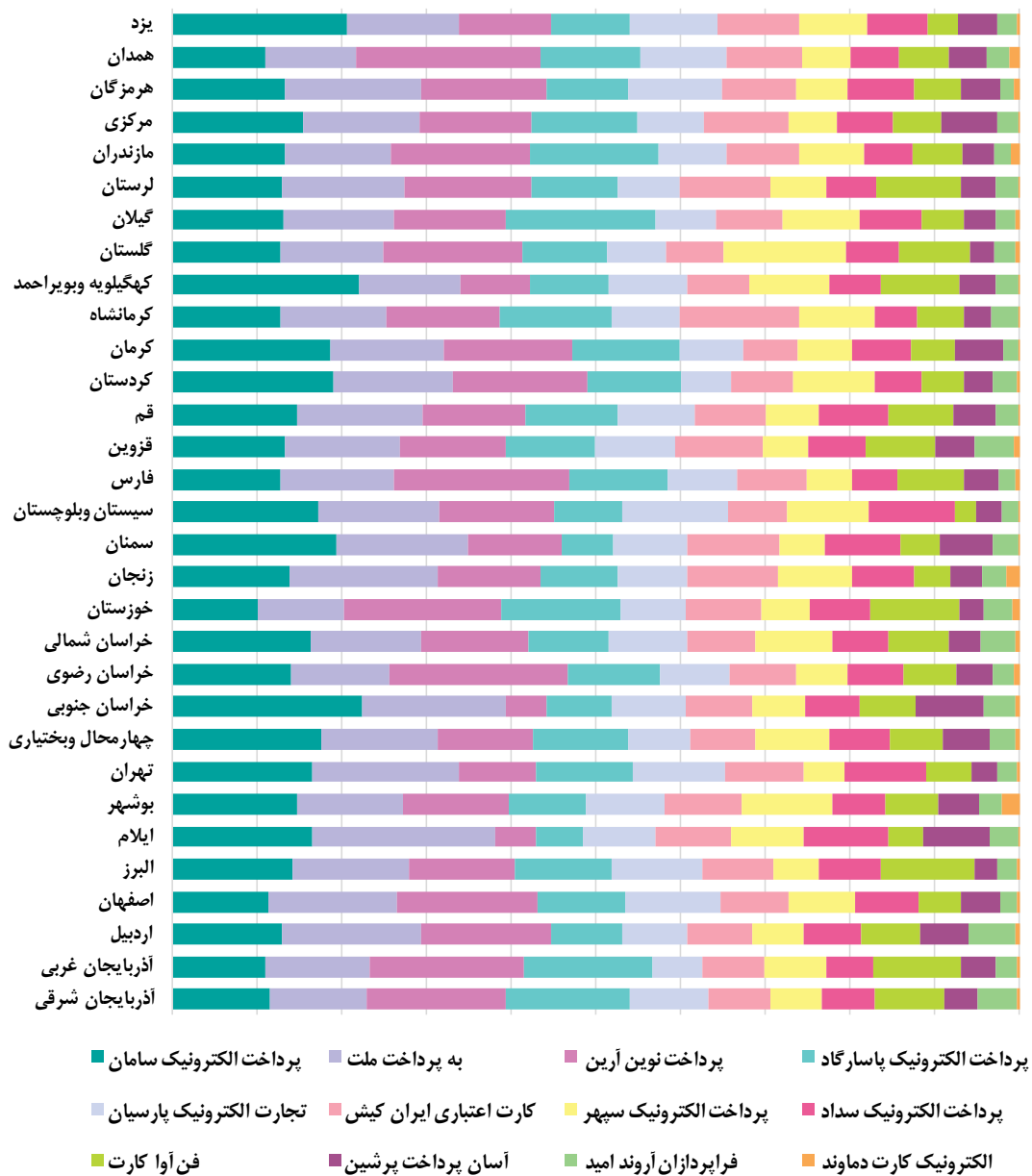
گزارش اقتصادی شاپرک

از تعداد کارتخوان فروشگاهی فعال سیستمی هر استان را برای فروردین ماه نشان می‌دهد. شرکت‌های "پرداخت الکترونیک سامان"، "پرداخت نوین آرین" و "به پرداخت ملت" بیشترین سهم از بازار را از این منظر در اکثر استان‌های کشور داشته‌اند.

جدول ۴-۱۴ سهم بازار هر شرکت PSP از تعداد ابزار کارتخوان فروشگاهی فعال سیستمی به تفکیک استان - فروردین ۱۴۰۵

استان	اسان پرداخت پویشین	الکترونیک کارت دماوند	به پرداخت ملت	پرداخت الکترونیک سداد	پرداخت الکترونیک پاسارگاد	پرداخت الکترونیک سامان	پرداخت الکترونیک سپهر	پرداخت نوین آرین	تجارت الکترونیک پارسیان	فرا پردازان اروند امید	فن آو کارت	کارت اعتباری ایران کیش
آذربایجان شرقی	۴/۰٪	-۰/۳۱٪	۱۱/۶۷٪	۶/۱۷٪	۱۴/۳۰٪	۱۱/۲۵٪	۶/۱۹٪	۱۶/۵۰٪	۹/۱۴٪	۴/۵۸٪	۸/۴۷٪	۷/۴۰٪
آذربایجان غربی	۴/۱۳٪	-۰/۲۲٪	۱۲/۵۴٪	۵/۵۱٪	۱۴/۷۴٪	۱۰/۷۰٪	۷/۳۴٪	۱۸/۳۹٪	۵/۸۰٪	۲/۵۰٪	۱۰/۸۴٪	۷/۴۰٪
اردبیل	۵/۷۸٪	-۰/۵۷٪	۱۶/۷۵٪	۶/۶۶٪	۸/۰۹٪	۱۲/۶۲٪	۶/۱۳٪	۱۵/۴۸٪	۷/۷۴٪	۵/۵۰٪	۷/۰۵٪	۷/۶۸٪
اصفهان	۴/۵۷٪	-۰/۳۳٪	۱۵/۲۵٪	۷/۴۸٪	۱۰/۰۶٪	۱۱/۱۹٪	۷/۸۸٪	۱۶/۸۶٪	۱۱/۱۲٪	۱/۹۴٪	۵/۱۸٪	۸/۱۶٪
البرز	۲/۷۴٪	-۰/۴۶٪	۱۳/۸۴٪	۷/۱۰٪	۱۱/۱۷٪	۱۳/۹۵٪	۵/۴۷٪	۱۲/۶۹٪	۱۰/۸۱٪	۲/۱۷٪	۱۱/۲۱٪	۸/۴۴٪
ایلام	۷/۹۹٪	-۰/۰۷٪	۲۱/۸۵٪	۹/۸۳٪	۵/۲۶٪	۱۶/۱۲٪	۸/۶۶٪	۴/۹۸٪	۸/۶۶٪	۳/۳۹٪	۴/۱۸٪	۹/۰۱٪
بوشهر	۴/۷۴٪	۲/۰۴٪	۱۲/۶۳٪	۶/۳۰٪	۹/۰۱٪	۱۴/۴۶٪	۱۰/۶۵٪	۱۲/۳۳٪	۹/۱۷٪	۲/۶۸٪	۶/۴۹٪	۸/۹۹٪
تهران	۳/۱۷٪	-۰/۴۰٪	۱۷/۴۲٪	۹/۲۰٪	۱۱/۴۰٪	۱۶/۳۹٪	۴/۸۳٪	۹/۲۴٪	۹/۳۶٪	۲/۱۸٪	۵/۴۱٪	۹/۲۹٪
چهارمحال و بختیاری	۵/۴۹٪	-۰/۳۶٪	۱۳/۷۴٪	۷/۰۷٪	۱۱/۱۶٪	۱۷/۳۴٪	۸/۶۶٪	۱۱/۴۶٪	۷/۲۶٪	۳/۱۶٪	۶/۵۲٪	۷/۷۸٪
خراسان جنوبی	۸/۰۷٪	-۰/۷۱٪	۱۷/۳۹٪	۶/۴۶٪	۷/۵۵٪	۲۱/۷۷٪	۶/۱۷٪	۵/۰۲٪	۸/۷۱٪	۳/۶۴٪	۶/۵۶٪	۸/۰۴٪
خراسان رضوی	۴/۳۷٪	-۰/۶۳٪	۱۱/۸۱٪	۶/۴۶٪	۱۰/۸۳٪	۱۳/۵۰٪	۶/۱۸٪	۲۱/۲۷٪	۸/۱۸٪	۲/۵۸٪	۶/۲۵٪	۷/۹۵٪
خراسان شمالی	۳/۸۱٪	-۰/۵۱٪	۱۳/۱۶٪	۶/۴۱٪	۹/۴۴٪	۱۵/۸۸٪	۹/۲۵٪	۱۲/۸۰٪	۹/۲۶٪	۴/۰۱٪	۷/۳۲٪	۸/۰۶٪
خوزستان	۲/۹۰٪	-۰/۸۴٪	۱۰/۲۴٪	۷/۱۲٪	۱۳/۷۲٪	۹/۹۲٪	۵/۷۴٪	۱۸/۶۹٪	۷/۴۹٪	۳/۳۷٪	۱۰/۹۹٪	۸/۹۹٪
زنجان	۳/۶۷٪	۱/۵۵٪	۱۷/۷۶٪	۷/۳۳٪	۹/۰۸٪	۱۳/۴۶٪	۸/۷۸٪	۱۲/۲۵٪	۸/۱۶٪	۲/۹۴٪	۴/۳۷٪	۱۰/۶۴٪
سمنان	۶/۲۳٪	-۰/۱۶٪	۱۵/۷۲٪	۸/۹۳٪	۶/۰۴٪	۱۸/۸۹٪	۵/۴۰٪	۱۱/۴۲٪	۸/۷۰٪	۳/۰۱٪	۴/۶۳٪	۱۰/۸۷٪
سیستان و بلوچستان	۳/۰۳٪	-۰/۰۹٪	۱۴/۵۶٪	۱۰/۰۷٪	۷/۹۵٪	۱۶/۸۶٪	۹/۷۲٪	۱۳/۸۶٪	۱۲/۳۴٪	۱/۹۹٪	۲/۶۶٪	۷/۰۵٪
فارس	۴/۰۳٪	-۰/۴۸٪	۱۳/۶۳٪	۵/۳۸٪	۱۱/۵۴٪	۱۲/۴۷٪	۵/۳۷٪	۲۰/۷۵٪	۸/۰۹٪	۱/۹۱٪	۸/۱۶٪	۸/۲۸٪
قزوین	۴/۶۳٪	-۰/۸۰٪	۱۳/۵۳٪	۶/۶۴٪	۱۰/۴۱٪	۱۳/۱۶٪	۵/۴۷٪	۱۲/۸۳٪	۹/۴۴٪	۴/۵۹٪	۸/۳۶٪	۱۰/۱۲۰٪
قم	۴/۹۸٪	-۰/۱۲٪	۱۵/۰۷٪	۸/۰۹٪	۱۰/۷۲٪	۱۴/۲۷٪	۶/۱۱٪	۱۲/۷۳٪	۹/۱۷٪	۲/۶۷٪	۷/۶۷٪	۸/۴۰٪
کردستان	۳/۴۰٪	-۰/۲۸٪	۱۴/۳۹٪	۵/۴۰٪	۱۰/۵۵٪	۱۸/۷۵٪	۹/۸۹٪	۱۶/۱۲٪	۵/۸۸٪	۲/۹۳٪	۵/۸۱٪	۷/۳۰٪
کرمان	۵/۷۶٪	-۰/۱۳٪	۱۳/۴۷٪	۶/۹۲٪	۱۲/۵۱٪	۱۸/۳۱٪	۶/۳۸٪	۱۵/۵۶٪	۷/۴۷٪	۱/۷۰٪	۵/۳۷٪	۶/۵۸٪
کرمانشاه	۳/۲۶٪	-۰/۱۱٪	۱۲/۶۹٪	۵/۰۰٪	۱۲/۸۱٪	۱۲/۵۳٪	۹/۰۰٪	۱۳/۵۶٪	۸/۱۱٪	۳/۱۷٪	۵/۵۶٪	۱۴/۲۱٪
کهگیلویه و بویراحمد	۴/۳۷٪	-۰/۱۱٪	۱۲/۲۲٪	۶/۱۱٪	۹/۱۴٪	۲۱/۵۴٪	۹/۴۱٪	۸/۴۵٪	۹/۱۷٪	۲/۶۰٪	۹/۲۸٪	۷/۵۹٪
گلستان	۲/۷۲٪	-۰/۴۸٪	۱۲/۳۳٪	۶/۲۰٪	۹/۷۵٪	۱۲/۲۸٪	۱۴/۳۹٪	۱۷/۳۱٪	۶/۹۱٪	۲/۵۲٪	۸/۳۹٪	۶/۷۲٪
گیلان	۳/۷۶٪	-۰/۴۶٪	۱۳/۳۷٪	۷/۱۸٪	۱۲/۸۹٪	۱۷/۳۵٪	۹/۲۰٪	۱۲/۶۴٪	۷/۱۲٪	۲/۳۹٪	۴/۹۷٪	۷/۶۶٪
لرستان	۴/۱۱٪	-۰/۱۲٪	۱۴/۶۳٪	۵/۹۳٪	۹/۹۳٪	۱۲/۷۰٪	۶/۷۰٪	۱۵/۲۹٪	۷/۲۱٪	۲/۷۶٪	۹/۹۰٪	۱۰/۷۵٪
مازندران	۳/۷۴٪	۱/۰۶٪	۱۲/۷۱٪	۵/۶۱٪	۱۴/۹۲٪	۱۴/۹۲٪	۷/۷۷٪	۱۶/۶۶٪	۸/۰۶٪	۱/۸۹٪	۵/۸۵٪	۸/۷۹٪
مرکزی	۶/۷۵٪	-۰/۱۴٪	۱۳/۸۳٪	۶/۵۶٪	۱۲/۳۰٪	۱۵/۱۵٪	۵/۷۳٪	۱۲/۸۰٪	۷/۷۸٪	۲/۳۸٪	۵/۶۳٪	۹/۹۳٪
هرمزگان	۴/۵۵٪	-۰/۶۰٪	۱۶/۱۸٪	۷/۸۶٪	۹/۵۷٪	۱۳/۱۱٪	۶/۱۳٪	۱۵/۱۲٪	۱۰/۹۶٪	۱/۶۸٪	۵/۵۲٪	۸/۷۲٪
همدان	۴/۴۳٪	۱/۲۶٪	۱۰/۸۸٪	۵/۷۱٪	۱۱/۵۴٪	۱۰/۶۲٪	۵/۶۸٪	۲۲/۱۸٪	۱۰/۰۰٪	۲/۶۵٪	۵/۹۲٪	۹/۱۴٪
یزد	۴/۷۰٪	-۰/۳۴٪	۱۳/۲۵٪	۶/۹۲٪	۹/۲۶٪	۲۰/۴۴٪	۸/۱۸٪	۱۰/۸۷٪	۱۰/۲۴٪	۲/۲۶٪	۲/۶۳٪	۹/۷۲٪

شکل ۴-۹ سهم بازار هر یک از شرکت‌های PSP از تعداد ابزار کارتخوان فروشگاهی فعال سیستمی در هر یک از استان‌های کشور را برای دوره فروردین ۱۴۰۵ به تصویر می‌کشد.

شکل ۴-۹ سهم بازاری هر شرکت PSP از تعداد ابزار کارتخوان فروشگاهی فعال سیستمی در هر استان - فروردین ۱۴۰۵

۴-۳-۳- شاخص اثربخشی کارتخوان فروشگاهی در بعد کشوری

دو شاخص تعداد کارتخوان‌های فروشگاه‌ها و تعداد تراکنش‌های آن در کنار یکدیگر می‌توانند تعیین کننده عملکرد شرکت و توزیع مناسب این ابزارها توسط شرکت‌ها باشند که برای این منظور می‌توان شاخص اثربخشی کارتخوان فروشگاه‌ها را تعریف نمود.

این شاخص بیانگر نسبت سهم هر شرکت از تراکنش‌های کارتخوان فروشگاه‌های به سهم آن شرکت از ابزار کارتخوان فروشگاه‌های است^۱. عدد حاصل میزان اثربخشی کارتخوان‌های یک شرکت در شبکه پرداخت الکترونیک را نشان می‌دهد و مقدار آن بیانگر میزان توانایی یک شرکت در جذب تراکنش‌ها است. در واقع چنانچه مقدار این شاخص برای شرکتی برابر یک باشد، بدین معنی است که آن شرکت توانسته است دقیقاً به اندازه سهمی که در ابزارها دارد، از بازار تراکنش‌ها به دست آورد و چنانچه مقدار شاخص بالاتر از یک باشد یعنی شرکت بیشتر از سهمی که از ابزارها دارد، موفق به جذب تراکنش شده است. بنابراین می‌توان چنین گفت که شاخص اثربخشی کارتخوان فروشگاه‌های، کارایی توزیع کارتخوان‌های شرکت‌های PSP را بررسی نموده و از این رو شرکت‌ها به سبب کارا تر بودن توزیع، می‌بایست با جایابی مناسب کارتخوان‌ها برای جذب تراکنش‌های بیشتر، شاخص اثربخشی این ابزار پذیرش را بهبود بخشند.

در جدول ۴-۱۵ شاخص اثربخشی کارتخوان‌های فروشگاه‌های فعال سیستمی برای هر یک از شرکت‌های PSP در فروردین ماه محاسبه شده است.

^۱ به واژه نامه رجوع شود.

جدول ۴-۱۵ شاخص اثربخشی کارتهای فروشگاهی فعال سیستمی هر شرکت - اسفند ۱۴۰۴ و فروردین ۱۴۰۵

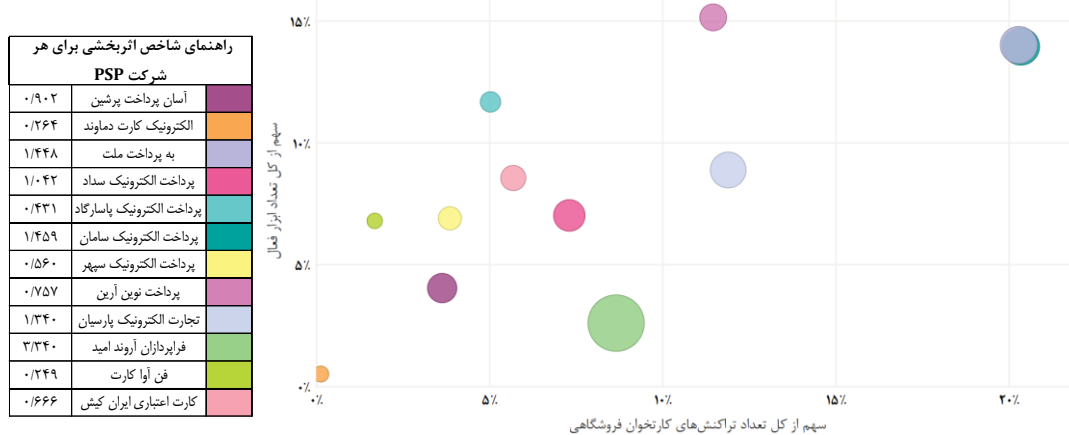
تغییر	اثربخشی کارتهای فروشگاهی فعال سیستمی		کارتهای فروشگاهی فعال سیستمی		شرکت
	فروردین	اسفند	سهم از کل تعداد ابزار	سهم از کل تعداد تراکنشها	
-۰/۰۱۲	۰/۹۰۲	۰/۹۱۵	۴/۰۳٪	۳/۶۴٪	آسان پرداخت پرشین
-۰/۰۳۱	۰/۲۶۴	۰/۲۹۶	۰/۵۰٪	۰/۱۳٪	الکترونیک کارت دماوند
۰/۰۱۵	۱/۴۴۸	۱/۴۳۴	۱۴/۰۰٪	۲۰/۲۹٪	به پرداخت ملت
-۰/۰۳۰	۱/۰۴۲	۱/۰۷۳	۷/۰۱٪	۷/۳۱٪	پرداخت الکترونیک سداد
-۰/۰۲۷	۰/۴۳۱	۰/۴۵۸	۱۱/۶۷٪	۵/۰۳٪	پرداخت الکترونیک پاسارگاد
۰/۰۵۹	۱/۴۵۹	۱/۴۰۱	۱۳/۹۴٪	۲۰/۳۵٪	پرداخت الکترونیک سامان
-۰/۰۰۶	۰/۵۶۰	۰/۵۶۶	۶/۸۹٪	۳/۸۶٪	پرداخت الکترونیک سپهر
-۰/۰۰۱	۰/۷۵۷	۰/۷۵۸	۱۵/۱۴٪	۱۱/۴۶٪	پرداخت نوین آراین
۰/۰۰۶	۱/۳۴۰	۱/۳۳۴	۸/۸۸٪	۱۱/۸۹٪	تجارت الکترونیک پارسیان
۰/۱۳۲	۳/۳۴۰	۳/۲۰۹	۲/۵۹٪	۸/۶۶٪	فراپردازان آروند امید
-۰/۰۴۷	۰/۲۴۹	۰/۲۹۶	۶/۷۹٪	۱/۶۹٪	فن آوا کارت
-۰/۰۳۰	۰/۶۶۶	۰/۶۹۶	۸/۵۵٪	۵/۶۹٪	کارت اعتباری ایران کیش

در فروردین ماه شرکت‌های "فراپردازان آروند امید"، "پرداخت الکترونیک سامان"، "به پرداخت ملت"، "تجارت الکترونیک پارسیان" و "پرداخت الکترونیک سداد" به رقمی بالاتر از یک در شاخص اثربخشی دست یافته‌اند. دارا بودن عدد بالاتر از یک در شاخص اثربخشی به این معناست که جذب تراکنش‌های این شرکت‌ها بر روی کارتهای آنها بیشتر از سهم تعداد کارتهای ایشان از کل کارتهای کشور بوده است. به عبارت دیگر نحوه توزیع کارتهای فروشگاهی این شرکت‌ها به گونه‌ای بوده که در جذب بیشتر تراکنش‌ها به نسبت سایر شرکت‌ها موفق‌تر عمل نموده‌اند.

بیشترین تغییر در میزان شاخص اثربخشی کارتهای فروشگاهی فعال سیستمی در فروردین ماه ۱۴۰۵ نسبت به ماه گذشته در شرکت "فراپردازان آروند امید" با ۰/۱۳۲ واحد افزایش گزارش می‌شود. این امر به دلیل افزایش سهم تعداد تراکنش‌ها و افزایش تعداد ابزار کارتهای فروشگاهی آن ارزیابی می‌شود. با توجه به متغیر بودن روند و مقدار رشد سهم تعدادی تراکنش‌های کارتهای فروشگاهی شرکت‌ها نسبت به سهم ابزار کارتهای فروشگاهی آنها، شاخص مذکور در هر یک از شرکت‌های PSP ممکن است دچار کاهش و یا افزایش شده باشد.

شکل ۴-۱۰، نمودار پراکندگی شاخص اثربخشی کارتخوان‌های فروشگاه‌های فعال سیستمی هر شرکت PSP را برای دوره فروردین ۱۴۰۵ به تصویر می‌کشد. با توجه به این نمودار قطر هر دایره میزان شاخص اثربخشی هر شرکت را نشان می‌دهد.

همانگونه که ذکر شد دو شاخص تعداد کارتخوان‌های فروشگاه‌های و تعداد تراکنش‌های آن در کنار یکدیگر می‌توانند تصویر خوبی از توزیع مناسب این ابزارها توسط هر یک از شرکت‌های PSP را ارائه دهند. نکته حائز اهمیت این است که در شبکه‌ی شاپرک کارتخوان‌های فروشگاه‌های فعالی وجود دارند که فاقد تراکنش هستند. به این معنا که وضعیت آن‌ها در شبکه فعال است ولیکن تراکنشی از سوی آن‌ها وارد شبکه‌ی پرداخت نشده‌است.

شکل ۴-۱۰ نمودار پراکندگی شاخص اثربخشی کارتخوان‌های فروشگاه‌های فعال سیستمی هر شرکت PSP- فروردین ۱۴۰۵

اثربخشی هر یک از شرکت‌ها در کل کارتخوان‌های فروشگاه‌های در بالا به تفصیل بررسی گردید. در این بخش به منظور مشاهده‌ی نحوه‌ی جایابی کارتخوان‌های فروشگاه‌های تراکنش‌دار^۱ در کشور و همچنین بررسی میزان توانایی یک شرکت در جذب تراکنش‌ها، شاخص اثربخشی به ازای سهم تراکنش‌های کارتخوان فروشگاه‌های هر شرکت به سهم آن‌ها از تعداد کارتخوان‌های فروشگاه‌های تراکنش‌دار بازتعریف شده و به‌عنوان شاخص اثربخشی کارتخوان‌های فروشگاه‌های تراکنش‌دار ارائه می‌گردد.

^۱ به واژه نامه رجوع شود.

در واقع چنانچه مقدار این شاخص برای شرکتی برابر یک باشد، بدین معنی است که آن شرکت توانسته است دقیقاً به اندازه سهمی که در ابزارهای تراکنش دار دارد، از بازار تراکنش‌ها به دست آورد و چنانچه مقدار شاخص بالاتر از یک باشد یعنی شرکت بیشتر از سهمی که از ابزارهای مزبور دارد، موفق به جذب تراکنش شده است. جدول زیر همچنین، شاخص اثربخشی کارتخوان‌های فروشگاه‌های کارتخوان فروشنده را بر حسب ابزارهای کارتخوان فروشنده در فروردین ماه محاسبه و ارائه می‌نماید.

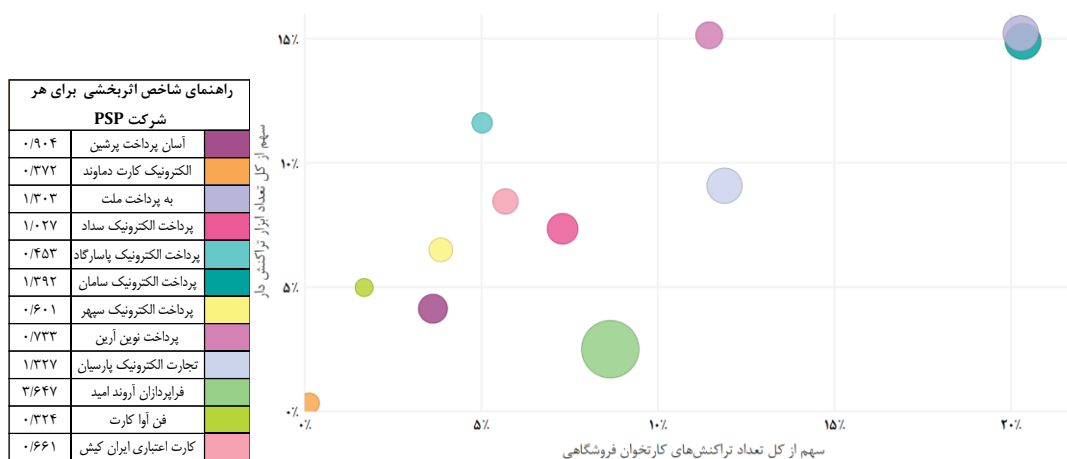
جدول ۴-۱۶ شاخص اثربخشی کارتخوان‌های فروشگاه‌های تراکنش‌دار هر شرکت - اسفند ۱۴۰۴ و فروردین ۱۴۰۵

تغییر	اثربخشی کارتخوان فروشگاه‌های تراکنش‌دار		کارتخوان فروشگاه‌های تراکنش‌دار		شرکت
	فروردین	اسفند	سهم از کل تعداد ابزار	سهم از کل تعداد تراکنش‌ها	
-۰/۰۱۰	۰/۹۰۴	۰/۹۱۴	۴/۰۲٪	۳/۶۴٪	آسان پرداخت پرشین
-۰/۰۵۴	۰/۳۷۲	۰/۴۲۷	۰/۳۶٪	۰/۱۳٪	الکترونیک کارت دماوند
۰/۰۰۵	۱/۳۰۳	۱/۳۹۸	۱۵/۵۶٪	۲۰/۲۹٪	به پرداخت ملت
-۰/۰۳۰	۱/۰۲۷	۱/۰۵۷	۷/۱۱٪	۷/۳۱٪	پرداخت الکترونیک سداد
-۰/۰۲۹	۰/۴۵۳	۰/۴۸۲	۱۱/۱۰٪	۵/۰۳٪	پرداخت الکترونیک پاسارگاد
۰/۰۴۲	۱/۳۹۲	۱/۳۵۰	۱۴/۶۱٪	۲۰/۳۵٪	پرداخت الکترونیک سامان
-۰/۰۰۴	۰/۶۰۱	۰/۶۰۵	۶/۴۲٪	۳/۸۶٪	پرداخت الکترونیک سپهر
۰/۰۰۳	۰/۷۳۳	۰/۷۳۰	۱۵/۶۳٪	۱۱/۴۶٪	پرداخت نوین آرین
۰/۰۰۰	۱/۳۲۷	۱/۳۲۷	۸/۹۶٪	۱۱/۸۹٪	تجارت الکترونیک پارسیان
۰/۲۰۲	۳/۶۴۷	۳/۴۴۶	۲/۳۷٪	۸/۶۶٪	فراپردازان آروند امید
-۰/۰۵۴	۰/۳۲۴	۰/۳۷۷	۵/۲۲٪	۱/۶۹٪	فن آوا کارت
-۰/۰۲۹	۰/۶۶۱	۰/۶۸۹	۸/۶۲٪	۵/۶۹٪	کارت اعتباری ایران کیش

در شاخص اثربخشی کارتخوان‌های فروشگاه‌های تراکنش‌دار همانند ماه گذشته شرکت‌های "فراپردازان آروند امید"، "پرداخت الکترونیک سامان"، "تجارت الکترونیک پارسیان"، "به پرداخت ملت" و "پرداخت الکترونیک سداد" به عددی بالاتر از یک دست یافته‌اند. بالاترین تغییر در شاخص اثربخشی کارتخوان فروشگاه‌های تراکنش‌دار نیز در شرکت "فراپردازان آروند امید" با افزایش ۰/۲۰۲ واحدی مشاهده می‌شود. چرا که سهم تعداد تراکنش‌های کارتخوان فروشگاه‌های افزایش داشته است.

دستیابی به عدد بالاتر از یک در شاخص اثربخشی کارتخوان‌های فروشگاه‌های تراکنش‌دار، بدین معناست که جذب تراکنش‌های این شرکت‌ها بر روی کارتخوان‌های تراکنش‌دار بیشتر از سهم تعداد کارتخوان‌هایشان از کل کارتخوان‌های تراکنش‌دار کشور بوده است. به عبارت دیگر نحوه توزیع کارتخوان‌های فروشگاه‌های این شرکت‌ها به گونه‌ای بوده که در جذب بیشتر تراکنش‌ها به نسبت سایر شرکت‌ها موفق‌تر عمل نموده‌اند. عملکرد

مختلف هر یک از شرکت‌های PSP در کسب سهم بازار تراکنش‌ها و کارتخوان‌های تراکنش‌دار سبب گردیده تا میزان شاخص مذکور بعضاً با افزایش و یا کاهش مواجه شود.

شکل ۴-۱۱ نمودار پراکندگی شاخص اثربخشی کارتخوان‌های فروشگاه‌های تراکنش‌دار هر شرکت PSP - فروردین ۱۴۰۵

شکل ۴-۱۱، نمودار پراکندگی شاخص اثربخشی کارتخوان‌های فروشگاه‌های تراکنش‌دار هر شرکت PSP را بر اساس نام اختصاری برای دوره فروردین ۱۴۰۵ به تصویر می‌کشد. با توجه به این نمودار قطر هر دایره میزان شاخص اثربخشی هر شرکت را نشان می‌دهد.

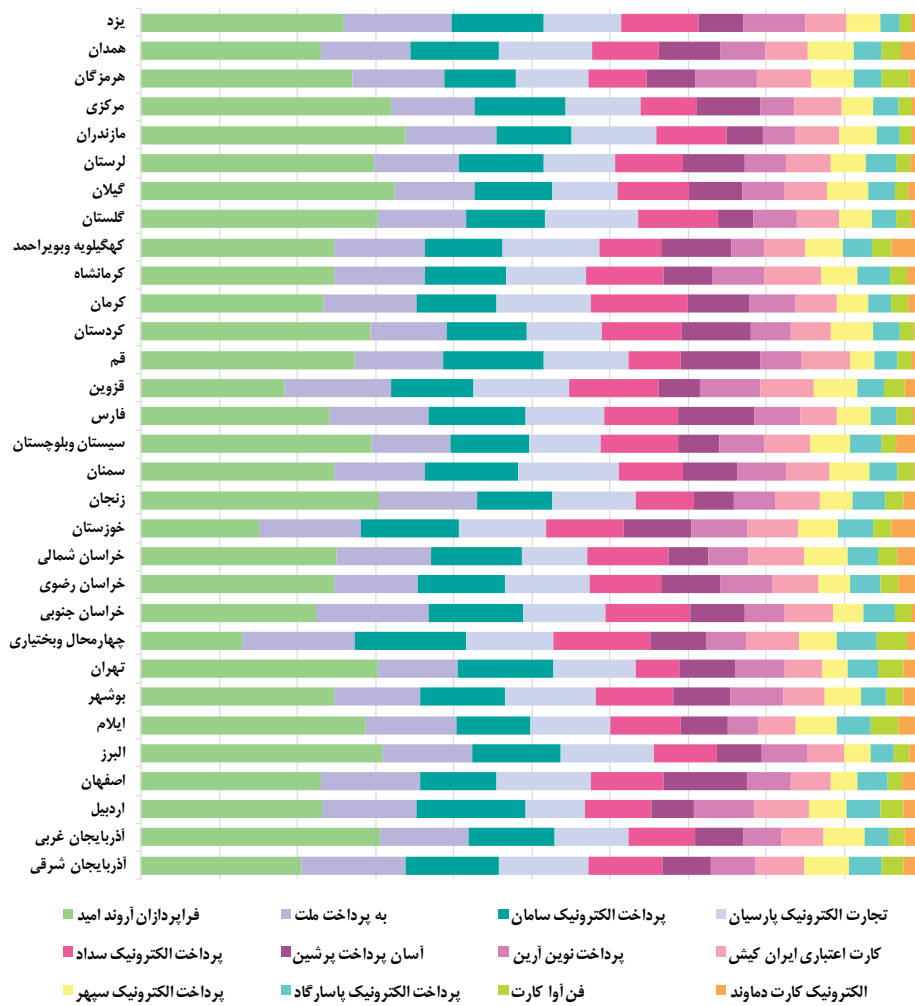
۴-۳-۴ - شاخص اثربخشی کارتخوان فروشگاه‌های فعال سیستمی در هر یک از استان‌های کشور

در این قسمت شاخص اثربخشی کارتخوان فروشگاه‌های فعال سیستمی برای هر شرکت در هر یک از ۳۱ استان کشور مورد بررسی قرار می‌گیرد. شرکت‌های "به پرداخت ملت"، "پرداخت الکترونیک سامان"، "فرابردازان آروند امید" در تمام استان‌ها و شرکت "تجارت الکترونیک پارسین" در غالب استان‌ها، دارای شاخص اثربخشی کارتخوان فروشگاه‌های بالاتر از یک هستند. در جدول ۴-۱۷ این شاخص در فروردین ماه برای هر یک از شرکت‌های PSP به ازای استان‌های کشور مورد محاسبه قرار گرفته است.

جدول ۴-۱۷ شاخص اثربخشی کارتخوان‌های فروشگاه‌های فعال سیستمی هر شرکت PSP در هر استان - فروردین ۱۴۰۵

استان	آسان پرداخت پرشین	الکترونیک کارت دماوند	به پرداخت ملت	پرداخت الکترونیک سداد	پرداخت الکترونیک پاسارگاد	پرداخت الکترونیک سامان	پرداخت الکترونیک سپهر	پرداخت نوین آریا	تجارت الکترونیک پارسین	فراپردازان آروند امید	فن آو کارت	کارت اعتباری ایران کیش
آذربایجان شرقی	۰/۷۴۲	۰/۲۸۳	۱/۶۱۵	۱/۱۶۴	۰/۴۹۵	۱/۴۷۳	۰/۶۸۱	۰/۶۷۸	۱/۳۷۵	۲/۴۶۶	۰/۳۰۱	۰/۷۳۳
آذربایجان غربی	۰/۸۷۸	۰/۳۱۹	۱/۶۳۰	۱/۱۸۲	۰/۴۵۵	۱/۶۳۶	۰/۷۶۳	۰/۶۹۳	۱/۳۵۰	۴/۱۹۰	۰/۲۷۹	۰/۷۴۶
اردبیل	۰/۵۹۷	۰/۲۵۵	۱/۳۳۴	۰/۹۲۸	۰/۴۲۸	۱/۶۱۷	۰/۵۳۶	۰/۸۶۰	۰/۸۳۶	۲/۴۴۱	۰/۳۰۳	۰/۷۰۴
اصفهان	۱/۳۰۶	۰/۲۵۳	۱/۵۷۵	۱/۱۰۰	۰/۴۶۳	۱/۲۵۶	۰/۴۰۲	۰/۶۶۲	۱/۵۰۷	۳/۱۱۵	۰/۲۰۷	۰/۵۸۸
البرز	۰/۷۲۵	۰/۲۱۶	۱/۴۹۴	۰/۹۵۸	۰/۳۲۸	۱/۵۵۲	۰/۴۲۳	۰/۷۴۸	۱/۵۵۰	۴/۴۳۸	۰/۱۸۵	۰/۵۶۴
ایلام	۰/۶۷۰	۰/۲۰۰	۱/۳۵۳	۰/۹۸۰	۰/۴۶۷	۱/۱۰۰	۰/۵۹۴	۰/۴۲۶	۱/۱۵۹	۳/۵۴۵	۰/۳۶۹	۰/۴۸۷
بوشهر	۰/۹۰۷	۰/۲۹۵	۱/۴۰۰	۱/۱۷۹	۰/۳۹۲	۱/۳۹۵	۰/۵۷۹	۰/۸۶۶	۱/۴۲۷	۳/۱۰۴	۰/۲۷۰	۰/۶۴۴
تهران	۰/۸۳۷	۰/۲۶۹	۱/۲۸۱	۰/۶۳۵	۰/۴۳۹	۱/۶۰۷	۰/۳۷۳	۰/۷۴۰	۱/۳۰۳	۳/۹۴۷	۰/۲۲۳	۰/۵۴۰
چهارمحال و بختیاری	۰/۷۷۰	۰/۱۴۰	۱/۵۰۸	۱/۳۴۶	۰/۵۴۰	۱/۶۱۹	۰/۴۹۴	۰/۵۳۶	۱/۲۰۸	۱/۵۸۴	۰/۳۹۶	۰/۶۸۲
خراسان جنوبی	۰/۷۰۶	۰/۱۵۹	۱/۵۳۶	۱/۰۹۹	۰/۳۸۲	۱/۳۰۹	۰/۳۷۷	۰/۵۲۱	۱/۰۷۳	۲/۳۵۳	۰/۱۹۷	۰/۶۲۸
خراسان رضوی	۰/۹۵۴	۰/۳۴۵	۱/۳۷۳	۱/۱۰۳	۰/۴۶۹	۱/۴۷۷	۰/۴۹۱	۰/۸۲۱	۱/۳۸۶	۳/۲۱۸	۰/۲۶۳	۰/۶۹۹
خراسان شمالی	۰/۵۸۷	۰/۳۰۶	۱/۴۲۰	۱/۱۸۳	۰/۴۲۲	۱/۴۹۵	۰/۶۵۰	۰/۵۸۰	۰/۹۹۸	۳/۱۳۴	۰/۲۶۹	۰/۷۷۹
خوزستان	۱/۰۶۴	۰/۴۴۱	۱/۶۷۷	۱/۱۹۶	۰/۵۴۴	۱/۶۲۳	۰/۶۰۸	۰/۸۹۹	۱/۴۲۸	۱/۸۵۸	۰/۲۸۶	۰/۷۶۹
زنجان	۰/۶۳۳	۰/۲۷۱	۱/۵۵۸	۰/۸۸۳	۰/۴۷۱	۱/۱۶۳	۰/۴۹۳	۰/۶۱۶	۱/۳۶۷	۴/۱۴۲	۰/۲۵۵	۰/۶۴۲
سمنان	۰/۷۶۶	۰/۲۴۱	۱/۳۲۳	۰/۷۹۶	۰/۳۴۸	۱/۳۷۸	۰/۴۹۵	۰/۶۶۱	۱/۴۷۴	۲/۹۸۸	۰/۱۸۱	۰/۵۷۶
سیستان و بلوچستان	۰/۶۲۹	۰/۲۸۹	۱/۲۳۶	۱/۲۱۹	۰/۴۶۳	۱/۲۷۷	۰/۶۳۵	۰/۷۱۰	۱/۱۳۶	۳/۶۶۶	۰/۲۱۳	۰/۶۷۱
فارس	۱/۲۲۱	۰/۱۲۱	۱/۶۳۴	۱/۱۳۵	۰/۳۹۷	۱/۶۰۹	۰/۵۲۸	۰/۷۶۰	۱/۲۷۵	۳/۲۶۷	۰/۲۷۶	۰/۵۶۲
قزوین	۰/۵۶۵	۰/۲۶۳	۱/۵۵۹	۱/۳۴۹	۰/۳۲۳	۱/۱۸۴	۰/۶۰۲	۰/۸۸۸	۱/۴۱۸	۲/۲۷۴	۰/۲۴۵	۰/۷۴۱
قم	۱/۲۵۷	۰/۲۹۷	۱/۴۲۸	۰/۷۸۰	۰/۳۲۴	۱/۶۳۶	۰/۳۴۱	۰/۶۲۷	۱/۳۳۲	۳/۴۹۱	۰/۱۸۲	۰/۷۲۴
کردستان	۱/۰۷۷	۰/۱۴۳	۱/۲۴۸	۱/۳۰۷	۰/۴۳۴	۱/۳۵۹	۰/۷۱۳	۰/۶۶۴	۱/۱۹۵	۳/۶۸۲	۰/۲۲۵	۰/۶۱۶
کرمان	۰/۹۸۵	۰/۲۸۶	۱/۴۵۶	۱/۴۵۳	۰/۳۵۰	۱/۳۲۵	۰/۴۶۸	۰/۷۳۴	۱/۴۸۰	۳/۰۸۱	۰/۳۳۸	۰/۶۲۲
کرمانشاه	۰/۷۱۵	۰/۱۸۳	۱/۴۵۰	۱/۲۲۸	۰/۴۹۹	۱/۳۲۱	۰/۵۵۳	۰/۸۰۵	۱/۲۵۵	۳/۲۱۶	۰/۲۵۵	۰/۸۷۹
کهگیلویه و بویراحمد	۱/۱۸۷	۰/۴۶۵	۱/۴۳۴	۰/۹۷۵	۰/۴۲۷	۱/۲۵۸	۰/۶۱۱	۰/۵۲۴	۱/۵۸۱	۳/۱۱۵	۰/۲۸۸	۰/۶۲۵
گلستان	۰/۵۸۹	۰/۱۶۰	۱/۵۱۹	۱/۳۳۸	۰/۳۵۴	۱/۴۸۸	۰/۵۳۵	۰/۷۹۹	۱/۶۳۰	۴/۱۵۱	۰/۱۸۵	۰/۷۰۸
گیلان	۰/۹۵۵	۰/۲۲۱	۱/۴۲۷	۱/۲۲۶	۰/۴۱۹	۱/۴۵۵	۰/۷۵۲	۰/۷۵۹	۱/۱۶۴	۴/۳۱۹	۰/۱۹۳	۰/۷۲۶
لرستان	۱/۰۳۵	۰/۳۷۹	۱/۴۵۰	۱/۱۱۲	۰/۴۸۴	۱/۴۹۱	۰/۵۷۳	۰/۶۶۲	۱/۲۲۵	۴/۱۳۴	۰/۲۲۹	۰/۷۱۰
مازندران	۰/۶۳۰	۰/۱۶۶	۱/۶۷۶	۱/۱۹۵	۰/۳۵۹	۱/۴۵۳	۰/۶۸۰	۰/۵۸۳	۱/۶۱۲	۵/۰۵۲	۰/۱۶۶	۰/۷۷۳
مرکزی	۱/۰۴۷	۰/۱۸۰	۱/۳۹۶	۰/۹۲۱	۰/۳۷۰	۱/۵۷۰	۰/۴۶۹	۰/۵۵۱	۱/۲۱۳	۴/۵۳۶	۰/۱۶۴	۰/۷۸۱
هرمزگان	۰/۷۳۹	۰/۱۷۴	۱/۴۵۷	۰/۸۶۵	۰/۴۳۳	۱/۱۱۷	۰/۶۶۸	۰/۹۹۶	۱/۱۳۹	۳/۸۵۶	۰/۴۲۱	۰/۷۹۹
همدان	۱/۰۲۱	۰/۳۰۱	۱/۴۹۷	۱/۰۷۵	۰/۴۳۵	۱/۵۳۴	۰/۷۰۰	۰/۷۱۱	۱/۵۵۶	۳/۱۲۲	۰/۲۸۵	۰/۶۶۸
یزد	۰/۶۱۴	۰/۱۲۲	۱/۵۸۴	۱/۰۶۳	۰/۲۴۱	۱/۳۵۴	۰/۴۶۱	۰/۹۰۷	۱/۱۲۶	۳/۳۰۶	۰/۱۵۵	۰/۵۶۲

همچنین شکل شاخص اثربخشی کارتخوان فروشگاه‌های فعال سیستمی هر شرکت PSP برای هر یک از استان‌های کشور در شکل ۴-۱۲ آمده است.

۴-۳-۵- عملکرد شرکت‌های PSP در ابزار کارتخوان‌های فروشگاه‌های

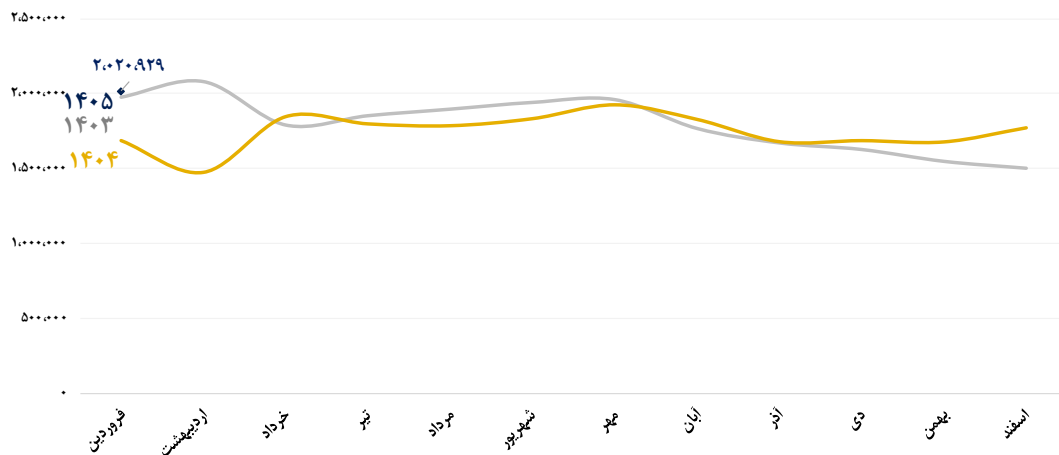
کم‌تراکنش و فاقد تراکنش

بر اساس روش معمول در سایر کشورها، پذیرندگان برای استفاده از ابزار کارتخوان فروشگاه‌های، ناچار به خرید یا اجاره دستگاه کارتخوان بوده و به‌علاوه موظف به پرداخت هزینه‌های نصب، نگهداری و نیز پرداخت بهای کاغذ رول مورد استفاده در آن هستند. در نتیجه در این کشورها، توجه به بهره‌وری در به‌کارگیری این ابزار بسیار بیشتر است. اما در ایران به واسطه مداخله بانک‌ها در این امر، نه تنها کارتخوان به صورت رایگان در اختیار پذیرندگان قرار می‌گیرد، بلکه همه هزینه‌های مربوطه حتی رول کاغذ رسید نیز به رایگان در اختیار پذیرندگان قرار می‌گیرد. به تبع این رویکرد، تعدد دستگاه‌های کارتخوان در فروشگاه‌ها و در نتیجه فراوانی

کارتخوان‌های فروشگاه‌های کم‌تراکنش و فاقد تراکنش مشاهده می‌شود. متأسفانه بی‌تفاوتی فروشندگان و یا حتی استقبال از افزایش کارتخوان‌های فروشگاه‌ها به دلیل ارزش‌نمایی آن از یک سو و الزام شرکت PSP به نصب کارتخوان بدون توجه به کارایی آن که از قراردادهای این شرکت‌ها با بانک‌ها ناشی می‌شود از سوی دیگر، موجب تشدید پدیده‌هایی نظیر تعدد کارتخوان نصب شده در هر فروشگاه‌ها و وجود کارتخوان‌های کم‌تراکنش و فاقد تراکنش شده است.

در این قسمت به منظور بررسی نمایش میزان کارایی و بهره‌وری کارتخوان‌های فروشگاه‌ها، آمار کارتخوان‌های کم‌تراکنش و فاقد تراکنش مالی هر شرکت PSP بررسی خواهد شد. از تیرماه ۱۴۰۴، مفهوم این نوع کارتخوان‌ها بهینه شده و بر اساس تعریف جدید، کارتخوان کم‌تراکنش و فاقد تراکنش پایانه‌ای است که بیش از سه ماه از تاریخ ثبت و فعال‌سازی آن گذشته و در یک دوره سه‌ماهه متوالی، در هر ماه کمتر از ۶۰ تراکنش مالی و کمتر از ۲۰ میلیون ریال مجموع مبلغ تراکنش داشته باشد^۱.

برای مقایسه روند تغییر تعداد کارتخوان‌های فروشگاه‌های کم‌تراکنش و فاقد تراکنش مالی، شکل ۴-۱۳ از ابتدای سال ۱۴۰۳ تا فروردین ۱۴۰۵ رسم شده است.

شکل ۴-۱۳ مقایسه روند تغییر تعداد کارتخوان‌های فروشگاه‌های کم‌تراکنش و فاقد تراکنش مالی از ابتدای سال ۱۴۰۲ تاکنون

^۱ مدت زمان تعریف کارتخوان کم‌تراکنش در گذشته، دو ماه متوالی بوده است.

تعداد کارتهای فروشگاهی کم تراکنش و فاقد تراکنش در فروردین ماه با تعداد ۲,۰۲۰,۹۲۹ عدد با افزایش ۱۴/۰۹ درصدی روبه‌رو بوده است. در این ماه سهم کارتهای کم تراکنش و فاقد تراکنش مالی، ۱۸/۷۳ درصد از کل کارتهای فروشگاهی فعال سیستمی شبکه شاپرک را شامل شده است. عدد فوق نسبت به رقم مشابه در اسفند ماه ۱۴۰۴ تنها ۲/۲۳ درصد افزایش یافته است. جدول زیر سهم تعداد کارتهای فروشگاهی کم تراکنش و فاقد تراکنش مالی از کارتهای فعال سیستمی هر شرکت را ارائه می‌دهد.

جدول ۴-۱۸ سهم تعداد کارتهای کم تراکنش و فاقد تراکنش هر شرکت از کل کارتهای فعال سیستمی آن - فروردین ۱۴۰۵

سهم مجموع تعداد کارتهای کم تراکنش و فاقد تراکنش مالی از کل کارتهای فعال سیستمی هر شرکت			نام شرکت
تغییر	فروردین ۱۴۰۵	اسفند ۱۴۰۴	
۲/۴۳٪	۱۸/۸۶٪	۱۶/۴۳٪	آسان پرداخت پرشین
+۱/۱۹٪	۴۲/۲۶٪	۴۲/۰۷٪	الکترونیک کارت دماوند
۱/۹۲٪	۹/۶۹٪	۷/۷۶٪	به پرداخت ملت
۲/۲۷٪	۱۷/۵۳٪	۱۵/۲۶٪	پرداخت الکترونیک سداد
۲/۰۶٪	۲۲/۶۸٪	۲۰/۶۲٪	پرداخت الکترونیک پاسارگاد
۱/۴۵٪	۱۴/۸۴٪	۱۳/۳۹٪	پرداخت الکترونیک سامان
۲/۴۳٪	۲۴/۲۶٪	۲۱/۸۴٪	پرداخت الکترونیک سپهر
۲/۷۸٪	۱۶/۱۲٪	۱۳/۳۴٪	پرداخت نوین آرین
۱/۸۷٪	۱۷/۹۲٪	۱۶/۰۵٪	تجارت الکترونیک پارسیان
۳/۳۴٪	۲۵/۵۷٪	۲۲/۲۴٪	فراپردازان آروند امید
۳/۰۲٪	۳۷/۵۰٪	۳۴/۴۸٪	فن آوا کارت
۲/۴۰٪	۱۸/۰۸٪	۱۵/۶۸٪	کارت اعتباری ایران کیش
۲/۲۳٪	۱۸/۷۳٪	۱۶/۵۰٪	مجموع

* هر چه این شاخص کمتر باشد، نشان‌دهنده آن است که شرکت عملکرد بهتری به نسبت سایر شرکت‌ها داشته است. لذا در این جدول بر خلاف غالب جدول‌ها، کمترین میزان شاخص به صورت **Bold** نمایش داده شده است.

بسته به جهت و میزان سرعت تغییرات هر یک از دو مولفه‌ی تعداد کارتهای کم تراکنش و فاقد تراکنش و تعداد کارتهای فعال سیستمی در هر شرکت PSP، عدد شاخص مذکور تحت تاثیر قرار گرفته است. بیشترین تغییر مربوط به سهم تعداد کارتهای کم تراکنش و فاقد تراکنش از کارتهای فعال سیستمی با افزایش ۳/۳۴ درصد، در شرکت "فراپردازان آروند امید" رخ داده است. شرکت "الکترونیک کارت دماوند" با عددی برابر با ۴۲/۲۶ درصد بالاترین رقم شاخص را نشان می‌دهد. در مقابل آن، تنها ۹/۶۹ درصد از کل کارتهای فعال سیستمی شرکت "به پرداخت ملت" را کارتهای کم تراکنش و فاقد تراکنش مالی آن شامل می‌شوند.

۴-۴ نسبت ترمینال‌های تراکنش‌دار به فعال سیستمی شرکت‌های PSP

در این بخش از گزارش نسبت تعداد ترمینال‌های تراکنش‌دار هر یک از شرکت‌های PSP از ترمینال‌های فعال آن شرکت محاسبه شده و قابل مشاهده می‌باشد.

جدول ۴-۱۹ نسبت ترمینال‌های تراکنش‌دار به ترمینال‌های فعال سیستمی - فروردین ۱۴۰۵

نام شرکت	کارتخوان فروشگاه	اینترنتی	کدهای دستوری - USDD	موبایلی	مجموع
به پرداخت ملت	۹۰/۳۱٪	۴۳/۲۲٪	۱۴/۷۳٪	۰/۰٪	۸۷/۸۴٪
پرداخت نوین آریا	۸۳/۸۸٪	۴۳/۸۶٪	۰/۰٪	۰/۰٪	۸۳/۸۵٪
تجارت الکترونیک پارسیان	۸۲/۰۸٪	۴۸/۷۶٪	۹/۷۶٪	۰/۰٪	۸۱/۷۸٪
پرداخت الکترونیک سداد	۸۲/۴۷٪	۳۰/۸۵٪	۱۵/۳۸٪	۹۰/۹۱٪	۸۱/۵۰٪
پرداخت الکترونیک سامان	۸۵/۱۶٪	۳۳/۰۵٪	۲۸/۳۱٪	۰/۰٪	۸۰/۲۱٪
کارت اعتباری ایران کیش	۸۱/۹۲٪	۲۸/۹۱٪	۰/۰٪	۰/۰٪	۷۷/۹۲٪
پرداخت الکترونیک پاسارگاد	۷۷/۳۲٪	۸/۲۰٪	۰/۰٪	۰/۰٪	۷۴/۷۹٪
فرایردازان آروند امید	۷۴/۴۳٪	۹/۷۸٪	۱۱/۱۱٪	۶۶/۶۷٪	۷۳/۹۹٪
آسان پرداخت پرشین	۸۱/۱۴٪	۵/۰۱٪	۰/۳۳٪	۷۲/۲۹٪	۶۷/۸۳٪
پرداخت الکترونیک سپهر	۷۵/۷۴٪	۱۳/۷۸٪	۰/۰٪	۰/۰٪	۶۶/۲۵٪
فن آوا کارت	۶۲/۵۰٪	۵۹/۷۵٪	۰/۰٪	۰/۰٪	۶۲/۴۹٪
الکترونیک کارت دماوند	۵۷/۷۴٪	۳۰/۵۶٪	۰/۰٪	۰/۰٪	۵۷/۷۳٪
شبکه پرداخت	۸۱/۲۷٪	۲۳/۸۵٪	۴/۱۴٪	۴۴/۵۷٪	۷۸/۱۵٪

شرکت "به پرداخت ملت" دارای بیشترین تعداد ترمینال تراکنش‌دار به ترمینال فعال در فروردین ماه ۱۴۰۵ بوده است و در بررسی نسبت کارتخوان فروشگاه تراکنش‌دار نیز شرکت "به پرداخت ملت" در صدر جدول قرار گرفته است. در این بین کمترین نسبت تعداد ترمینال تراکنش‌دار به ترمینال‌های فعال سیستمی متعلق به شرکت "الکترونیک کارت دماوند" بوده است.

فصل ۵

بررسی عملکرد بانک‌های صادرکننده و پذیرنده

در این بخش به بررسی عملکرد بانک‌ها در شبکه پرداخت کشور در دو حوزه صادرکنندگی و پذیرندگی پرداخت خواهد شد.

۵- بررسی وضعیت بانک‌های صادرکننده و پذیرنده

در این بخش از گزارش برای داشتن درک بهتری از روند کاری بانک‌های کشور، به بررسی سهم بازار پذیرندگی و صادرکنندگی در بانک‌های^۱ پذیرنده^۲ و صادرکننده^۳ در شبکه پرداخت الکترونیک کارت می‌پرداخته می‌شود.^۴

۵-۱- سهم بازار پذیرندگی

در این بخش، سهم بازار هر یک از بانک‌های پذیرنده از لحاظ تعداد و مبلغ تراکنش‌های کارت شبکه‌ی شاپرک مورد بررسی قرار گرفته و همچنین سهم هر یک از آن‌ها نیز به تفکیک ابزارهای پذیرش محاسبه شده است.

^۱ به واژه نامه رجوع شود.

^۲ به واژه نامه رجوع شود.

^۳ به واژه نامه رجوع شود.

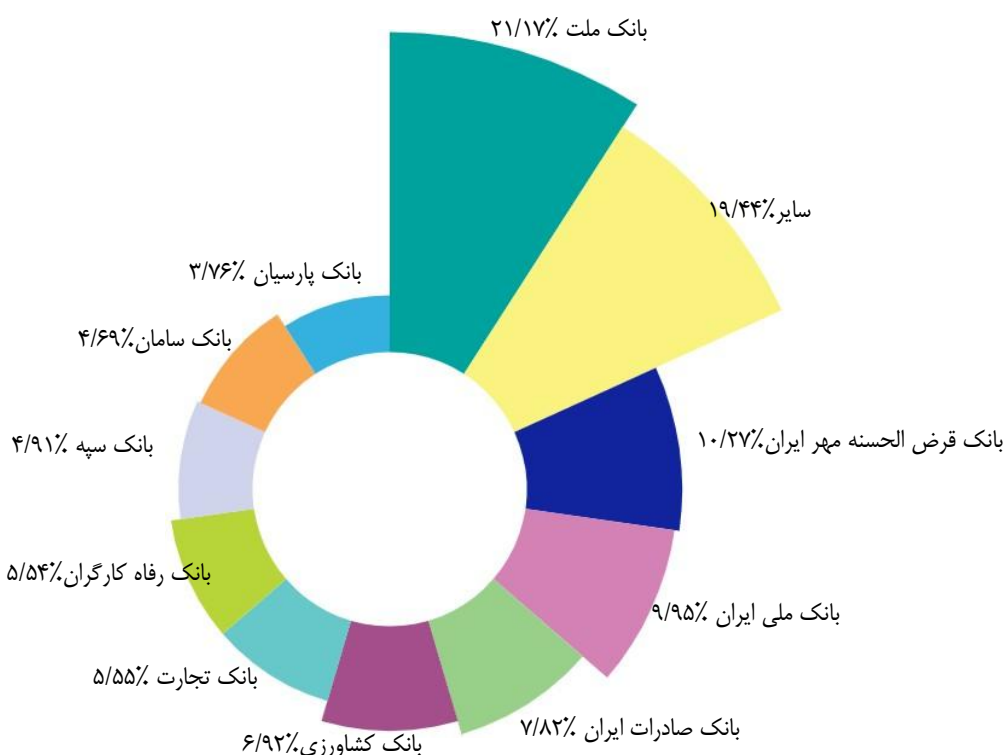
^۴ پیرو نامه ابلاغی بانک مرکزی، مبنی بر ادغام "بانک آینده" با "بانک ملی ایران"، از آبان ماه ۱۴۰۴ این بانک با یکدیگر ادغام گردیده و در جداول و شکل‌های فصل پنجم در قالب "بانک ملی ایران" آورده شده است.

پیرو نامه ابلاغی بانک مرکزی، مبنی بر ادغام "موسسه اعتباری نور" با "بانک ملی ایران"، از بهمن ماه ۱۴۰۲ این بانک با یکدیگر ادغام گردیده و در جداول و شکل‌های فصل پنجم در قالب "بانک ملی ایران" آورده شده است.

پیرو نامه‌های ابلاغی بانک مرکزی، مبنی بر ادغام ۵ بانک (حکمت، قوامین، مهراقتصاد، کوثر و انصار) با بانک سپه، از بهمن ماه ۹۹ این بانک با یکدیگر ادغام گردیده و در جداول و شکل‌های فصل پنجم در قالب بانک "سپه" آورده شده است.

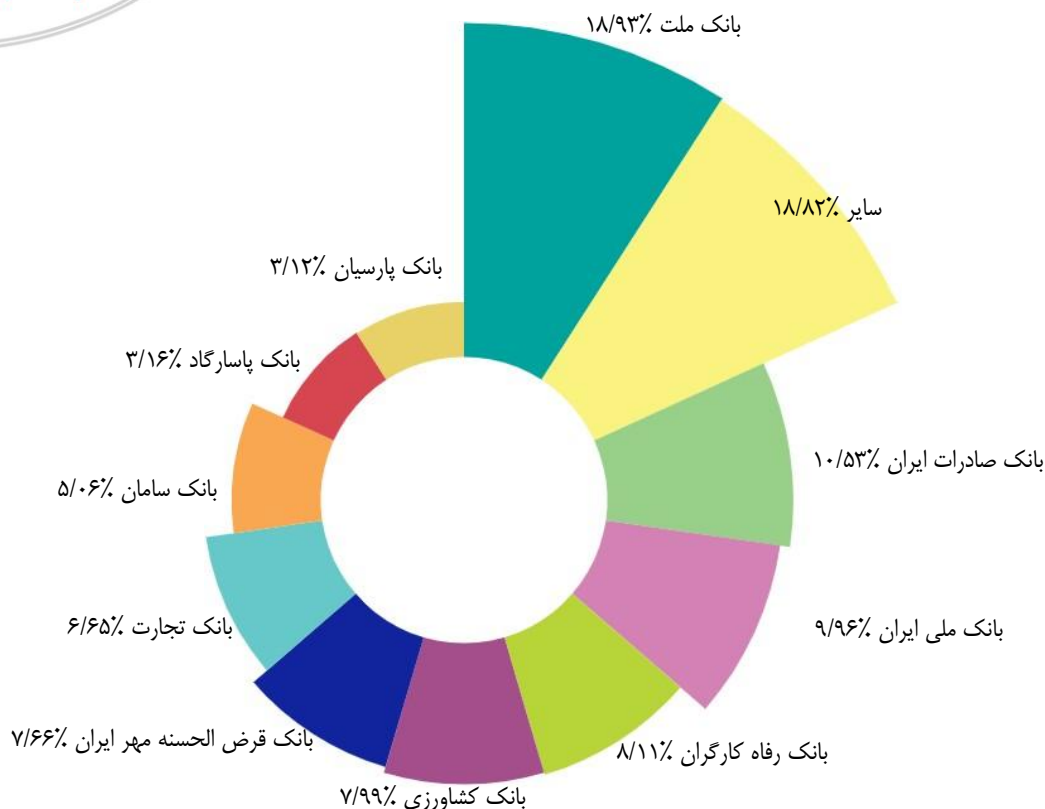
۵-۱-۱ سهم بازار هر یک از بانک‌های پذیرنده از تعداد و مبلغ تراکنش‌های شبکه پرداخت

این شاخص گستره فعالیت هر یک از بانک‌ها در پذیرش تعداد و مبلغ تراکنش‌های پشتیبانی شده در شبکه شاپرک را نشان می‌دهد. در نمودارهای مربوطه ده بانک نخست با بالاترین سهم تعدادی و مبلغی در شبکه پرداخت آورده شده و بقیه بانک‌ها در نمودار تحت عنوان سایر آمده‌اند.

شکل ۵-۱ سهم بازار هر بانک پذیرنده از کل تعداد تراکنش‌های شبکه پرداخت - فروردین ۱۴۰۵

همچنین شکل ۵-۱ سهم مبلغی هر یک از بانک‌های پذیرنده از کل جمع مبلغ تراکنش‌های صنعت پرداخت در فروردین ۱۴۰۵ را نشان می‌دهد.

شکل ۵-۲ سهم بازار هر بانک پذیرنده از کل مبلغ تراکنش‌های شبکه پرداخت - فروردین ۱۴۰۵

از دو شکل بالا ملاحظه می‌شود که "بانک ملت" به ترتیب با سهم ۲۱/۱۷ و ۱۸/۹۳ درصدی از تعداد و مبلغ تراکنش‌ها، بالاترین سهم از پذیرش تراکنش‌های بازار را به خود اختصاص داده و در جایگاه نخست در بین تمام بانک‌های پذیرنده قرار گرفته است.

۵-۱-۲ سهم تعدادی و مبلغی بانک‌های پذیرنده از کل بازار تراکنش‌های هر یک از ابزارهای پذیرش

این شاخص، منجر به شناخت حوزه فعالیت و نحوه‌ی بازاریابی هر یک از بانک‌ها به منظور پذیرش وجوه مربوط به داد و ستدهای کارت‌های بانکی در هر یک از ابزارهای پذیرش می‌شود. ذکر این نکته ضروری است

گزارش اقتصادی شاپرک

که در محاسبه شاخص فوق، آمار تعدادی و مبلغی تراکنش‌ها به ازای تمامی بانک‌های پذیرنده در کارت‌خوان‌های چندشبایی^۱ نیز در نظر گرفته می‌شود.

سه‌م تعدادی تراکنش‌های هر یک از بانک‌های پذیرنده از بازار ابزارهای پذیرش برای فروردین ۱۴۰۵ در جدول ۱-۵ ارائه شده است.

جدول ۱-۵ سهم هر بانک پذیرنده از کل تعداد تراکنش‌های هر یک از ابزارهای پذیرش - فروردین ۱۴۰۵

ردیف	بانک پذیرنده	سه‌م هر بانک پذیرنده از کل تعداد تراکنش‌های هر یک از ابزارهای پذیرش		
		کارتخوان فروشگاهی	ابزار پذیرش اینترنتی	ابزار پذیرش کدهای دستوری (USSD)
۱	بانک اقتصاد نوین	۱/۲۹٪	۱/۰۴٪	۰/۰۲٪
۲	بانک ایران زمین	۰/۴۷٪	۰/۰۱٪	۰/۰۰٪
۳	بانک پارسیان	۳/۶۲٪	۷/۶۴٪	۱/۹۴٪
۴	بانک پاسارگاد	۲/۸۲٪	۱/۹۴٪	۰/۰۲٪
۵	بانک تجارت	۵/۹۸٪	۱/۳۶٪	۰/۰۰٪
۶	بانک توسعه تعاون	۱/۰۳٪	۰/۱۹٪	۰/۰۰٪
۷	بانک توسعه صادرات ایران	۰/۰۰٪	۰/۰۰٪	۰/۰۰٪
۸	بانک خاورمیانه	۰/۰۹٪	۸/۵۵٪	۰/۰۰٪
۹	بانک دی	۰/۲۹٪	۵/۰۷٪	۰/۱۵٪
۱۰	بانک رفاه کارگران	۵/۷۹٪	۲/۴۳٪	۵/۷۳٪
۱۱	بانک سامان	۴/۴۱٪	۱۱/۶۴٪	۱/۷۵٪
۱۲	بانک سپه	۵/۳۵٪	۰/۱۵٪	۰/۴۲٪
۱۳	بانک سرمایه	۰/۱۹٪	۰/۰۰٪	۰/۰۰٪
۱۴	بانک سینا	۰/۸۱٪	۱/۸۵٪	۰/۲۹٪
۱۵	بانک شهر	۱/۴۴٪	۳/۰۰٪	۵/۷۴٪
۱۶	بانک صادرات ایران	۸/۲۳٪	۵/۵۷٪	۰/۰۰٪
۱۷	بانک صنعت و معدن	۰/۰۴٪	۰/۰۰٪	۰/۰۰٪
۱۸	بانک قرض الحسنه رسالت	۳/۰۵٪	۲/۳۶٪	۲۷/۲۸٪
۱۹	بانک قرض الحسنه مهر ایران	۱۱/۰۶٪	۰/۴۷٪	۶/۲۴٪
۲۰	بانک کارآفرین	۰/۲۶٪	۰/۷۵٪	۰/۵۵٪
۲۱	بانک کشاورزی	۷/۴۹٪	۰/۶۷٪	۰/۰۰٪

^۱ منظور از لفظ چندشبایی، تعریف و اتصال بیش از یک شماره شبا به ابزار پذیرش است.

ردیف	بانک پذیرنده	سهم هر بانک پذیرنده از کل تعداد تراکنش‌های هر یک از ابزارهای پذیرش		
		ابزار پذیرش موبایلی	ابزار پذیرش کدهای دستوری (USSD)	ابزار پذیرش اینترنتی
۲۲	بانک گردشگری	۰/۰۰٪	۰/۰۱٪	۰/۵۶٪
۲۳	بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران	۰/۰۰٪	۰/۰۱٪	۲/۳۷٪
۲۴	بانک مسکن	۰/۰۰٪	۰/۰۵٪	۰/۰۳٪
۲۵	بانک مشترک ایران - ونزوئلا	۰/۰۰٪	۰/۰۰٪	۰/۰۰٪
۲۶	بانک ملت	۰/۰۰٪	۴۷/۹۱٪	۳۸/۱۰٪
۲۷	بانک ملی ایران	۱۹/۸۷٪	۲/۲۶٪	۴/۱۱٪
۲۸	شرکت دولتی پست بانک	۰/۰۶٪	۰/۰۰٪	۰/۱۳٪
۲۹	موسسه اعتباری ملل	۰/۰۰٪	۰/۰۰٪	۰/۴۷٪

همانگونه که در جدول ۵-۱ مشاهده می‌گردد در بررسی این شاخص به ترتیب:

- بالاترین سهم تعدادی از تراکنش‌های ابزار کارتخوان فروشگاه‌های به "بانک ملت"، "بانک قرض الحسنه مهر ایران"، "بانک ملی ایران" و "بانک صادرات ایران"
- بالاترین سهم تعدادی از تراکنش‌های ابزار پذیرش اینترنتی به "بانک ملت"، "بانک سامان"، "بانک خاورمیانه" و "بانک پارسیان"
- بالاترین سهم تعدادی از تراکنش‌های ابزار پذیرش کدهای دستوری (USSD) به "بانک ملت"، "بانک قرض الحسنه رسالت"، "بانک قرض الحسنه مهر ایران" و "بانک شهر"
- بالاترین سهم تعدادی از تراکنش‌های ابزار پذیرش موبایلی به "بانک شهر"، "بانک ملی ایران"، "بانک دی" و "بانک کشاورزی"

سهم مبلغی تراکنش‌های هر یک از بانک‌های پذیرنده از بازار ابزارهای پذیرش برای فروردین ۱۴۰۵ در جدول ۵-۲ ارائه شده است.

گزارش اقتصادی شاپرک

جدول ۵-۲ سهم هر بانک پذیرنده از کل مبلغ تراکنش‌های هر یک از ابزارهای پذیرش - فروردین ۱۴۰۵

سهم هر بانک پذیرنده از کل مبلغ تراکنش‌های هر یک از ابزارهای پذیرش				بانک پذیرنده	ردیف
ابزار پذیرش موبایلی	ابزار پذیرش کدهای دستوری (USSD)	ابزار پذیرش اینترنتی	کارتخوان فروشگاهی		
۱/۵۹٪	۰/۰۳٪	۰/۷۰٪	۱/۲۶٪	بانک اقتصاد نوین	۱
۰/۱۰٪	۰/۰۰٪	۰/۰۵٪	۰/۴۸٪	بانک ایران زمین	۲
۰/۱۰٪	۵/۸۲٪	۲/۹۱٪	۳/۱۷٪	بانک پارسیان	۳
۵/۰۰٪	۰/۰۴٪	۶/۵۱٪	۲/۵۳٪	بانک پاسارگاد	۴
۰/۱۰٪	۰/۰۰٪	۳/۲۸٪	۷/۳۲٪	بانک تجارت	۵
۰/۱۰٪	۰/۰۰٪	۰/۰۸٪	۱/۱۵٪	بانک توسعه تعاون	۶
۰/۱۰٪	۰/۰۰٪	۰/۰۹٪	۰/۰۰٪	بانک توسعه صادرات ایران	۷
۰/۱۰٪	۰/۰۰٪	۷/۷۲٪	۰/۱۵٪	بانک خاورمیانه	۸
۹/۰۸٪	۰/۲۳٪	۰/۶۰٪	۰/۳۷٪	بانک دی	۹
۰/۱۰٪	۵/۱۵٪	۱۹/۰۶٪	۶/۰۵٪	بانک رفاه کارگران	۱۰
۰/۱۰٪	۲/۷۰٪	۸/۲۳٪	۴/۴۷٪	بانک سامان	۱۱
۰/۹۱٪	۰/۰۳٪	۰/۱۰٪	۲/۳۳٪	بانک سپه	۱۲
۰/۱۰٪	۰/۰۰٪	۰/۰۰٪	۰/۲۵٪	بانک سرمایه	۱۳
۰/۱۰٪	۰/۲۱٪	۰/۳۰٪	۱/۱۵٪	بانک سینا	۱۴
۴۳/۷۷٪	۴/۳۴٪	۱/۸۲٪	۱/۵۱٪	بانک شهر	۱۵
۰/۱۰٪	۰/۰۰٪	۷/۱۵٪	۱۱/۲۱٪	بانک صادرات ایران	۱۶
۰/۱۰٪	۰/۰۰٪	۰/۰۸٪	۰/۰۶٪	بانک صنعت و معدن	۱۷
۰/۰۴٪	۲۵/۰۴٪	۱/۹۵٪	۲/۶۲٪	بانک قرض الحسنه رسالت	۱۸
۰/۱۰۳٪	۷/۱۵٪	۰/۴۳٪	۹/۰۶٪	بانک قرض الحسنه مهر ایران	۱۹
۰/۱۰۱٪	۰/۳۳٪	۰/۵۲٪	۰/۲۳٪	بانک کارآفرین	۲۰
۳۳/۶۵٪	۰/۰۱٪	۱/۹۵٪	۹/۰۹٪	بانک کشاورزی	۲۱
۰/۱۰٪	۰/۰۱٪	۰/۹۶٪	۰/۴۸٪	بانک گردشگری	۲۲
۰/۱۰٪	۰/۱۰٪	۹/۹۲٪	۰/۹۷٪	بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران	۲۳
۰/۱۰٪	۰/۰۲٪	۰/۰۲٪	۱/۰۶٪	بانک مسکن	۲۴
۰/۱۰٪	۰/۰۰٪	۰/۰۰٪	۰/۰۰٪	بانک مشترک ایران - ونزوئلا	۲۵
۰/۱۰٪	۴۶/۰۶٪	۲۰/۲۶٪	۱۸/۶۸٪	بانک ملت	۲۶
۵/۸۹٪	۲/۷۵٪	۵/۲۳٪	۱۰/۸۹٪	بانک ملی ایران	۲۷
۰/۱۰۳٪	۰/۰۰٪	۰/۰۹٪	۳/۰۰٪	شرکت دولتی پست بانک	۲۸
۰/۱۰٪	۰/۰۰٪	۰/۰۰٪	۰/۴۴٪	موسسه اعتباری ملل	۲۹

- بالاترین سهم مبلغی از تراکنش‌های ابزار کارتخوان فروشگاه‌های به "بانک ملت"، "بانک صادرات ایران"، "بانک ملی ایران" و "بانک کشاورزی"
- بالاترین سهم مبلغی از تراکنش‌های ابزار پذیرش اینترنتی به "بانک ملت"، "بانک رفاه کارگران"، "بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران" و "بانک سامان"
- بالاترین سهم مبلغی از تراکنش‌های ابزار پذیرش کدهای دستوری (USSD) به "بانک ملت"، "بانک قرض الحسنه رسالت"، "بانک قرض الحسنه مهر ایران" و "بانک پارسیان" می‌باشد.
- بالاترین سهم مبلغی از تراکنش‌های ابزار پذیرش موبایلی به "بانک شهر"، "بانک کشاورزی"، "بانک دی" و "بانک ملی ایران" می‌باشد.

۵-۱-۳- سهم تعدادی و مبلغی هر یک از ابزارهای پذیرش از تراکنش‌های هر بانک پذیرنده

در این بخش از گزارش، طی شاخصی سهم تعدادی و مبلغی هر بانک پذیرنده از کل تعداد تراکنش‌های همان بانک برای هر یک از ابزارهای پذیرش مورد بررسی و محاسبه قرار گرفته است. این شاخص می‌تواند دید وسیعی از سهم و کارایی هر ابزار از تعداد کل تراکنش‌های صورت گرفته برای هر بانک پذیرنده را فراهم و زمینه تحلیل و برنامه‌ریزی را برای آن بانک ایجاد نماید.

جدول ۵-۳ سهم تعدادی هر ابزار پذیرش از تراکنش‌های هر بانک پذیرنده را به تفکیک بانک‌ها در شبکه پرداخت کشور نشان می‌دهد.

جدول ۵-۳ سهم تعدادی هر یک از ابزارهای پذیرش از تراکنش‌های هر بانک پذیرنده - فروردین ۱۴۰۵

سهم تعدادی هر یک از ابزارهای پذیرش از تراکنش‌های هر بانک پذیرنده				بانک پذیرنده	ردیف
ابزار پذیرش موبایلی	ابزار پذیرش کدهای دستوری (USSD)	ابزار پذیرش اینترنتی	کارتخوان فروشگاه‌های		
۰/۸۵٪	۰/۰۴٪	۴/۴۰٪	۹۴/۷۳٪	بانک اقتصاد نوین	۱
۰/۰۰٪	۰/۰۰٪	۰/۱۰٪	۹۹/۹۰٪	بانک ایران زمین	۲
۰/۰۰٪	۱/۰۵٪	۱۰/۷۷٪	۸۸/۱۸٪	بانک پارسیان	۳
۰/۴۶٪	۰/۰۱٪	۳/۸۰٪	۹۵/۷۳٪	بانک پاسارگاد	۴

گزارش اقتصادی شاپرک

سهم تعدادی هر یک از ابزارهای پذیرش از تراکنش‌های هر بانک پذیرنده				بانک پذیرنده	ردیف
ابزار پذیرش موبایلی	ابزار پذیرش کدهای دستوری (USSD)	ابزار پذیرش اینترنتی	کارتخوان فروشگاهی		
۰/۰۰٪	۰/۰۰٪	۱/۲۹٪	۹۸/۷۱٪	بانک تجارت	۵
۰/۰۰٪	۰/۰۰٪	۱/۰۷٪	۹۸/۹۳٪	بانک توسعه تعاون	۶
۰/۰۰٪	۰/۰۰٪	۱۳/۸۹٪	۸۶/۱۱٪	بانک توسعه صادرات ایران	۷
۰/۰۰٪	۰/۰۰٪	۸۵/۰۵٪	۱۴/۹۵٪	بانک خاورمیانه	۸
۱۵/۶۲٪	۰/۴۹٪	۴۲/۱۰٪	۴۱/۷۹٪	بانک دی	۹
۰/۰۰٪	۲/۰۹٪	۲/۳۲٪	۹۵/۵۸٪	بانک رفاه کارگران	۱۰
۰/۰۰٪	۰/۷۶٪	۱۳/۱۵٪	۸۶/۰۹٪	بانک سامان	۱۱
۰/۱۰٪	۰/۰۲٪	۰/۱۷٪	۹۹/۷۱٪	بانک سپه	۱۲
۰/۰۰٪	۰/۰۰٪	۰/۰۴٪	۹۹/۹۶٪	بانک سرمایه	۱۳
۰/۰۰٪	۰/۶۹٪	۱۱/۵۹٪	۸۷/۷۲٪	بانک سینا	۱۴
۳۲/۴۴٪	۴/۹۲٪	۶/۷۳٪	۵۵/۹۱٪	بانک شهر	۱۵
۰/۰۰٪	۰/۰۰٪	۳/۷۷٪	۹۶/۲۳٪	بانک صادرات ایران	۱۶
۰/۰۰٪	۰/۰۰٪	۰/۰۵٪	۹۹/۹۵٪	بانک صنعت و معدن	۱۷
۰/۰۱٪	۱۵/۹۲٪	۳/۶۰٪	۸۰/۴۷٪	بانک قرض الحسنه رسالت	۱۸
۰/۰۱٪	۱/۲۳٪	۰/۲۴٪	۹۸/۵۲٪	بانک قرض الحسنه مهر ایران	۱۹
۴/۴۵٪	۳/۷۱٪	۱۳/۲۷٪	۷۸/۵۸٪	بانک کارآفرین	۲۰
۰/۵۳٪	۰/۰۰٪	۰/۵۱٪	۹۸/۹۶٪	بانک کشاورزی	۲۱
۰/۰۰٪	۰/۰۳٪	۶/۷۳٪	۹۳/۲۳٪	بانک گردشگری	۲۲
۰/۰۰٪	۰/۰۲٪	۱۵/۰۰٪	۸۴/۹۹٪	بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران	۲۳
۰/۰۰٪	۰/۱۰٪	۰/۱۷٪	۹۹/۷۳٪	بانک مسکن	۲۴
۰/۰۰٪	۰/۰۰٪	۰/۳۰٪	۹۹/۷۰٪	بانک مشترک ایران - ونزوئلا	۲۵
۰/۰۰٪	۴/۵۹٪	۹/۵۳٪	۸۵/۸۸٪	بانک ملت	۲۶
۲/۳۶٪	۰/۴۶٪	۲/۱۹٪	۹۴/۹۹٪	بانک ملی ایران	۲۷
۰/۰۲٪	۰/۰۰٪	۰/۲۲٪	۹۹/۷۵٪	شرکت دولتی پست بانک	۲۸
۰/۰۰٪	۰/۰۰٪	۰/۰۳٪	۹۹/۹۷٪	موسسه اعتباری ملل	۲۹

همانگونه که مشاهده می‌گردد:

- بالاترین سهم تعدادی از پذیرش تراکنش‌های هر بانک پذیرنده در خصوص ابزار پذیرش کدهای دستوری (USSD) در فروردین ۱۴۰۵ در تراکنش‌های بانک‌های کشور به "بانک قرض الحسنه رسالت" تعلق گرفته است. پس از آن "بانک شهر"، "بانک ملت" و "بانک کارآفرین" در مکان‌های دوم تا چهارم قرار گرفته‌اند.

- بالاترین سهم تعدادی از پذیرش تراکنش‌های بانک‌های پذیرنده در خصوص ابزار پذیرش اینترنتی در فروردین ۱۴۰۵ در تراکنش‌های بانک‌ها، به "بانک خاورمیانه" تعلق گرفته است. بعد از آن، بانک‌های "بانک دی"، "بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران" و "بانک توسعه صادرات ایران" به ترتیب در مکان‌های بعدی قرار گرفته‌اند.

- بالاترین سهم تعدادی از پذیرش تراکنش‌های بانک‌های پذیرنده در خصوص ابزار پذیرش موبایلی در فروردین ۱۴۰۵ در تراکنش‌های بانک‌ها، به "بانک شهر" تعلق گرفته است. بعد از آن، بانک‌های "بانک دی"، "بانک کارآفرین" و "بانک ملی ایران" به ترتیب در مکان‌های بعدی قرار گرفته‌اند.

جدول ۴-۵ سهم مبلغی هر ابزار پذیرش از تراکنش‌های هر بانک پذیرنده را به تفکیک بانک‌ها در شبکه پرداخت کشور نشان می‌دهد.

جدول ۴-۵ سهم مبلغی هر یک از ابزارهای پذیرش از تراکنش‌های هر بانک پذیرنده - فروردین ۱۴۰۵

ردیف	بانک پذیرنده	سهم مبلغی هر یک از ابزارهای پذیرش از تراکنش‌های هر بانک پذیرنده		
		ابزار پذیرش موبایلی	ابزار پذیرش کدهای دستوری (USSD)	ابزار پذیرش اینترنتی
۱	بانک اقتصاد نوین	۰/۲۹۳٪	۰/۰۰٪	۹/۵۵٪
۲	بانک ایران زمین	۰/۰۰۰٪	۰/۰۰٪	۲/۱۰٪
۳	بانک پارسیان	۰/۰۰۰٪	۰/۲۴٪	۱۴/۸۴٪
۴	بانک پاسارگاد	۰/۳۴۲٪	۰/۰۰٪	۳۲/۸۱٪
۵	بانک تجارت	۰/۰۰۰٪	۰/۰۰٪	۷/۸۶٪
۶	بانک توسعه تعاون	۰/۰۰۰٪	۰/۰۰٪	۱/۲۷٪
۷	بانک توسعه صادرات ایران	۰/۰۰۰٪	۰/۰۰٪	۸۸/۵۳٪
۸	بانک خاورمیانه	۰/۰۰۰٪	۰/۰۰٪	۹۰/۴۸٪
۹	بانک دی	۴/۶۰۶٪	۰/۰۷٪	۲۲/۲۴٪
۱۰	بانک رفاه کارگران	۰/۰۰۰٪	۰/۰۸٪	۳۷/۴۹٪
۱۱	بانک سامان	۰/۰۰۰٪	۰/۰۷٪	۲۵/۹۶٪
۱۲	بانک سپه	۰/۱۰۰٪	۰/۰۰٪	۰/۸۴٪
۱۳	بانک سرمایه	۰/۰۰۰٪	۰/۰۰٪	۰/۱۳٪
۱۴	بانک سینا	۰/۰۰۰٪	۰/۰۳٪	۴/۷۱٪

سهم مبلغی هر یک از ابزارهای پذیرش از تراکنش‌های هر بانک پذیرنده				بانک پذیرنده	ردیف
ابزار پذیرش موبایلی	ابزار پذیرش کدهای دستوری (USSD)	ابزار پذیرش اینترنتی	کارتخوان فروشگاه‌های		
۵/۷۲۸٪	۰/۳۴٪	۱۷/۵۹٪	۷۶/۳۳٪	بانک شهر	۱۵
۰/۱۰۰٪	۰/۱۰۰٪	۱۰/۸۴٪	۸۹/۱۶٪	بانک صادرات ایران	۱۶
۰/۱۰۰٪	۰/۱۰۰٪	۱۹/۹۷٪	۸۰/۰۳٪	بانک صنعت و معدن	۱۷
۰/۱۰۰۳٪	۱/۲۹٪	۱۲/۲۴٪	۸۶/۴۷٪	بانک قرض الحسنه رسالت	۱۸
۰/۱۰۰۱٪	۰/۱۲٪	۰/۹۰٪	۹۸/۹۷٪	بانک قرض الحسنه مهر ایران	۱۹
۰/۱۰۰۷٪	۰/۱۶٪	۳۰/۰۱٪	۶۹/۸۳٪	بانک کارآفرین	۲۰
۰/۹۱۱٪	۰/۱۰۰٪	۳/۸۸٪	۹۵/۲۰٪	بانک کشاورزی	۲۱
۰/۱۰۰۰٪	۰/۱۰۰٪	۲۷/۳۸٪	۷۲/۶۲٪	بانک گردشگری	۲۲
۰/۱۰۰۰٪	۰/۰۱٪	۶۶/۱۳٪	۳۳/۸۶٪	بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران	۲۳
۰/۱۰۰۰٪	۰/۱۰۰٪	۰/۴۴٪	۹۹/۵۶٪	بانک مسکن	۲۴
۰/۱۰۰۰٪	۰/۱۰۰٪	۰/۵۵٪	۹۹/۴۵٪	بانک مشترک ایران - ونزوئلا	۲۵
۰/۱۰۰۰٪	۰/۳۲٪	۱۷/۰۸٪	۸۲/۶۰٪	بانک ملت	۲۶
۰/۱۲۸٪	۰/۰۴٪	۸/۳۷٪	۹۱/۴۶٪	بانک ملی ایران	۲۷
۰/۱۰۰۳٪	۰/۱۰۰٪	۰/۵۸٪	۹۹/۴۲٪	شرکت دولتی پست بانک	۲۸
۰/۱۰۰۰٪	۰/۱۰۰٪	۰/۱۶٪	۹۹/۸۴٪	موسسه اعتباری ملل	۲۹

کلیه این موارد در حالی است که در سایر بانک‌های کشور بیشترین پذیرش تراکنش از طریق ابزار کارتخوان فروشگاه‌های بوده و نیز بیشترین سهم از مبالغ تراکنش‌ها توسط ابزارهای کارتخوان فروشگاه‌های جذب هر بانک شده است.

۵-۱-۴ - اندازه‌گیری تمرکز در بازار بانک‌های پذیرنده هر یک از

انواع ابزار پذیرش

با اندازه‌گیری میزان تمرکز در بازار بانک‌های پذیرنده تراکنش‌ها در انواع ابزار پذیرش، می‌توان میزان رقابت و انحصار در آن بازار را بررسی نمود. هرچه میزان شاخص تمرکز، عدد کمتری باشد، بازار رقابتی‌تر و هر چه شاخص تمرکز عدد بیشتری باشد، بازار به انحصار نزدیک‌تر خواهد بود. در این قسمت نیز وضعیت تمرکز و قدرت رقابتی بانک‌ها در نقش پذیرندگی تراکنش‌ها در انواع ابزار با استفاده از شاخص هرفیندال-هیرشمن سنجیده و بررسی می‌شود.

در جدول ۵-۵ این شاخص برای صنعت پرداخت الکترونیک، به ازای هر چهار ابزار پذیرش محاسبه شده است.

جدول ۵-۵ محاسبه شاخص هرفیندال-هیرشمن در بازار بانک‌های پذیرنده به ازای انواع ابزار پذیرش - فروردین ۱۴۰۵

ردیف	نام بانک پذیرنده	کارتخوان فروشگاهی		ابزار پذیرش اینترنتی		ابزار پذیرش کدهای دستوری (USSD)		ابزار پذیرش موبایلی	
		S_i^2	S_i	S_i^2	S_i	S_i^2	S_i	S_i^2	S_i
۱	بانک اقتصاد نوین	۲	۱	۱	۱	۰	۰	۱	۱
۲	بانک ایران زمین	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰
۳	بانک پارسیان	۱۳	۴	۵۸	۸	۴	۲	۰	۰
۴	بانک پاسارگاد	۸	۳	۴	۲	۰	۰	۱	۱
۵	بانک تجارت	۳۶	۶	۲	۱	۰	۰	۰	۰
۶	بانک توسعه تعاون	۱	۱	۰	۰	۰	۰	۰	۰
۷	بانک توسعه صادرات ایران	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰
۸	بانک خاورمیانه	۰	۰	۷۳	۹	۰	۰	۰	۰
۹	بانک دی	۰	۰	۲۶	۵	۰	۰	۸	۷۱
۱۰	بانک رفاه کارگران	۳۳	۶	۶	۲	۳۳	۶	۰	۰
۱۱	بانک سامان	۱۹	۴	۱۳۵	۱۲	۳	۲	۰	۰
۱۲	بانک سپه	۲۹	۵	۰	۰	۰	۰	۰	۰
۱۳	بانک سرمایه	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰
۱۴	بانک سینا	۱	۱	۳	۲	۰	۰	۰	۰
۱۵	بانک شهر	۲	۱	۹	۳	۳۳	۶	۶۵	۴,۲۱۵
۱۶	بانک صادرات ایران	۶۸	۸	۳۱	۶	۰	۰	۰	۰
۱۷	بانک صنعت و معدن	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰
۱۸	بانک قرض الحسنه رسالت	۹	۳	۶	۲	۷۴۴	۲۷	۰	۰
۱۹	بانک قرض الحسنه مهر ایران	۱۲۲	۱۱	۰	۰	۳۹	۶	۰	۰
۲۰	بانک کارآفرین	۰	۰	۱	۱	۰	۱	۱	۱
۲۱	بانک کشاورزی	۵۶	۷	۰	۱	۰	۰	۳	۱۰
۲۲	بانک گردشگری	۰	۰	۰	۱	۰	۰	۰	۰
۲۳	بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران	۱	۱	۶	۲	۰	۰	۰	۰
۲۴	بانک مسکن	۱	۱	۰	۰	۰	۰	۰	۰
۲۵	بانک مشترک ایران - ونزوئلا	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰
۲۶	بانک ملت	۳۹۵	۲۰	۱,۴۵۲	۳۸	۲,۲۹۶	۴۸	۰	۰
۲۷	بانک ملی ایران	۱۰۷	۱۰	۱۷	۴	۵	۲	۲۰	۳۹۵
۲۸	شرکت دولتی پست بانک	۱۱	۳	۰	۰	۰	۰	۰	۰

گزارش اقتصادی شاپرک

ابزار پذیرش موبایلی		ابزار پذیرش کدهای دستوری (USSD)		ابزار پذیرش اینترنتی		کارتخوان فروشگاهی		نام بانک پذیرنده	ردیف
S_i^2	S_i	S_i^2	S_i	S_i^2	S_i	S_i^2	S_i		
۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	موسسه اعتباری ملل	۲۹
۴,۶۹۴	-	۳,۱۵۷	-	۱,۸۳۰	-	۹۱۴	-	شاخص هرفیندال- هیرشمن	

ملاحظه می شود در فروردین ۱۴۰۵ شاخص هرفیندال- هیرشمن در بازار بانکهای پذیرنده تراکنشها برای سه ابزار پذیرش اینترنتی، کدهای دستوری (USSD) و موبایلی به ترتیب ۱,۸۳۰، ۳,۱۵۷ و ۴,۶۹۴ (بالاتر از ۱۸۰۰) که با توجه به جدول ۵-۵ همچنان نشان دهنده تمرکز بالا در بازار این سه ابزار است؛ به این معنا که در بازار این سه ابزار تعداد بسیار کمی از بانکها سهم قابل توجهی از پذیرش تراکنشهای بازار را در اختیار گرفته اند. مقدار این شاخص در بازار ابزار پذیرش کارتخوان فروشگاهی ۹۱۴ است که با توجه به اطلاعات جدول ۵-۵، این رقم مبین وجود رقابت در بازار ابزار پذیرش کارتخوان فروشگاهی بین بانکهای پذیرنده شده است.

میزان نرخ رشد شاخص هرفیندال- هیرشمن برای بازار بانکهای پذیرنده در فروردین ۱۴۰۵ نسبت به اسفند ۱۴۰۴ در جدول زیر محاسبه و ارائه گردیده است.

جدول ۶-۵ مقایسه تغییر شاخص هرفیندال- هیرشمن در بازار بانکهای پذیرنده به ازای انواع ابزار پذیرش- اسفند ۱۴۰۴ و فروردین ۱۴۰۵

ابزار پذیرش موبایلی			ابزار پذیرش کدهای دستوری (USSD)			ابزار پذیرش اینترنتی			کارتخوان فروشگاهی			HHI
اختلاف	فروردین ۱۴۰۵	اسفند ۱۴۰۴	اختلاف	فروردین ۱۴۰۵	اسفند ۱۴۰۴	اختلاف	فروردین ۱۴۰۵	اسفند ۱۴۰۴	اختلاف	فروردین ۱۴۰۵	اسفند ۱۴۰۴	
-۶۵۱	۴,۶۹۴	۵,۳۴۵	-۱۲	۳,۱۵۷	۳,۱۶۹	۱۸۱	۱,۸۳۰	۱,۶۴۹	۵۱/۱	۹۱۴	۸۶۳	شاخص H-H

با توجه به اطلاعات جدول فوق ملاحظه می‌شود که میزان شاخص هر فیندال-هیرشمن در بازار بانک‌های پذیرنده برای دو ابزار پذیرش کارتخوان فروشگاه‌های و اینترنتی افزایش و دو ابزار کدهای دستوری و موبایلی کاهش داشته است.

۵-۲- سهم بازار صادرکنندگی

در این قسمت به بررسی سهم بازار صادرکنندگی بانک‌ها پرداخته می‌شود. برای این منظور ابتدا آماری از تعداد هر یک از انواع کارت‌های بانکی تراکنش‌دار در شبکه شاپراک^۱ ارائه شده و سپس سهم بازار هر یک از بانک‌های صادرکننده کارت تراکنش‌دار از مجموع کارت‌ها و نیز به تفکیک انواع کارت‌های بانکی محاسبه می‌گردد.

۵-۲-۱- تعداد کل هر یک از انواع کارت‌های بانکی تراکنش‌دار در سوئیچ شاپراک

کارت‌های بانکی دارای تراکنش در سوئیچ شاپراک به لحاظ کاربری در سه دسته کارت برداشت (بدهی)^۲، کارت اعتباری^۳ و کارت پیش‌پرداخته^۴ یا بی‌نام (کارت هدیه و بن کارت) طبقه‌بندی می‌شوند.

در فروردین ۱۴۰۵، تعداد کارت‌های بانکی تراکنش‌دار در سوئیچ شاپراک مجموعاً ۱۶۹،۶۵۳،۱۷۳ بوده است که بیشترین تعداد آن با ۱۵۹،۳۶۸،۰۲۰ عدد و سهم تعدادی ۹۳/۹۴ درصدی متعلق به کارت برداشت و کمترین تعداد آن با ۱،۹۳۹،۲۵۱ عدد و سهم ۱/۱۴ درصدی متعلق به کارت اعتباری بوده است. این اطلاعات در جدول ۵-۷ ارائه شده است.

۱ کارت‌هایی که در دوره مورد بررسی حداقل یک تراکنش در سوئیچ شاپراک داشته باشند. در این تعریف تعداد تراکنش‌های کارت‌ها اهمیتی نداشته و هر کاردتی با تراکنش بیش از یک عدد، تنها یک مرتبه در آمار لحاظ می‌گردد.

۲ Debit card

۳ Credit card

۴ Prepaid

گزارش اقتصادی شاپرک

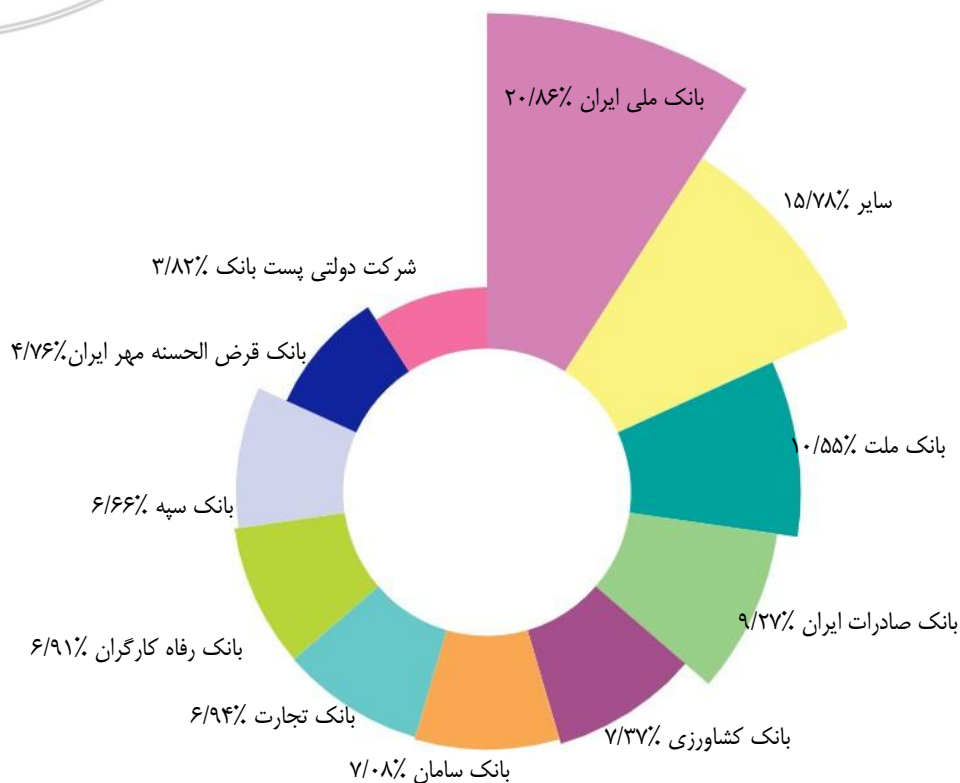
جدول ۷-۵ مقایسه تعداد و سهم هر یک از کارت‌های بانکی تراکنش‌دار - اسفند ۱۴۰۴ و فروردین ۱۴۰۵

ماه	شاخص	تعداد کارت هدیه و بن کارت	تعداد کارت اعتباری	تعداد کارت برداشت	مجموع
اسفند ۱۴۰۴	تعداد کارت‌های بانکی تراکنش‌دار	۶،۲۸۷،۰۳۲	۲،۱۱۸،۳۱۲	۱۶۲،۷۵۶،۷۳۷	۱۷۱،۱۶۲،۰۷۱
	سهم هر یک از انواع کارت‌های بانکی تراکنش‌دار از کل کارت‌های تراکنش‌دار	۳/۶۷٪	۱/۲۴٪	۹۵/۰۹٪	-
فروردین ۱۴۰۵	تعداد کارت‌های بانکی تراکنش‌دار	۸،۳۴۵،۹۰۲	۱،۹۳۹،۲۵۱	۱۵۹،۳۶۸،۰۲۰	۱۶۹،۶۵۳،۱۷۳
	سهم هر یک از انواع کارت‌های بانکی تراکنش‌دار از کل کارت‌های تراکنش‌دار	۴/۹۲٪	۱/۱۴٪	۹۳/۹۴٪	-
رشد تعداد کارت بانکی تراکنش‌دار		۳۲/۷۵٪	-۸/۴۵٪	-۲/۰۸٪	-۰/۸۸٪

همانگونه که در جدول فوق ملاحظه می‌شود، تعداد کل کارت‌های بانکی تراکنش‌دار در فروردین ۱۴۰۵ نسبت به ماه گذشته، ۰/۸۸ درصد کاهش داشته و نرخ رشد در کارت هدیه و بن کارت افزایشی و اعتباری و برداشت کاهش یافته بوده است.

۵-۲-۲- سهم بانک‌های صادرکننده از کل کارت‌های بانکی تراکنش‌دار

طی فروردین ۱۴۰۵ تعداد کارت‌های دارای حداقل یک تراکنش، متعلق به تعداد ۲۹ بانک صادرکننده بوده که سهم تعدادی کارت‌های این بانک‌ها از تعداد کل کارت‌های بانکی تراکنش‌دار در شکل ۳-۵ ترسیم شده است.

شکل ۳-۵ سهم بانک‌های صادرکننده از تعداد کارت‌های بانکی تراکنش‌دار در شبکه شاپرک - فروردین ۱۴۰۵

ملاحظه می‌شود که در فروردین ۱۴۰۵ "بانک ملی ایران"، "بانک ملت"، "بانک صادرات ایران" و "بانک کشاورزی" دارای بیشترین سهم از تعداد کارت‌های بانکی تراکنش‌دار در شبکه پرداخت بوده‌اند. همانگونه که مشاهده می‌گردد در نمودار بالا تنها ده بانک با سهم تعدادی بالاتر از کل تعداد کارت‌های بانکی تراکنش‌دار آورده شده‌اند و بقیه بانک‌ها در نمودار تحت عنوان سایر آمده‌اند.

۵-۲-۳- سهم بانک‌های صادرکننده از تعداد هر یک از انواع کارت‌های بانکی تراکنش‌دار

سهم بانک‌های صادرکننده از تعداد هر یک از انواع کارت بانکی تراکنش‌دار برای فروردین ۱۴۰۵ در جدول زیر ارائه شده است. اطلاعات این جدول مبین آن است که در این ماه بیشترین کارت اعتباری تراکنش‌دار متعلق به "بانک ملت"، "بانک صادرات ایران"، "بانک ملی ایران" و "بانک رفاه کارگران"؛ و بیشترین کارت برداشت تراکنش‌دار به ترتیب متعلق به "بانک ملی ایران"، "بانک ملت"، "بانک صادرات ایران" و "بانک

گزارش اقتصادی شاپرک

کشاورزی" و بیشترین کارت هدیه و بن کارت تراکنش دار متعلق به "بانک شهر"، "بانک ملی ایران"، "بانک صادرات ایران" و "بانک ملت" بوده است.

جدول ۵-۸ سهم هر بانک صادرکننده از تعداد هر یک از کارت‌های بانکی تراکنش دار - فروردین ۱۴۰۵

ردیف	نام بانک صادرکننده	سهم از کل کارت اعتباری	سهم از کل کارت برداشت	سهم از کل کارت هدیه و بن کارت
۱	بانک اقتصاد نوین	۰/۹۹٪	۰/۶۷٪	۱/۴۵٪
۲	بانک ایران زمین	۰/۶۱٪	۰/۴۱٪	۰/۸۹٪
۳	بانک پارسیان	۱/۱۸٪	۱/۲۵٪	۷/۱۴٪
۴	بانک پاسارگاد	۴/۳۹٪	۳/۱۴٪	۲/۷۲٪
۵	بانک تجارت	۵/۵۳٪	۷/۰۴٪	۵/۴۸٪
۶	بانک توسعه تعاون	۱/۰۸٪	۰/۸۹٪	۱/۰۸٪
۷	بانک توسعه صادرات ایران	۰/۰٪	۰/۰۱٪	۰/۰۱٪
۸	بانک خاورمیانه	۰/۰۳٪	۰/۱۷٪	۰/۰۷٪
۹	بانک دی	۰/۹۰٪	۰/۵۰٪	۰/۷۱٪
۱۰	بانک رفاه کارگران	۹/۳۵٪	۶/۹۹٪	۴/۷۹٪
۱۱	بانک سامان	۴/۰۶٪	۷/۳۳٪	۳/۱۳٪
۱۲	بانک سپه	۰/۰۹٪	۶/۸۶٪	۴/۴۴٪
۱۳	بانک سرمایه	۰/۵۶٪	۰/۱۷٪	۰/۲۷٪
۱۴	بانک سینا	۱/۹۰٪	۰/۶۳٪	۱/۱۹٪
۱۵	بانک شهر	۳/۸۵٪	۱/۴۴٪	۱۹/۵۷٪
۱۶	بانک صادرات ایران	۱۲/۴۴٪	۹/۲۱٪	۹/۶۴٪
۱۷	بانک صنعت و معدن	۰/۰۶٪	۰/۰۲٪	۰/۰۶٪
۱۸	بانک قرض الحسنه رسالت	۱/۲۲٪	۱/۵۸٪	۰/۷۸٪
۱۹	بانک قرض الحسنه مهر ایران	۵/۸۵٪	۴/۶۹٪	۵/۹۱٪
۲۰	بانک کارآفرین	۰/۱۱٪	۰/۱۲٪	۰/۴۸٪
۲۱	بانک کشاورزی	۴/۶۲٪	۷/۵۰٪	۵/۵۰٪
۲۲	بانک گردشگری	۰/۲۴٪	۰/۲۵٪	۰/۶۴٪
۲۳	بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران	۰/۰٪	۰/۰٪	۰/۰۲٪
۲۴	بانک مسکن	۳/۲۴٪	۲/۹۰٪	۱/۲۳٪
۲۵	بانک مشترک ایران - ونزوئلا	۰/۰٪	۰/۰٪	۰/۰۱٪
۲۶	بانک ملت	۱۷/۱۵٪	۱۰/۵۷٪	۸/۶۲٪
۲۷	بانک ملی ایران	۱۱/۱۳٪	۲۱/۴۸٪	۱۱/۳۰٪
۲۸	شرکت دولتی پست بانک	۸/۲۲٪	۳/۸۳٪	۲/۵۶٪
۲۹	موسسه اعتباری ملل	۱/۱۹٪	۰/۳۹٪	۰/۳۱٪

ملاحظه می‌شود در این ماه، بیشترین سهم از تعداد کارت‌های بانکی تراکنش‌دار، در نوع کارت اعتباری با ۱۷/۱۵ درصد متعلق به "بانک ملت" و در نوع کارت برداشت و کارت هدیه و بن کارت به ترتیب با ۲۱/۴۸ و ۱۹/۵۷ درصد متعلق به ترتیب به "بانک ملی ایران" و "بانک شهر" بوده است.

۵-۲-۴ - سهم تراکنش‌های هر بانک صادرکننده از انواع کارت‌های بانکی تراکنش‌دار در همان بانک

در این بخش از گزارش برای داشتن تصویری از سهم تراکنش‌های هر بانک صادرکننده از انواع کارت‌های بانکی تراکنش‌دار در همان بانک برای فروردین ۱۴۰۵ اطلاعات مربوطه در جدول ۵-۹ ارائه شده است.

جدول ۵-۹ سهم هر دسته از انواع کارت‌های بانکی تراکنش‌دار از مجموع کارت‌های بانک صادرکننده - فروردین ۱۴۰۵

ردیف	نام بانک صادرکننده	سهم کارت اعتباری از تراکنش‌های بانک	سهم کارت برداشت از تراکنش‌های بانک	سهم کارت هدیه و بن کارت از تراکنش‌های بانک
۱	بانک اقتصاد نوین	۱/۵۸٪	۸۸/۴۴٪	۹/۹۸٪
۲	بانک ایران زمین	۱/۶۰٪	۸۸/۲۸٪	۱۰/۱۲٪
۳	بانک پارسیان	۰/۸۸٪	۷۶/۲۳٪	۲۲/۸۹٪
۴	بانک پاسارگاد	۱/۶۰٪	۹۴/۱۰٪	۴/۲۸٪
۵	بانک تجارت	۰/۹۱٪	۹۵/۲۰٪	۳/۸۸٪
۶	بانک توسعه تعاون	۱/۳۸٪	۹۲/۶۸٪	۵/۹۴٪
۷	بانک توسعه صادرات ایران	۰/۵۱٪	۸۶/۸۵٪	۱۲/۶۳٪
۸	بانک خاورمیانه	۰/۲۰٪	۹۷/۴۹٪	۲/۳۰٪
۹	بانک دی	۲/۰۰٪	۹۱/۲۱٪	۶/۷۹٪
۱۰	بانک رفاه کارگران	۱/۵۵٪	۹۵/۰۴٪	۳/۴۱٪
۱۱	بانک سامان	۰/۶۶٪	۹۷/۱۷٪	۲/۱۸٪
۱۲	بانک سپه	۰/۰۲٪	۹۶/۷۱٪	۳/۲۸٪
۱۳	بانک سرمایه	۳/۵۳٪	۸۹/۱۴٪	۷/۳۳٪
۱۴	بانک سینا	۳/۲۳٪	۸۸/۱۱٪	۸/۶۷٪
۱۵	بانک شهر	۱/۸۷٪	۵۷/۲۸٪	۴۰/۸۵٪
۱۶	بانک صادرات ایران	۱/۵۳٪	۹۳/۳۴٪	۵/۱۱٪

ردیف	نام بانک صادر کننده	سهم کارت اعتباری از تراکنش‌های بانک	سهم کارت برداشت از تراکنش‌های بانک	سهم کارت هدیه و بن کارت از تراکنش‌های بانک
۱۷	بانک صنعت و معدن	۳/۵۵٪	۸۱/۶۶٪	۱۴/۷۸٪
۱۸	بانک قرض الحسنه رسالت	۰/۹۱٪	۹۶/۵۷٪	۲/۵۰٪
۱۹	بانک قرض الحسنه مهر ایران	۱/۴۰٪	۹۲/۴۹٪	۶/۱۱٪
۲۰	بانک کارآفرین	۰/۹۴٪	۸۱/۴۶٪	۱۷/۵۹٪
۲۱	بانک کشاورزی	۰/۷۲٪	۹۵/۶۱٪	۳/۶۷٪
۲۲	بانک گردشگری	۱/۰۱٪	۸۷/۱۹٪	۱۱/۷۹٪
۲۳	بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران	۰/۰۰٪	۷۷/۴۷٪	۲۲/۵۳٪
۲۴	بانک مسکن	۱/۳۱٪	۹۶/۵۴٪	۲/۱۴٪
۲۵	بانک مشترک ایران - ونزوئلا	۰/۲۵٪	۵۲/۹۷٪	۴۶/۷۹٪
۲۶	بانک ملت	۱/۸۶٪	۹۴/۱۱٪	۴/۰۲٪
۲۷	بانک ملی ایران	۰/۶۱٪	۹۶/۷۱٪	۲/۶۶٪
۲۸	شرکت دولتی پست بانک	۲/۴۶٪	۹۴/۲۳٪	۳/۳۰٪
۲۹	موسسه اعتباری ملل	۳/۴۶٪	۹۲/۷۰٪	۳/۸۴٪

همانگونه که ملاحظه می‌شود همچنان بیشترین سهم از تعداد کارت تراکنش‌دار در هر بانکی به کارت برداشت و سپس کارت هدیه و بن کارت اختصاص داشته و کارت اعتباری کمترین سهم را در این بین داشته است.

۵-۲-۵- اندازه‌گیری تمرکز در بازار صادرکنندگی هر یک از کارت‌های بانکی تراکنش‌دار

در این بخش از گزارش، شاخص هرفیندال - هیرشمن برای سنجش میزان تمرکز در بازار صادرکنندگی هر یک از انواع کارت‌های بانکی تراکنش‌دار در شبکه شاپرک اندازه‌گیری و بررسی می‌شود. در واقع هدف بررسی میزان رقابت بانک‌ها در صادر نمودن انواع کارت‌های بانکی است که به دلیل عدم دسترسی به اطلاعات دقیق کارت‌های صادر شده، از کارت‌های تراکنش‌دار شبکه شاپرک در محاسبه این شاخص استفاده شده است. جدول ۱۰-۵ نتایج این بررسی ارائه شده است.

جدول ۱۰-۵ محاسبه شاخص هرفیندال - هیرشمن در بازار صادرکنندگی کارت‌های بانکی تراکنش‌دار - فروردین ۱۴۰۵

ردیف	نام بانک پذیرنده	کارت اعتباری		کارت برداشت		کارت هدیه و بن کارت	
		S_i^2	S_i	S_i^2	S_i	S_i^2	S_i
۱	بانک اقتصاد نوین	۱	۱	۰	۱	۲	۱

ردیف	نام بانک پذیرنده	کارت اعتباری		کارت برداشت		کارت هدیه و بن کارت	
		S_i^2	S_i	S_i^2	S_i	S_i^2	S_i
۲	بانک ایران زمین	۱	۰	۰	۰	۱	۱
۳	بانک پارسیان	۱	۱	۲	۱	۷	۵۱
۴	بانک پاسارگاد	۴	۱۹	۳	۱۰	۳	۷
۵	بانک تجارت	۶	۳۱	۷	۴۹	۵	۳۰
۶	بانک توسعه تعاون	۱	۱	۱	۱	۱	۱
۷	بانک توسعه صادرات ایران	۰	۰	۰	۰	۰	۰
۸	بانک خاورمیانه	۰	۰	۰	۰	۰	۰
۹	بانک دی	۱	۱	۰	۰	۱	۰
۱۰	بانک رفاه کارگران	۹	۸۷	۷	۴۹	۵	۲۳
۱۱	بانک سامان	۴	۱۷	۷	۵۴	۳	۱۰
۱۲	بانک سپه	۰	۰	۷	۴۷	۴	۲۰
۱۳	بانک سرمایه	۱	۰	۰	۰	۰	۰
۱۴	بانک سینا	۲	۴	۱	۰	۱	۱
۱۵	بانک شهر	۴	۱۵	۱	۲	۲۰	۳۸۳
۱۶	بانک صادرات ایران	۱۲	۱۵۵	۹	۸۵	۱۰	۹۳
۱۷	بانک صنعت و معدن	۰	۰	۰	۰	۰	۰
۱۸	بانک قرض الحسنه رسالت	۱	۱	۲	۲	۱	۱
۱۹	بانک قرض الحسنه مهر ایران	۶	۳۴	۵	۲۲	۶	۳۵
۲۰	بانک کارآفرین	۰	۰	۰	۰	۰	۰
۲۱	بانک کشاورزی	۵	۲۱	۷	۵۶	۵	۳۰
۲۲	بانک گردشگری	۰	۰	۰	۰	۱	۰
۲۳	بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران	۰	۰	۰	۰	۰	۰
۲۴	بانک مسکن	۳	۱۰	۳	۸	۱	۲
۲۵	بانک مشترک ایران - ونزوئلا	۰	۰	۰	۰	۰	۰
۲۶	بانک ملت	۱۷	۲۹۴	۱۱	۱۱۲	۹	۷۴
۲۷	بانک ملی ایران	۱۱	۱۲۴	۲۱	۴۶۱	۱۱	۱۲۸
۲۸	شرکت دولتی پست بانک	۸	۶۸	۴	۱۵	۳	۷
۲۹	موسسه اعتباری ملل	۱	۱	۰	۰	۰	۰
	شاخص هرفیندال - هیرشمن	-	۸۸۷	-	۹۷۷	-	۸۹۹

همانگونه که در جدول ۵-۱۰ نیز مشاهده می‌گردد، این شاخص برای هر سه دسته کارت در طبقه "رقابتی" قرار گرفته است. میزان نرخ رشد شاخص هرفیندال-هیرشمن برای بازار بانک‌های صادرکننده کارت‌های بانکی تراکنش‌دار در فروردین ۱۴۰۵ نسبت به ماه گذشته در جدول ۵-۱۱ ارائه شده است.

جدول ۵-۱۱ مقایسه تغییر شاخص هرفیندال-هیرشمن در بازار بازار صادرکنندگی کارت‌های بانکی تراکنش دار - اسفند ۱۴۰۴ و فروردین ۱۴۰۵

اختلاف	کارت هدیه و بن کارت		کارت برداشت			کارت اعتباری			HHI
	فروردین ۱۴۰۵	اسفند ۱۴۰۴	اختلاف	فروردین ۱۴۰۵	اسفند ۱۴۰۴	اختلاف	فروردین ۱۴۰۵	اسفند ۱۴۰۴	
۶۰/۱	۸۹۹	۸۳۹	-۱۱/۷	۹۷۷	۹۸۸	-۱۷	۸۸۷	۹۰۴	شاخص H-H

با توجه به اطلاعات جدول ۵-۱۱، ملاحظه می‌شود که میزان تغییرات شاخص هرفیندال-هیرشمن در بازار صادرکنندگی در فروردین ماه در دو دسته کارت "اعتباری" و "برداشت" کاهشی و "هدیه و بن کارت" افزایشی بوده است.

۵-۳- سهم تعداد و مبلغ تراکنش‌های بانک‌های کشور در نقش پذیرنده و صادرکننده

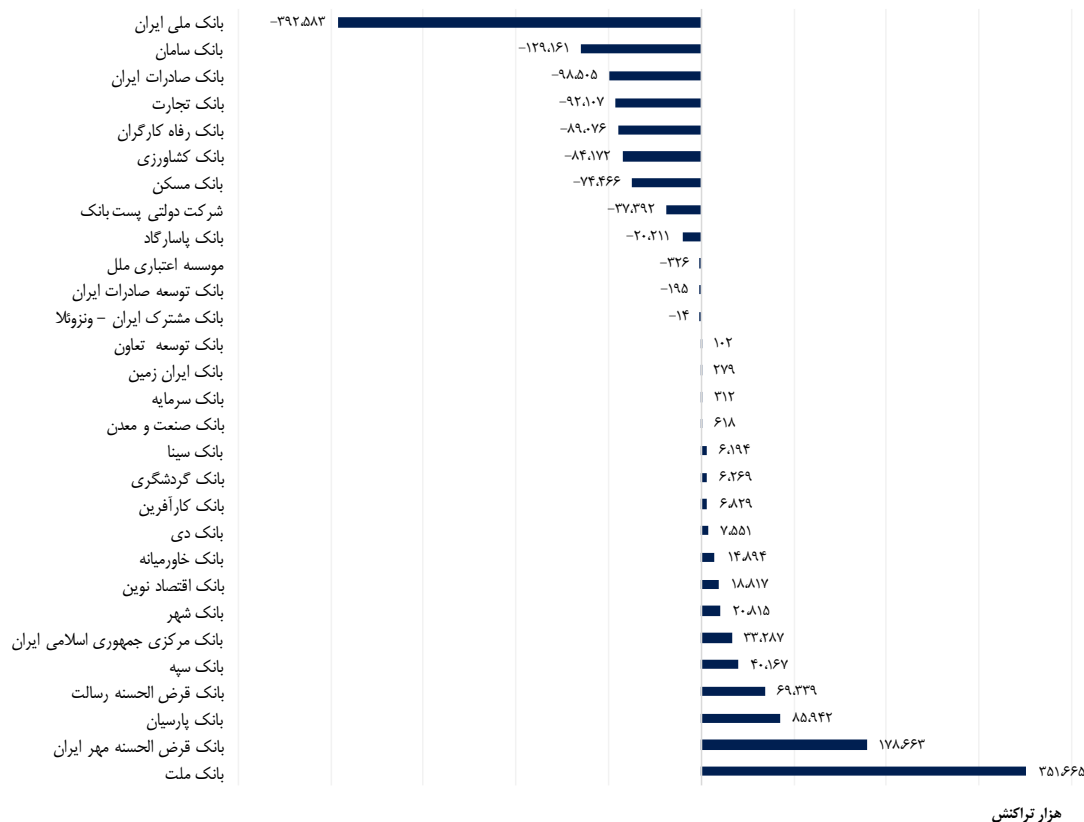
در این بخش تعداد و مبلغ تراکنش‌های صادر شده و پذیرش شده هر بانک آورده شده تا میزان فعالیت بانک‌ها در حوزه صدور و پذیرش تراکنش‌های شاپرکی مشخص گردد. سهم هر بانک از تعداد و مبلغ کل تراکنش‌های صادر شده و پذیرش شده را نشان می‌دهد.

جدول ۵-۱۲ سهم تعدادی و مبلغی هر بانک از کل تراکنش‌های صادر شده و پذیرش شده - فروردین ۱۴۰۵

ردیف	نام بانک	سهم تعدادی تراکنش‌ها		سهم مبلغی تراکنش‌ها	
		سهم تراکنش‌های صادر شده از کل	سهم تراکنش‌های پذیرش شده از کل	سهم مبلغ تراکنش‌های صادر شده از کل	سهم مبلغ تراکنش‌های پذیرش شده از کل
۱	بانک اقتصاد نوین	۰/۷۴٪	۱/۲۵٪	۰/۹۷٪	۱/۱۷٪
۲	بانک ایران زمین	۰/۴۰٪	۰/۴۳٪	۰/۴۸٪	۰/۴۱٪
۳	بانک پارسیان	۱/۵۴٪	۳/۷۶٪	۲/۱۴٪	۳/۱۲٪
۴	بانک پاسارگاد	۳/۰۷٪	۲/۷۰٪	۳/۳۰٪	۳/۱۶٪
۵	بانک تجارت	۷/۵۲٪	۵/۵۵٪	۷/۱۵٪	۶/۶۵٪
۶	بانک توسعه تعاون	۰/۹۱٪	۰/۹۵٪	۰/۹۲٪	۰/۹۸٪
۷	بانک توسعه صادرات ایران	۰/۰۱٪	۰/۰۰٪	۰/۰۱٪	۰/۰۲٪
۸	بانک خاورمیانه	۰/۱۵٪	۰/۵۳٪	۰/۱۷٪	۱/۳۶٪
۹	بانک دی	۰/۴۳٪	۰/۶۴٪	۰/۴۳٪	۰/۴۳٪
۱۰	بانک رفاه کارگران	۷/۴۴٪	۵/۵۴٪	۶/۵۱٪	۸/۱۱٪
۱۱	بانک سامان	۷/۵۸٪	۴/۶۹٪	۵/۹۷٪	۵/۰۶٪

ردیف	نام بانک	سهام تعدادی تراکنش‌ها		سهام مبلغی تراکنش‌ها	
		سهام تعداد تراکنش‌های پذیرش شده از کل	سهام تعداد تراکنش‌های صادر شده از کل	سهام مبلغ تراکنش‌های پذیرش شده از کل	سهام مبلغ تراکنش‌های صادر شده از کل
۱۲	بانک سپه	۳/۷۴٪	۴/۹۱٪	۳/۵۳٪	۱/۹۷٪
۱۳	بانک سرمایه	۰/۱۶٪	۰/۱۷٪	۰/۱۹٪	۰/۲۱٪
۱۴	بانک سینا	۰/۶۶٪	۰/۸۴٪	۰/۸۱٪	۱/۰۱٪
۱۵	بانک شهر	۱/۷۷٪	۲/۳۶٪	۲/۰۵٪	۱/۶۵٪
۱۶	بانک صادرات ایران	۹/۸۵٪	۷/۸۲٪	۹/۸۸٪	۱۰/۵۳٪
۱۷	بانک صنعت و معدن	۰/۰۲٪	۰/۰۴٪	۰/۰۲٪	۰/۰۷٪
۱۸	بانک قرض الحسنه رسالت	۱/۶۷٪	۳/۴۷٪	۲/۳۳٪	۲/۵۴٪
۱۹	بانک قرض الحسنه مهر ایران	۵/۵۶٪	۱۰/۲۷٪	۷/۳۳٪	۷/۶۶٪
۲۰	بانک کارآفرین	۰/۱۲٪	۰/۳۰٪	۰/۱۹٪	۰/۲۸٪
۲۱	بانک کشاورزی	۸/۶۴٪	۶/۹۲٪	۸/۰۱٪	۷/۹۹٪
۲۲	بانک گردشگری	۰/۲۸٪	۰/۴۴٪	۰/۴۳٪	۰/۵۶٪
۲۳	بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران	۰/۰۰٪	۰/۸۴٪	۰/۰۲٪	۲/۳۹٪
۲۴	بانک مسکن	۲/۷۱٪	۰/۹۶٪	۲/۲۴٪	۰/۸۹٪
۲۵	بانک مشترک ایران - ونزوئلا	۰/۰۰٪	۰/۰۰٪	۰/۰۰٪	۰/۰۰٪
۲۶	بانک ملت	۱۱/۸۵٪	۲۱/۱۷٪	۱۴/۳۴٪	۱۸/۹۳٪
۲۷	بانک ملی ایران	۱۸/۹۲٪	۹/۹۵٪	۱۷/۱۸٪	۹/۹۶٪
۲۸	شرکت دولتی پست بانک	۳/۸۴٪	۳/۰۸٪	۳/۰۱٪	۲/۵۳٪
۲۹	موسسه اعتباری ملل	۰/۴۲٪	۰/۴۳٪	۰/۳۹٪	۰/۳۷٪

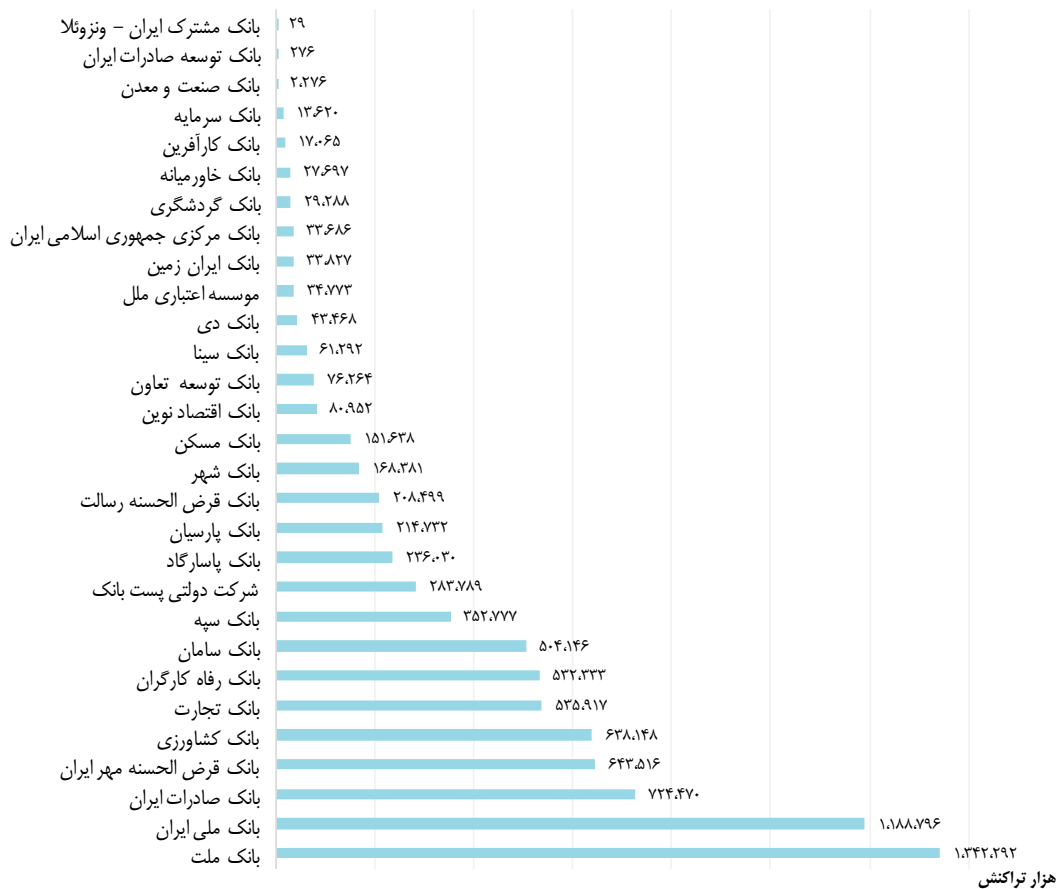
اطلاعات جدول ۵-۱۲ بیانگر آن است که در فروردین ۱۴۰۵ بیشترین سهم از تعداد تراکنش‌های صادر شده به "بانک ملی ایران"، "بانک ملت"، "بانک صادرات ایران" و "بانک کشاورزی" بیشترین سهم از مبلغ تراکنش‌های صادر شده به "بانک ملی ایران"، "بانک ملت"، "بانک صادرات ایران" و "بانک کشاورزی" بیشترین سهم از تعداد تراکنش‌های پذیرش شده به "بانک ملت"، "بانک قرض الحسنه مهر ایران"، "بانک ملی ایران" و "بانک صادرات ایران" بیشترین سهم از مبلغ تراکنش‌های پذیرش شده به "بانک ملت"، "بانک صادرات ایران"، "بانک ملی ایران" و "بانک رفاه کارگران" تعلق داشته است. در ادامه شکل ۵-۴ نشان‌دهنده برتری عملکرد هر بانک از نظر پذیرش یا صدور تراکنش‌های شاپرکی است. برای محاسبه این ویژگی، تعداد تراکنش‌های صادره هر بانک از تعداد تراکنش‌های پذیرش شده همان بانک کسر و حاصل در نمودار زیر داده شده است.

شکل ۴-۵ اختلاف در تعداد تراکنش‌های صادر شده از پذیرش شده هر بانک - فروردین ۱۴۰۵

براساس این شکل، "بانک ملت"، "بانک قرض الحسنه مهر ایران" و "بانک پارسیان" بیشترین اختلاف مثبت در تعداد تراکنش‌های پذیرش شده را دارا بوده و "بانک ملی ایران"، "بانک سامان" و "بانک صادرات ایران" بیشترین اختلاف منفی را در این خصوص دارند. شکل ۴-۵ شمای کلی از جریان منابع مالی از طریق ابزارهای کارتی را در هر یک از بانک‌ها نشان می‌دهد.

از سوی دیگر مجموع تعداد تراکنش‌های صادر شده با تراکنش‌های پذیرش شده در هر بانک، بیانگر سهم آن بانک از تعداد تراکنش‌ها می‌باشد. بدین ترتیب دید کاملی از عملکرد هر یک از بانک‌ها در هر دو نقش صادرکنندگی و پذیرندگی در نظام پرداخت الکترونیکی کشور بدست می‌آید. این شاخص که از مجموع تعداد تراکنش‌های صادره از هر بانک با تعداد تراکنش‌های پذیرش شده همان بانک بدست می‌آید در شکل ۴-۵ نشان داده شده است.

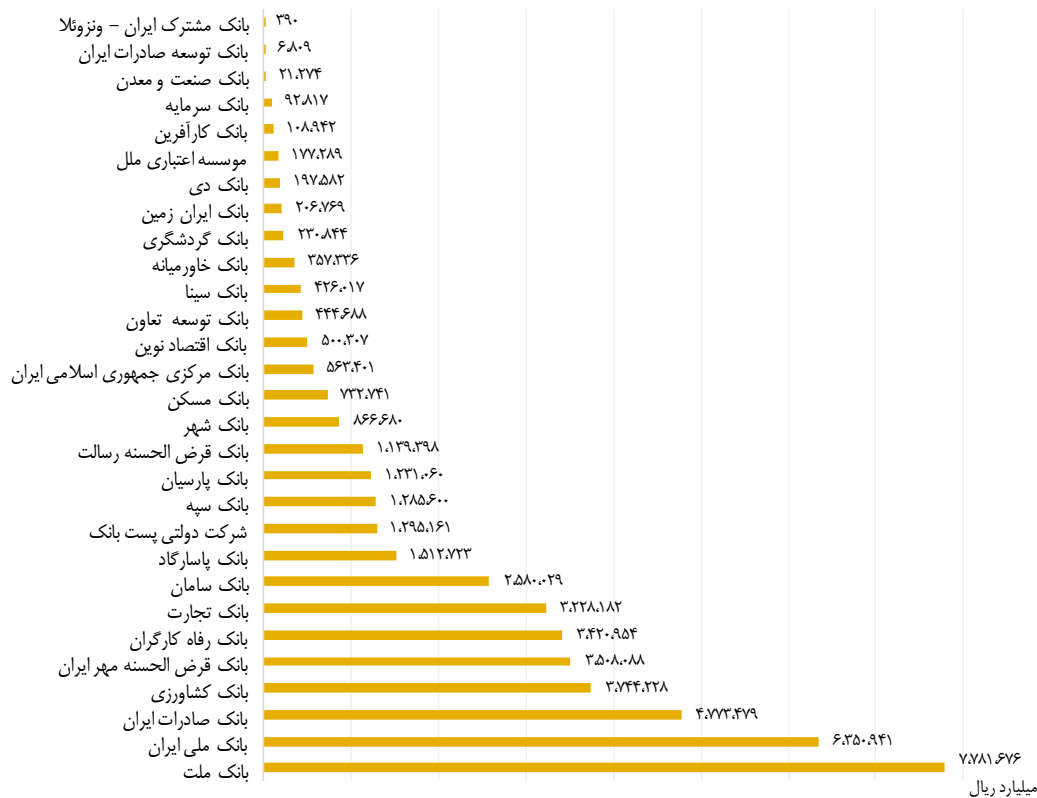

شکل ۵-۵ مجموع تعداد تراکنش‌های صادر شده و پذیرش شده هر بانک - فروردین ۱۴۰۵

همانگونه که در شکل ۵-۵ مشاهده می‌گردد "بانک ملت"، "بانک ملی ایران" و "بانک صادرات ایران" بیشترین سهم از کل تعداد تراکنش‌های صنعت پرداخت کارتی "بانک مشترک ایران - ونزوئلا"، "بانک توسعه صادرات ایران" و "بانک صنعت و معدن" به ترتیب کمترین سهم از کل تعداد تراکنش‌های صنعت پرداخت کارتی را در این ماه در اختیار داشته‌اند.

گزارش اقتصادی شاپرک

همانگونه که در بخش‌های قبل مشاهده گردید، قبل از این، سهم مبلغی هر بانک در حوزه‌های صادرکنندگی و پذیرندگی در شاپرک بررسی شد، با این حال در این بخش گردش مالی^۱ ناشی از حضور در شبکه الکترونیکی پرداخت بانک‌ها در نشان داده شده که در آن مجموع مبالغ تراکنش‌های انجام شده به وسیله‌ی کارت‌های هر بانک^۲ و مبالغ پذیرش شده توسط ابزارهایی که به شبای همان بانک متصل است^۳ آمده است.

شکل ۵-۶ گردش مالی شاپرکی هر بانک (بر حسب میلیارد ریال) - فروردین ۱۴۰۵

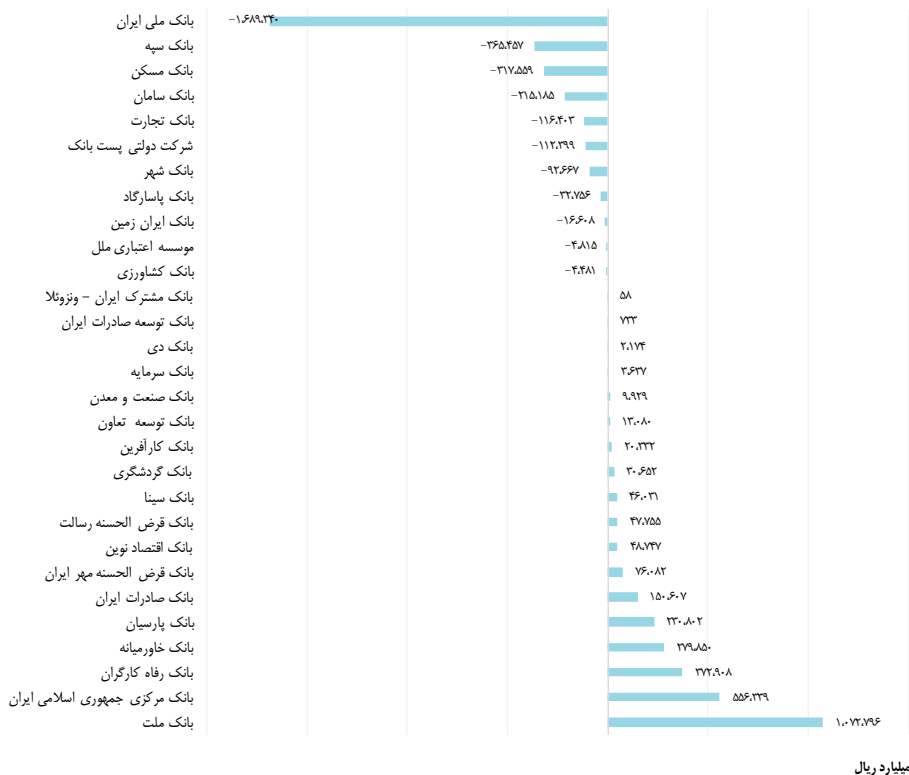
^۱ Turnover

^۲ در نقش بانک صادرکننده

^۳ در نقش بانک پذیرنده

نمودار شکل ۵-۶ نشان دهنده وجود بیشترین گردش مالی فروردین ۱۴۰۵ در "بانک ملت"، "بانک ملی ایران" و "بانک صادرات ایران" بوده و "بانک مشترک ایران - ونزوئلا" و "بانک توسعه صادرات ایران" و "بانک صنعت و معدن" کمترین گردش مالی شاپرکی را در این بازه زمانی به خود اختصاص داده اند.

یکی دیگر از شاخص‌های مورد اهمیت در بانک‌ها، محاسبه‌ی تفاضل ارزش ریالی صادرکنندگی آن‌ها از مبلغ پذیرندگی آن‌هاست. این شاخص نشان می‌دهد که جریان مبلغی تراکنش‌های هر بانک در کدام جهت بوده و به دنبال آن می‌توان تعیین نمود که آیا نقش بانک به‌عنوان بانک پذیرنده برای وی مقرون به صرفه بوده یا نبوده است. در این راستا در شکل ۵-۷ اختلاف ارزش ریالی بین تراکنش‌های پذیرش شده و تراکنش‌های صادر شده هر بانک آورده شده است. در این بررسی ارزش ریالی تراکنش‌های صادر شده هر بانک از ارزش ریالی تراکنش‌های پذیرش شده توسط همان بانک کسر می‌گردد. در این شکل ارقام مثبت بیانگر عملکرد مطلوب بانک در جذب منابع مالی می‌باشد؛ چراکه بیشتر از آن که منابع مالی از حساب‌های آن خارج شود، پول به حساب‌های آن بانک وارد شده است.

شکل ۵-۷ اختلاف در مبلغ تراکنش‌های صادر شده از پذیرش شده هر بانک - فروردین ۱۴۰۵

بر اساس این شکل، "بانک ملت"، "بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران" و "بانک رفاه کارگران" بیشترین اختلاف مثبت در مبلغ تراکنش‌های صادرشده و پذیرش شده را دارا بوده "بانک ملی ایران"، "بانک سپه" و "بانک مسکن" بیشترین اختلاف منفی را در این خصوص دارند. این بدان معناست که وجوهات ذخیره شده در حساب‌های دارندگان کارت عمدتاً از طریق ابزار پرداخت الکترونیکی از "بانک ملی ایران"، "بانک سپه" و "بانک مسکن" به سمت "بانک ملت"، "بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران" و "بانک رفاه کارگران" در حال انتقال است.

۶- جمع‌بندی

در راستای ایفای وظایف نظارتی شرکت شاپرک، شناخت موقعیت کنونی صنعت و اندازه‌گیری ابعاد مختلف فعالیت آن به وسیله شاخص‌های مرتبط، امری ضروری و اجتناب‌ناپذیر است. به همین منظور این گزارش بر اساس آخرین اطلاعات در دسترس، به ارائه شاخص‌هایی در چهار بخش "شاخص‌های عملکردی شاپرک"، "کیفیت انجام خدمات پرداخت الکترونیک کارت"، "بررسی عملکرد شرکت‌های ارائه‌دهنده خدمات پرداخت" و "بررسی وضعیت بانک‌های صادرکننده و پذیرنده" در دوره زمانی فروردین ۱۴۰۵ پرداخته است.

بخش اول: در این بخش به منظور تبیین جایگاه شاپرک در اقتصاد ملی، شاخص نسبت تراکنش‌های شاپرک به نقدینگی محاسبه شده و نتایج آن با نسبت اسکناس و مسکوک در دست اشخاص در طول زمان مورد مقایسه قرار گرفته است. نتایج حاکی از رشد نسبت تراکنش‌های شاپرک به نقدینگی و شاخص نسبت اسکناس و مسکوک در دست اشخاص به نقدینگی، در طول مدت مورد بررسی بوده است که مبین آن است که صنعت پرداخت الکترونیک با جذب اعتماد عمومی توانسته است بخش بیشتری از میزان نقدینگی را به خود اختصاص دهد. کاهش نسبت اسکناس و مسکوک در دست اشخاص به نقدینگی و جبران بخشی از آن با افزایش دسترسی به خدمات پرداخت الکترونیک ناشی از نفوذ منطقه‌ای ابزارهای پذیرش، یکی از عوامل اصلی افزایش ضریب فزاینده و سالم‌سازی ترکیب نقدینگی بوده و باعث شده برای تامین نقدینگی، پول پر قدرت کمتری به اقتصاد کشور تزریق شود. رشد پرداخت‌های الکترونیک کارت به دلایلی از جمله افزایش دسترسی به خدمات پرداخت الکترونیک ناشی از نفوذ منطقه‌ای ابزارهای پذیرش، فرهنگ‌سازی، مزایای امنیتی پرداخت‌های غیر نقدی و با مدنظر قراردادن دیگر مزایای این روش صورت گرفته است. شایان توجه است که آخرین اطلاعات منتشر شده در سایت بانک مرکزی ج.ا.ا. از اطلاعات پولی مورد نیاز که در این گزارش مورد استفاده قرار گرفته است، مربوط به آذر ۱۴۰۴ می‌باشد.

همچنین در این بخش روند ارزش تراکنش‌های شاپرک با روند GDP مقایسه شد. آمار اعلام شده توسط وب سایت بانک مرکزی ج.ا.ا. تا پایان تابستان ۱۴۰۴ بوده و تمامی ارقام ارائه شده در گزارش اقتصادی تیر ماه شاپرک تحقق یافته می‌باشد.

بخش دوم: در این بخش فعالیت و عملکرد کل شبکه پرداخت الکترونیک کارتی از ابعاد مختلف مورد بررسی قرار گرفته شده است. شاخص‌های این بخش در سه بخش "آمار عملکردی شاپرک"، "میزان نفوذ منطقه‌ای" و "پراکندگی مبلغی تراکنش‌ها" طبقه‌بندی شده‌اند.

در بررسی تعداد و مبلغ تراکنش‌های فروردین ۱۴۰۵ مشخص گردید تعداد تراکنش به ازای مجموع ابزارهای پذیرش ۴،۱۷۸ میلیون تراکنش بوده که این تعداد تراکنش مبلغ ۲۳،۳۹۵ هزار میلیاردی را در پی داشته است. در این ماه سهم تعدادی و مبلغی تراکنش‌ها به ترتیب رشد ۱/۲۹- و ۹/۲۰- درصدی را نسبت به ماه گذشته تجربه نموده است.

مجموع ابزارهای پذیرش در فروردین ۱۴۰۵ با رشد ۰/۵۵ درصدی به نزدیک به ۱۱،۴۰۷ هزار ابزار رسیده است که از این تعداد ۹۴/۵۸ درصد سهم بازار ابزار کارتخوان فروشگاه‌ها، ۵/۳۸ درصد سهم ابزار پذیرش اینترنتی، ۰/۰۲ درصد سهم ابزار پذیرش موبایلی و ۰/۰۳ درصد نیز سهم ابزار پذیرش کدهای دستوری (USSD) می‌باشد. بیشترین سهم از مجموع تراکنش‌های فروردین ۱۴۰۵ با ۹۱/۶۵ درصد متعلق به ابزار کارتخوان فروشگاه‌ها و به لحاظ سرویس نیز بیشترین سهم در اختیار خدمت خرید کالا و خدمات با ۹۰/۱۲ درصد مجموع تراکنش‌ها می‌باشد. متوسط تعداد تراکنش هر ابزار پذیرش اینترنتی ۳۴۱، هر ابزار پذیرش کدهای دستوری (USSD) ۲۱،۰۹۵، هر ابزار پذیرش موبایلی ۳۱۸،۹۵۴ و متوسط تعداد تراکنش هر ابزار کارتخوان فروشگاه‌ها ۳۵۵ تراکنش می‌باشد و این در حالی است که متوسط مبلغی هر تراکنش ابزارهای پذیرش کدهای دستوری (USSD)، موبایلی و اینترنتی به ترتیب ۰/۳۸، ۱/۰۸ و ۱۸/۳۵ میلیون ریال و در ابزار کارتخوان فروشگاه‌ها ۵/۳۸ میلیون ریال می‌باشد.

در بررسی نفوذ منطقه‌ای ابزارهای پذیرش شاخص‌ها در بعد کشوری و استانی نشان می‌دهد که تعداد سرانه هر یک از ابزارها به ازای افراد بالای ۱۸ سال که متقاضی خدمات پرداخت الکترونیکی کارت هستند، به ازای هر ۱۰،۰۰۰ نفر، ۱،۸۴۵ ابزار پذیرش فعال سیستمی می‌باشد که بالاترین سرانه ابزار پذیرش به کارتخوان فروشگاه‌ها با ۱،۷۴۵ عدد به ازای هر ۱۰،۰۰۰ نفر تعلق دارد. همچنین در بعد کشوری حدود ۶۷/۵۸ عدد تراکنش به ازای هر فرد بالای ۱۸ سال در طول فروردین ۱۴۰۵ انجام گرفته است و بیشترین سرانه تراکنش ابزارها نیز مجدداً به کارتخوان فروشگاه‌ها با ۶۱/۹۴ عدد تراکنش به ازای هر فرد بالای ۱۸ سال در کشور تعلق داشته است. لذا بالاترین نفوذ منطقه‌ای در بعد کشوری به این ابزار پذیرش تعلق داشته است.

بیشترین سرانه تعداد ابزار کارتخوان فروشگاه‌های فروردین ۱۴۰۵ به ترتیب در اختیار استان‌های مازندران، یزد و گیلان می‌باشد. همچنین بیشترین سرانه تراکنش ابزار کارتخوان فروشگاه‌های نیز با ۷۹/۲ تراکنش به ازای هر فرد بالای ۱۸ سال متعلق به استان گیلان می‌باشد.

بیشترین فراوانی تراکنشی در کارتخوان فروشگاه‌های و اینترنتی و موبایلی در بازه مبلغی کمتر از ۶ میلیون ریال و در ابزار پذیرش کدهای دستوری (USSD) در دامنه مبلغی ۱ تا ۵۰۰ هزار ریال می‌باشد. ۸۳/۱۰ درصد تراکنش‌های ابزار کارتخوان فروشگاه‌های معادل ۱۱۷،۱۲۰،۱۸۲،۳ تراکنش در بازه مبلغی کمتر از ۶ میلیون ریال، ۱۱/۷۵ درصد تراکنش‌ها معادل ۳۲۶،۱۳۲،۴۵۰ تراکنش در بازه مبلغی ۶ تا ۲۸۰ میلیون ریال، ۰/۰۷ درصد معادل ۲،۵۲۸،۰۵۷ تراکنش در بازه مبلغی ۲۸۰ تا ۴۰۰ میلیون ریال و ۰/۱۲ درصد معادل ۴،۵۶۸،۵۶۵ در بازه مبلغی بیش از ۴۰۰ میلیون ریال می‌باشند.

شاخص دهکی فروردین ۱۴۰۵ در قیاس با اسفند ۱۴۰۴، رشد ۷/۸۹- درصدی داشته است و در قیاس نقطه به نقطه نیز رشد ۹/۴۶ درصدی در شاخص دهکی را شاهد می‌باشیم. این میزان رشد شاخص دهکی فروردین ۱۴۰۵ نسبت به اسفند ماه ۱۴۰۴ به سبب رشد ۸/۷۵- درصدی متوسط مبلغ هر تراکنش در دهک دهم و -۰/۹۴ درصدی متوسط مبلغ هر تراکنش دهک اول، می‌باشد.

بخش سوم: شاخص‌های این بخش با هدف سنجش کیفیت و صحت خدمات ارائه شده شبکه شاپرک، تعریف و اندازه‌گیری شده‌اند. در همین راستا انواع خطاهای رخ داده در تراکنش‌ها، کیفیت خدمات حس شده و نیز تراکنش‌های ناتمام در این بخش تحلیل و مورد بررسی قرار گرفته است. تحلیل خطاهای تراکنش‌ها نشان می‌دهد که عمده‌ترین دلیل بروز خطاها، همچنان از نوع خطای کاربری است که این نوع خطا به عملکرد شبکه پرداخت الکترونیک ارتباطی نداشته و ناشی از عملکرد دارنده کارت است.

تعداد خطاهای گروه‌های پذیرندگی، کاربری، صادرکنندگی و شاپرکی به ترتیب با رشد ۹۳/۸۰-، ۰/۶۸-، ۶۷/۰۰ و ۳۰/۱۶- درصدی در این ماه نسبت به ماه پیش همراه بوده است.

میزان کیفیت خدمات محاسبه شده فروردین ۱۴۰۵ به ازای شبکه شاپرک ۹۹/۹۹ درصد می‌باشد که این میزان نسبت به مقدار مشابه در ماه اسفند ۱۴۰۴ دارای رشد ۰/۰۰۶ درصدی و همچنین میزان کیفیت خدمات محاسبه

شده به ازای شبکه پرداخت در فروردین ۱۴۰۵، ۹۹/۳۲ درصد می‌باشد که این میزان نسبت به میزان مشابه در اسفند ۱۴۰۴ رشد ۲/۰۷۴ درصدی، و در قیاس نقطه به نقطه نیز رشد ۰/۱۵۷- درصدی را تجربه نموده است.

بخش چهارم: در این بخش ابتدا عملکرد کلی شرکت‌ها در شبکه پرداخت مورد بررسی قرار گرفته و سپس به طور ویژه عملکرد آن‌ها در بازار ابزار کارتخوان فروشگاهی تحلیل می‌شود. نتایج شاخص سهم از بازار شرکت‌های PSP حاکی از آن بوده که در فروردین ماه ۱۴۰۵ نسبت به اسفند ۱۴۰۴ در مولفه سهم مبلغی جابجایی بین شرکت‌ها رخ نداده است. در سهم تعداد تراکنش‌ها شرکت آسان پرداخت پرشین با "یک" پله صعود در جایگاه "هشتم" قرار گرفت. شرکت پرداخت الکترونیک پاسارگاد با "یک" پله نزول در جایگاه "نهم" قرار گرفت.

در بررسی سهم از بازار تراکنش‌های هر یک از ابزارهای پذیرش در این ماه بیشترین سهم تعدادی و مبلغی تراکنش‌های ابزار کارتخوان فروشگاهی به ترتیب به دو شرکت "پرداخت الکترونیک سامان" و "به پرداخت ملت" تعلق داشته است. در فروردین ماه شرکت "به پرداخت ملت" بالاترین سهم را در حجم تراکنش‌های اینترنتی و کدهای دستوری (USSD) کسب نموده است. بالاترین سهم مبلغی در ابزار پذیرش کدهای دستوری (USSD) به شرکت "به پرداخت ملت" تعلق داشته است. بالاترین سهم تعدادی و مبلغی در ابزار پذیرش موبایلی به شرکت "آسان پرداخت پرشین" تعلق داشته است. همچنین در ابزار پذیرش اینترنتی شرکت "به پرداخت ملت" دارای بیشترین سهم مبلغی می‌باشد.

در بررسی سهم از بازار تراکنش‌های هر یک از سرویس‌های شبکه‌ی پرداخت کارت در این ماه شرکت "به پرداخت ملت" بیشترین سهم تعدادی و مبلغی تراکنش‌های خرید را به خود اختصاص داده است. در ماه جاری به ترتیب دو شرکت "به پرداخت ملت" و "آسان پرداخت پرشین" بالاترین سهم را در حجم و مبلغ تراکنش‌های پرداخت قبض و خرید شارژ کسب نموده اند. شرکت "پرداخت الکترونیک سامان" از بیشترین سهم تعدادی تراکنش‌های مانده‌گیری برخوردار بوده است.

در ماه فروردین شرکت "فراپردازان آروند امید" جایگاه نخست در بهترین عملکرد از منظر نسبت خطای پذیرندگی به مجموع تراکنش‌ها را به دست آورده است. در این ماه شرکت "الکترونیک کارت دماوند" بالاترین عدد شاخص مذکور را در اختیار دارد.

نتایج اندازه‌گیری تمرکز بازار شرکت‌های PSP با شاخص هرفیندال-هیرشمن در بازار ابزارهای پذیرش اینترنتی و کدهای دستوری (USSD) نشان‌دهنده تمرکز بالا است؛ به این معنا که تعداد بسیار کمی از شرکت‌ها

سهام قابل توجهی از بازار را در اختیار دارند. شرکت "به پرداخت ملت" و پس از آن با اختلاف زیاد شرکت "پرداخت الکترونیک سامان" در بازار تراکنش‌های اینترنتی و شرکت "به پرداخت ملت" و پس از آن، شرکت‌های "تجارت الکترونیک پارسیان" و "پرداخت الکترونیک سامان" در بازار تراکنش‌های کدهای دستوری (USSD) و شرکت "آسان پرداخت پرشین" در بازار تراکنش‌های موبایلی تاثیرگذار هستند. این شاخص همچنین از وجود تمرکز ملایم در بازار کارتهخوان فروشگاه‌های حکایت دارد. تغییرات شاخص در هیچ یک از ابزارها حائز اهمیت نیست چرا که وضعیت تمرکز بازار آن‌ها تغییری پیدا نکرده است.

نتایج اندازه‌گیری تمرکز بازار شرکت‌های PSP با شاخص هر فیندال - هیرشمن نشان‌دهنده تمرکز ملایم در بازار در هر سه خرید، پرداخت قبض و خرید شارژ و مانده‌گیری سرویس است؛ به این معنا که پشتیبانی از تراکنش‌های هر سه سرویس در بین شرکت‌ها توزیع شده و نمی‌توان گفت که در انحصار شرکت و یا شرکت‌های خاصی می‌باشد. تغییرات شاخص در هیچ یک از سرویس‌ها حائز اهمیت نیست چرا که وضعیت تمرکز بازار آن‌ها تغییری پیدا نکرده است.

در بررسی تعداد ابزارهای پذیرش فعال در فروردین ماه، شرکت "پرداخت نوین آرین" در ابزار کارتهخوان فروشگاه‌های بالاترین سهم را در بین سایر شرکت‌ها به خود اختصاص داده است. شرکت "پرداخت الکترونیک سامان" و شرکت "آسان پرداخت پرشین" و به ترتیب در دو ابزار پذیرش اینترنتی و کدهای دستوری (USSD) بیشترین سهم بازار را پوشش می‌دهند. همچنین شرکت "آسان پرداخت پرشین" بیشترین سهم بازار در ابزار پذیرش موبایلی را به خود اختصاص داده است.

در حوزه ابزار پذیرش کارتهخوان فروشگاه‌های تراکنش‌دار نیز شرکت "پرداخت نوین آرین" بیشترین تعداد را به خود اختصاص داده است. شرکت "پرداخت الکترونیک سامان" به بالاترین رتبه در ابزار پذیرش اینترنتی و کدهای دستوری (USSD) دست یافته است. بالاترین سهم تعداد ابزار پذیرش تراکنش‌دار موبایلی نیز به شرکت "آسان پرداخت پرشین" تعلق دارد.

نتایج محاسبه شاخص اثر بخشی کارتهخوان فروشگاه‌های فعال سیستمی در بعد کشوری مبین آن است که در این ماه شرکت‌های "فراپردازان آروند امید"، "پرداخت الکترونیک سامان"، "به پرداخت ملت"، "تجارت الکترونیک پارسیان" و "پرداخت الکترونیک سداد" به رقمی بالاتر از یک در شاخص اثربخشی دست یافته‌اند. شرکت‌های "فراپردازان آروند امید"، "پرداخت الکترونیک سامان"، "تجارت الکترونیک پارسیان"، "به پرداخت ملت" و "پرداخت الکترونیک سداد" در شاخص اثربخشی کارتهخوان‌های فروشگاه‌های تراکنش‌دار نیز عددی

بالتر از یک کسب نموده‌اند. این بدان معناست که اکثر شرکت‌های مذکور هم در بین کارتخوان‌های فعال سیستمی و هم در بین کارتخوان‌های تراکنش‌دار نسبت به سایر شرکت‌ها، تراکنش بیشتری جذب نموده و کارایی مناسبی را نشان می‌دهند.

در بعد استانی شرکت "فراپردازان آروند امید"، "به پرداخت ملت"، "پرداخت الکترونیک سامان" در تمام استان‌ها و شرکت "تجارت الکترونیک پارسیان" در غالب استان‌ها، دارای شاخص اثربخشی کارتخوان فروشگاه‌های بالاتر از یک هستند. به عبارت دیگر نحوه توزیع کارتخوان‌های فروشگاه‌های این شرکت‌ها به گونه‌ای بوده که در جذب بیشتر تراکنش‌ها به نسبت سایر شرکت‌ها موفق‌تر عمل نموده‌اند. شرکت "پرداخت الکترونیک سامان" در تعداد تراکنش‌های کارتخوان فروشگاه‌های و تعداد ابزار کارتخوان فروشگاه‌های فعال سیستمی بالاترین سهم از بازار را در اکثر استان‌های کشور داشته است.

در بررسی شرکت‌ها از منظر نسبت مجموع کارتخوان‌های کم تراکنش و فاقد تراکنش مالی به پایانه‌های فعال سیستمی آن شرکت، ملاحظه شد که در این ماه، کمترین رقم این شاخص به شرکت "به پرداخت ملت" تعلق دارد. بیشترین نسبت مذکور در شرکت "الکترونیک کارت دماوند" مشاهده می‌شود. به طور کلی در فروردین ماه سهم کارتخوان‌های کم تراکنش و فاقد تراکنش مالی، $18/73$ درصد از کل کارتخوان‌های فروشگاه‌های فعال سیستمی شبکه شاپرک را شامل شده است.

بخش پنجم: در این بخش از گزارش، بازار بانک‌های پذیرنده تراکنش‌های کارتی و بانک‌های صادرکننده کارت‌های بانکی تراکنش‌دار مورد بررسی قرار گرفته‌اند.

نتایج شاخص بازار در بخش بانک‌های پذیرنده حاکی از آن است که در فروردین ۱۴۰۵ "بانک ملت" به لحاظ تعدادی و مبلغی بیشترین سهم از بازار تراکنش‌ها را به خود اختصاص داده و در جایگاه نخست در بین تمام بانک‌های پذیرنده قرار گرفته است. در بررسی بازار تعداد و مبلغی "بانک ملت" در سه ابزار پذیرش کارتخوان فروشگاه‌های، اینترنتی و کدهای دستوری (USSD) بالاترین سهم را دارد. بالاترین سهم تعداد و مبلغی ابزار پذیرش موبایلی نیز در اختیار "بانک شهر" می‌باشد.

در بررسی سهم تعدادی و مبلغی هر ابزار پذیرش از تراکنش‌های هر بانک در شبکه پرداخت کشور مشاهده می‌گردد که در بانک‌های کشور همچنان بیشترین پذیرش تراکنش از طریق ابزار کارتخوان فروشگاه‌های انجام گرفته است.

شاخص هرفیندال-هیرشمن در بازار بانک‌های پذیرنده تراکنش‌های سه ابزار پذیرش "کدهای دستوری (USSD)", "ابزار پذیرش اینترنتی" و "موبایلی" نشان‌دهنده تمرکز بالا این شاخص می‌باشد. همچنین در ابزار "کارتخوان فروشگاه‌ها" مبین قرار گرفتن در طبقه رقابتی بوده که این نشان دهنده رقابت صحیح در بازار این ابزار در بین بانک‌های پذیرنده می‌باشد. همچنین میزان شاخص هرفیندال-هیرشمن در بازار بانک‌های پذیرنده تراکنش‌های کارت‌ها، در این ماه نسبت به ماه گذشته در دو ابزار پذیرش کارتخوان فروشگاه‌ها و اینترنتی افزایش و دو ابزار کدهای دستوری و موبایلی کاهش داشته است.

در بحث صادرکنندگی کارت‌های بانکی دارای تراکنش در سویچ شاپرک تعداد کل کارت‌های بانکی تراکنش‌دار در فروردین ۱۴۰۵ نسبت به اسفند ماه ۱۴۰۴ کاهش ۰/۸۸ درصدی داشته و نرخ رشد در دو کارت اعتباری و برداشت کاهشی و هدیه و بن کارت افزایشی بوده است.

در بررسی سهم بانک‌های صادرکننده کارت‌های بانکی تراکنش‌دار در فروردین ۱۴۰۵، "بانک ملت" بیشترین سهم از تعداد کارت‌های اعتباری صادر شده تراکنش‌دار در شبکه شاپرک را داشته و بیشترین کارت "برداشت" و "هدیه و بن کارت" به ترتیب متعلق به "بانک ملی ایران" و "بانک شهر" بوده است.

در بررسی شاخص سهم هر یک از انواع کارت‌های بانکی تراکنش‌دار از مجموع کارت‌های بانک صادرکننده بیشترین سهم از تعداد کارت تراکنش‌دار در هر بانکی به "کارت برداشت" و پس از آن "کارت هدیه و بن کارت" اختصاص داشته و "کارت اعتباری" کمترین سهم را در این بین داشته است.

شاخص هرفیندال-هیرشمن در بازار صادرکنندگی کارت‌های بانکی تراکنش‌دار در این ماه در هر سه انواع کارت همانند ماه گذشته در طبقه "رقابتی" قرار گرفته‌اند.

در مقایسه‌ای آماری بین تعداد و مبلغ تراکنش‌های صادرکنندگی و پذیرندگی به تفکیک هر بانک، بیشترین سهم از تعداد تراکنش‌های صادر شده در فروردین ۱۴۰۵ به "بانک ملی ایران"، "بانک ملت"، "بانک صادرات ایران" و "بانک کشاورزی" و مبلغ تراکنش‌های صادر شده به "بانک ملی ایران"، "بانک ملت"، "بانک صادرات ایران" و "بانک کشاورزی" و تعداد تراکنش‌های پذیرش شده در فروردین ۱۴۰۵ به "بانک ملت"، "بانک قرض الحسنه مهر ایران"، "بانک ملی ایران" و "بانک صادرات ایران" و مبلغ تراکنش‌های پذیرش

شده به "بانک ملت"، "بانک صادرات ایران"، "بانک ملی ایران" و "بانک رفاه کارگران" اختصاص یافته است.

در محاسبه شاخص اختلاف تعداد تراکنش‌های صادر شده و پذیرش شده هر بانک جهت نشان دادن برتری عملکرد هر بانک از نظر پذیرش یا صدور تراکنش‌های شاپرک، مشاهده می‌گردد که "بانک ملت"، "بانک قرض الحسنه مهر ایران" و "بانک پارسیان" بیشترین اختلاف مثبت در تعداد تراکنش‌های پذیرش شده "بانک ملی ایران"، "بانک سامان" و "بانک صادرات ایران" بیشترین اختلاف منفی در این خصوص را داشته‌اند. این بدین معناست که در سه بانک نخست ورود منابع مالی بیشتر از میزان خروج آن از بانک و در سه بانک دیگر برعکس است.

در راستای بررسی سهم هر بانک از کل تعداد تراکنش‌ها برای رسیدن به دید کاملی از عملکرد هر یک از بانک‌ها در هر دو نقش صادرکنندگی و پذیرندگی در نظام پرداخت الکترونیکی کشور مجموع تعداد تراکنش‌های صادره هر بانک با تعداد تراکنش‌های پذیرش شده همان بانک محاسبه گردیده است. این شاخص نشان می‌دهد که به ترتیب "بانک ملت"، "بانک ملی ایران" و "بانک صادرات ایران" بیشترین سهم تعدادی از کل تراکنش‌های شاپرکی در شبکه پرداخت را از آن خود کرده‌اند و کمترین سهم به "بانک مشترک ایران - ونزوئلا"، "بانک توسعه صادرات ایران" و "بانک صنعت و معدن" تعلق گرفته است.

در بررسی گردش مالی شاپرکی که مجموع مبالغ صادرکنندگی و پذیرندگی هر بانک است، "بانک ملت"، "بانک ملی ایران" و "بانک صادرات ایران" بیشترین گردش مالی شاپرکی و "بانک مشترک ایران - ونزوئلا"، "بانک توسعه صادرات ایران" و "بانک صنعت و معدن" کمترین گردش مالی شاپرکی را در اختیار دارند.

در بررسی اختلاف ارزش ریالی بین تراکنش‌های پذیرش شده هر بانک با تراکنش‌های صادر شده توسط آن بانک، "بانک ملت"، "بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران" و "بانک رفاه کارگران" بیشترین اختلاف مثبت در مبلغ تراکنش‌های صادرشده و پذیرش شده را دارا بوده و "بانک ملی ایران"، "بانک سپه" و "بانک مسکن" بیشترین اختلاف منفی در این خصوص را دارند.

۷- واژه‌نامه

در این بخش انواع واژگان به کار برده شده در متن گزارش اقتصادی شاپرک مشتمل بر واژگان تخصصی شبکه الکترونیکی پرداخت کاردتی و اصطلاحات و شاخص‌های تخصصی اقتصادی و فرمول‌های نحوه محاسبه این شاخص‌ها بیان می‌شود.

شبکه الکترونیکی پرداخت کارت (شاپرک)

شبکه‌ای است که به منظور سامان‌دهی پایانه‌های پذیرش کارت‌های بانکی و فراهم آوردن امکان نظارت مؤثر در نظام پرداخت مبتنی بر کارت بانکی در کشور ایجاد شده و تراکنش‌های حاصل از «ابزارهای پذیرش» توسط این شبکه، پذیرش و پردازش می‌شود.

شرکت ارائه‌دهنده خدمات پرداخت^{۳۳}

شخص حقوقی ثبت شده وفق قوانین موضوعه جمهوری اسلامی ایران است که بر اساس مجوزی که از بانک مرکزی ج.ا.ا. مطابق با «ضوابط اجرایی تأسیس، فعالیت و نظارت بر شرکت‌های ارائه‌دهنده خدمات پرداخت» دریافت می‌نماید، وفق الزامات و دستورالعمل‌های ابلاغی «بانک مرکزی ج.ا.ا.» و «شاپرک» فعالیت می‌کند.

بانک‌ها و مؤسسات اعتباری صادرکننده^{۳۴}

بانک یا مؤسسه اعتباری عضو شبکه شتاب که کارت بانکی را طبق مقررات و ضوابط بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران برای مشتریان خود صادر نموده و امکان اتصال، ایجاد و دریافت تراکنش بر بستر این شبکه را دارند.

بانک‌ها و مؤسسات اعتباری پذیرنده^{۳۵}

بانک یا مؤسسه اعتباری عضو شبکه شتاب که حساب پذیرنده، به منظور واریز وجوه مربوط به داد و ستدهای کارت‌های بانکی، نزد آن مفتوح است. شبکه پرداخت اطلاعات حساب پذیرنده را از طریق «شماره شبا»^{۳۶} می‌پذیرندگان دریافت می‌نماید.

انواع خدمات^{۳۷} شبکه الکترونیکی پرداخت کارت (شاپرک)

انواع خدمات شبکه پرداخت کاردتی عبارتند از «خرید کالا و خدمات»، «پرداخت قبض و خرید شارژ»، «مانده‌گیری»، «تراکنش تأیید رمز کارت» و «درخواست چکیده صورت‌حساب».

خرید کالا و خدمات^{۳۸}

خدمتی است که دارنده کارت، هزینه کالا و خدمات دریافتی را از طریق ابزارهای پذیرش موجود در شبکه الکترونیکی پرداخت کارت، می‌پردازد. این ابزارها شامل ابزار پذیرش کارتخوان فروشگاه‌ها، ابزار پذیرش اینترنتی یا اصطلاحاً درگاه‌های پرداخت اینترنتی و ابزار پذیرش کدهای دستوری^{۳۹} (USSD) هستند. در حال حاضر به‌دلیل امنیتی

^{۳۹} USSD: Unstructured Supplementary Service Data

^{۳۳} PSP: Payment Service Provider

^{۳۴} Issuer Bank

^{۳۵} Acquirer Bank Acquirer

^{۳۶} IBAN: International Bank Account Number

^{۳۷} Service Type

^{۳۸} Purchasing Good/Services

پس از کنترل رمز و اطلاعات کارت دریافتی نتیجه را باز می‌گرداند

درخواست چکیده صورتحساب^{۴۵}

در این تراکنش، دارنده کارت درخواست مشاهده چکیده‌ای از عملکرد حساب پیش‌فرض متصل به کارت خود را به پایانه شرکت ارائه‌دهنده خدمات پرداخت می‌دهد. شرکت ارائه‌دهنده خدمات پرداخت درخواست مربوطه را به شاپرک ارسال نموده و بر اساس پاسخ دریافتی، نتیجه را به دارنده کارت نمایش می‌دهد.

وضعیت تراکنش‌ها^{۴۶}

منظور از وضعیت تراکنش‌ها، بررسی موفقیت یا عدم موفقیت تراکنش و در صورت عدم موفقیت دلیل آن می‌باشد. در حال حاضر ۵ گروه مختلف از خطاها شناسایی شده‌اند و تعداد ۱۲۹ کد پاسخ برای انواع خطاهای شناخته شده مطابق استاندارد ISO ۸۵۸۳:۲۰۰۳ گزارش‌گیری می‌گردد.

تراکنش موفق کاربری

به تراکنشی اطلاق می‌شود که با موفقیت به پایان رسیده و تمامی مراحل پردازش مورد نظر به درستی انجام شده است. در این فرآیند، تأییدیه‌های لازم دریافت گردیده و نتیجه نهایی بدون هیچ‌گونه خطا به کاربر اطلاع داده شده است این‌گونه تراکنش‌ها در سامانه با کد پاسخ صفر مشخص می‌شوند.

تراکنش خطای صادرکنندگی و شتابی

چنانچه در تراکنشی علت بروز خطا، بانک صادرکننده کارت یا سامانه شتاب باشد و تراکنش از دید شبکه

صرفاً امکان پرداخت برای تراکنش‌های پرداخت قبض و خرید شارژ از طریق ابزار پذیرش کدهای دستوری مجاز است.

پرداخت قبض^{۴۰} و خرید شارژ تلفن همراه^{۴۱}

پرداخت قبض خدمتی است که با استفاده از آن دارنده کارت هزینه پرداخت‌های شناسه دار (شامل شناسه پرداخت و شناسه قبض) خود را از طریق ابزارهای پذیرش موجود در شبکه الکترونیکی پرداخت کارت، می‌پردازد. پرداخت قبض بر روی همه ابزارهای پذیرش قابل اجراست.

خرید شارژ تلفن همراه خدمتی است که دارنده کارت با استفاده از آن اقدام به خرید شارژ تلفن همراه از طریق شبکه پرداخت می‌نماید. این خدمت در زمره خریدهای شناسه‌دار می‌باشد و می‌تواند به دو صورت خرید و شارژ هم‌زمان^{۴۲} و خرید و شارژ غیر هم‌زمان انجام شود.

مانده‌گیری^{۴۳}

خدمتی است که دارنده کارت جهت کسب اطلاع از میزان موجودی حساب متصل به ابزار پرداخت خود، از طریق ابزارهای پذیرش موجود در شبکه الکترونیکی پرداخت کارت دریافت می‌نماید.

تراکنش تأیید رمز کارت^{۴۴}

به منظور بهره‌برداری از خدمات برخی از کسب‌وکارها لازم است بدون انجام تراکنش‌های معمول، تعلق کارت به مشتری احراز شود. در حالت، تراکنش «تأیید رمز کارت» از طریق شرکت ارائه‌دهنده خدمات پرداخت به شاپرک ارسال می‌شود. شاپرک این تراکنش را از طریق «شتاب» به بانک صادرکننده کارت ارسال نموده و بانک صادرکننده

^{۴۴} C(P)V: Card (PIN) Verification Request

^{۴۵}MS: Mini Statement Request

^{۴۶}Transaction Status

^{۴۰} Bill Payment

^{۴۱} Reload

^{۴۲} Top-up

^{۴۳} Balance Inquiry

خطاهای کاربری، تراکنش موفق سیستمی محسوب می- شوند؛ چرا که نمایش دهنده‌ی نقصی در شبکه نیستند و به علت اشتباه کاربران یا انجام عملیات روزانه‌ی سیستم رخ داده‌اند.

تراکنش ناموفق سیستمی

تراکنشی است که از دید شبکه‌ی الکترونیکی پرداخت کارت (شاپرک) ناموفق بوده است. این تراکنش‌ها شامل خطاهای صادرکنندگی و شتابی، خطاهای شاپرکی و خطاهای پذیرندگی می‌باشند.

تراکنش موفق سیستمی شاپرکی

تراکنشی است که از دید سوئیچ شاپرک موفق است و کل تراکنش‌های شبکه الکترونیکی پرداخت کارت (شاپرک) به جز تراکنش‌های خطای شاپرکی را شامل می‌شود.

ابزار پذیرش تراکنش

عبارت است از سخت‌افزار و نرم‌افزاری که امکان تراکنش را برای دارنده کارت فراهم می‌سازد. انواع ابزارهای موجود در شبکه‌ی الکترونیکی پرداخت کارت شامل دستگاه‌های کارتخوان فروشگاهی، ابزار پذیرش اینترنتی و ابزار پذیرش کدهای دستوری (USSD) است.

کارتخوان فروشگاهی^{۴۷}

ابزاری است ثابت یا سیار که با پذیرش کارت بانکی می‌تواند امکانی را فراهم کند تا وجه به صورت الکترونیکی از حساب دارنده کارت به حساب پذیرنده منتقل شود. این ابزار هم به صورت مستقل و هم به صورت متصل به کامپیوتر^{۴۸} در ایران مورد استفاده قرار می‌گیرد. بیشتر کاربرد این ابزار در ایران مربوط به خرید کالا و خدمات است.

الکترونیکی پرداخت کارت (شاپرک) ناموفق باشد، خطای صادرکنندگی و شتاب رخ داده است.

تراکنش خطای پذیرندگی

تراکنشی است که از دید شبکه‌ی الکترونیکی پرداخت کارت (شاپرک) ناموفق است و علت بروز خطا، سوئیچ شرکت ارائه‌دهنده‌ی خدمات پرداخت می‌باشد. این خطاها در هر مرحله از چرخه عمر تراکنش ممکن است که رخ بدهد. در حال حاضر دسترسی پذیری شرکت ارائه‌دهنده‌ی خدمات پرداخت از طریق تراکنش‌های خطا محاسبه می‌گردد.

تراکنش خطای شاپرکی

تراکنشی است که از دید شبکه‌ی الکترونیکی پرداخت کارت (شاپرک) ناموفق است و علت بروز خطا سوئیچ یکپارچه‌ساز شاپرک می‌باشد.

تراکنش خطای کاربری

خطاهای کاربری به دلیل مشکلات دارنده کارت نظیر کمبود موجودی و یا رمز اشتباه پدید می‌آیند. علت بروز این خطاها، اشتباهات کاربر (دارنده کارت) می‌باشد. گرچه این تراکنش از دید کاربر نهایی ناموفق است اما از منظر و دید شبکه‌ی الکترونیکی پرداخت کارت (شاپرک) موفق بوده و شبکه پرداخت، خدمات خود را به این تراکنش به انجام رسانده است.

تراکنش موفق سیستمی

تراکنشی است که از دید شبکه‌ی الکترونیکی پرداخت کارت (شاپرک) موفق بوده است. این تراکنش‌ها شامل خطاهای کاربری و تراکنش‌های موفق کاربری هستند.

^{۴۸} PC-POS / IPOS(Integrated POS)

^{۴۷} EFTPOS

کارتخوان فعال سیستمی

یک دوره سه‌ماهه متوالی، در هر ماه کمتر از ۶۰ تراکنش مالی و کمتر از ۲۰ میلیون ریال مجموع مبلغ تراکنش داشته باشد.

ابزار پذیرش تراکنش‌دار

ابزار پذیرش تراکنش‌دار، پایانه‌ای است که در یک دوره سه ماهه متوالی، حداقل در یکی از ماه‌ها بیش از ۶۰ تراکنش مالی یا مجموع مبالغ تراکنش‌های آن بیش از ۲۰ میلیون ریال باشد.

ابزار پذیرش اینترنتی

ابزاری است که امکان انجام هرگونه عملیات پرداخت را بدون حضور کارت از طریق اینترنت و درگاه پرداخت اینترنتی^{۴۹} فراهم می‌نماید. ساختار تعامل وبسایت‌های فروشندگان با درگاه پرداخت اینترنتی که از طریق شرکت‌های ارائه‌دهنده خدمات پرداخت ارائه می‌شود، از طریق اتصال امن اینترنتی بر مبنای پروتکل TCP/IP در لایه شبکه اتفاق می‌افتد.

ابزار پذیرش کدهای دستوری (USSD)

عبارت است از ابزارهای پذیرش مبتنی بر کدهای دستوری، که برای دارندگان کارت امکان پرداخت از طریق شماره‌گیری کدهای کوتاه * و # بر بستر اپراتورهای مخابراتی را فراهم می‌کند. در حال حاضر بهره‌برداری از این ابزار صرفاً برای تراکنش‌های پرداخت قبض و خرید شارژ مجاز است.

ابزار پذیرش موبایلی

عبارت است از ابزارهای پذیرش مبتنی بر برنامه‌های موبایلی (Application) که امکان پرداخت

کارتخوان فعال سیستمی، ابزار پذیرشی است که توسط شرکت ارائه‌دهنده خدمات پرداخت در پایگاه داده پذیرندگان ثبت شده و وضعیت فعالیت این ابزار در پایگاه اطلاعات "Y" ذکر شده است که به این معنی است که این ابزار آمادگی ارسال تراکنش به شبکه شاپرک را دارد.

کارتخوان غیر فعال سیستمی

کارتخوان غیرفعال سیستمی، ابزار پذیرشی است که توسط شرکت ارائه‌دهنده پرداخت در پایگاه داده پذیرندگان ثبت شده اما وضعیت فعالیت این ابزار در پایگاه اطلاعات "N" ذکر شده است که به این معنی است که این ابزار آمادگی ارسال تراکنش به شبکه الکترونیکی پرداخت کارت (شاپرک) را ندارد و به هر دلیل فاقد تراکنش خواهد بود.

کارتخوان کم تراکنش

با توجه به تعریف شاپرک در سنجش کارایی ابزارهای پذیرش کارتخوان فروشگاه، کارتخوان کم تراکنش، نوعی از کارتخوان فعال سیستمی است که در بازه زمانی دو ماه متوالی، کمتر از ۶۰ تراکنش مالی در هر ماه داشته باشد و مجموع مبالغ تراکنش‌های آن در دو ماه کمتر از ۲۰ میلیون ریال در ماه باشد. این سنج به جهت شناسایی ابزارهایی است که در شبکه پرداخت از کارایی مناسب برخوردار نیستند. سایر کارتخوان‌های فاقد شرط مذکور، از نظر شاپرک، کارتخوان تراکنش‌دار (فعال شاپرکی) است.

ابزار پذیرش کم تراکنش و فاقد تراکنش

ابزار پذیرش کم تراکنش و فاقد تراکنش، پایانه‌ای است که بیش از سه ماه از تاریخ ثبت و فعال‌سازی آن گذشته و در

^{۴۹}Internet Payment Gateway

کارت‌های بی‌نام فاقد سوابق هویتی در سامانه متمرکز کارت، که ماهیتا قابل انتقال به غیر بوده و به دو دسته تقسیم می‌شوند:

○ کارت‌های بر خط^{۵۳} نظیر کارت هدیه که انجام تراکنش توسط آن‌ها مستلزم تایید توسط سامانه‌های متمرکز کارت است. کد محصول این کارت‌ها، ۲X، ۳X و ۴X می‌باشد.

○ کارت‌های برون خط^{۵۴} نظیر کارت‌های کیف پول الکترونیکی (کارت هوشمند) که انجام تراکنش توسط آن‌ها می‌تواند بدون نیاز به تعامل با سامانه‌های متمرکز کارت صورت پذیرد. در این گونه کارت‌ها، ارزش پولی مستقلا بر روی فیزیک کارت و در تراشه ذخیره می‌شود. کد محصول این نوع کارت ۵X می‌باشد.

کارت‌های بی‌نام فاقد سوابق هویتی، در حکم پول نقد بوده و با توجه به اینکه همانند اسکناس و مسکوک ردیابی تراکنش‌ها و تشخیص هویت دارنده آن میسر نیست، در صورت مفقود شدن یا سرقت این کارت‌ها، دارنده کارت و رمز مربوط به آن صاحب کارت شناخته می‌شود. با این وجود بانک‌ها مکلفند برای این قبیل کارت‌ها-نظیر سایر کارت‌های پرداخت-حداقل خدمات مانده‌گیری و تغییر رمز را تعریف کنند.

کارت اعتباری^{۵۵}

عبارت است از هر نوع کارت متصل به یک خط اعتباری با سقف معین تخصیص یافته از طرف بانک به دارنده کارت،

درون برنامه‌ای را برای کاربران (دارندگان کارت) فراهم می‌کند.

انواع کارت‌های رایج در شبکه^{۵۰} الکترونیکی پرداخت کارت (شاپرک)

انواع کارت‌های بانکی دارای تراکنش در سویچ شاپرک، از نظر کاربری شامل کارت برداشت، کارت پیش پرداخته و کارت اعتباری می‌باشد.

کارت برداشت (بدهی)^{۵۱}

عبارت است از هر نوع کارت متصل به یک یا چند حساب سپرده‌ای نزد بانک‌ها و جزء رایج‌ترین کارت‌های مورد استفاده می‌باشد که کد محصول ۱X دارد. مشتری می‌تواند با افتتاح یکی از سپرده‌های قرض‌الحسنه، جاری یا مدت دار، تا سقف وجهی که نزد بانک، سپرده‌گذاری کرده است برداشت وجه و خرید کالا و خدمات را از درگاه‌های بانکداری الکترونیک به عمل آورد.

کارت پیش پرداخته (بی‌نام)^{۵۲}

مشخصات دارنده این نوع کارت بر روی جسم کارت درج نمی‌شود، این کارت‌ها به انواع زیر تقسیم می‌شوند:

کارت‌های بی‌نام دارای سوابق هویتی در سامانه متمرکز کارت، نظیر کارت‌های خرید بی‌نام و برخی بن کارت‌ها که معمولاً به صورت گروهی صادر می‌شوند.

^{۵۵} Credit card

^{۵۰} بانک مرکزی (۱۳۸۶) اعلام مشخصات انواع ابزارهای پرداخت کارتی در نظام بانکی کشور.

^{۵۱} Debit Card

^{۵۲} Prepaid

^{۵۳} Online

^{۵۴} Offline

تأییدیه تراکنش به شبکه الکترونیکی پرداخت کارت (شاپرک) است.

تراکنش اصلاحیه^{۵۷}

اگر تراکنش دارنده‌ی کارت دچار خطا شود ولی برداشت از کارت انجام شده باشد، یک تراکنش اصلاحیه در شبکه تولید می‌شود تا متعاقب آن، مبلغ برداشت شده به دارنده‌ی کارت بازگردد. شناسه‌ی این تراکنش‌ها ۲۴۲۰ است (معادل تراکنش‌های با شناسه‌ی ۴۰۰ و ۴۲۰ قبل از اجرایی شدن بسته‌ی ۹۰۹۰).

تراکنش ناتمام^{۵۸}

تراکنش دارنده‌ی کارت که از نظر کاربری موفق بوده است و به ازای آن تراکنش درخواست واریز تا ۴۸ ساعت به سویچ شاپرک ارسال نشده است را تراکنش ناتمام می‌گویند (معادل تراکنش موفق کاربری با شناسه‌ی ۲۲۰۰ که تراکنش ۲۲۲۰ آن در مدت مجاز ارسال نشده است). وجود تراکنش‌های ناتمام به نوعی مشکل کیفی قلمداد می‌گردد.

تراکنش مالی

تراکنشی است که نوع خدمت آن خرید کالا و خدمات یا پرداخت قبض می‌باشد. در این تراکنش‌ها پول از دارنده‌ی کارت کسر می‌شود و عملیات مالی انجام می‌پذیرد. طبیعتاً تراکنش مانده‌گیری از دسته تراکنش‌های غیر مالی است.

اثر بخشی کارتخوان فروشگاه‌های

این شاخص یکی از روش‌های سنجش و مقایسه شرکت‌های ارائه‌دهنده خدمات پرداخت در فرآیند بازاریابی و نصب ابزار در بازار است. این شاخص برابر با نسبت سهم تراکنش‌های کارتخوان‌های فروشگاه‌های فعال سیستمی هر

که او را قادر می‌سازد بدون داشتن سپرده نسبت به پرداخت وجه کالا و خدمات مبادرت کند. کد محصول این نوع کارت ۶X می‌باشد. این کارت‌ها در شبکه شاپرک پذیرفته شده و چارچوب کارمزدی مستقل خود را دارند. مسئولیت مدیریت ریسک اعتباری دارندگان این کارت بر عهده بانک صادرکننده می‌باشد.

تراکنش دارنده‌ی کارت

یکی از انواع تراکنش است و به تراکنش‌های ارسالی از طرف دارنده‌ی کارت که با شناسه‌ی ۲۲۰۰ و ۲۱۰۰ وارد شبکه شاپرک می‌شوند، گفته می‌شود (لازم به ذکر است با عملیاتی شدن بسته ۹۰۹۰ در تاریخ ۱۳۹۳/۰۴/۰۶ در سویچ شاپرک، تراکنش‌های با شناسه ۲۰۰ به ۲۲۰۰ و تراکنش‌های با شناسه ۱۰۰ به ۲۱۰۰ تبدیل شدند. این تغییرات مطابق با استاندارد ISO ۸۵۸۳ نسخه ۲۰۰۳ می‌باشد). در این تراکنش‌ها با شناسه ۲۲۰۰ عملیات برداشت از کارت انجام می‌شود ولی با شناسه ۲۱۰۰ عملیات مالی انجام نشده و تنها خدمت مانده‌گیری ارائه می‌شود.

تراکنش تأییدیه انجام تراکنش^{۵۶}

به تراکنش‌هایی گفته می‌شود که توسط شرکت ارائه‌دهنده‌ی خدمات پرداخت ارسال می‌شود. هدف از این تراکنش‌ها تأییدیه انجام تراکنش و درخواست برای واریز مبلغ برداشتی از کارت به حساب پذیرنده است. مطابق این درخواست‌ها عملیات واریز به حساب پذیرنده در سیکل‌های زمانی مشخص انجام می‌گیرد. شناسه‌ی این تراکنش‌ها ۲۲۲۰ است (معادل تراکنش‌های با شناسه‌ی ۲۲۰ قبل از اجرایی شدن بسته‌ی ۹۰۹۰). شرکت‌های ارائه‌دهنده‌ی خدمات پرداخت تا حداکثر ۴۸ ساعت فرصت دارند (معادل یک cut-off یا تغییر روز مالی) این تراکنش را به ازای هر تراکنش دارنده‌ی کارت ارسال کنند. برخی خطاهای پذیرندگی رخ داده در تراکنش‌ها، مربوط به عدم ارسال

^{۵۸} Reconciliation Account (RA)

^{۵۶} Advice transaction

^{۵۷} Reversal Transaction

در اقتصاد، نقدینگی به مجموع حجم پول و شبه پول^{۵۹} اطلاق می‌شود. حجم پول، اسکناس و مسکوک در دست اشخاص به اضافه‌ی مانده سپرده‌های دیداری بخش خصوصی نزد بانک‌ها^{۶۰} تعریف می‌شود. سپرده‌های دیداری، سپرده‌های جاری بدون بهره‌ی بخش خصوصی در بانک‌های تجاری است. منظور از شبه پول یا سپرده‌های غیر دیداری، انواع سپرده‌های قرض‌الحسنه پس‌انداز و سپرده‌های مدت‌دار هستند که به نسبت پول سرعت نقدشوندگی کمتری دارند.

سهم اسکناس و مسکوک در دست اشخاص از نقدینگی

این شاخص، به عنوان یک شاخص هادی، نسبت فیما بین اسکناس و مسکوک و میزان نقدینگی را بررسی می‌کند. با توجه به رقابت ابزارهای پرداخت الکترونیک و اسکناس و مسکوک، بررسی این شاخص می‌تواند به عنوان راهنمایی در جهت شناخت میزان استقبال عمومی از شبکه پرداخت در نظر گرفته شود.

$$= \frac{\text{اسکناس و مسکوک در دست اشخاص}}{\text{نقدینگی}} * ۱۰۰$$

تولید ناخالص داخلی

بنا به تعریف بانک مرکزی ج.ا.ا، کل ارزش ریالی محصولات نهایی تولیدشده توسط واحدهای اقتصادی مقیم کشور در دوره زمانی معین (سالانه یا فصلی) را تولید ناخالص داخلی یا GDP می‌نامند شایان توجه است که صرفاً مبادلات کالاهای نهایی در محاسبات GDP لحاظ می‌شوند.

تولید ناخالص داخلی به قیمت جاری

شرکت از کل، به سهم تعداد کارت‌خوان‌های فعال سیستمی هر شرکت از کل است. به عبارت دیگر:

$$= \frac{\text{تعداد تراکنش‌های کارت‌خوان فروشگاهی فعال سیستمی هر شرکت}}{\text{تعداد تراکنش‌های کل کارت‌خوان‌های فروشگاهی فعال سیستمی}} = \frac{\text{تعداد کارت‌خوان فروشگاهی فعال سیستمی هر شرکت}}{\text{تعداد کل کارت‌خوان‌های فروشگاهی فعال سیستمی}}$$

عدد حاصل میزان اثربخشی کارت‌خوان‌های یک شرکت در شبکه شاپرک را نشان می‌دهد و مقدار آن بیانگر میزان توانایی یک شرکت در جذب تراکنش‌های کارت‌خوان‌های فروشگاهی شبکه شاپرک است. مثلاً اگر این شاخص برای شرکتی یک باشد، یعنی سهم آن شرکت از کل تراکنش‌های کارت‌خوان‌های شبکه شاپرک به اندازه سهم تعداد کارت‌خوان‌های آن شرکت از کل کارت‌خوان‌های کشور است. چنانچه این شاخص برای شرکتی بالاتر از یک باشد یعنی جذب تراکنش‌های آن بانک روی کارت‌خوان‌هایش بیش از سهم تعداد کارت‌خوان‌های آن شرکت از کل کارت‌خوان‌های کشور است. بالاتر بودن این شاخص، به معنی کم بازده‌تر بودن ابزارهای شرکت و طبیعتاً کاهش درآمد متصور از ابزارهای فروش است.

نسبت ارزش تراکنش‌های شاپرک به نقدینگی

منظور از این شاخص، محاسبه نسبت ارزش کل تراکنش‌های شاپرکی به نقدینگی کشور است و به شرح زیر محاسبه می‌شود:

$$= \frac{\text{ارزش کل تراکنش‌های شاپرکی}}{\text{نقدینگی}} * ۱۰۰$$

این نسبت، به عنوان شاخصی در جهت نمایش اندازه اقتصادی شبکه پرداخت مورد استفاده قرار می‌گیرد.

نقدینگی و حجم پول

^{۶۰} Demand deposits

^{۵۹} Quasi money

متوسط ارزش دهک دهم تراکنش‌ها
 متوسط ارزش دهک اول تراکنش‌ها = شاخص توزیع مبلغی دهکی

شاخص هرفیندال-هیرشمن

شاخص هرفیندال - هیرشمن یکی از شاخص‌های مهم و کاربردی برای بیان مفهوم تمرکز است. این شاخص از اطلاعات همه بنگاه‌های صنعت برای اندازه‌گیری تمرکز و نیز قدرت رقابتی صنعت استفاده می‌کند. کاربرد اصلی این شاخص در نظارت و مراقبت از بازار انحصارات خصوصی، ادغام‌ها و تبنی بخش‌های خصوصی در بازار و نیز انجام روندهای اصلاحی رفع این مشکلات برای دستیابی به بازار رقابتی است. برای به دست آوردن این شاخص از مجموع مربع سهم در بازار صنایع مختلف، اندازه‌های تولید، فروش، نیروی کار و مانند آن برای همه بنگاه‌ها در صنعت یا بازار استفاده می‌شود. در واقع این شاخص به هر بنگاه به اندازه سهم آن در بازار وزن می‌دهد. شاخص هرفیندال-هیرشمن (HHI) به صورت زیر تعریف می‌شود.

$$HHI = \sum_{i=1}^N S_i^2$$

که S_i^2 مربع سهم بازار بنگاه (شرکت) i و N تعداد بنگاه‌های موجود در صنعت یا بازار است. بر اساس مقادیر مختلف شاخص هرفیندال - هیرشمن، می‌توان در خصوص تمرکز بازار به شرح زیر قضاوت نمود.

وضعیت تمرکز بازار با توجه به مقادیر شاخص هرفیندال - هیرشمن، از مقیاس کمتر از ۱۰۰۰ آغاز می‌گردد. در صورتی که عدد به دست آمده کمتر از ۱۰۰۰ باشد نشانه رقابتی بودن محیط و در صورتی که بالاتر از ۱۰۰۰ باشد یعنی محیط رقابت به سوی تمرکز حرکت کرده است. تمرکز می‌تواند به صورت ملایم یعنی تا اندازه ۱۸۰۰ و حتی به صورت تمرکز شدید و بالا، نمود کند که بالاتر از ۱۸۰۰ است.

اگر در دوره ای تولید ناخالص داخلی با قیمت‌های همان سال مورد نظر بررسی و اندازه‌گیری شود به آن تولید ناخالص داخلی به قیمت جاری گویند.

تولید ناخالص داخلی به قیمت ثابت

در بررسی روند تولید ناخالص ملی، یکی از سال‌هایی که کشور در آن از لحاظ بیکاری، تورم و تولید در وضعیت خوبی قرار دارد، را به عنوان سال پایه انتخاب می‌کنند. اگر تولید ناخالص داخلی بر حسب قیمت‌ها در سال پایه اندازه‌گیری شود، به آن تولید ناخالص داخلی به قیمت ثابت (حقیقی) گویند.

ارزش اسمی تراکنش‌ها^{۶۱}

منظور از ارزش اسمی تراکنش‌ها، همان مبالغ معمول گزارش شده تراکنش‌هاست که هیچ عملیات خاصی بر روی آن صورت نگرفته است.

ارزش حقیقی تراکنش‌ها

اگر در دوره‌ای، ارزش تراکنش‌ها بر حسب قیمت‌های سال پایه اندازه‌گیری شود و اثرات تورم از آن حذف شود، به آن ارزش حقیقی تراکنش‌ها گویند. نحوه محاسبه ارزش حقیقی تراکنش به این صورت است:

$$\frac{\text{مبلغ اسمی تراکنش‌ها در ماه } \bar{t}}{\text{شاخص کل بهای کالاها و خدمات مصرفی در ماه } \bar{t}}$$

شاخص دهکی توزیع مبالغ تراکنش‌ها

برای تعیین دهک‌ها، تراکنش‌ها را به ترتیب ارزش مبالغ دسته بندی کرده و به ۱۰ قسمت برابر به لحاظ تعدادی، تقسیم می‌نماییم که یک دهم از تراکنش‌های با پایین ترین مبالغ، دهک اول و یک دهم تراکنش‌های با بالاترین مبالغ دهک دهم نامیده می‌شود.

^{۶۱} Nominal Value

Summary of key payment statistics

- ▲ Increase compared to last month
- ▼ Decrease compared to last month
- ▶ No change from last month

1

The importance of card payment network in national economy
Respect to the last published statistics

the share of liquidity

The ratio of total value of transactions to liquidity	17/88%	▲
The ratio of coins and paper currency in the hands of the public to liquidity	1/65%	▼

2

Shaparak performance indices

Number & value of transactions

Number of transactions	4,178,219,140	▼
Value of transactions (mill IRR)	23,395,281,357	▼

Nominal and real growth rate of value of transactions

Monthly nominal growth of value of transactions (May compared to Mar)	-9/20%	▼
Monthly real growth of value of transactions (May compared to Mar)	-13/50%	▼
Point-to-point nominal growth of the value of transactions	61/33%	▲
Point-to-point real growth of the value of transactions	-7/02%	▼

Numerical share of transactions for each of terminals

Internet Payment Gateway	5/00%	▲
Mobile Payment Gateway	1/94%	▲
EFTPOS	91/65%	▼
APP	1/40%	▼

The value share of transactions for each types of payment services

Purchasing Goods & Services	99/13%	▲
Bill payment & purchase mobile charge	0/87%	▼

Numerical share of transactions for each types of payment services

The purchase of goods and services	90/12%	▲
Bill payment & purchase mobile charge	4/92%	▲
Balance Inquiry	4/96%	▼

The regional penetration rate

Number of active acceptance instruments per 10,000 over 20 years old inhabitants

All of acceptance instruments	1,845/06	▲
EFTPOS	1,745/16	▲
Mobile Payment Gateway	0/62	▲
Internet Payment Gateway	99/28	▲
APP	0/03	▼

Number of transactions Per over 20 years old inhabitants for each of terminals

All of acceptance instruments	67/58	▲
EFTPOS	61/94	▼
Mobile Payment Gateway	1/31	▲
Internet Payment Gateway	3/38	▲
APP	0/949	▼

Regional penetration rate of active EFTPOS

The most number of active EFTPOS terminals	Tehran	1,746,070	▲
The most change in the number of active EFTPOS	Mazandara	6,862	▲
The most number of active EFTPOS terminals per capita	Mazandara	0/222	▲
The most number of EFTPOS transactions per capita	Gilan	79/20	▲

Decile ratio

he ratio of average value of the tenth	480/20	▼
--	--------	---

گزارش اقتصادی شاپرک

3

The quality of card e-payment services

Quality of services

The ratio of successful transactions to total	92/83%	▲
---	--------	---

The ratio of successful transactions to total shaparak switch's transactions	99/99%	▼
--	--------	---

The share of each types of errors in transactions

Acquirer error	0/87%	▼
----------------	-------	---

Shaparak network error	0/20%	▼
------------------------	-------	---

Issuer error	8/34%	▼
--------------	-------	---

Cardholder Error	90/59%	▲
------------------	--------	---

Services sensed availability

Network sensed availability	99/32%	▲
-----------------------------	--------	---

Shaparak sensed availability	99/99%	▲
------------------------------	--------	---

Reconciliation account (RA) transactions

Ratio of reconciliation account transactions to total transactions	0/008%	▼
--	--------	---

percent change of reconciliation account transactions	-16/25%	▲
---	---------	---

4

Electronic card payment network market indices in May 2026

Active EFTPOS Value effectiveness

The highest effectiveness	Farapardazan Arvandomid	3/340	▲
---------------------------	-------------------------	-------	---

The lowest effectiveness	Fan Ava Card	0/249	▼
--------------------------	--------------	-------	---

The ratio of number of acquiring errors to total number of transactions

The highest ratio	Electronic Card Damavand	0/887%	▼
-------------------	--------------------------	--------	---

The lowest ratio	Farapardazan Arvandomid	0/012%	▲
------------------	-------------------------	--------	---

The ratio of Low Transaction to active EFTPOS

The Highest ratio	Electronic Card Damavand	42/26%	▲
-------------------	--------------------------	--------	---

The Lowest ratio	Beh Pardakht Mellat	9/69%	▲
------------------	---------------------	-------	---

The first column is for PSP's data and the second one is for acquiring banks

The highest market share

highest value	24/36%	▲	18/93%	▲
	Beh Pardakht Mellat		Mellat Bank	

highest numerical	21/84%	▲	21/17%	▲
	Beh Pardakht Mellat		Mellat Bank	

The highest value share of transactions in each terminal

Internet Payment Gateway	34/45%	▼	20/26%	▲
	Beh Pardakht Mellat		Mellat Bank	

Mobile Payment Gateway	46/49%	▼	46/06%	▼
	Beh Pardakht Mellat		Mellat Bank	

EFTPOS	22/46%	▲	18/68%	▲
	Beh Pardakht Mellat		Mellat Bank	

APP	98/64%	▲	43/77%	▲
	Asan Pardakht persian		Shahr Bank	

The highest numerical share of transactions in each of terminals

Internet Payment Gateway	46/48%	▼	38/10%	▲
	Beh Pardakht Mellat		Mellat Bank	

Mobile Payment Gateway	47/43%	▼	47/91%	▲
	Beh Pardakht Mellat		Mellat Bank	

EFTPOS	20/35%	▲	19/87%	▲
	Pardakht Electronic Saman		Mellat Bank	

APP	98/80%	▼	64/92%	▲
	Asan Pardakht persian		Shahr Bank	

Herfindahl-Hirschman Index

Internet Payment Gateway	2,931	▼	1,830	▲
--------------------------	-------	---	-------	---

Mobile Payment Gateway	3,354	▼	3,157	▼
------------------------	-------	---	-------	---

EFTPOS	1,316	▲	914	▲
--------	-------	---	-----	---

APP	9,763	▼	4,694	▲
-----	-------	---	-------	---

The highest share of issuing banks in number of active cards

Prepaid card	Shahr Bank	19/57%	▲
--------------	------------	--------	---

Credit card	Mellat Bank	17/15%	▼
-------------	-------------	--------	---

Debit card	Bank Melli Iran	21/48%	▼
------------	-----------------	--------	---

آدرس وب گاه شاپراک:

www.shaparak.com

آدرس پست الکترونیک:

Info@shaparak.com

شماره تلفن:

۰۲۱-۲۶۴۰۴۹۰۱-۱۵

شماره دورنگار:

۰۲۱-۲۲۲۲۸۱۲۱

نشانی پستی:

ایران، تهران، بلوار میرداماد،

خیابان شهید شاه نظری،

کوچ دوم، پلاک ۱۴

کلیه حقوق معنوی این اثر، متعلق به شرکت شبکه الکترونیکی پرداخت کارت شاپراک بوده و هرگونه استفاده، چاپ، پخش و رونوشت، با ذکر منبع بلامانع است.